A kiállítás 2001. január 14-ig tekinthető meg hétfő kivételével minden nap 10-18 óráig.
A kötet a tárlat ideje alatt ugyanitt megvásárolható.

De tentoonstelling is te zien
tot 14 januari 2001.
Dinsdag t/m zondag van 10-18 uur

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Holland Királyság Nagykövetsége

Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden

Vasarely Múzeum

Tipográfia: Jelenlét Nyomás/Druk: Timp Kft.

A Góth művészcsalád

Budapest 2000 Vasarely Múzeum

De kunstenaarsfamilie Góth

Vasarely Múzeum Budapest 2000

A NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA
és a
HOLLAND KIRÁLYSÁG NAGYKÖVETSÉGE

tisztelettel meghívja Önt
és kedves családját
2000. november 30-án,
csütörtökön 17 órára a

VASARELY MÚZEUMBA
(Budapest, III. Szentlélek tér 6.)

A Góth művészcsalád

című kiállítás megnyitására.

Köszöntőt mond
Eric F.Ch. Niehe
a Holland Királyság Nagykövete

A kiállítást megnyitja
Kőrösi Orsolya
a Nemzeti Kulturális Örökség
Minisztériumának helyettes államtitkára

A SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY
gondozásában megjelent
„Kegyetlen-szép örökség"
A Góth művészcsalád története
című képzőművészeti albumot és monográfiát bemutatja
Mezey Katalin kiadóvezető.

Het MINISTERIE VAN NATIONAAL KULTUREEL ERFGOED
en de
AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

hebben het genoegen U
en Uw familie uit te nodigen
op 30 november 2000,
donderdag om 17 uur

in het
VASARELY MÚZEUM
(Budapest, III. Szentlélek tér 6.)

voor de opening van de tentoonstelling

De kunstenaarsfamilie Góth

Eric F.Ch. Niehe
Ambassadeur van het Koninkrijk der Nederlanden
heet U welkom

Kőrösi Orsolya
plv. Staatssecretaris van
het Ministerie van Nationaal Kultureel Erfgoed
opent de tentoonstelling

Mezey Katalin
directrice van de uitgeverij
SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY
presenteert de publicatie
„Een onbarmhartig mooi erfdeel"
De Nederlandse-Hongaarse
kunstenaarsfamilie Góth

A kiállítás 2001. január 14-ig tekinthető meg hétfő kivételével minden nap 10-18 óráig.
A kötet a tárlat ideje alatt ugyanitt megvásárolható.

De tentoonstelling is te zien
tot 14 januari 2001.
Dinsdag t/m zondag van 10-18 uur

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Holland Királyság Nagykövetsége

Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden

Vasarely Múzeum

Tipográfia: Jelenlét Nyomás/Druk: Timp Kft.

A Góth művészcsalád

Budapest 2000 Vasarely Múzeum

De kunstenaarsfamilie Góth

Vasarely Múzeum Budapest 2000

A NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA
és a
HOLLAND KIRÁLYSÁG NAGYKÖVETSÉGE

tisztelettel meghívja Önt
és kedves családját
2000. november 30-án,
csütörtökön 17 órára a

VASARELY MÚZEUMBA
(Budapest, III. Szentlélek tér 6.)

A Góth művészcsalád

című kiállítás megnyitására.

Köszöntőt mond
Eric F.Ch. Niehe
a Holland Királyság Nagykövete

A kiállítást megnyitja
Kőrösi Orsolya
a Nemzeti Kulturális Örökség
Minisztériumának helyettes államtitkára

A SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY
gondozásában megjelent
„Kegyetlen-szép örökség"
A Góth művészcsalád története
című képzőművészeti albumot és monográfiát bemutatja
Mezey Katalin kiadóvezető.

Het MINISTERIE VAN NATIONAAL KULTUREEL ERFGOED
en de
AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

hebben het genoegen U
en Uw familie uit te nodigen
op 30 november 2000,
donderdag om 17 uur

in het
VASARELY MÚZEUM
(Budapest, III. Szentlélek tér 6.)

voor de opening van de tentoonstelling

De kunstenaarsfamilie Góth

Eric F.Ch. Niehe
Ambassadeur van het Koninkrijk der Nederlanden
heet U welkom

Kőrösi Orsolya
plv. Staatssecretaris van
het Ministerie van Nationaal Kultureel Erfgoed
opent de tentoonstelling

Mezey Katalin
directrice van de uitgeverij
SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY
presenteert de publicatie
„Een onbarmhartig mooi erfdeel"
De Nederlandse-Hongaarse
kunstenaarsfamilie Góth

Szerzők abc-sorrendben

Aba-Novák Vilmos....120, 154
Ács Ferenc....42
Aggházy Gyula....53
Anna Margit....84, 115
Bálint Endre....26, 91
Balla Béla....126, 133
Balla Géza....40
Bardócz Árpád....113
Basilides Barna....150
Batthyány Gyula gróf....20, 88, 145
Benczúr Gyula....139
Benkhard Ágost....81
Berény Róbert....15
Bor Pál....90
Bortnyik Sándor....98
Börtsök Samu....36
Bruck Lajos....55
Csók István....72, 104, 121
Czóbel Béla....31, 110
Deák Ébner Lajos....51
Dési Huber István....92, 97
Diener Dénes Rudolf....6
Egry József....109
Emőd Aurél....83
Farkas István....108
Fényes Adolf....12, 13, 107
Ferenczy Károly....138
Frank Frigyes....19, 27, 30, 86, 117, 135
Gábor Jenő....114
Gadányi Jenő....111
Gergely Imre....71
Glatz Oszkár....103, 105
Góth Móric....1
Gross Bettelheim Jolán....96
Haranglábi Nemes József....9
Holló László....28
Id. Markó Károly....61, 62
Id. Markó Károly köre....59
Ifj. Markó Károly....153
Ilosvai Varga István....112
Iványi Grünwald Béla....106
Jándi Dávid....39
K. Spányi Béla....52
Kádár Béla....14, 76, 77, 87, 99
Kádár Géza....130, 132
Katz Márton....35
Kern Ármin....50
Kernstok Károly....73
Kmetty János....21, 22, 23
Knopp Imre....5
Krizsán János....43, 119
Ligeti Antal....58, 152
Litteczky Endre....45, 128, 131
Mándy Laura....38
Márffy Ödön....18, 24
Margitay Tihamér....125
Maticska Jenő....137
Mattis Teutsch János....101
Mednyánszky László....56, 57, 60
Móricz Margit....94
Nagy István....118
Nagy Oszkár....33, 34, 47, 122, 123, 129
Olejnik Janka....44
Orbán Dezső....8
Országh Lili....93
P. Kovács Ferenc....134
Papp Aurél....127
Patkó Károly....48, 70, 147
Pekáry István....151
Perlmutter Izsák....136
Perlrott Csaba Vilmos....17, 29, 79, 146
Pittner Olivér....46
Polıtzer Edit....89
Poll Hugó....3
Pólya Tibor....144
Pór Bertalan....69
Réth Alfréd....100
Rippl-Rónai József....75, 149
Rudnay Gyula....116, 124
Scheiber Hugó....16
Schönberger Armand....10, 11, 85
Szigeti Jenő....143
Szobotka Imre....74
Szőnyi István....78
Thorma János....82
Tibor Ernő....41
Tihanyi Lajos....102
Tóth Menyhért....95
Vadász Endre....4, 142
Valentiny János....54
Vaszary János....7, 32, 80
Vaszkó Ödön....25
Vén Emil....148
Vesztróczy Manó....2
Zemplényi Tivadar....140
Ziffer Sándor....37, 49, 141

Zsolnay vázák....63, 64, 65, 66, 67, 68

GÓTH MÓRIC

1.

Ennek a festménynek a bevételét
a Mű-Terem Galéria
a Magyar Nemzeti Galéria részére ajánlja fel.

1.▲
Góth Móric (1873-1939)

Napfürdőző lányok Bretagne-ban
Olaj, vászon 44,5x53,5 cm
Jelezve balra lent: Góth M
Kikiáltási ár: 190.000 Ft

Ó Goth Ada

1911/12 II., 1912/13 II.

Ferképzőmfoiskòvk

86-1-

Góth Ada

Aut. Wienben 1877
jun. 30. ifr.
női festőiskolát végzett München

1911/12. II. első osztályban mi-
vesznövendék Olgyai Viktornál.

1912/13. II. első osztályban
művesznöv. Olgyai
Viktornál –

Gabrielski leggazdagabb ünnepi
[illegible] mellékletei II. 57

Érkezett 1907. július 4.

480/1907. q. (Szeged, 1907. július 2.)

Domokos László szegedi hirlapiró a könyvtárnoki tanfolyam látogatására engedélyt ker. (Elintézve előszóval, 1907. VII. 5.)

Goth Imre

1913/14, 1914/15 I., 1917/18
1919/20 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

86. l.

templomok számára (magában ...asszeli múzeumban 15 nagy oltárképe van) és művei Rubensool kiindulva, a nagy mester stílusát szentimentális modorosságba viszik át. Mégis a vallásos festés terén Van Dyck mellett Rubens legkiválóbb tanítványa. Spanyolországi útjának gyümölcse IV. Fülöp pompás lovasképe (Louvre). Kiemelendő még a hamburgi Kunsthalleban levő férfiképmása.

CRAYON-MODOR *(krétamodor)* a rézkarcnak krétarajz hatású eljárása. Az aszfaltos alappal behengerelt lemezen a művész nem tűvel formálja a rajzot, mint a vonalas karcnál, hanem ráspolyszerű fogazattal ellátott szerszámmal (mattoir), amely átüti az alapot és ha a lemezt savba mártjuk, ezeken a helyeken a sav megtámadja a rezet. Az edzés és nyomtatás azonos a rézkarcéval. A C. feltalálója Jean-Charles François (1740 körül), akinek nyomán főleg Giller Demorteau tökéletesítette ezt a reprodukció céljára oly alkalmas technikát.

Conrad.

CREDI, *Lorenzo di*, olasz festő, * Firenze 1459, † u. o. 1537. Verrocchiónál tanult Peruginóval és Leonardóval együtt. Életét úgyszólván egészen Firenzében töltötte. Komponálási módja mesteréhez csatlakozik, de világos, síma színezésére Leonardo volt nagy hatással. Bizonyos báj és áhítatos nyugalom jellemzi képeit. Kompozícióinak gyakori ismétlése által későbbi idejében kissé egyhangúvá válik és a XVI. sz. elején mint elmaradott festő hat. Még Verrocchio befolyását mutatják korai munkái: Trónoló Madonna Szt. Zenobius és Ker. János között (Pistoja, dóm), Mária a gyermekkel és Jánossal interieurben (Drezda), Krisztus megkeresztelése (S. Domenico), Firenze). Különböző hatások alatt áll egyik legna-

Gót Imre

alakrajzolás

1912

Éimisk 1930. 83. 1.

hazugságok, csalások és ferdítések

eredménye. Ezekről rántja le a leplet *Czakó István: A trianoni „békekötés" felelőssége* című, immár II. kiadásban megjelent művében. Ára 1·50 P.

HÉ

A Hungarológiának, a nemzeti önismeret-tudományának alapvető műve, a *„Magyarság Néprajza"*. Az etnográfia és folklore legkiválóbb

KI

tudósai 4 vaskos kötetben, többezer képpel tárják elénk népünk ősi multjának a jelenbe átmentett értékeit. I. és II. kötet tárgyi néprajz,

SZE

III. és IV. kötet szellemi néprajz. Az I. kötet megjelent mult év végén. Pünkösdre jelenik meg a II. kötet. Az egész mű ára félbőrkötésben

CSÜT

80 P. Előnyös részletfizetési feltételek. Részletes ismertetést küld a kiadó Kir. Magyar Egyetemi Nyomda. Budapest IV, 242. Póstafiók

PÉ

A *Régi Magyar Templomokat* ismertető művészi albumot 326 kép ékesíti. A „Magyar várak" és „Magyar kastélyok" csatlakozó kötete. A Könyvbarátok Nagy Könyve.

SZO

GOTH 1. *Imre*, festő. * Szeged 1893 márc. 9. A bpesti képzőm. főiskolán Balló Edénél és Réti Istvánnál tanult. Szegeden él, ahol 1920. gyüjt. kiállítást rendezett a kultúrpalotában.

E. G. I. 397 l

alra fordulva ábrázolt Madonna kerei-
álló gyermek Jézust, ki jobb felemelte
nyugtatja. A gyermek palástja a jobb vállon
szögve, mig a Madonna öltözete: fátyol, palást
. Mindkettejök fejét szent fény övezi, de a gyerme-
A honá való kereten fölül az atyaisten
el, dicsfényében piros keresztel s bal kéében
etül olvashatók. Testét fény vessi körül.
er felirat:
PLENA · DOMINVS · TECVM."
, meretei a keret nélkül 62.5 : 42 c/m.
Ára 925 frt.
93

Góth Imre

— Magyar művész készítette el Eden feleségének portréját. *Szegedről* jelenti tudósítónk: Érdekes londoni magyar sikerről érkezet hír Szegedre. Anthony *Eden*, a Britbirodalom volt külügyminisztere, *egy Londonba került magyar festőművésszel festtette meg felesége portréját.* A fiatal magyar festő: *Góth* Imre, már évek óta külföldön él, portréival nagy sikereket aratott Berlinben, majd Párizsban. A nyáron Londonba költözött és állandó műtermet rendezett be. Legutóbbi portrékiállításával nagy érdeklődést keltett. A megnyitó után meghívást kapott egy előkelő társaságba. Az estélyen különösen egy elegáns hölgy érdeklődött munkája iránt és másnap meg is látogatta műtermében. Annyira megtetszettek neki vásznai, hogy felajánlotta segítségét további megrendelések érdekében, sőt megkérdezte: *nem festené-e le Anthony Eden feleségét?* Azonnal telefonált a volt külügyminiszter lakására. A következő nap már *megjelent a műteremben Mrs. Eden, harmadnap pedig meghívást kapott Góth Imre Edenékhez és ott azonnal hozzáfogott Mrs. Eden lefestéséhez.* Mint kiderült, az a hölgy, akivel az estélyen véletlenül megismerkedett, *Edenné* nővére volt, aki tudott arról, hogy a volt külügyminiszter amerikai útja előtt portrét szándékozik készíttetni feleségéről. *Góth a közelmultban fejezte be a portrét, nagy sikert aratott vele a legelőkelőbb angol társaságokban és most egyre-másra kapja az arcképmegrendeléseket.*

Az Est 1938 dec. 20.

Góth Imre

szül. Szegeden 1893 márc. 9.
Izr. Gimn. érettsi. félév mi-
nczyetem, 1/2 év iparmuv. iskola.
1913/14. I. első osztályban mu-
vésznőv. Ballókde, Polak D.
1913/14. II. első ost. n. o.

Mus. Kk. Et. VI. 83.

Góth Imre

szül. Szegeden 1893
márc. 9. Izr. Gimnázetts.

1914/15. I. másodéves
művésznőv.

1917/18 II. rendkívüli ka-
tonai nőv. Ballo Éde

1918/19. I. másodéves u.o.

1918/19 II. " " "

1919/20 I. harmadéves Réti J.

Vexillatio equitum V. 250.

~~Aquincumi Mithraeum II. 96.~~

Goth Inve

U. 2264

1 Sev

1903 VI. 16. ~~Alsó Kubin~~

(Alsókubin)

~~alsókubini [illegible]~~

Rexa Dezsőhöz. A regészeti tanfolyamos vonatkozó kérelme nem teljesíthető. (148/903.)

vnéj [illegible]

Góth Imre

festő Berlin

egy arcképpel szerepelt az alábbi szegedi kiállításon.

Nyíregyz 1921

ési szelvények.

l vállalt 16, illetőleg 2 P térités-
k és családtagjaik után a téritési
ség, Budapest területén lakó állami
Illetményhivatal, illetve azoknál az
t kimutatásokat ill.kérvényeket a
atók láttamozzák, az illetékes tan-
ató magán a kimutatáson ill.kérvényen
az alább közölt 3.sz.minta szerint
utatást az irattárban kell megőrizni.
ljáróság a nyugdijasok és azok fele-
után téritési szelvényt nem állit ki.
ek igényjogosult gyermekei után a
ezetőség köteles előjegyezni és a
lni. A téritési szelvény baloldali
hatóság, mig a jobb oldali részét
. A szelvényt a kimutatásról az

MDK

Góth Imre festő

Művével szerepelt a Londonban élő magyar művészek kiállitásán.

Ráskay László: A Londonban élő ...

Magyarország, 1938. jun. 15. 9.lap

Gyóth Imre

festő Szeged,

külföldre távozott.

NémedySzeged 417. l.

Göth Imre

London

&

Kisgrafika

1938. 2-3 sz.

24. l.

tü Bizottság!

Vajdahunyadon Sárkány Balázs kir.
ásra szorul, nevezetesen a folyosó
n vállalkozó által lett készitve
cserépkályha átrakása szükségessé
ő volna.
ntegy 500.- korona költséggel jár-

munkák végzését már a lakás átvété-
sel, hogy ha ezeknek elvégzése után

Góth Imre. Festőművész, a berlini magyar művészkolónia egyik leg-

42

tagja. Hírlapi illusztrációival kitünő nevet szerzett magának Berlinben.

Palásti László:
Berlini kalauz.
(Berlin, h. é. é. n.)
42. l.

napokról.

rendőrség amatőr boxolói és hogymilyen eredménnyel, azt az előkelő pozíció bizonyítja, amelyet a bajnokságban viselnek.

A foglár-kapus.

De a boxcsapaton kívül a sport valamennyi ágában vezető helyen áll a Polizei-Sport-Verein. Most például fedettpályaversenyt tartott az es egyesület a Potsdamer Strassei-Sportpalastban. Az este nyolctól éjszaka tizenkettőig tartó versenyeket pontosan 14000 néző drukkolta végig. És nem csak azért, mert mindenki szereti a schupokat, hanem azért is, mert első rangú sportattrakciókban gyönyörködhettek a nézők.

Otpercnyire a törzs-sportteleptől van a futballpálya. Most folynak az átépítési munkálatok, amelyek a legmodernebb tribünös berlini pályává fogják varázsolni a Polizei-Verein pályáját. Meg is érdemli a csapat a pályákat, mert a berlini rendőrök futballcsapata a harmadik a bajnokságban.

Góth Imre

archeffestő

vód

Ráskay László

A Londonban élő magyar művészek kiállítása

Magyarország

1938. jun. 15.

Goth Imre

festő

Lilian Harvey

repr.

Uj Idők

1928. II. 581. l.

Góth Imre, festő

1920 márciusában a szegedi Kultúrpalotában művei-
ből kollektiv kiállítást rendezett.

Uj Nemzedék 1920 márcz. 3.

— Góth

Mednyánszky László, Horthy Béla, Kacziány Ödön, Boem Ritta, Magyar Mannheimer Gusztáv, Márk Lajos, Pentelei Molnár János, Góth, Markó, Wellmann Róbert, Garay Ákos, Hadl Rikárd, Szinyei-Merse Pál, Rippl-Rónai József, Fényes Adolf művészek nevét sorolja fel Margitay Ernő a Nemzeti Szalon kiállitásán résztvevő művészek közül, s ismerteti alkotásaikat Góth "Csatorna" c. festményét kiemeli a kritika.

ÉLET, Bp. 1909. juni. 6. I. évf. 23. sz. 751-752. lap.

Góth Imre

A fekete ruhából kivillanó piros nyakcsawlas, gonddal megfestett szemü „MISS INES WALTER" olajportraitja GOTH IMRÉ-től, mesteri munka. Kár, hogy a kezek megrajzolásán kissé átsiklik a müvész. A „PORTRAIT OF A LADY" cimü kép, a fehér csipkegalléros, feketeruhás hölgyről, klasszikusan szép és a leomló haju fiatal leányról készitett 19. számu tanulmány, nagy müvészi qualitást árul el.

Vadász Zoltán

Magyar kiállítás

Londonban.

Ujság 1938 jun. 19.

Gó1 Ymre
festő

Méltatás.

Z.P.A: Ki látott engem?
Művészet, 1971. április - 7 oldal.

Gól Imre
festő

Pór Bertalan tanítványa Gól Imre.
Londonba, majd New-Yorkba ment.

Z.P.A.: Ki látott engem?
"Művészet, 1972 április - 7 oldal.

Góth Imre

1919 márc 11-én mint "ifj. elnök" irta alá a kérvényt, melyben a Képzőművészeti Főiskola növendékei kérik Kernstok kormánybiztostól kiállításuk segélyezését.

66.o.

M.T. Képz. Él. [illegible]. 1960.

MDK

Goth Imre

Lilian Harvey képmása, repr.

Uj Idők, 1928. 34. 46. sz. ~~Ruzicska M: Londoni jegyzetek.~~

581 ~~-2. 1.~~

Góth Imre

a megszüntetett főiskolai Ifjúsági Kör helyett 1919 márciusában alakult új forradalmi körnek elnöke.

Rónay György: Intézkedések és tervek a művészetnevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Művtört.Írt. 1970.2.sz. 141-147. l.

143. l.

Rádió BRIDGE 102,1 FM
20-102-10 20-102-98

KÖD, ESŐ

Szombat: Eleinte többnyire erősen felhős lesz az ég, többfelé kell számítani esőre, záporesőre. Később csökken a felhőzet, és megszűnik a csapadék. Az éjszaka képződött köd foltokban napközben is megmaradhat. Az északnyugatira forduló szél élénk, időnként erős lesz. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet –1, +4 fok között alakul. A hőmérséklet a kora délutáni órákban általában 4, 9, a tartósan ködös területeken 0 fok körül valószínű.

Vasárnap: Eleinte kevés felhő lesz az égen, majd nyugat felől megnövekszik a felhőzet, és szórványosan eső, zápороeső várható. A nap első felében erős lesz az északnyugati szél. A hőmérséklet hajnalban –3, +2, kora délután 5, 10 fok között valószínű.

Kilátások a jövő hétre: A több hullámban érkező nedves levegő hatására gyakran erősen megnövekszik a felhőzet, eső, zápороeső többször előfordulhat. Az éjszaka képződött köd többfelé – főleg északkeleten – tartósan is megmaradhat. A hőmérséklet hajnalban 0, kora délután 5 fok körül valószínű.

Orvosmeteorológiai előrejelzés: Az átlagosnál enyhébb időnek bár örülnek az egészségesek, de a szívbetegeknek ez komoly megterhelést jelent. A változékony időjárás sokakat meggyötör majd. Szinte félnaponta váltják egymást a különböző légköri frontok, próbára téve a szervezet alkalmazkodóképességét.

Astrid Lindgren Alternatív Nobel-díja

Pénteken vette át az 1994. évi Alternatív Nobel-díjat Astrid *Lindgren* svéd gyermekkönyvszerző. A 87 éves hölgy a gyermekek jogaiért és az állatok védelmében kifejtett alkotói tevékenységéért kapja a kitüntetést.

Lindgrennel együtt a díjat olyan trinidadi, indiai és nigériai személyiségeknek ítélték, akik szűkebb hazájukban jelentős szerepet játszottak egy-egy népcsoport fennmaradásában, szervező- vagy gyógyítómunkájukkal segítették a rászorultakat.

A díjjal együtt járó mintegy 315 ezer márkányi összeget harmadik világbeli önsegélyző csoportok kapják – írja a *DPA* nyomán *MTI-Panoráma.*

Az Alternatív Nobel-díjat 1980-ban alapította Jakob *von Uexküll* svéd-német újságíró, milliomos.

Ez a harmadik

Kínai mozitűz – 314 halott

Háromszáztizennégyen életüket vesztették, százötvenen megsérültek csütörtökön este Kína északnyugati részén egy tűzvészben. Egy zsúfolt mozi gyulladt ki a Hszincsiang-Ujgur Autonóm Terület Karamaj nevű városában. Az áldozatok túlnyomó többsége középiskolai tanuló volt; éppen egy iskolai kultúrest zajlott ugyanis a filmszínházban hatszáz részvevővel, amikor a szerencsétlenség bekövetkezett – jelentette az *MTI.*

Egyelőre nem ismeretes, hogy mi okozta a tragédiát. Ez már a harmadik, súlyos áldozatokkal járó tűzeset Kínában nem egészen két hét alatt. A kínai tűzoltóság országos parancsnoka, *Liu Sao-pu* egy nemrég adott nyilatkozatában az építők rossz munkájára, a gyúlékony belső díszítőanyagok alkalmazására és a tűzoltóság hiányos felszereltségére vezette vissza a gyakori tűzeseteket és a nagyszámú tűzhalált.

A gyanútlan maják vegyi csapdája

Higanyveszély másfél évezred után

Régiségkutatóknak, akik egy hondurasi maja város romjait tárják fel, a múlt kísértetei ellen kell harcolniuk. A kísértet nagyon is reális: kémiai csapda, amelyet egy csaknem kétezeréves civilizáció hagyott hátra.

A Maja Királyság kultúrája egyik megalapítójának, *Popol Kinichnek* a sírját tárták fel a philadelphiai egyetem kutatói. Meglepetésükre a sírban mindenütt egy cinnabar nevű vörös port találtak. Most, tizenöt és fél évszázaddal a Krisztus után 437-ben lezajlott temetés után a tudósoknak gázálarcot és védőöltözetet kell viselniök, hogy megvédjék magukat a cinnabar bomlásterméke, a higany ellen.

– A maják nem szándékosan állítottak csapdát – mondta az *AP* amerikai hírügynökség munkatársának Robert *Sharer,* a feltárás vezetője. – Nem tudhatták, hogy a cinnabar valójában higany-szulfid. A vörös por szétszórása a sírban temetkezési rítus volt – hangoztatta. A veszély abban áll, hogy a sírkamra termeinek nem volt szellőzése.

A sírt kilenc méterrel a föld felszíne alatt fedezték fel Copan városka mellett, amely 240 kilométerre nyugatra fekszik Tegucigalpától, Honduras fővárosától. A sír az úgynevezett Margarita sírkomplexum része. A kutatók, akik 1993 óta dolgoznak a helyszínen, a cinnabart tartalmazó sírhoz két kilométer hosszú alagútrendszeren át jutottak el. Lépcsőt fedeztek fel, amely egy kapuhoz vezetett. E mögött helyezkedett el a sírkamra, amely 1,8 méter hosszú, másfél méter magas és egy méter széles. Azonnal rájöttek, hogy a szétszórt vörös por cinnabar. A mérések során megállapították, hogy a teremben rendkívül magas a higanygőz szintje. A 20 régészt nyomban ellátták védőruhával és gázálarccal, úgyhogy senki sem szenvedett mérgezést – írja az *MTI-Panoráma.*

– Semmi jel sem mutat arra, hogy a maják ismerték a cinnabar mérgező hatását – mondta Sharer. A vörös szín temetési jelkép volt, ezért szórták szét a sírban.

A higany a központi idegrendszert támadja meg. Aki hosszú ideig lélegez be higanygőzt, izomkárosodást, fejfájást és rosszabb esetben elmebetegséget kaphat.

Kortárs képzőművészek szokatlan vállalkozása

Román–magyar műanyagnyúl-kiállítás

Nem mindennapi vernisszázsra került sor a héten a bukaresti Magyar Kulturális Központban: a MissionArt Galéria eredetileg 1991-ben megtartott miskolci műanyagnyúlkiállítása nyomán, amelyet 1992-ben a budai Tásaskör Galériában is bemutattak, román művészek bekapcsolódásával ezúttal Bukarestben állították ki 36 művész variációit ugyanarra a témára: a műanyag nyúlra.

A miskolci galéria padlásán vastag porréteg alatt felfedezett néhány száz, ismeretlen célra készült műanyag nyúl adta az ötletet a MissionArtnak, hogy küldje el a néhány centiméteres, lila figurákat a kortárs alkotóknak, hátha be tudják illeszteni őket alkotásaikba.

A szokatlan felkérésre sokan válaszoltak, különböző ötletekben „pácolva" a nyulakat. Amikor *Járai* István, a bukaresti Magyar Kulturális Központ igazgatója felajánlotta, hogy a román fővárosba is elviszi az anyagot, a miskolciak nyulakat küldtek feldolgozásra román művészeknek. Ezeket a Kulturális Központ juttatta el ismert román alkotókhoz, akik magyar kollégáikhoz hasonlóan lelkesen fogadták a javaslatot. A kiállítást – az *MTI* jelentése szerint – a Soros-alapítvány is támogatta.

A vernisszázson *Üttő* Gusztáv és *Kónya* Réka *A Kárpátok nyula* címmel mutatott be performance-ot, igazi nyulakkal, majd a nagy számban egybegyűlt érdeklődők megtekinthették a 36 művész merész ötleteit.

A marosvásárhelyi *Bartha* József *Peep show* című alkotásában a kukucskálók „meztelenül" láthatják a nyulat egy lencse nagyításában, *Kocsis* Rudolf *Termékenység* címmel mutatott be kompozíciót, Constanti *Petraschevici Playboy* néven készített nyúlvariációt, Valeriu *Mladin A fáraó kis múmiáját* mutatta be, *Kőműves* Andor *Az ismeretlen nyuszi emlékművét* prezentálta. A bukaresti közönség, köztük a román kortárs művészet és a műkritika számos ismert alakja, nagy tetszéssel fogadta a szórakoztató és nemzetközi érdeklődésre számot tartó román–magyar „nyúlpaprikást".

Psota a csillagok falán

Psota Irén színművésznő örökítette meg kéznyomatát és aláírását Pizza Hut étteremben a Hemingway Alapítvány gondozásában létrehozott csillagok falán. A képen a művésznő mellet George Hemingway

Havran Zoltán felvétele

Nem kellett a Göring-portré

(*MTI-Panoráma)*

Nem talált vevőre a nyugatangliai Ludlowban szerdán rendezett árverésen Hermann Göring portréja, amelyet a magyar származású Imre Goth (Góth Imre) festett a náci marsallról. A 8000 font sterlinges legalacsonyabb ár sem bírt vonzerővel az árverésen megjelentekre. Az arckép, amelynek létezése 60 éven át rejtve maradt, 1933-ban készült, röviddel Hitler hatalomra jutása után. Annyira nem tetszett azonban Göringnek, hogy visszaadta a művésznek.

A DNS hibái

Az eddigi leghatékonyabb rákteszt

Forradalmian új ráktesztet fejlesztettek ki az amerikai *John Hopkins Egyetem* kutatói. Az új módszer a DNS replikációs hibáit mutatja ki, az önmaga másolásánál történő DNS-hibák ugyanis rendkívül nagy gyakorisággal fordulnak elő a rákbetegségek esetében. A replikációs hibák valóságos „ujjlenyomatok" szerepét töltik be a daganatos betegségek diagnosztizálásában.

A kutatók reménye szerint az új eljárás felhasználható a rosszindulatú daganat képződésének minden eddiginél korábban történő kimutatásához. Az eljárás lényege az lenne, hogy összehasonlítják a feltételezett rosszindulatú daganat helyéről vett szövetekben, testnedvekben és váladékokban levő sejtek DNS-ét a különféle rákbetegségek hibamintáival. Ha az egyes rákfajtákra utaló jelző egyezik vagy hasonlít a páciens mintájára, akkor nagy valószínűséggel rákos.

A klonális jelzők jelenléte mindenképpen betegségre utal – nyilatkozta dr. David *Sidransky, a Johns Hopkins Onkológiai Központ* munkatársa, aki egyébként a kutatási munka egyik vezetője is. Sidransky elmondta, hogy a tesztet valószínűleg egy éven belül széles körben lehet majd felhasználni a diagnosztizálásban.

FIGYELJE A KLAPKA VIDEOMATRIX táblát a NYUGATI TÉREN!
FŐNYEREMÉNY: 1db több millió Ft értékű BUDAPESTI építési telek!
Havonta egy személyautót és számos értékes nyereményt sorsolunk ki!!!

Figyelje naponta a Klapka videomatrix tábla adásait! A reklámok között minden nap más LOTTÓ-szót helyezünk el.
Ezt kell a szelvényre ráírva beküldenie a címünkre. (felbélyegzett postai levelezőlapon)
1121 BP, Normafa út 23/a "KLAPKA LOTTÓ"

video matrix tábla
KLAPKA LOTTÓ
INGYENES
SORSOLÁS havonta a Klapka Sztárszínházban ami a Televízió "HÁZIPÉNZTÁR" műsorában látható

JÁTÉKOS NEVE:
CÍME:
LOTTÓ SZÓ:
MIKOR LÁTTA A TÁBLÁT? DÁTUM: ÓRA: PERC:

A **Magyar Nemzet** megkérdezte:

Eljutnak-e sztrájk idején vidékre a napilapok?

A vasutasok csütörtöki kétórás figyelmeztető sztrájkja minden bizonnyal kevesebb gondot okozott, mint a kilátásba helyezett, hétfőn kezdődő 36 órás általános munkabeszüntetés. Ez pedig azt jelentené: a vonatok több mint háromnegyede nem közlekedik szerda délelőtt 10 óráig. Felmerül a kérdés: *miként jutnak el vidékre a napilapok kedden és szerdán, milyen mértékben érinti a vasutassztrájk a postavonatokkal szállított küldemények sorsát? Molnár* Sándortól, a posta-vezérigazgatóság szállítási osztályának vezetőjétől megtudtuk:

– A postai küldemények és a hírlapok szállítása a vasúti fővonalakon történik a hajnali órákban postavonati rendszer segítségével. A sztrájk a keddi és a szerdai szállítást érinti, mivel a megmozdulás ideje alatt a napi tíz vonal helyett minimális szolgáltatásként három vonalon közlekednek majd vonatok. Ez a három vonal: Budapest–Nyíregyháza, Budapest–Pécs és Budapest–Szombathely.

– *Tudják-e biztosítani a szállítást ezen a két napon?*

– A szállításokat ennek következtében át kellett szervezni. A részletes menetrend kidolgozása még folyamatban van, de annyit elmondhatok: a postaszállítást a 36 órás általános sztrájk idején is megoldjuk.

– *Miként?*

– Ahol vonat nem közlekedik, ott saját gépjárműparkunk bevonásával. A háromezer-kétszáz pontot kiszolgáló szállítási hálózatunkban bőven lesznek olyan szakaszok, útvonalak, ahol az újságok gépkocsival jutnak el a végpontokra. A legnagyobb problémát az jelentheti, és ez lesz az esetleges késések oka is, hogy nem tudjuk a közúti feldolgozást biztosítani, mivel a kötegekben átvett újságok „szétszedése" mozgópostákon történik. Így ezt a munkafolyamatot vagy a szállítás előtt, vagy utána kell elvégezni.

– *Milyen késéssel kapják meg a vidékiek a lapokat?*

– A három vonal kivételével átlagosan két-két és fél órás késéssel kell számolni.

(z. i.)

Litvánok „fogta" ukrán

Gyilkosság a Petneházy utcában

Pénteken délután négy óra tájban két litván férfi telefonon bejelentést tett a rendőrségen: öt ukrán fogva tartja őket a budapesti XIII. kerületi Petneházy utca 13. számú ház egyik lakásában. A rendőrség nagy erőkkel – a kommandósokat is bevetve – vonult a helyszínre, ám a lakásban „csak" egy halott ukrán férfit találtak. Kiderült, hogy eddig ismeretlen okból (péntek este nyolc órakor a kihallgatások még folytak, a rendőrség zsarolási ügyet sejt) *öt ukrán férfi tartotta fogva a lakásban a két litván állampoglárt.* Pénteken kora délután négy ukrán, eddig még nem derült ki, miért, elhagyta a lakást, egy ezüstszínű Volvo 760-as, feltehetően ukrán rendszámú gépkocsival. A két litván ekkor már az egyetlen ukránnal szembeszállt, és késszúrásokkal megölték őt. Ezután tettek bejelentést a rendőrségen – tudta meg lapunk tegnap a késő esti órákban az ORFK sajtószolgálatától.

T. K.

Visszavarrták egy férfi levágott alkarját

Sikeres végtag-visszavarrási műtétet hajtottak végre a nyíregyházi megyei kórházban. A mentők még szerdán szállították be azt a 45 éves férfit, aki fűrészgéppel levágta bal alkarját. A kórházban működő kéz- és mikrosebészeti munkacsoport – *Noviczki* Miklós 43 éves főorvos vezetésével – nyolc és félórás operációval varrta vissza a végtagot. Pénteken a beteg mozgatni tudta alkarját, természetesen ujjaival együtt.

Noviczki Miklós az *MTI* munkatársának elmondta: kéz- és mikrosebészeti munkacsoportjuk már több mint harminc – orvosi szempontból nagyon bonyolult – operációt végzett.

Súlyos kamionbalesetek Franciaországban

Új biztonsági rendszabályokat készítenek elő

(*Párizsi tudósítónktól)*

„Gyilkos vagyok", mondta az andorrai kórházban a 35 éves gépkocsivezető, könnyeivel küszködve. Jean-Francois *Pasini* 23 tonna cukrot szállított egy francia cég kamionján, s olyan útra tévedt, amelyen a hatalmas kocsiknak nem szabad közlekedniük. A rendőrnő figyelmeztetése alapján a tizennégy éve vezető Pasini meg akart állni, de a kamion fékje fölmondta a szolgálatot. Az autó fölborított egy személygépkocsit, majd a Julia nevű illatszeráruház kirakatába rohant bele. Kilencen haltak meg – köztük az azonnal kigyulladt személyautó négy utasa –, s csaknem ötvenen sérültek meg. Andorrát valósággal sokkolta a tragédia, a francia államfő részvéttáviratot küldött a parányi hercegség miniszterelnökének. Bízvást az áldozatok közé számítható a csak könnyebb sérüléseket szenvedő kamionsofőr, négy gyermek édesapja, aki a dráma hatása alatt a tömeggyilkos *Sztálinhoz* hasonlította magát. Az alkoholteszt teljesen negatívnak bizonyult – „nincs józanabb ember Jean-Francois-nál", mondta róla ugyancsak kétségbeesett felesége Lyon egyik külvárosában –, de az első vizsgálatok szerint a sofőr „a halált okozó szakmai gondatlanság" vádjával marasztalható el. A szakértők úgy tudják, hogy a kamiont 1993 áprilisában nem vitték el műszaki felülvizsgálatra, holott az ilyen ellenőrzés évenként esedékes.

Két nappal az andorrai tragédia előtt Grenoble közelében, sűrű ködben két kamion ütközött egymásnak, s a karambol öt halálos áldozatot követelt. *Bosson* közlekedési miniszter a két egymást követő szerencsétlenség után azt mondta, hogy le kell vonni a következtetést e katasztrófákból, és nem tért ki azokra a – meglehet elhamarkodott – követelésekre, hogy a városi forgalomból tiltsák ki a nagy kocsikat. A környezetvédők ismét fölvetették, hogy a közúti–vasúti kombinált fuvarozást nagyobb mértékben kellene fejleszteni, de a minisztérium illetékese visszautasította az álmodozást, szerinte már az is eredmény lenne, ha a teljes közúti fuvarozás tíz százalékát tudná átvállalni ez a korszerű, de nagyon drága szállítási módszer.

A *Le Figaro* globális adata szerint a franciaországi kamionok – körülbelül 546 ezer jármű – az ország gépjárműparkjának két százalékát teszik ki, a megtett kilométerek hét százalékát, de a nagy kocsik a halálos közúti balesetek 13,8 százalékát okozzák közvetve vagy közvetlenül. A francia közlekedési tárca azt fontolgatja, hogy újabb biztonsági rendszabályokat léptet életbe; közéjük tartozna, hogy a sebesség túllépését olyan elektronikus rendszer ellenőrizné, amely lehetővé tenné az azonnali büntetést és nyomban megállítaná a járművet. A további szigorításokról a közlekedési tárca valószínűleg parlamenti vitát kezdeményez.

(m. j.)

A tét: 23 millió

Tetten érték a rablóduót

„Ott van bent két rabló!" – mutatott két biztonsági őr a Váci utca 3. sz. alatti pénzváltóra tegnap délután három tájban. A zseblopási osztály éppen ott cirkáló detektívjei benézve három férfit pillantottak meg az üvegfal mögött. „Kiraboltak!" – bökött az idősebb, szemüveges úr a két suhancra, s elmondta, mit élt át az előző percekben.

K. Sándor (19) és *V.* Szabolcs Károly (16) nemrég lépett be a helyiségbe, mondván, *P.* Katit keresik; ajándékot szeretnének átadni részére. Kati nem volt benn, ám csak ürügyül szolgált az ő keresése. „Fegyver van nálam! – lökdöste K. Sándor a pénzváltó alkalmazottját. – Térdeljen le ide!"

Ezt követően zsinórt tekert a nyakára, és fojtogatni kezdte a szemüveges urat, aki pár pillanat múltán elájult. A rablók 23 millió forintot, illetve valutát zsákmányoltak volna, ha a „zsebesnyomozók" és az V. kerületi rendőrök nem fogják el őket a tetthelyen. A két gyanúsított a BRFK *Hangyási* Sándor vezette rablási alosztályán beismerő vallomást tett.

(székely)

Göth Jenő épitész

lásd

Novák Imre épitészt

kivel együtt

dolgozott

Kabdebó Bp.

4. l. 116. l.

etének tanusága szerint a Berhidai

rényi, szentkirályszabadjai, felső-

üredi temetőkápolna romjáról, továb-

ófői, alsódörgicsei, felsődörgicsei,

üi, nagykanizsai, szentgyörgyvári,

, zala-szentiváni és csempæzi temp-

szitett felvételeket, rajzokat és

t, hogy azokat rendelkezésemre bo -

Kiváló tisztelettel:

Czányi Károly

Gjót Jenő okl. építész

terverte a szóban forgó
Tátra utcai bérház
architektúráját

Tér és Forma
1931. 154. l.
„Bérlakások lakhatóvá
tétele."

AUKCIÓJA

Kiállítás: 1932 március 4., 5. és 6-án és pedig pénteken és szombaton délelőtt 10—½2-ig, délután 4—½8-ig, vasárnap csak délelőtt 10—½2-ig.

Árverés: 1932. évi március 7-től március hó 23-ig délutánonként ½4 órai kezdettel a külön sorrend szerint.

A KATALÓGUS ÁRA 1 PENGŐ 50 FILLÉR

Az Árverési Csarnok következő aukciójára a felvétel április hó 2-án zárul.

Goth Zeno

Läsd

Müveriet 1912

73

opitur

a dat

Gerez

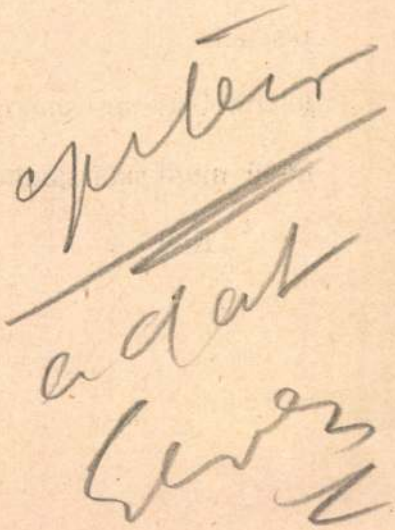

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Gót Jenő

epitész Bpest

l. 1. nám

MÉ. 1912, (10, 11. l.

is ~~lehetne~~ feltételezni. Nagyon
sze, a tulajdonképeni szarkofág
dalom, egyetlen egy olyan töred
vonatkozó adatait igazolná. Az
hatás mérlegelésénél nem szabad
mesterei Niccolo és Giovanni Pi
tikus épitészet történetében is

1. Walter Paatz, W
in Toscana. Flo
Deutschen Kunst
Folge I. Band,

bizonyos iskolai vagy egyáltalá
iskola és siremlékünk között, a

Góth Jenő

építész

Glock Imre I. Hantos út
részére 3 em. ház.

Építő Ipar – Építő Műrészek

1929. 46. l. (Magainépi-
tési engedélyek.)

Gót Jenő
építész

Brachfeld Ignác részére
Személynök u.
5 emeletes ház

Építő Ipar
1912. 399. l.
(Magánépítési
engedélyek.)

Gót Jenő

épitész.

Budapesti férfi szabók
ipartestülete részére

Reáltanoda u. 16.

3 emeletes ház

Épitő Ipar 1912. 199. l.

(Magánépitési engedélyek.)

I.

Polgármesteri Hivatalnak

Szombathely

Lotka a MOB-ot

etes jelentésében arról tudósit, hogy
előtti kis téren, melyet kétoldalt
részt a szeminárium épülete szegélyez, eg
sztet és kivilágitható szökőkutat
~~gyház monumentális homlokzata elé bár-~~
~~lállitása megengedhetetlen, mert~~ annak
~~elváselné és zavarná.~~ Tisztelettel

Gót Jenő

terverte a Retek-
utca 33-35. sz.
bérházat

Bierbauer Virgil dr:
Bérházépítés Buda-
vesten A. D. 1931.
Tér és Forma. 1931. 283. l.
284. l.

930. 933. 935.

MDK.

Novák és Goth, ép.-k.

116805. Breitner Bernát, Vasvári Pál-u.

3895.hrsz. kétemeletes ház.

Uj épitkezésre nyert engedélyt.
ÉPITŐIPAR, 52 sz. 1910.dec.25. 525.l.

MDK

Novák és Góth ép.-k.

119.485. Szv. Hübinger Antalné, Curia u. 292.hrsz. négyemeletes ház.

Uj épitkezésekre nyert engedélyek. -EP-IP.3.sz. 1911. jún.15. 27.1.

MDK

Novák és Góth, építészek.

tervezték a bp.III.ker. polgári leányiskola épületét. 3 emelet, manzard, 23 osztály-terem. stb.

Kabdebó Gyula: A föv. uj iskolaépületei .
Guthi J. Föv.almanach.1913-15. 131-32.l.

MDK

Gól Jenő, építész mérnök.
aranydiplomában részesült

Szabad Nép, 1955 jul. 4. - Gyémánt- és aranydiplomások ünneplése az Építőipari Műszaki Egyetemen.

Gál Jenő, Gyulai [illegible].
aranydiplomában [illegible]

Szabad Sajtó, 1925 jul 4. Oppenheimer-ek aranydiplomáik [illegible] az Ipolyi-ipari [illegible] Bakó Egyetemen.

Gót Jenő építész

Tér és Forma, 1931

IV. évf. 157.

Vogel Erwő: Bérlakások lakhatóvá tétele. Válasz egy kritikára.

MDK

Gót Jenő építész

Magánépitési engedélyek. Épitő Ipar e Épitő Müv.
1928. aug. 1. 12o l.

MDK

Gót Jenő, Bp.

Magyar Építőművészet, 1912. 1.sz. 10-11. l.
A bp-i férfiszabók ...székházának tervpályázata.

MDK

Gót Jenő

A budapesti férfiszabók ipartestülete székházának tervpályázatára készült "Háromszög" jeligés tervét megvették.

Magyar Épitőművészet, 1912. 1.sz. 11,12,13.old.

MDK

Góth Jenő

a Budapesti Férfiszabók Ipartestületének a Práter-utcában épitendő bérházára kiirt tervpályázaton pályamunkáját megvásárolták

Müvészet 1912. 73.l.

MDK

Góth építése

Épitő Ipar 1909. márc. 7. 94. l.

MDK

Góth építész

Magánépitési ...engedély. Épitő Ipar, 1910. jun.19.
259. l.

MDK

Goth építész

Magánnép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. marc. 3. 3. l.

MDK

Góth épitész

Magánépitési engedélyek Budapesten. Vállalkozók Közlönye, 1909. dec. 22. 4 l.

MDK

Góth építész

Magánépítési...engedély. Építő ipar, 1989. dec.26. 498. o.

13-án, szombaton 10 órakor
Históriás történelmi játszóház
a Magyar Nemzeti Múzeum munkatársainak
közreműködésével
A gyerekek részt vesznek egy '48-as huszárezred
zászlószalag-avatási ünnepségén
A fogalkozások keretén belül szerepel többek között:
csákó-, zászló-, keszkenőkészítés, vándorszínészjáték

Belépődíj: 150 Ft

14-én, vasárnap 16 órakor
Ünnepi megemlékezés és koszorúzás
az 1948/49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére
a Hősök terén, a nemzeti lobogónál
Közreműködik: B. Horváth István előadóművész és
a Hősök Terei Általános Iskola diákjai

16-án, kedden 19 órakor
A miniszter félrelép – filmvetítés
A vetítés után beszélgetés az alkotókkal

Belépődíj: 250 Ft

18-án, csütörtökön 19 órakor
A Művészeti Napok záróestje
A Hősök Terei Általános Iskola műsora

Köszönjük a XVII. kerületi Önkormányzat,
valamint a Művelődési és Tájékoztatási Bizottság támogatását

F. k.: Prém János

RÁKOSLIGETI MŰVÉSZETI NAPOK

RÁKOSLIGET 100 ÉVES

1999. március 6–18.

Meghívó

„Művészetek üdvözlete"
a zene, a színház, a képzőművészet
köszönti a 100 éves Rákosligetet

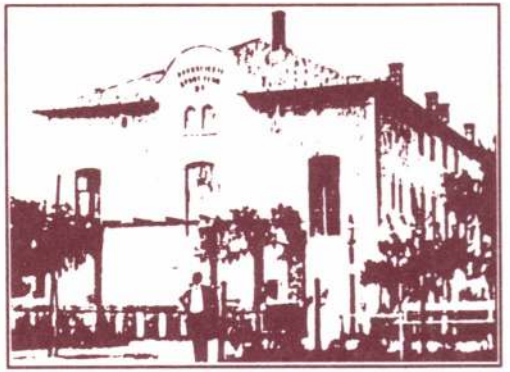

Rendező: Rákosligeti Centenáriumi Bizottság

Helyszín: Csekovszky Árpád Művelődési Ház
1172 Budapest, Hősök tere 9. Telefon: 256-0267, 256-5445
Megközelíthető a 76-os, a 80-as és a 198-as autóbusszal

GÓTH Katalin

RÁKOSLIGETI POLGÁRI KÖR

6-án, szombaton
17 órakor
a **Művészeti Napokat** és
a **„100 év kincsei"** című
képzőművészeti kiállítást
megnyitja:
Bereczky Loránd,
a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója

A kiállítást szerkesztette és rendezte:
Parrag Emil festőművész,
a Rákosligeti Polgári Kör elnöke

Kiállító művészek:
Ács József, Bényi László, Csekovszky Árpád,
Csekovszky Balázs, D. Bán Mária, Dombóvári Csaba,
Domonkos Imre, Domonkos László,
Domonkosné Krusnyák Magdolna, Doór Ferenc,
Góth Katalin, Humenyánszky Jolán, Karatúr Katalin,
Krusnyák Károly, Kutas Artúr, Lakatos Péter,
Márk Tivadar, Nagy János, Oláh Szilveszter, Parrag Emil,
Parrag Noémi, Pródai Lajos, Sárkány Loránd,
Szakáll Ágnes, Tóth Júlia, Viczián Pál

18 órakor
A pódiumon
a Bartók Béla Zeneiskola művésztanárai és
a Camerata XVII. fúvósegyüttes hangversenye

CSEKOVSZKY ÁRPÁD MŰVELŐDÉSI HÁZ

7-én, vasárnap 11 órakor
Csipike Varázsszínház
Egy óra mese, varázslat és
vidámság a gyerekekkel együtt
Közreműködnek:
Kilin Ildikó bábművész,
Mollini bűvész és
Lala bohóc

Belépődíj: 250 Ft

9-én, kedden 19 órakor
„Azt meséld el, Pista!" – Örkény István életéről
Az író saját szavaiból
összeállította:
Bereményi Géza és Mácsai Pál
Előadja: Mácsai Pál

Belépődíj: 500 Ft

12-én, pénteken 21 órakor
Rock-blues-jazz örömzene
Martonosi György és zenészbarátai
Közreműködik: Martonosi György – dob,
Czakó Péter – basszusgitár,
Ferenczi György – szájharmonika, Gyárfás István – gitár,
Mohai Tamás – gitár, Muck Ferenc – szaxofon,
Szappanos György – basszusgitár

Belépődíj: 400 Ft

Góth Kati
die atteroerő

Ruhatervek.

— : Népművészeti ihletésű ruhák.
Nők Lapja, 1972. március – 12 szám

Góth Kati
dwatterező

„Ruhaterek"

Wádor Ilona: Ujdonságok!
Nák Lapja, 1971 szept. - 39 szám

Góth Katalin, divattervező

– tervei

Magyar Ifjúság, 1969. IX. 12. 22. l.

M.D.K.

Góth Máté

"Nő a télben" c. művének repr.-ját és a művész fényképét bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1931. febr. 22-28. XXI. évf. 9. sz. 60. lap.

kocsiút között
ítetlen terület
ztántartásáról,
nentesítéséről,
síkosságmen-
telmében a jár-
sítését, hóelta-
znak magának
kban a társas-
ormányzati tu-
t a rá eső részt
kormányzat, il-
zott Lakás- 17
ndezi.

ó emlék

y előtt tudtam
ajnokság lesz.
odni, hogy va-
nzt összeszed-
ázáshoz, a verk
s a szálláshoz.
goldódtak az
verseny előtt
épp, hogy ne-
ián lekéstük a
eljött a kjuta-
n megijedtem,
n még 2000 ki-

nés formagyakorlat. (Formagyakorlat: ütések, rúgások, védések egy képzeletbeli ellenfélre.) Én küzdelemben, formagyakorlatban és zenés formagyakorlatban indultam. Csapatban öten, összesen tizenegy kupát hoztunk el. Én egy első és egy harmadik helyet hoztam el. Első lettem formagyakorlatban, harmadik helyezett küzdelemben. A verseny után két napon még körülnéztünk Holstebroban és hazautazás előtt megnéztük Legolandet is. Legoland egy olyan vidámpark, ahol nemcsak játszani lehet, hanem megcsodálhattuk LEGO-ból a világ legkülönbözőbb csodáit, pl.: az amerikai Szabadság-szobrot. Nagyon nagy drágaság van Dániában, de az ott élő emberek többet keresnek, mint mi Magyarországon. Egy másfél literes Coca-cola ott 1000 Ft értékű koronába került.

A visszafelé út már nem volt olyan nehéz, már nem volt miért izgulni. Mikor Magyarországra értünk, az volt az első, hogy ittam egy jó hideg kólát... 190 magyar forintért!!!

Mindenki nagyon örült a sikereinknek. Egy biztos, ez a verseny

Iparművészek a Csigaházban

Január 7-én két rendkívül tehetséges iparművész: Radnai Mária és Góth Katalin közös kiállítását nyitotta meg egykori iskolatársuk: dr. Hájer Emília önkormányzati képviselő a Rákoscsabai Közösségi Házban.

Radnai Mária bőrtárgytervező iparművész általában használati tárgyakat, kézi eszközöket tervez. Olyanokat, mint kézitáska, ügyvédi táska, mappa, névjegytartó, egyszóval mindennapjaink bőrből készült tárgyait. *Góth Katalin* textiltervező pillanatnyilag a millennium jegyében tervezi műveit. A kiállítás legfrekventáltabb darabjára fel sem kell hívni a figyelmet, hiszen önmagát „adja el" a mű, az Ómagyar Mária Siralom sorai textilbe öltve... Láthatók voltak még ruhák, palástok, párnák, képek, a hozzáértő számára megannyi csodálnivaló alkotás. A tárlat január 29-ig volt nyitva.

Krémer-Kucsma

Góth Katalin
Hírhozó (XVII. Ecr. önkorm.) 2000. febr. (X/2)

Goth Katalin

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003

A szabadság politikája c. cikke

tfogolta Gál Istvánt, aki nála

tekintés c. írását (Tanu, 1933. V.sz.).

rűen nyilatkozott róla. A Tanu 1d.

Kerényivel való összekülönbözés

nem írt a SZigetbe.

Gót Katalin

Modellek

— : Az ősz színei

Nők Lapja, 1975. okt. 4 - 19 oldal

Goóth Mária

"Halászbárkák" c. festményét hozza a lap. Repr.

ÉLET, Bp. 1909. juli. 4. I. évf. 27. sz. 6. lap.

NEMZETI SZALON

GÓTH MÓRIC
GYÜJTEMÉNYES
KIÁLLITÁSA

1918. ÁPRILIS.

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:
gróf Andrássy Gyula v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:
Molnár Viktor
ny. államtitkár

Horvai János
szobrászművész

IGAZGATÓ
Déry Béla

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:
Horthy Béla
Katona Nándor
Gellért Jenő
Kézdi Kovács László

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr. Képessy József

PÉNZTÁROS:
Weiser Kálmán

Góth Móric.

Góth Móric művészeti fejlődéséről alig tud valamit a közönség. Amikor először jelent meg a Műcsarnokban, 1907-ben, előadási készsége teljes, felfogása végérvényesen tisztult volt. Kisérletei nem kerültek a nyilvánosság elé. Igy első képe mindjárt a Szépművészeti Muzeumba vándorolhatott. Hogy mi előzte meg ezt az első fellépést s vele az első sikert, azt megtartotta műhelytitoknak.

E titok alatt egy kis regény lappant, abból a fajtából, amely tele van reménnyel, kétségbeeséssel, boldogsággal és keserüséggel, de szerencsére és közmegelégedésre igen jól végződik.

Falusi fiu volt (szül. Avasfelsőfalun 1873), de korán Szatmárba került. Ez a megye akkor még hijján volt minden művészeti jelentőségnek. Nem a környezeté tehát az érdem, hogy a kis diák örömmel és szenvedéllyel rajzolgatott valamely veleszületett ösztön hajtotta erre. Egy szép napon aztán a jó véletlen eléje hozta az első piktort, még pedig nem kisebb embert, mint Mednyánszky László bárót. Vággyal s lopva nézte a diák, hogyan sáfárkodik ott, a szabad természet előtt a mester s lehet

hogy már ekkor határozott alakot öltött benne a vágy, hogy ő is e pályára térjen.

De csak nagy kerülő uton juthatott odáig. Előbb még kétszer is pályát kellett választania.

A műegyetemre került, Budapestre. Onnan áttért a jogi fakultásra. Ezt atyja kívánságára mindenképpen el kellett végeznie. A jogi tanulmányok utolsó idejét azonban már Münchenben töltötte: féllábbal már benn volt a művészetben. A joghoz már csak külsőségek kötötték: szivvel-lélekkel rajzolt, festett Hollósynál.

És amikor a Hollósy-iskola a millenniumkor először telepedett le Nagybányán, a hazaérkezők közt ott volt ő is. Mint jogász távozott Szatmárból, mint piktor tért vissza.

Ez döntő fordulat volt életében . . . Megismerkedett a Hollósy-iskolában a szabad, sziv szerint való művészettel és megismerkedett hűséges élete párjával is. Itt indult az életbe.

Az élet pedig nem hintett rózsákat elébe. A művészetről formált magas ideál megközelitése igen-igen nehéz, kétkedéssel, lankadással, küzdelemmel teljes volt. Már-már tehetségében is kételkedni kezdett. Arról szó sem lehetett, hogy ily módon keresethez jusson. Keserves, leverő és kellemetlen napok kezdték egymást követni. Már csak egy mentő-eszköz kinálkozott: joggyakornoki állásért folyamodni Debrecenbe. Ez 1903-ban történt. Ekkor a véletlen másodszor hozta eléje azt a művészt, akinek megjelenése egykor már szinte sorsdöntő jelentőségüvé vált rá nézve. Most is az volt.

Mednyánszkyval egy bécsi kávéházban találkozott. Feltárta neki kétkedéseit, csüggedését, szenvedéseit, önbizalmában, tehetségében való megrendülését. Ez a gyónás nem is történhetett volna jobb helyen. A mester elment a szomorú piktorküzdelmek szinhelyére átnézett mindent, kikotorta a tanulmányokat, a szétszórt kisebb-nagyobb természetképeket. S egy egész sort talált, amelyeket — ugymond — okvetlen el kell küldeni Bécs egyik legkiválóbb modern művésztársaságának, a Hagenbundnak kiállitásába.

Ezen a valóban szakértői véleményen leginkább maga a csüggedt fiatal művész csodálkozott, igen nagyon. De megtette, a nyolc képet kifüggesztették, a sajtó pedig örömmel üdvözölte az ösmeretlen jövevényt.

Itt végződik a művész regénye. S kezdődik a friss bizalommal, reménnyel és eredménnyel teljes munka, amely eltart mindmáig.

Góth Bécsből 1906-ban Párisba, onnan a Bretagneba telepedett. Aztán hazajött, itt is sokat utazott, 1913—14-ben Északamerikát járta, majd Franciaországba, onnan Belgiumba került. La Panneban érte a világháboru forgószele. Neki is, mint annyi másnak, menekülnie kellett. Szép festményeinek egész sora azonban itt maradt Vajjon mi történt velük?

Ez a gondolat s a temérdek izgalom, beteggé tette. Bár egészen neki való környezetben, Hollandiában ütötte fel sátrát, munkáról jó darab ideig, két évig, szó sem lehetett. Csak lassan ocsódott fel. És apránkint megjött a munka vágya is. Megint egész piktor lett belőle, akár

csak a bécsi nagy sikere után. E felujult munkakedvnek nem egy zamatos gyümölcsét rejti magában ez a kiállitás.

Itthon, ahol mindig szivesen fogadták s elismeréssel koszorúzták munkásságát, bizonyára örömmel fogják köszönteni e müveit is, mint ahogy a sikerek egész sora füződik valamennyi budapesti kiállitásához. Már első műcsarnokbeli képét, a Krumplihámozót, megvette az állam, s megvette később sorjába a Cirkuszt, az Etetést, az Intérieurt is. „Öreg asszony otthona" c. festménye a király birtokába jutott. Nyolc évvel ezelőtt őt tüntették ki az Andrássy Dénes-ösztöndijjal s a székesfőváros Ferencz József jubileumi dijával. Egy évvel rá megkapta a Nemzeti Szalon grafikai ezüst érmét. Képei a legjobb amatőrök birtokába kerültek. Ily egyenletes harmóniában alakult pályája a nehéz, rég elmult küzdelmek után.

Épp oly harmonikusak képei. Bár oly helyeken s oly időben folytak alapvető tanulmányai, ahol sarkon követték egymást a művészeti elméletgyártók vitái s izgatásai: Góth művészetét az egyszer helyesnek felismert utról nem terelhette le semmi. Szerencséjére legelső tanulmányai igen egészségesek s nekivalók voltak. Hollósynál s Nagybányán nem irányokra és metodikára oktatták, hanem a természet szeretetére, tiszteletére s a festő ama nagy jogára, hogy érzéseit szabadon követheti. Jobb nevelés nem is juthatott ki egy művésznek, aki lelke minden szálával amugy is a természethez füződik. Innen van, hogy nem tapadt a szaporán felvetődött művészeti rendszerek egyikéhez sem, sőt azok hatása

nem is érintette. Inkább arra volt gondja, hogy kimélyitse természetlátását, s lelkét-szemét egyre fogékonyabbá nevelje s igy megérezze és megértse ama gyöngédszavu, halk és diszkrét szólamekat is, amelyeket a táj, fény- és tónushatásai a finoman reagáló léleknek nyujt. A természet sok kaleidoszkópja közt vannak olyanok is, amelyekben a változatok s az élet gazdagsága szinte csak sejthető, de aki magába tudja szivni, annak érdekes és nem mindennapi élmények jutnak ki. Góth főkép e disszonanciáktól mentes, finomra hangolt, egy csöpp melancholiával megtüzdelt természet-élmények festője. Ezért hiányzik róla a sallang, a szándékosság s mesterkéltség. E temperamentumával egészen egyező művészet valóban lirai és szervesen összefügg szerzőjével, amit egyébként minden festőnél nagyon természetesnek találnánk, ha nem kerülne oly gyakran szemünk elé az ellenkező példák egész sora is sok kiállitáson.

Lyka Károly.

Olajfestmények:

Eladók.

1 Bruggesi interieur
2 Erdőben
3 Delft télen
4 Csendélet
5 Sárika kézimunkával
6 Porcellánfigurák
7 Feleségem és leányom
8 Bruggesi halpiac
9 Tanulmány fej
10 Napos időkben a dünékben
11 Breton
12 Tanulmány fej
13 Almeriai utca
14 Holland paraszthász
15 Hazafelé
16 Naplemente a tengeren
17 Tenniszés a tengeren
18 Erdélyi oláh asszony

19 La Panuesi tengerpart
20 Felhős ég
21 Szamarak a tengerparton
22 Strand
23 Domburg tavasszal
24 Vörös bükk
25 Faluvégén
26 Szélmalom
27 Breton leány
28 Amsterdami csatorna
29 A dünén tavasszal
30 Tehenek
31 Burtenbachi templom
32 Legelőn
33 Szántóföld
34 Brabanti-utca
35 Holland falu
36 Velence
37 Breton piac
38 Kikötő
39 Plage
40 Sárika
41 Pihenő
42 Tanulmány fej
43 Domburgi tengerpart

44 Ősszel az erdőben
45 Tócsák
46 Allé
47 Malom ködben
48 Domburgi szélmalom
49 Tehén tanulmány
50 Holland tengerpart
51 Erdőben
52 Zeelandi leányka
53 Faluszéle
54 Szántás
55 Mosóleány
56 Lovak
57 Fasor
58 Őszi idő
59 Heezei utca
60 Országut
61 Brabantban
62 Verőfényes idő
63 Legelő
64 Douarnenez
65 Kastély
66 Tengerparton zivatar előtt
67 Tátrában
68 Feleségem és leányom
69 Zivatar előtt

70 Rue Flamand
71 Bruggesi kikötő
72 Mezőkövesdi asszony
73 Sárika köt
74 Ködös táj
75 Mezőkövesdi leány
76 Olvasó öreg asszony
77 Halász (tanulmány)
78 Falusi részlet
79 Rongy piac
80 Vásár Zakopaneban
81 Építkezés
82 Szekér a tengerparton
83 Kikötő
84 Bretagnei temető
85 Fasor
86 Holdfelkelte
87 Szélmalom
88 Télen a Tátrában
89 Kis leányok
90 Városliget télen
91 Nagyapó unokájával
92 Almafa
93 Beteg leányka
94 Köpülő asszony

95 A dünén
96 Cipész műhely
97 Centralpark Newyorkban
98 Vihar előtt
99 Delft ködben
100 Delft nyáron
101 Rutén paraszt leány
102 Breton asszony (tanulmány)
103 Breton férfi (tanulmány)
104 Temető Trébulban
105 Legelő
106 Parkban
107 Paraszt szekér
108 Kikötő Bretagneban
109 Mosóasszonyok
110 Kikötő Douarnenezben
111 Arckép tanulmány
112 Paraszt ház
113 Kikötő ködben
114 Interieur részlet
115 Falun kivül
116 Riverside (Newyork)
117 Festő
118 Játszó halászfiu
119 Csendélet

120 Kikötő Nápolyban
121 Paraszthház
122 Delft
123 Csendélet
124 Breton leány
125 Erdőben
126 Napos idő
127 Kézimunkázó leányka
128 Testvérek
129 Csatorna
130 Halászok
131 Utca részlet
132 Ló
133 Zöldségpiac
134 Városliget télen
135 Mosó leány
136 Templomban
137 Ősszel
138 Tehenek
139 Belga tengerpart
140 A dombon, ~~nem eladó~~
141 Papagályok, ~~nem eladó~~
142 Tehén, ~~nem eladó~~
143 Vázlat, ~~nem eladó~~
144 Tavasz a tenger mellett, ~~nem eladó~~

145 Tájkép, ~~nem eladó~~

146 Öreg cigányasszony

147 Orgona bokor

148 Almafa

149 Amstelfeld

150 Erdei pad

151 Brabanti interieur

152 Nyáron

153 Holland tengeri fürdő

154 Nordermarkt

155 Interieur

156 Virágzó fa

157 Utca Domburgban

158 Csendélet

159 Kornschober

160 Domburgi-utca

161 Erdőben

162 Interiur

163 Amsterdami csatorna

164 Fiatal fa

165 Ősz

166 Kikötő a Bretagneban

167 Tükröző házak

168 Fehér ló

169 Asszony gyermekekkel, Interieur

170 Tengerpart
171 Almafa
172 Breton táj

Rajzok:

Eladók.

173 Holland asszony
174 Velence
175 Erdőben
176 Olasztáj
177 Vörös kisleány
178 Kikötő Malusineben
179 Istálló
180 Erdőpad
181 Kikötő
182 Fasor
183 Szánkó a Tátrában
184 Interieur
185 Halpiac
186 Istálló
187 Tehén
188 Tehenek
189 Lecture
190 Öreg ember
191 Bruggesi utcarészlet

192 Tájkép
193 Zongorázó nő
194 Szekér
195 Holland csür
196 Katwyk
197 Őszi hangulat
198 Paraszthház
199 Apály
200 Cipész
201 Csacsi
202 Halpiac
203 Gardató
204 Malom
205 Plage
206 Parasztszekér
207 Hollandi kisleány
208 Csacsi fogat
209 Holland tájkép
210 Siesta

A művek árai a termek bejáratánál vannak kifüggesztve.

A vásárolni szándékozók sziveskedjenek az emeleten levő műtárosi irodához fordulni.

A vételár 25%-a a vásárlás alkalmával, a fenmaradó 75% pedig legkésőbb a kiállitás bezárásáig fizetendő.

Góth Móric

Ernst Múzeum aukciói

XIII–XIV (1910) 173.7.

Góth Mór

Árverési Csarnok aukció kat.

32. sz. 1926. ápr.
35. sz. 1926 dec.
39. sz. 1927. okt.
40–41. nem szepel

Zunyog Gáspár:

Mellig látható s
jú kalap van; h
barna. Kabátja s

In via
la es

s a kép körül:

Casparus Zu
Comit: Kom
Ao 1648"

Vászon, méretei 18:
Gr. Csáky László a

Góth Móric

Céhbeliek V. kiáll

Nemzeti Szalon

1924

78. GÓTH MÓRIC: „TRÁGYAHORDÁS"

Göth Móric.

Koll. kiáll.

d.

Ernst Museum kiáll

86.14.

1926.

ERNST-MUZEUM
Budapest, VI., Nagymező-u. 8.
Telefon: 120—14.

IGEN TISZTELT SZERKESZTŐ UR!

Van szerencsénk tisztelettel meghivni legközelebbi kiállitásunk megtekintésére, melyen LXXXVI Csoport-Kiállitás

Művészei

vesznek részt. A kiállitás vasárnap

Góth Móric

kolt. kiáll. az Ernsthen.

1926 nov.

La Tène vas Rard VI. 128.

Góth Móric

l.

Ernst Muzeum aukcioi

XXXII. 133.

KERN ANDOR

51	A manei	olajf.	250.—
52	Akt	olajf.	200.—
53	Akt	olajf.	200.—
54	Indulás a munkába	olajf.	200.—
55	Canadai lány	olajf.	300.—
56	Tavasz	olajf.	250.—
57	Párisi lány	olajf.	200.—
58	Villanykoho	olajf.	150.—
59	Ablaknál	olajf.	150.—
60	Ádám és Éva	olajf.	250.—
61	É[illegible]itő munkások	olajf.	200.—
62	Svejci lány	olajf.	150.—
63	Régi [illegible]oharak	olajf.	80.—
64	Kerti virágok	olajf.	120.—
65	Tenger[illegible]arton	olajf.	400.—
66	Mongol nő	olajf.	250.—
67	Lilly	olajf.	250.—
68	Piroskeztyüs lány	olajf.	200.—
69	V. S.-né arcké[illegible]e	olajf.	Mgtul.

Góth Móric

l.

Árv. Csarnok 106. ankc. Eat

" " 109. ankc. Eat

" " 110. " "

BARABÁS. (Bereg.)

Vrastalkendő. 1709.

Gerecze, 1906, 183 l.

Góth Mórić

l.

Szent György Cét

XII. aukc. 21. sz.

813. Zala György.
Sz. Felső Lendván 1853 április

~~813~~. A budavári honvéd szobor.

Egy bérött fejű honvédet

emelvényes és párkányo
eresztett jobbjában karddal, baljáb
~~bekötött fejű honvéd~~, kit a icsősé
elejét babérgalyak diszitik, ~~körül~~
sal: A NÉVTELEN HŐSÖKNEK sark
MAGYAR NŐK koszorújával.

Gypszminta, magassága?
Készitette: Zala György.
Az 1848/9-iki szabadsághá
Átvétetett az 1896: IV. 8

404. V. 5.

Góth Móric

szül. Avasfelsőfalun

1873 márc. 2. Ifr.

bécsi képzőmű akadémia

1912/13 II. első osztbeli rendes

műveszmű. Olgyai V.

Mur. és Kat. Értesítő VI. 71.

Göth Mórić

1918. ajr. koll. kiáll a
Nemzeti Halomban

ísod

Göth Mórić gyűjt. kiálli-
tása.
jó ci bő életrajz Lyka-
tól a katalogusban

210 mű.

208

Payne, A. H.

A pairkamara palotája. (Der Pallast der Pairskammer.)

Autm.

107 x 164 mm.

K. 0. 50

3805. Góth Móricz.

Sz. Avasfelsőfalun 1873 márczius 2-án.

Krumplihámozó

Egész alakban ábrázolt, balrafordultan ülő és arczélben látható szőke asszony. Kissé előrehajlik és burgonyát hámoz. Előtte az asztalon talpas cseréptál van. Öltözete: fodros fehér főkötő, szűk ujjú zöld rékli, kék kötény, kurta sötét szoknya és faczipő. A háttérben a falon meg nem határozható négyszögletes tárgy, valószinűleg kőnyomat lóg, míg jobbról az ablakot részben félrevont függöny takarja.

Vászon, méretei 57 : 44·7 cm. — Lelt. sz. 3805. — Vétetett középületek diszítésére s más gyüjtemények gyarapítására az 1908 április 11-iki 43506 sz. rendelet szerint 600 K-án (704–908). — Elszámoltatott 1908 május 8-án (1001–908). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márczius 11-iki 11525–910 szvsz. határozat (911–911).

III. 514

III
514 (3805)
614 (187)

Vét.
1908

3883. Góth Móricz.

Sz. Avasfelsőfalún 1873 március 2-án.

Czirkusz.

Ponyva-alkotmány, a mely felé férfiak, gyermekek és asszonyok mennek és a mely balról látható. Közelében, de középütt, fedett kocsi áll négy ablakkal és felhajtott tetővel, míg jobbról vásári sátrak vannak, a melyek mellett beszélgetők és alkudozók verődtek csoportokba. Az asszonyok közül a világos ruhát viselő úri nő válik ki. A háttért különféle színre festett oromzatos és emeletes házak foglalják el. Jelzése alól balra: »GÓTH M.«.

Papirlemez, méretei 45·9 : 61·4 cm. — Lelt. sz. 3883. — Vétetett az 1909 május 14-iki 53947 sz. engedély értelmében 600 K-án (944–909). — Elszámoltatott 1909 július 8-án (1175–909). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márcz. 11-iki 11526–910 szvsz. leirat (912–911).

III : 543

Néa. 1909

Góth Mórcz

4129. Góth Móricz.

Sz. Avasfelsőfalun 1873 márczius 2-án.

Etetés.

Hóval borított sík vidéken szemlélhető, a hol egy szánka áll, a mely elé két, pokróczczal letakart ló van fova, a melyek a nyakukba akasztott tarisznyából esznek. Mögöttük, a fiatal kopasz akáczfákon túl, földszintes és különféle színre festett falusi házak láthatók. Az égbolt könnyen felhőzött. Jelzése alól balra: »GÓTH M. 1910. II.«

Vászon, méretei 53:66 cm. — Lelt. sz. 4129. — Vétetett az 1912 január 17-iki 2172 sz. leirat szerint 1000 K-án (157–912). — Kifizettetett 1912 január 31-én. — Elszámoltatott 1912 február 8-án (666–912). — Az elszámolásra nézve lásd a 31326–912 szvsz. előadmányt.

III

832 (4129).

936 (67).

Kolozsvár

Vét. 1912

Góth Móric, festő, marad, l. 291. o.

Utolsó előtti sor közepén, „kiállításain" után pont. A zárjelben levő rész törlendő.

Góth Móric

1911. Neuveti halon erust-
és mérnek nyertese Halvásár
C. [illegible] rajzért

Góth Móric

Feleségem és leányom
olaszt

Budapest székesfőv. tulajd.

~~Bronzkori csákány V. 181~~

Góth Mórie

gyűjt. kiáll.

Nemzeti Szalon
1918. ápr.

Lyka K
dőtó

Föv. képt.

Göth Mörre

1918. koll. Erätt.

Müveszet. 1918. 25.

~~Brassó vármegye VI. 225~~

Goth Mörie

Mürenet 1918. 25. 26

Kürthy Arthur dr. tisztiorvos (nekr.)

IX. 185.

Góth Móric fd

NEMZETI SZALON

GÓTH MÓRIC
GYÜJTEMÉNYES
KIÁLLITÁSA

1918. ÁPRILIS.

Vészi Gerzson
könyvnyomda
Budapest, VI.,
Podmanicky-u.
Telefon 108-03

Góth Móric

Kollektiv kiállitással szerepel a müvész a Nemzeti Szalon jubileumi tárlatán, melyet a kétszázadik évfordulóra rendeztek.

Jean Preux: "Jubileum a Nemzeti Szalonban" cimmel irja, hogy a zsüri kétezer képből választotta azt a félezret, melyet bemutattak, közöttük szerepel a müvész is, akit igen erős tehetségként emlit: "ő szimbolizálja a leghatározottabban a Nemzeti Szalont, a magyar pikturát, hibákat és erényeket." Rendkivüli képességét kiemeli.

A HÉT, Bp. 1911. dec. 1o. XXII. évf. 5o. sz. 813-814. lap.

Góth Móric

Koszta József, Kunwald Czézár, Zemplényi Tivadar, Mednyánszky László, Székely Andor és Edvi Illés Aladár vesznek részt a Mücsarnok tavaszi tárlatán, melyről Tövis sign.-val számol be a kritika, s kiemeli a kiállitáson bemutatott müveket, amelyeknek elhelyezésében kis termekben, éles ellenvetést váltott ki a kritikusból. Elitéli a Mücsarnok vezetőinek müvészeti politikáját.

A HÉT, Bp. 1910. ápr. 3.
XXI. évf. 14. sz. 230. lap.

Góth Móric

Moldován Lajos, Gábor Lajos. Gulácsy Lajos, Katona Nándor, Kövér Gyula, a Nemzeti Szalon kiállitásán a "jogosult" müvészek,-irja Jean Preux: "Nemzeti Szalon" cimmel- akik nem tartoznak a Szalon kiállitóihoz, csupán "leereszkedésképpen jelennek meg", s csak azért vesznek részt az ilyen kiállitásokon, hogy tehetségüket bizonyitsák. A tehetségtelenekről nem nyilatkozik, csak annyit mond, hogy főként ilyenek szerepelnek a tárlaton.

A HÉT, Bp. 1913. ápr. 20. XXIV.évf.16.sz. 262.lap.

Goth Mórics

Lovak szekérszéddal o. lp. 32×45,5 cm

Az impressionizmus

Magyarországon

Góth Móric festőművész

Kléh János, Zord Arnold, Kóbor G, Henrik, Mányay József, Rudnay Gyula, toroczkai-Trnyák Osvald, Csordák Lajos művészek szerepelnek müveikkel "A Mücsarnok tavaszi tárlatá"-n. A Művészet c. rovatban közölt beszámoló az itt felsoroltakról azt irja: "végül akad a mücsarnoki törzstagok képeinek sivatagában néhány tenyérnyi oázis, fiatal, sokat igérő hajtásokkal."

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 4. XX. évf.
14. sz. 234. lap.

Góth Móric

"Elsőrendü hollandi piktor válnék belőle, ha/véletlenül hollandusnak születik vala," mondja kritikájában Tövis: "A tavaszi kiállitás" cimmel, a tárlaton szereplő müvek ismertetése során. „A clair-obscur-t ugy festi, mint egy vérbeli németalföldi. Cirkuszi studiumai, a tárlat legszebb darabjai közé tartoznak."

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 11. XX. évf.
15. sz. 255-256. lap.

Góth Móric

"Feleségem és leányom" c. festményét hozza a lap. Az asszony olvas, a kisleány háttal ül az asztalra könyökölve.
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. dec. 12. I. évf. 51. sz. 775. lap.

Góth Móric

A Nemzeti Szalon jubiláris kiállitásán szerepelnek az itt felsorolt müvészek alkotásai: Vajda Zsigmond, Pettenkoffen Agost, Mendlik Oszkár, Bruck Miksa, Keményffy Jenő, Hadl Richárd, Boruth Andor, Boemm Ritta, Góth Móric, Pentelei Molnár János, Kacziány Ödön, Szenes Fülöp.

Góth Móric: a müvész nevét mint résztvevőt említi meg a kritika a tárlaton szereplő müvei nélkül.

ÉLET, Bp. 1909. dec. 19. I. évf. 52. sz. 821-822. lap.

Góth Móric

A Nemzeti Szalon tavaszi kiállitásáról ir M. /Margitay Ernő./ A művészek felsorolása mellett, egy-egy mondatban véleményt nyilvánit a tárlaton szereplő művekről.
Festők: Faragó Géza, Góth Móric, Pentelei Molnár János, Bakos Tibor, Kőváry Szilárd, Raáb Ervin, Borszéky Frigyes, Kallivoda Kata, Süllay Erzsébet, Büttner Helén.
Grafikusok: Olgyay Viktor, Conrád Gyula, Kubinyi, Rauscher Lajos, Lévy-Lénárd, Nagy Sándor.
Góth Móric: A kritika véleménye szerint régebben jobbak voltak művei.
ÉLET, Bp. 1910. márc. 27. II. évf. 13. sz. 431. lap.

Góth Móric

Margitay Ernő: "A Műcsarnok kiállitása" cimmel ir a "Téli tárlat"-ról, melyet a Képzőművészeti Társulat rendezett.
Felsorolja az ottszereplő művészek nevét, ismerteti munkájukat:
Glatter Gyula, Nyilassy Sándor, Horthy Béla, Mednyánszky László, Pentelei Molnár János, Hegedüs László, Herrer Cézár, Kacziány Ödön, Boemm Ritta, Tull Ödön, Skuteczky Döme, Góth Móric, Boruth Andor, Pörge Gergely.
Góth Móric: Négy képpel szerepel a kiállitáson, melyeket a kritika komoly nagyrabecsüléssel emlit meg.

ÉLET, Bp. 1909. nov. 21. I. évf. 48. sz. 670-672. lap.

Góth Móric

A Müvészet c. rovatban Kázmér Ernő: "Góth Móric kiállitása" cimmel ismerteti a müvész munkáit. "Naplemente a tengeren" c. képének azurkék egét, a tenger mozdulatlanságát, zöldes-szürke szinezésének átmenetével a hollandusokhoz hasonlitja. Kiemeli még "Rongypiac", "Szélmalom", s más müveit. Sokat tanult Hollósytól és azóta mai utjáig rengeteget dolgozott. Kozmopolita festőnek nevezi, aki egyformán otthon van Bruggesben, Bretagneban, Velencében, New-Yorkban, a Tátrában és a pesti ligetben.

A HÉT, Bp. 1918. ápr. 7. XXIX. évf. 14. sz.218. lap.

Göth Móric (1873-1939)

„Festőné" o. k. 28,5 x 23

J. l. b. M. Göth 1901

Kiállítási ár: 3000 ft

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Góth Móric (1873-1939)

„Piaci pelenet" o. Zanton 19x35 cm
J. l. b.: Góth M.
Ziáltási ár: 3000 ft.

BÁV 48. Müvészeti Képaukció Bp. 1979 május

Góth Móric

Conrád, Vadász Miklós, Major, Kóber Leó, Tichy Rudnay, Götz müvészek a Mücsarnokban rendezett kiállitáson szerepelnek müveikkel.
Tövis: "Grafika" cimmel a Müvészet c. rovatban elismeréssel ir ezekről a legujabb müvészekről, akik már tudják és érzik, hogy a grafika egész külön müvészet, nem képtárgy, csak a rajzos elemeket kell kidomboritani.

A HÉT, Bp. 19o9. febr. 14. XX. évf.
7. sz. 114-116. lapok között.

Göth Móric (1873-1939)

„Csipkevező nő" Olaj, vászon

58x47. Jelenve lent jobbra Göth M.

1927. Brugge

Utiáltási ár: 4000 ft.

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

GÓTH Móric festő

1910-ben pályázott a fővárosi festészeti díjára - sel ismerte

ld. Erdei 1991 80.

aranyozott ezüstből készült sze
domboru homloklapján egyszárnyu
nyilik, mely mögött két aranyoz
el. Az oldalakat volutás pilasz
virágfüzérekkel. A párkányt ség
lágyan megformált, keresztes, g
vésett, görög nyelvü ajándékozá

M. D. K.

GÓTH Mórické festő

1899-ben Nagybányán a Hollósy-iskola növendéke

Béki Bn. 1954. 325. l.

GÓT[illegible]

M.D.K.

Kállay Miklós: Magyar művészek az "Uffizi"-ben

[Illusztrációkkal.]

A magyar képzőművészet legnagyobb eseménye, hogy két magyar festőt, Rippl-Rónai Józsefet és Perlmutter Izsákot meghivták a Palazzo Uffizi önarckép-galériájába. Ebben a hires galeriában, amelyben a legnagyobb mesterek önarcképei vannak kiállitva, eddig három magyar festőművész szerepelt: Benczur Gyula, Szinyei-Merse Pál és Csók István. A most meghivottakkal ötre emelkedett az önarckép-galeria magyar művészeinek száma, ami talán megfelelő arányszám, ha a magyar festőművészet korát és a magyar faj elszigetelten álló kis szigetét tekintjük, de semmi esetre sem az, ha a magyar piktura fejlettségi fokát, művészi sulyát, tehetségeinek eredetiségét és nagy számát vesszük figyelembe.

A magyar piktura kétségkivül nemcsak európai szinvonalon áll, hanem a mai európai piktura legelső vonalában foglal helyet. Világmárkái vannak. Belekapcsolódott a nagy művészi áramlatokba. Sőt az alatt az idő alatt, mig a világháboru elzárta művészeinket a külföldi, főleg a párizsi tanulmányoktól, a fiatal nemzedék megszünt a nyugati irányok szócsöve lenni és egész önállóan fejlődött. Kétségtelen, hogy Szőnyi Istvánnak és a körülte csoportosuló ujabb nemzedéknek: Aba-Novák Vilmosnak, Patkó Károlynak, Jeges Ernőnek és a többieknek festészetében van valami egészen eredeti, ami lényegében egészen más, mint az összes divatos külföldi irányok.

De akármennyire külföldi hatásokon növekedett is valamelyik

piktorunk és akármennyire meg is találjuk művészetében a külföldi hatásokat, mégis mindig markáns erővel domborodik ki képeiből a magyar jellegzetesség is. Nem is tudunk erre találóbb példát felhozni, mint éppen az Uffizi-galeriába meghivott egyik művészt, Rippl-Rónai Józsefet. Rippl-Rónai a legfranciább magyar festő, képeiben franciás könnyedség, párizsi charme van kivétel nélkül, csupa nyugodt kifinomodottság volt minden képe és mégis mindig ott volt benne és a vidéki életnek és a népmüvészeti elemeknek hatása alatt egyre erőteljesebben és határozottabban kibontakozott benne a magyar karakter. Egyébként ő a legnagyobb magyar mestere a pasztellnek, különösen az érdekes, merész szinhatásokat kereső pasztell-portrénak, amelyben müvészibb magaslatot néla egyetlen festőnk sem ért el. Ő az, aki mint a legnyugatibb kultur-magyar, művészetének legjellegzetesebb és legtökéletesebb müfajával vonul be az Uffizi-galériába.

Perlmutter Izsák talán nem olyan kiemelkedő mestere a mai magyar pikturának, mint Rippl-Rónai József, de minden esetre igen nagy tehetségü és európai mértékkel mérve is jelentékeny festő. Hogy a magyar müvészek közül éppen őt hivták meg az Uffiziba, csak annak az egyéni előszeretetnek tulajdonitható, amellyel Vittorio Pica művészete iránt viseltetik. Pica külön tanulmányt is szentelt Perlmutternek, aki talán a tiszta impresszionizmusnak legerősebb képviselője ma a magyar pikturában. Hosszu hollandis tartózkodása minden esetre nagy hatással volt rá s ez a hatás 1

főtémájává a figurális interieuröket, melyekhez a szines és népies modelleket lakóhelye, Rákospalota adja. Komoly, tárgyában teljes szeretettel elmerülő festő Perlmutter Izsák, akinek szines, meleg atmoszférától vibráló képei tele vannak magyar hangulattal s aki méltóképen fogja reprezentálni a világ nagyjai közt a magyar pikturát.

Sajnos ez a magyar piktura, amelynek külföldi diadalai egyre-másra szaporodnak, idehaza mind válságosabb viszonyok közé kerül. Nemcsak a pénzhiány s ennek következtében a képvásárlás megcsappanása nehezedik aggasztó sullyal főleg a fiatalabb és még kevésbbé beérkezett magyar pikturára, de maholnap ott tartunk már, hogy a tehetséges fiatal generációnak alig-alig lesz kiállitási helyisége.

Ma talán csak egy kiállitási helyiség van Budapesten, ahol legtöbbször csak a kvalitás dönti el a kiállitó müvésznek szereplését s ez az Ernst Muzeum. Az Ernst Muzeum csoportkiállitásain mindig van valami érdekes, figyelemre méltó, müvészileg jelentős momentum. A mostanit megelőző csoportkiállitáson ott volt Holló László debreceni festőmüvész gazdag gyüjteménye, amely egy erőteljes, monumentális hatásokra törekvő, temperamentumos, nagy komponáló készségü és eleven szinérzékü festőmüvészt revelált. Ezen a kiállitáson szerepelt Fáy Dezső is, aki egyik legmagasabb rendü grafikusunk. De festőnek is igen tehetséges, jól tud komponálni és szinei minden finomságuk mellett is beszédesek. Külö-

nösen megkapóak voltak kis szinezett tollrajzai, amelyeken együtt csillogtak a grafikus és a festő képességei. Egy erős tehetségü nagybányai piktor, Boldizsár István s egy gazdag képzeletü, lendületesen fejlődő grafikus, Tordai Schilling Oszkár szerepelt még ezen a kiállitáson.

Az Ernst Muzeum legujabb kiállitásán a szin a domináns. A szinek mesterei ugy a fiatal Goebel Jenő s az apró szinértékek megtalálásában elmélyedő Góth Móric, mint az uj tónusokat és szinárnyalatokat kereső Vidovszky Béla. Goebel Jenő tájképein arra törekszik, hogy egységes nagy foltokba fogja össze a részletszineket s ezeknek a szineknek mennél intenzivebb, a fényhatásokat mennél jobban érzékeltető ragyogást adjon. Különösen vizfestményein érezhető ez a törekvése. Egynéhány olajfestményén letompitotta a szineket, de annál több belső izzást adott beléjük és talán éppen ez a néhány képe legsikerültebb alkotása.

Góth Móric még derüsebb meg levegősebb, még finomabb lett. Tájképei, bretagnei tengerpartok, mozgalmas kikötőrészletek, kis francia vagy holland városok utcai élete s a hollandi interieurök tele vannak párás levegővel, a finom szinváltozatu tónusok könnyed játékával. Vidvoszky finom tájlirájat szokatlan gazdagsággal fokozta fel olaszországi utja. Tengerparti képein különösen a kék távlatokba vesző finom párázott tónusok, a meleg zöldek pompájából kicsillanó házak szinellentétei adnak artisztikus és megkapó hatást.

Kállay Miklós: Magyar müvészek az "Uffizi"-ben. - 5 -

Weil Erzsébet, a kiállitás egyetlen női résztvevője, monumentális kompozicíókat keres komor szinekkel, sötét tónusokkal. Álomszerü látomások ezek vászonra vetve, nehéz, nyomasztó viziók, de mindenesetre érdekes és szárnyaló fantázia tehetséges müvei. Két grafikusa is van a kiállitásnak. Pátray István, akinek képeit valami fantasztikus romantika jellemzi, és Gy.Szabó Kálmán, aki a fametszet hivatott müvészeként jelentkezik.

A müvészeti szezón különben még az elején tart. Bizonyára lesznek még nagy eseményei is. Mert bizonyos, hogy sok eredeti, értékes és nagyrahivatott tehetségünk van. Csak egy fontos, hogy ugy a vásárló közönségnek, mint a hivatott magyar kulturintézményeknek mindent el kell követniök, hogy enyhitsék a válságot, mely a magyar képzőmüvészetre nehezedik.

Panoráma. Bécs. 1926.dec.26. 33.sz. sztl.p.

mDK

Góth Moric
festő

művei a kiállításon

Bizó Mihály: A Műcsarnok jubiláris kiállítása

Grafikai Szemle 1912 évf 1 z 11 l

M.D.K.

Góth Móric /1873-1946/.

109. Fiumei házak. Vizf. 32x24 papir

Elveszett. /Somogymegyei Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
8. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Góth Móric MDK

Szolnoki vásár, olf.
Hazafelé, olf
Feleségem és leányom, olf.
W.K. kisasszony arcképe, olf.

Mücsarnok 1909/1o téli kiáll.

Góth Móric

MDK

Csipkeverő , olf.

Műcsarnok 1909. tavassi kiáll.

Góth Móric

Pörge Gergely, Keményffy, Boemm Ritta, Markó Ernő, Papp Gábor müvészek azok, akiknél komolyabb müvészi törekvések jelentkeznek,-irja Tövis: "A téli kiállitás" c. kritikájában a Müvészet c. rovatban, a Mücsarnokban rendezett tárlaton bemutatott müveikre vonatkozóan. Egyé bként a fennálló müvészeti politikára hivatkozva kijelenti, hogy a kiállitást az egyfor maság, a megszokottság, az unalom jellemzi, mert utját szegi mindennek, ami ujszerü, fejlődésképes, haladó müvészetet jelent.

A HÉT, Bp. 19o9. nov. 21. XX. évf.
47. sz. 778-779. lap.

Góth Móric

Évek óta egyik legnagyobb müvésze kiállitásainknak. „Festői tudása, előkelően finom érzése, a látás szenzibilitása, s a megrögzitésnek mesés energiája, mely mindig alla prima dolgozik, széles, bátor foltjai mellett is meghatóan intim megjelenése olyan előkelő müvészre vallanak, aki még Nyugaton is sok dicsőséget fog szerezni a magyar müvészetnek, s a - Müvészháznak." -irja kritikájában Tövis, az ujonnan létesült müvészegyesület, a Müvészház kiállitásán szereplő müvész munkáiról.
Ezen a tárlaton mutatkoznak be először a Müvészház ifju gárdájának első csoportja, közéjük tartozik a müvész is.
A HÉT, Bp. 1909. dec. 12. XX. évf. 50. sz. 831-833. lap.

Góth Móric

A Váci-utcai uj művészeti Egyesület nyitotta meg első kiállitását, melyről Margitay Ernő ir: "A MŰVÉSZHÁZ kiállitása" cimmel, s felsorolja az ott szereplő művészeket értékelve munkáikat:
Egry József, Plány Ervin, Góth Móric, Borszéky Frigyes, Boromisza Tibor, Kádár Béla, Litkei Antal, Vészi Margit, Liipola Yrjö, kinek nevét együtt emliti meg Kisfaludi Stróbl Zsigmondéval, Gaiduschek Erzsi.

Góth Móric: tudás, festésbeli bravur, finom érzés jelemzi alkotásait,-mondja kritikájában Margitay Ernő.

ÉLET, Bp. 191o. jan. 2. II. évf. 1. sz. 24. lap.

Góth Móric

"A Nemzeti Szalon 200.-ik kiállitása" cimmel Orbán Dezső ismerteti a tárlaton szereplő müveket és felsorolja alkotóikat: Zemplényi Tivadar, Joachim Ferenc, Kiss Rezső, Heller Ödön, Szontágh Tibor, Heyer Artur, Éder Gyula, Reiszmann R. M., Neumann Sigfried, Bosznay István, Komáromi Kacz Endre, Erdőssy Béla, Gulácsy Lajos, Pentelei Molnár János, Tolnay Ákos, Boemm Ritta, Ferenczy József, Góth Móric, Jobbágy Miklós, Kemény Nándor.

Góth Móric: nagyarányu gyüjteményét kiemeli a kritika. "kiforrott izlésü müvészegyéniségnek" tartja, aki megörökitette szép emlékeit világjáró utjából.

ÉLET, Bp, 1911. dec. 17. III.évf. 51. sz. 1561-1562. lap.

Góth Mórie

Kishoutty Zoll – Murádin Jenő: Nagy Oszkó.
Nagybánya Konyvek 2. Miskolc, 1993, 27.

Góth Móric

Körösfői Kriesch, Kövér Gyula, Major Jenő, Pogány Vili, Rózsaffy Dezső, Tuszkai Márton és Csánki Dénes művészek képei emelik a tárlat nivóját,-közli a Művészet c. rovat kritikája, mely a Nemzeti Szalon kiállitásáról szól és a Magyar Grafikusok Egyesülete rendezte.

A HÉT, Bp. 1911. márc. 26. XXII. évf. 13. sz. 206-207. lap.

Góth Móric és

Koszta József hasonlóképpen járt, mint Nyilasy Sándor, hogy képeiket ugy "agyonakasztották", hogy alig lehet kihámozni környezetükből. Nagyszerü alkotásaik beleolvadnak a falba,-irja Gerő Ödön: "A Téli Tárlat képei" c. kritikájában a Mücsarnokban rendezett kiállitásról, amelyen a MIENK és a Szövetség tagjai ujra együtt szerepelnek müveikkel, a korábbi nézeteltérés okából történt szétválás után. A közös szereplést, kölcsönös engedményadás előzte meg, ami közmegelégedést váltott ki. Góth Móric két vizfestménye "monumentális."

A HÉT, Bp. 1910. nov. 20. XXI. évf. 47. sz. 758-759. lap.

Góth Mór

Az impresszionizmus szépséges vallomása minden képe. Tengerparti tája a hatalmas, szertelen erőt szinte leheletszerüen érzékelteti. "Robusztus finomsággal formál széles foltokból gyengéd hangulatképet," -Gerő Ödön: "Nemzeti Szalon - Andorko" c. kritikája szerint, melyben részletesen elemzi a müvész munkáit.

A HÉT, Bp. 1910. dec. 11.
XXI. évf. 50. sz. 806-807. lap.

Góth Móric

"Néhány tehetséges fiatalembert nagy kegyesen bebocsátottak, mivel kép hijján be kellett volna csukniuk a boltot"-közli a Müvészet c. rovat kritikája a Szalonban rendezett téli tárlatról, melyet "karácsonyi bazár"-nak nevez, ahonnan a müvészek nagy részét kiszoritották. A müvész is többet érdemelt volna, mint hogy müvésztársaival együtt ide került faltöltelékneк.

A HÉT, Bp. 1908. dec. 13. XIX. évf.
5o. sz. 817. lap.

MDK

Góth Móric, festöm.

216. Beszélgetö asszonyok. Olf. 36x51 J
J.l.b.

Árv. Közl. 1933. dec.hó 4.rk.sz. 68.aukció. 18.1.

MDK

Góth Móric

Interieur, olajf.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

Góth Móricz, festöm.

egy pár kisméretü képén valóságos virtuozkodást fejt ki az elöadásmód elhányt ságában.

Vas. Ujs. 1912. 927.1.

MDK

Goth Móric

Ruthén nő.Olajf.
Boglyák. "

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiáll.kat.43,44.l.

MDK

Góth Móric

Rutén paraszt.Olajf.
Öreg ember. "
Szeptember végén.Olajf.

Képzőm.Tars.1909.tav.kiall.kat.30.l.

MDK

Góth Móric

A velencei magyar kiállitás. Ország-Világ 1909. 237.l.

MDK

Góth Móric

Hajó a kikötőben, vf.

Műcsarnok 1911/12. téli kiáll. kat. 79.l.

Góth Móric MDK

Vajdahunyadi oláhasszony, olf.

Mücsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Góth Mória, festőm. MDK

351. Ház. Rajz.

KMTárs. 1912. márc. kiáll. Ast. 64.l.

MDK

Góth Móric

Vajdahunyadi oláhasszony, of.

Képzőm. Társ. 1908. tav. hiáll. kat. 31.l.

Góth Móric

MDK

Krumplihámozó, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Góth Móric

MDK

Saját arcképe, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Góth Móric MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetk. kiáll.

Góth Móric

MDK

Flamand interieur, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetk. kiáll.

Góth Móric MDK

Zöldségpiac, olf.

Olvasó öreg ur, olf.

Fenó asszonyok Szepesbélán, olf.

Szepesbéla téli időben, vizf.

Műcsarnok 191c, tavaszi kiállitás

Góth Móric MDK

Bucsu Szepesbélán, olf.

Abrakoló lovak hóban, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Góth Móric MDK

A cirkusz, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

Góth Móric MDK

Góth Sárika, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Góth Móric

Flamand interieur, of.

Interieur, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 57.l.

MDK

Góth Móric
műve:

Virágok.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 34.l.

MDK

Góth Móric, festőm.

Holland öregasszony. Pastell.

Mücs.-OMKT: Hegedüs L. és TUll Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Paszt.festők Egyes.- Graf,Egyes.-nek kollekció-
ikól rendezett kiáll. 1912.márc. Kat. 7a.1.

Góth Móric

Rutén paraszt, olf.

Milosarnok 1909. tavaszi kiáll.

Góth Móric MDK

Öreg ember, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

Góth Móric

MDK

Szeptember végén, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

Góth Móric

MDK

Olvasó öreg ur, olf.

Interieur,, olf.

Mücsarnok 1910. Vándorkiállítás

MDK

Góth Móric

A Lipótvárosi Kaszinó díját Góth Móric "Breton fiú" c. festménye nyerte, az 1928.évi tav.tárlaton.

Évk. KMT. 1929. 16.lap

MDK

Góth Móric

Rutén parąszt, of.

Öreg ember, of.

Műcsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 30.l.

MDK

Góth Móric

A Befroi Brugesben, rajz.

Interieur, szénrajz

Mücsarnok 1911/12. téli kiáll. kat. 8o.l.

MDK

Góth Móric, festöm.

55c. Matyó mö. Olf.

Képzöm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat. 74.1.

MDK

Góth Móric

Bretagne c. olajfestménye a Lipótvárosi Kaszinó díját kapta

A Tavaszi Tárlat díjnyertesei. Képzőművészet 1928. 8-9.sz. 109.l.

Góth Móric MDK

Pihenő, vizf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

Góth Móric MDK

Hazafelé, vizf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

Góth Móric MDK

Ködös őszi reggel, repr.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Góth Móric MDK

Hajó a kikötőben, vizf.

Mücsarnok 1911/12. Jubileumi kiállitás

Góth Móric MDK

Utca Firenzében, rajz

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiáll.

MDK

Góth Móric

Szamárfogat, szénrajz.
A Tisza Szolnokon, vizfm.
Indulás, szines rajz.
Egy utca, vizfm.

Műcsarnok, 1909/10. téli tárl. 53.lap

Góth Móric

MDK

Interieur, szénrajz

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállítás

Góth Móric MDK

A Befroi Brugesben, rajz

Műcsarnok 1911/12. Jubileumi kiállítás

MDK

Góth Móric

Petrovics E.: Wolfner Gyula képgyüjteménye. Magyar Müvészet 1925. 6. sz. 301-308.l.

Góth Móric

MDK

Játszó gyermek, szénrajz és tempera

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállítása

MDK

Góth Móric

A Nemzeti Szalon grafikai művekre kitüzött ezüst érmének nyertese Góth Móric.

Művészet, 1912. 38.l.

Góth Mór

MDK

Ködös őszi reggel, olf.

Napos őszi reggel, olf.

Erdei pad, olf.

Szövőszék, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Góth Móric MDK

Halvásár Brugesben, vizf.

Őszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Góth Móric MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Góth Móric

Petrovics E.: Wolfner Gyula képgyüjteménye. Magyar Művészet 1925. 6. sz. 301-308.l.

Góth Móric MDK

Naplemente, tempera, vizf.

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

Goth Moric.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1918-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Goth Móric.

Részt vett a Müvészház első kiállitásán 1909-

Bende J: A Képzőmüvészeti egyesületek tröténete.

Góth Moric.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1910-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Goth Moric.

Az Ernst muzeom kiállitást rendez müveiből 1926-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Góth Móric MDK

Vásár, tempera, vizf.

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

MDK

Góth Móricz festőm.

Farkas Z: Téli kiáll. a Mücs.-ban. Vas. Ujs.
1910. 47.sz. nov.20. 966 l.

MDK

Góth Móric

Földhordás, vf.

Képzőm. Társ. 1909. tav. kiáll. kat. 42.l.

Góth Móric

MDK

Interieur, szénrajz

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

Góth Móric MDK

Zöldségpiac, tempera-vizf.

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

Góth Móric

MDK

Kisleányom, tempera-vizf.

Micsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

MDK

Góth Móric

Miatyánk, szénrajz

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállítása

Góth Móric MDK

Halpiac Brugesben, vizf.

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai mûvek nemzetközi kiállitása

MDK

Góth Móric, festöm.

112.	Vásár a felvidéken.	Olf.
116	Piac Kövesden.	Olf.

MKT 1912/13 téli kiáll. Kat. 45.1.

MDK

Góth Móricz

Breton halászbárkák c. festm.repr.

Vas.Ujs.1911. 58.évf. 1024.l.

MDK

Goth Móric

A Műcsarnok 1908 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Interieur, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-135. l.

MDK

Góth Móric, festőm.

Ez az év a társulat jubiláris esztendeje.

A jub. kiállitásán kivül G. M. kiállitása áll Jobbágy M., és Feszty Á. kiállitásain kivül leginkább előtérben.

Nemzeti Szalon.
Müvészeti Krónika. 1912. ápr. 1. I. évf. 1. sz. 8. l.

MDK

Góth Móric

Ködös őszi reggel. Olajf.
Napos őszi reggel. "
Erdei pad. "
Szövőszék. "
Interieur. "
Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. zat. 52.l.

Góth Móric MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Goth Mörtlo

Nöi ærskép, oit.

Góth Móric MDK

Tengerparton, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Göth Métric

Temperature, etc.

MDK

Góth Móric

Képzőmüvészet. Ujság 1927. jan. 1. 48.1.

MDK

Góth Móric

Lovak az istállóban, repr. Szén

Müvészet 1909. 309.l.

MDK

Góth Móric

Művészet 1918. 13.1.

MDK

Góth Móric

Hazafelé, vf.

Pihenő, vf.

KMT 1910/11. téli kiáll. kat. 56.l.

MDK

Góth Móric

Szeptember végén, of.

Műcsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 30.l.

Góth Móric

MDK

Földhordás, vizf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Góth Móric

A cirkusz, of.

Góth Sárika, of.

Mücsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 29.l.

Góth Móric MDK

Gyermek anya ölében, repr.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Góth Móric (1873-1946)

Tájkép.
Oljf.61x50 vászon.Ltsz:240.Sign.1917.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke.
Budapest. 1952.

Góth Móric MDK

Ház, rajz

Műcsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Č.Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

MDK

Góth Móric

Intérieur, vf.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Góth Móric MDK

Vásár, rajz

Műcsarnok 1912. Hegedüs L. Tull Ö. Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

Góth Móric MDK

Cigányasszony és fiu, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell- és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai.

Góth Móric

MDK

Holland öregasszony, pasztell

Mücsarnok 1912. Hegedüs L.-Tull Ö. Akvarell-és pasztellfestők és a grafikusok egyesülete kiállitásai

Góth Móric

MDK

Gyermek anyja ölében, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Góth Móric

MDK

Ősszel, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Góth Móric MDK

Zsibvásár, olf.

Halpiac,II. olf.

Piac, olf.

Öreg asszony, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

MDK

Góth Móric, festöm.

Cigányasszony és fiu. Vizf.

Mücs -OMKT Negedüs L..és Tull Ö.hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Paszt.festök Egyes. és Graf. Egyes.-nek kollek cióiból rendezett kiállitás. 1912.márc. Kat. 61.l.

MDK

Góth Móric,-festőm. graf.

Vásár. Rajz.

Ház. "

Mücs-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.káll.
és
Akv.- és Paszt.festők Egyes. és Graf. Egyes.-nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912.márc. Kat. 64.l.

M.D.K.

Góth Móric

Az Aurora Művészeti Rt állandó külföldi kiállitásokat rendez magyar mesterek müveiből. Ezeken szerepelnek a művész alkotásai.

Propaganda mesterkiállitások c.
Szinházi Élet. Bp. 1923. dec. 16-22.
XIII. évf. 51. sz. 32. l.

MDK

Góth Móric

Földhordás. Vizfm.

Műcsarnok, 1909.tav.kiáll. 42.l.

MDK

Góth Móric, festöm.

Kazlak. Olf. J.1.b.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.sz. 51.l.

MDK

Góth Móric, festöm.

Hollandi táj. Olf. 60x50. J.l.j.

Árv. Közl. 1930. 4.rk.sz.55.szám. 2o.1.

MDK

Góth Móric

Piac, of.

Öreg asszony, of.

Ősszel, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat. 62.l.

Gótl Mária

festőművész

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási palotában - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

MDK

Góth Móric

Holland öregasszony, paszt.

KMTárs. 1912. márc. kiáll. kat. 7o.l.

MDK

Góth Móric

Női arckép. Olajf.

KMT 1913. tav.kiall. 65.1.

MDK

Góth Móric

Tengerparton, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat. 62.l.

Góth kóric
festő

M.D.K.

109) Frumei kiaiak
(Somogymegyei Mureum)

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

8.l.

MDK

Góth Móric, sz. 1873.

Havas táj, festm.

Almássy Teleki VIII. 1942.

14 1.

MDK

Góth Móric

Allgemeen Handelsblad. 1921. máj. 3.

MDK

Góth Móricz, festő.

Olvasó öreg úr. Of.-
Interieur. "

OMKT - Vánd. kiáll. 1910 szept. 8 - dec. 27. ig
Tm. - Hornyánszky V. kny. 77. Ft. l.

MDK

Góth Móric

Festőnő, of.

Vásár, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

23 l.

MDK

Góth Móric, sz. 1873.

Igáslovak, szén

Almásy-Tel. 2.auk. 1939. nov.

17 l.

MDK

Góth Móric

Vásár, of.

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz.

19 l.

Göth Móric (Avasfelsőfalu, 1873- Amsterdam, 1939)

„Régi udvar Münchenben"

o.v. 68x55 cm J.l.b.: Göth M.

kikiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 58.Képaukció Bp.1982.szeptember

MDK

Góth Móricz, festő.

2 db. olajfestm.
(cím sv. nyelven)

Ungerska Konstutställningen i Konstakademien,
Stockholm, 1922. maj. – Jegyz. 24. l.

MOK

Gólk Mária, festő.

Félakt.

A Helikon kiáll. - l. III. Kiáll. 1922 Április.

Jegyz. 10. l.

Góth Móric MDK

Bretagne,, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Góth Móric MDK

Breton fiu

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Góth Móric MDK

Amsterdam, olf.

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Góth Móric

A cirkusz.Olajf.
Góth Sárika. "

Képzőm.Társ.1909.tav.kiáll.kat.29.l.

MDK

Góth Móric

"Ködös őszi reggel"c.festmény repr.

KMT.1910/11. téli kiáll.

Góth Móric MDK

Női arckép, olf.

Virágok, olf.

Tavasz, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Góth Móric

MDK

Virágcsendélet, olf.

Lovak, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

MDK

Góth Móricz

A Nemzeti Szalon kitüntetése az egyesület 200-ik kiáll.-a alkalmából. Grafikai müvéért ezüst érem.

Cikk: A Nemzeti Szalon kitüntetései.

Az Ujság 1911.dec.22.

MDK

Góth Móric

Lázár Wolfner gyüjt. 92-97.l. képekkel

MDK

Góth Móric

Vásár a felvidéken. Olajfm.
Piac Kövesden. "

Képzóm.Társ. 1912/13. téli kiáll.kat.45.l.

MDK

Góth Móric

Vajdahunyadi oláhasszony. Olajfm.

Műcsarnok, 1908. tav.kiáll. 31.l.

MDK

Góth Móric, festöm.

Festönö.	Olf.	Jelz.
Vásár.	"	"

Arv. Közl. 1937.4.rk.sz. 22.l.

MDK

Góth Móricz, festöm.

Vásár. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936. márc. 76. sz. 2. rk. sz. 35. l.

MDK

Góth Móric

Napsütés.Olajf.

KMT 1912/13 téli kiáll. 89.1.

.1.23

MDK

Góth Móric, festöm.

375. Gyermek anya ölében. Repr.

Képzöm. Társ. 1913. tav. kiáll. Kat.

Góth Móric

MDK

Feleségem és leányom, olf.

Műcsarnok 1924 február-március

Góth Móric MDK

Breton halászbárkák, olf.

Nemzeti Szalon 19o9.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Góth Móric, festőm.

Gyermek anyja ölében. olt.

Képzőm.Társ. 1913. tav.kiáll. Kat. 63.l.

MDK

Góth Móric, festöm.

Hollandi ház folyósója. Olf.

A Szwnt György-Czéh XI.aukciója.
1912. Kat. 26o.1.

MDK

Góth Móric

A külföldi kiállitások ügye. Képzőművészet 1928. lo. sz. 116.l.

MDK

Góth Móric

Napsütés.Olajf.

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiáll. 89.1.

GÓTH MÓRIC

Interieur. Olajf.
Flamand interieur. Olajf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetk.kiáll. 37.oldal

MDK

Góth Móric

A Tisza Szolnokon.Vizf.
Indulás.Szines rajz.
Egy utca.Vizf.
Szamárfogat.Szénrajz.

Képzőm.Társ.1909/10.téli kiáll.kat. 53, 54.l.

mDK

Góth Móric, festm.

545. Hollandi táj. J.l.j. Olf.

Árverési Közlöny. 1929. április 3. rk. sz. 28.1.

Góth Móric MDK

Csatorna, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Góth Móric festőm.

"Breton fiu" c. festményéért a Lipót-városi Kaszinó díját kapta.

Kézi Kovács László: Egy év története.
MT.Évk. 1929. -1928 tav.tárl. 16.1.

Góth Móric MDK

Gyergyói ekhós szekér, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Góth Móric

Cigányasszony és fiu. Vf.

KMTárs. 1912. márc. kiáll. kat. 61.l.

2/.

MDK

Góth Móric festön.

Olajfestmények:

279. Virágok.

280. Tavasz.

Szolnoki festök.
Képzöm.Táre. 1927-28 téli kiáll. Kat. 17.l.

MDK

1/.

Góth Mórie, festőm.

Olajfestmények:

272. Virágcsendélet.

274. Levél.

278. Női arckép. Mgt.

Szolnoki festők.
Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 17.l.

MDK

Góth Móric, festöm.

"Krumplihámczó" Repr. 241.1.
Megvette a Szépmüvészeti Muzeum.

A Mücsarnok Tavaszi Tárlata.

Müvészet. 1908.

Góth Móric MDK

A brüggei kanális, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Góth Móric, festön.

Festönö.	Olf. Helz.
Olvasó leányka.	Szénrajz."
Vásár.	Olf. "

Árv. Csarn.1937 okt.83.sz./Árv.Közl.[illegible].sz./ 22.1.

MDK

Góth Móric,

Déry B.:Kulturpropagandánk a külföldön. 1921.ápr.30.
De Hofstad.Amsterdam 25-27.l.

MDK

Góth Móric festőművész

Amsterdam télen
Bretagne
Mezőkövesdi menyecske
Virágok zöld vázában
Fehér halászbárkák
Kikötő
Parasztvirágok
Halászbárkák

Az Ernst-Muzeum Kiállitásai.LXXXVI.Csoport-kiállitás. Budapest 1926.nov.hó.Katalogus 8.o.

MDK

Góth Móric festőművész

Napos reggel Szolnokon
Virágok szürke vázában
Varró nő Bretagneban
Halászok érkezése
Halászbárkák a homokban
Domburgi fogat
Tavasz
Douarnenez

Az Ernsz-Muzeum Kiállitásai.LXXXVI.Csoport-kiállitás.Budapest 1926.nov.hó.Katalogus 8.o.

MDK

Góth Móric festőművész

Országut
Virágcsendélet
Felvidéki falu
Galiciai falu
Piac Bretagneban
Hollandi tengerpart
Kirakodás
Piacrészlet

Az Ernst-Muzeum Kiállitásai.LXXXVI.Csoport-kiállitás, Budapest 1926.nov.hó.Katalogus 8.o.

MDK

Góth Móric festőművész

Öreg Breton

Vörös vitorláshajó
Bretonlány
Vizbenézők
Kora tavasz
Brüggei Piac

Az Ernsz-Muzeum Kiállitásai.LXXXVI.Csoport-kiállitás, Budapest 1926.nov.hó.Katalogus 9.o.

MDK

Góth Móric festőművész

Önarckép 1914.
Zöldségpiac
Szélben
Csipkeverőnő
Riverside Newyorkban
Talyigás ló

Az Ernst-Muzeum Kiállitásai.LXXXVI.Csoport-kiállitás, Budapest 1926.nov.hó.Katalogus 8.o.

Góth Móric

"Hollandi táj" c. műve az Árverési Csarnok aukciókiáll.-án.

P.H.930.X.10.

MDK

Góth Móric, festő.

371. Piac, of.
372. Öregasszony, "
373. Összel, "

KMT. - 1913 tav. kiáll. - Kat. 62. l.

1-21.

MDK

Góth Móric, festőm.

A munkaasztalnál, festm. repr.

A Nemzeti Szalonból. Uj Idők, 1911-12. XVIII. 12.sz.
301 l. kép 295 l.

es ablakokkal, barokk szemöldökpárká-
res árkádok. XVIII. sz. Kracker egy

ról. Bp. 1937, 141–142 l – Voit Pál, 1956)

Góth Móric festőm. MDK

Zongorázó hölgy, temp. repr.

Farkas Zoltán: Grafikusok, aquarell- és pasztellfestők a N.Szal.-ban. VU 1911, 13. sz. 252 l.

képe 251 l.

, kétemeletes, 2+5+1+3+1+5+2 tengellyel,
littal, négyzet-alaprajzzal tompitott
copf dísszel. Manzardtető. Oldalhomlok-
. A hátsó homlokzat 2+5+1+1+1+5+2 tengely-
csillagvizsgáló toronnyal. ~~A legjelen-~~
~~lü középület~~. Belül nagy lépcsőház.
s északi homlokzat középrizalitjában
zterem mennyezetfreskója Franz Sigrist-
aki díszterem kápolnává alakitva, benne
ltek, 1793. Oltárkép: Hesz Mihálytól:
Sz.Máriának,/1813/ a szószék Motzer
. Déli díszterem: Könyvtár. Copfstílű
nt Lotter Tamás egri asztalos 1778-
Krackertől: A tridenti zsinat, 1778,
től. A liceum 4o rokokó és copfstílű
rajzai szerint Magner Károly győri

MDK

Goth Móric

Vitorlások, of.

Régi kapu, of.

Interieur, of.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz.
19 l.

Góth Móric, sz. 1873

Igáslovak, szén

Almásy-Teleki 7. auto. 1941. okt.

37 l.

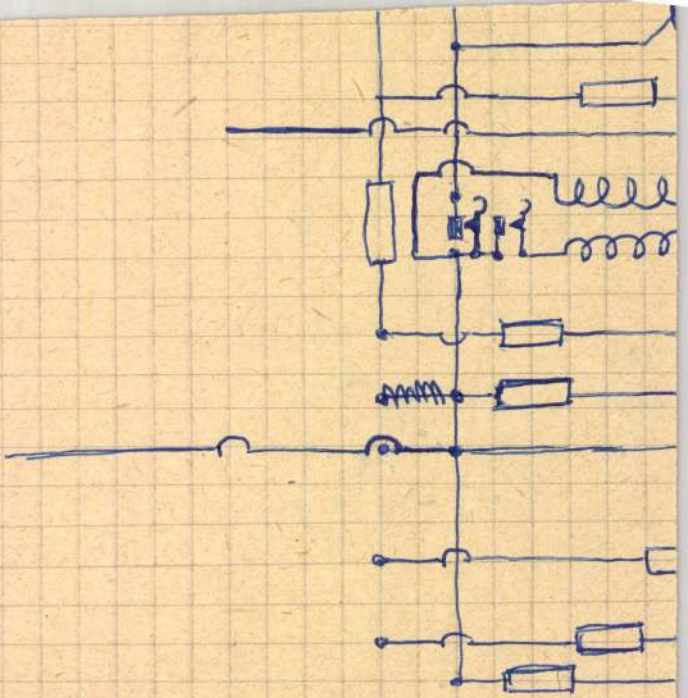

MDK

Góth Móric

Ferenc József-dij.

Szépmüvészet, 1942. 2o5 l.

MDK

Rozs János

B.A: XII. Tavaszi Szalon... Magyarság, 1937. máj. 16. 24 l.

Góth Móric MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

MDK

Góth Móric, sz. 1873.

Fák a tengerparton

Almásy-Teleki 7. sukc. 1941. okt.

37 l.

MDK

Góth Móric

Önarckép, gróf.

Az Önarckép. Alkotás Művészház, 1923. márc.

20. l.

MDK

Góth Móric

Női arckép, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat. 65.l.

MDK

Góth Móric, sz. 1874.

Tájkép, paszt.

Ernst Muz. 29. aukc. 1924. 17 l.

G

MDK

Góth Móric

Festőnő, of.

Árverési Közl. 1938. 3.rk.sz.

21 l.

Góth Mórie, festö

értékes alkotásait kell megemlitenünk.

Dr. Márffy Oszkár,

Tárlat. A Balatoni Táronság Tárlata.
"Képzőművészet" 1928. 10.sz. 1/32.1.

MDK

Góth Móric, festö
szül.1873

A fasor. Jelezve. Vászon.

r.A Imásy-Zeleki Éva müv. int. /v.Ernst-Muz./
IX.Müvészeti aukció.1942 máj.1o.-töl kiáll. 18.-án
Kat. 12.1. aukció.

MDK

Góth Móric

Belga tengerpart, akv.

M. Studio 2. sulc. 1921. 12 l.

MDK

Góth Móric, sz. 1873

Kézimunka, akv.

M. Studio 2. auke. 1921. 11 l.

MDK

Góth Móricz

Öreg paraszt

100 év festészete, Szalmássy Gal. 1948. jan. kiáll.

MDK

Góth Móric, sz. 1873.

Havas táj, festm.

Almásy-Tel. Int. 8. aukc. 1942. febr.
14 l.

MDK

Góth Móric, festő.

367. Tengerparton, Of.
369. Zsibvásár, "
370. Halpiac, II., "

KMT. - 1913 Tav. kiáll. - Kat. 62. l.

MDK

Góth Móric, 1874--

Hollandi kikötő

Ernst Múz. 34. sukc. 1927.
16.1.

MDK

Góth Móricz

Balaton, of.

Balatoni Társ 5. B.Szal. 593.kiáll. 1928. ápr. 14. l.

Góth Móric festő.

1873.márc.2. Avas-Felsőfalu. /Szatmár m./
Bécsi Képzőművészeti Akadémia, Páris-i Julian-akadémia.

Cirkusz. Olaj.

Szépmüvészeti Muzeum Uj Magyar Képtárának Kat.
Bp.1928. 11 l.

Góth Móric

MDK

Erdei ut, paszt.

Ernst Muz. So. auko. 1934. dec.

8. 1.

MDK

Góth Móric

Hó, of.

Napos impresszió, of.

Tenniszparti a tengerparton, of.
N.Szal. tav. tárlat, 1913. ápr. 11. 1.

Góth M-ricz festőművész

/Haarlem, Hollandia/

MDK

A közoktatásügyi népbiztos 1919 ápr. 4-én kelt levelében kéri a pénzügyi népbiztost, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztáregyesület safe-depositjában lévő és az előző években eladott mütárgyai vétel áraiból származó 9.382 Koronát kitevő összeget készpénzben felvehesse és a tulajdonos művészhez eljuttathassa.

/pénzügyi népbiztos a kérést teljesitette./

M.T.Képz. Él. Bp. 1960. 171.o.

M.D.K.

Góth Móric /1873-1946/

191. Interieur. Vizf. 55.8 x 45.7, papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 22. l.

M.D.K.

Góth Móric /1873-1946/

263. Tájkép. Olajf. 61x50 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 18. l.

MDK

Góth Móricz, festö

Vásár. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm.rajzok. 1936 okt.4. rk.sz.
31.1.

MDK

Góth Móric

Zsibvásár, of.

Halpiac II. Of.

Képzőm. Társ. 1913. tsv. kiáll. kat. 62.l.

Góth Mónic festő

8 órai lyszej

1918 márc 31.

Hollandiában működött.

Lánya: Góth Sári is festő

Gőth Móric, festő

XX. 4.

Reine de Hongrie

1909. II. ann. IV. f. 760–763. l.

Téli Tárlat.

Góth Mónic

festő

XX. c.

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. k. 242. l.

A művészház felavatása.

Góth Móric (1873 –)

festő

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. f. 504–505 l.

Tavasi tárlat a Nemzeti Szalonban.

Góth Móric

festő

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. I. 777-782. l.

Nagy Tavassi Tárlat (Műcsarnok)

Góth Móric festő

Magyar Müvészet 1925.3o1-3o8.o.
Petrovics Elek:Wolfner Gyula képgyüjteménye.

Góth Móric (1873 –)

festő

Revue de Hongrie

1919. III. anni. V. t. 504–505 l.

Tavaszi tárlat a Nemzeti Szalonban.

Egyházi berendezés,
XV. ud. óbudai hr. Kéber, templom szt. Anarás oltára, 1484,

Kat. Szemle, 1901.
642.–643.c.

Divald: A régi Buda
... etc.

Jestészet (1900-1919) - [illegible]álló táblakép

Góth Móric képei.

Revue de Hongrie

1909. II. ann. IV. t. 760-763. l.

Téli Tárhet.

Festészet (1800 - 1918) — Önálló Táblakép

Gáth Móric képei.

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. k. 242. l.

A művészház felavatása.

Festészet (1900-1919) — Önálló táblakép.
Góth Mórics képei.

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. t. 504-505 l.

Tavassi tárlat a Nemzeti Szalonban.

Festmet (1900-1919) – Önálló táblakép.

Góth Móric

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. I. 777-782. l.

Nagy Tavaszi Tárlat (Műcsarnok).

MDK

Góth Móric, festöm.

Tengerparti képe Manetra emlékeztet.
"Zöld szekrény."
"Szeptember végén. "

Farkas Zoltán: A Nemzeti Szalon téli kiállitása.
Vas. Ujs. 5o.sz.57.évf. 191o. dec.11. lo26.1.

MDK

Góth Móricz, festöm.

Olvasó öreg ur. Olf.

Interieur. " 78.1.

OMKT-Vándorkiállitások 1910. Szept.8.-Dec. 27. Eger, Miskolc, Kassa, Eperjes Sóa.ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 77,78.1.

MDK

Góth Móric

Lázár Wolfner gyüjt. 88.l.

MDK

Jobbágy Miklós és Góth Móric.

önálló gyüjteményes kiállitás keretében mutatkozott be. 1911.

A Nemz. szql. 4ee.-ik jub. és a KEVE XX-ik kiáll.-a. 1929. febr.

MDK

Góth Móric

Csipkeruhás nő

Folyó partján

Lázár Wolfner gyüjt. 115.l.

MDK

Góth Móric

A régi Wolfner-ház

Kis leány

Merengés

Lázár Wolfner gyüjt. 115.l.

MDK

Góth Móric

Gammingi részlet

Mühelyben

Ujpesti villa

Lázár Wolfner gyüjt. 115.l.

Gáth Lóránt.

a Balatoni Társaság kiállítására, a Nemzeti Szalonban, mint szerepel.

Nemzeti Ujság, 1928. ápr. 1.

Góth Móric

Műve szerepel a Balatoni Társaság harmadik kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Pesti Napló, 1928. ápr. 1.

Góth Móric.

A Nemzeti Szalon 1924 óta a 3-ik balatoni tárlatát rendezi, melyen Balatonról szóló képe szerepel. (Említve.)

Pesti Hírlap, 1927. ápr. 1.

MDK

Góth Móric

Fiumei házak, vf.

Egyéb köztulajdonból elveszett mütárgyak jegyzéke
Bp. 1952

MDK

Góth Móric

Tájkép, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéje.
Bp. 1952.

Müvészeti lexikon

la /Quimper, 1927 -- /: francia fes-
yokat végzett, mint festő autodidakta.
zsban él. A --+ pop art décollage mü-
ője és müvelője. Képei nem mások, mint
tott, véletlenszerü szin- és formaha-
egek /Rue Fernand Cormon 9. 1963.

Gaston Duchamp /Damville, 1875. jul.
és R.Ducham
n. 9./: francia festő, Rouenban jogi
itt tanult rajzolni és festeni. 1894-
s kedvelt költőjének /Villon/ nevét,
e szatirikus lapokba rajzolt.

Góth Móric

Az őszi tárlat keretében kiállítjár Hollandiából hazaküldött anyagát.

M. 1926. IX. 19. (Magyarság)

Góth Móric

A Múcsarnok őszi tárlata keretében a Hollandiában élő művész bemutatja legújabb műveit.

M. 1926. IX. 17 (Magyarság)

Gáth Móric.

Békéscsabán a Paál László Társaság kiállításán műveit szerepeltek.

Ujság, 1928. Nov. 9.

Góth Móric

Cirkusz, of.

Szépm.Muz. Uj magyar képtárának kat. 1928.

Góth Móric

magyar festőművész apja G. Sárinak ki Amsterdamban kiállítást rendezett. G. S. főleg holland művészeknél: Kosternél, Toorop-nál képeztette magát. A Hollandiában élő fiatal művészek legjobbjai közé sorozzák.

Magyar festőművésznő sikere Hollandiában.

N. U. 932. VI. 19.

MDK

Goth Móric

Interieur, of.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 50-135.1.

MDK

Góth Móric

Bretagne c. olajfestményéért a Lipótvárosi Kaszinó díját kapta

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza. 65.l.

MDK

Góth Móric

Ködös őszi reggel, of.

Napos " " "

Erdei pad, of.

KMT 1910-11. téli kiáll. 52. l.

Góth Móric

A Műcsarnok téli kiállítására felhozták a szolnoki művésztelep jubileumi kiállítását, melyen műve szerepel.

Esti Kurir, 1927. dec. 18.

Góth Móric.

Virágos képei és látamulmánya szerepel a szolnoki művésztelep 25. évi fennállásának ünnepi kiállításán, a Műcsarnok téli tárlatán.
(Emlékirat.)

Pesti Hírlap, 1927. dec. 18.

Góth Móric

Postatakarékpénztár aukcióján az árverési csarnokban képei szerepelnek.

MH-930.III.30

GÓTH MÓRIC

86 Zöldségpiac. Olajf. Magánt.
87 Olvasó öreg ur. Olajf. Eladó
88 Fonó asszonyok Szepesbélán. Olajf. Eladó
89 Szepesbéla téli időben. Olajf. Eladó
9o Bucsu Szepesbélán. Olajf. Eladó
91 Abrakoló lovak hóban. Olajf. Eladó

Képzőm. Társ. 191o. tav.kiáll.kat.

Góth Móric

Képe szerepel a Műcsarnok téli tárlatán.

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 18.

Góth Móric MDK

Női akt,olf.
Csipkeverő nő /Brügge/, olf.
Mezőkövesdi asszony, olf.
Tengerpart, olf.

A Céhbeliek harmadik kiállitása
Nemzeti Szalon 1921.

Góth Móritz MDK

Hafenpartie in der Bretagne
Fuhrwerk
Douarnenez

Wien, Kunstlerhaus 1924 Mai-Juni

MDK

Góth Móricz, fwstöm.

kismeretü képei az elöadásmód elhanyatságával szerepelnek.

KPM.T. téli kiállitása. -Vasárnapi Ujs. 1912. 59 évf. 46. sz. 928.old.

Góth Móric MDK

Virágok

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

GÓTH MÓRIC

111. Csipkeverő. Olajf.

Képzőm.Társ.1909.tav.kiáll.kat. 31.oldal

MDK

Góth Móric

A plage-on, kép

Kovács J: A N.Szal. téli tárlata. A Cél, 3.sz. 1910, 2ol. l.

MDK

Góth Móric, festőm.

a telepen dolgozott , az ujabb magyar müvészgárdához tartozik.

dr.Lázár Béla: A törzstagok és a telep többi müvésze. Szolnok a müvészetben.c.Emlékönyv/ifj. Gonda Béla szerkeszt./ a 25 éves jub.alkalmából.-1927.szept. 48.l.

MDK

Góth Móric festőm.

Chroniqueur cikke. Képzőművészet, II.évf.6.sz.19.l.

Góth Móric

MDK

Feleségem és leányom, olf.

Műcsarnok 1924. febr-márc.

MDK

Góth Móric

Szövőszék, of.

Interieur, of.

KMT 1910-11. téli kiáll. 52. l.

MDK

Góth Móric

Régei e. képm. kiáll. Haagsche Courant 1921. ápr.

MDK

Goth Móric

Gyermek anya ölében, rapr. festm.

Hazafelé, " "

KMT 1913. tav. kiáll. képek.

MDK

Góth Móricz, sz. 1874.

Téli táj házzal

Ernst Muz. 24. aukc. 1923. máj.

21 l.

Góth Móric

vód 2

Jbl utolsó 51. l

1662. IRÓSZEKRÉNY, mahagonifa, lenyilo
Mahagoni, mit herabklappbarer Schrei

1663. ASZTAL, diófa, két bakos lábbal. Bider

1664. KANAPÉ ÉS KÉT KAROSSZÉK,
Kanapee und zwei Armstühle, Nussholz

1665. NAGY KANAPÉ, faragott és aranyoz
tozással és párnával, rajta madarak tá
Philippe. — Grosses Kanapee, mit Schni
Gobelintapezierung und Polster, darau
Philippe.

1666. KANAPÉ ÉS NÉGY KAROSSZÉK,
indás és virágosdiszü Beauvais-Gobeli
und vier Armstühle, weiss gestrichen und
tapezierung. Französisch, Louis Philip

1667. ÜVEGSZEKRÉNY, fehérre festett és
Vitrine, Holz, weiss gestrichen und ve

1678. KANAPÉ ÉS NÉGY KAROSSZÉK,
vais gobelin kárpitozással. Támláján
Francia, Louis Philippe. — Kanapee u
XVI. Dekor. Mit Beauvais-Gobelintape
der Sitz Geflügel. Französisch, Louis

1679. TÁMLÁS PAD, négy karosszék és egy

a pácolt fa, ólomba foglalt üveges ajtóval. XIX. sz. —
Glastür in Bleifassung. XIX. Jh.

áll: emeletes könyvszekrény, iróasztal, szivarszekrény,
két székből; diófa, faragott disszel. XIX. sz. — Herren-
tzerei: ein Bücherschrank mit Aufsatz, Schreibtisch, Zi-
piegel, Armstuhl und zwei Stühle. XIX. Jh.

t oszloppal. Bidermeierstilus. — Zweitüriger Schrank,
l.

tojássoros, aranyozott kerettel és két szobortalapzattal.
II. sz. — Vitrine, zweitürig mit Eierstabmuster und
enfiguren XVIII. Jh.

XIX. sz. — Tisch, Nussholz, mit ausziehbarer Platte.

alagos és alakos berakással. Felnyitható irólappal. Osztrák,
mit Bandintarsia und Figuren. Die Schreibplatte auf-

ozott fa, barokdiszitéssel, vöröseres márványlappal. Olasz,
ckdekor und Marmorplatte. Italienisch, XVIII. Jh.

lnyitható fedőlappal és márványbetéttel. Neobarok. —
ppbarer Deckplatte und Marmoreinlage. Neobarock.

okódiszitéssel, felső része üvegajtó. Magyar, XVIII. sz. —
odekor Ungarisch XVIII Jh

Góth Móric

l.

Végvári Szolnok

58. li

he said
I have done

cheered the brave Admiral

Góth Móric

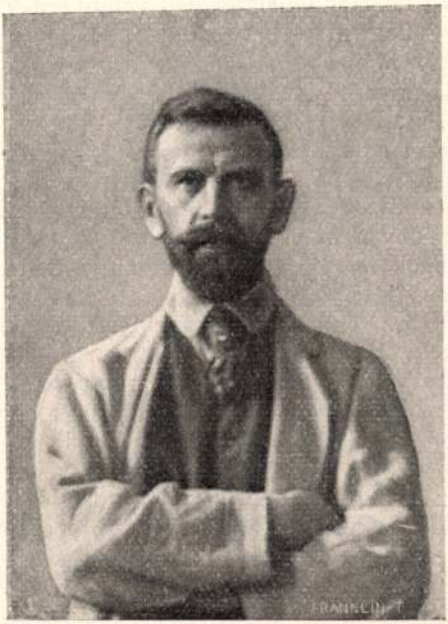

GÓTH MÓRICZ FESTŐMŰVÉSZ, A GRÓF ANDRÁSSY DÉNES-FÉLE ÖSZTÖNDÍJ NYERTESE.

a nyarat töltötték Aix-ben, Olga, fia és Rhédey számára csak egy asztalt tartottak fenn. Lehet, hogy ennél az elhelyezésnél üzleti érdek vezérelte őket, meglehet azonban, hogy a szellemeskedő fizető pinczérnek egy megjegyzése volt irányadó, a ki a megelőző napi reggelinél felsohajtott: Enfin ensemble!

Ismét együtt reggeliztek. Lassanként azután a közös reggeliket, közös villásreggelik, közös ebédek és együttes kirándulások követték.

Rhédey nem volt oly vak és elfogult, hogy a dolgok fejlődését ne vette volna észre. Mint minden inkább benső életet élő ember, ő is állandóan figyelni és bonczolgatni szokta érzelmeit.

Egy szép napon felvetette maga előtt a kérdést: Mi akar ez lenni? Közönséges, egy saisonon át tartó kaland, fürdői idyll, mélyebb alappal biró szerelem vagy egyéb valami?

Az események határozottan az első föltevés mellett beszéltek. Fürdői kaland, mely majd-

Goth Móric

Krumplihámozó c.

kepe repr.

Művészet 1908. 241. l.

Szépm. Muz. tulajd.

kopf vor ihr. — 1835: IV. 45. *A. van Dyck:* Die heilige Magdalena. — 1844: IV. 45. *A. van Dyck:* Die heilige Magdalena. — 1865, 1866, 1867, 1869: VI. 19. *A. van Dyck:* Magdolna.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: VI. 19. *A. van Dyck:* Magdolna. — 1873: VI. 19. *Nach A. van Dyck:* Die heilige Magdalena. — 1876, 1878, 1879: XVI. 716. *A. van Dyck után:* Szent Magdolna. — 1881: 445. *A. van Dyck után:* Magolna. — 1888: XXI. 748. *A. van Dyck után:* Egy szikla mögött térdelve imádkozó Magdolna. — 1896, 1897: XXI. 748. *A. van Dijck után:* Magolna. — 1897: XXI. 748. *Nach A. van Dyck:* Maria Magdalena. — 1898: XXI. 748. *A. van Dyck* (d'après-): La Madeleine. — 1901, 1904: XXI. 748. *A. van Dijck után:* Magdolna.

Göth Móric

érod

Rabinovszky Mariné:

Az Ernst-Múzeum csoportkiállítása.

Nyugat. 1926. dec. 1.

Góth Mór

1.

Petrélet

114. l.

Kapitányság

5

55, 90, 95,

CXXXIII, CXXXIV,

136 tabla után

Góth Móric

U. 882

Pesti Hirlap
1913. okt. 23.
(G. Amerikában)

Felesegével New-
yorka érkezett, hol
letelepedni szán-
dékozik)

Utasitom, hogy dr.
szére /:lakik: Budapest, IX. Hő
ber hó 10.-én Budapestről Gyöngy
szeptember 13.-ig terjedő időber
történt hivatalos kiszállásai al
és napidijakról kiállitott és sz
utiszámlája kiegyenlitése fejébe
h é t pengő 51 fillért a 127.68
utaljon ki.

Budapest, 1938. no
deletéből: dr. lovag Ybl Ervin s

Góth Móric

Perállag III.

1426. l.

		Kikiáltási ár pengőben
1945.	ALACSONY ASZTAL. Égerfa, csavart lábakkal	70.—
1946.	KIS FIÓKOSSZEKRÉNY. Fényezett diófa, három fiókkal, sávos berakással. Biedermeier stílus	80.—
1947.	POLCOS ASZTALKA. Fényezett bükkfa	35.—
1948.	TÁMLÁSSZÉK. Diófa, zöld selyemmel kárpitozva. Biedermeier stílus .	40.—
1949.	TÁMLÁSSZÉK. Diófa, zöld selyemmel kárpitozva. Biedermeier stílus .	40.—
1950.	HÁROMRÉSZES ELLENZŐ. Csiszolt tükör, plüss keretben	100.—
1951.	KANAPÉ. Gobelinnel kárpitozva. (Hibás)	60.—
1952.	PAMLAG. Fényezett diófa, berakott díszítéssel, zöld szövettel kárpitozva. Biedermeier	450.—
1953.	HÁROMRÉSZES ZSURASZTAL. Éger- és tölgyfa	75.—
1954.	KEREKASZTAL. Diófa, berakott díszítéssel. 1850 körül	60.—
1955.	PAMLAG ÉS 2 KAROSSZÉK. Faragott fa, bársonnyal kárpitozva. Barokk-stílus	300.—
1956.	KÉTAJTÓSSZEKRÉNY. Fényezett diófa. Biedermeier	280.—
1957.	TÁMLÁSSZÉK. Égerfa, mintás vászonnal kárpitozva. Biedermeier-stílus	40.—
1958.	TÁMLÁSSZÉK. Égerfa, mintás vászonnal kárpitozva. Biedermeier-	

Góth Móric

Perállag III/3

294. l.

templom típus nem vihető vissza Európába korábban, mint a VI. század közepe. Kiala helyőrzőnek liturgikus okai — a mellékoltárok alkalmazása — sem tehető az V. század előtti időre. A háromapszisos szentélyzáródás legkorábbi emlékét hiteleen az V. század végére teszik (Kalat Seman) Európában pedig az 532-43 között épült parenzói bazilika a típusnak első ismert emlékei. Ezek a tények kizárják, hogy a pécsi Ilcsa-plom helyén álló ókeresztény bazilika már a IV. században a maivel egyező szentélyzárodással bírt volna.

Felmerül azonban a kérdés, hogy illeszthető e gondolatmenetbe a feniki II. sz. bazilika? A feniki telepleg nyugati fala mellett felevő bazilikát a mult század végén tárta fel Csák Sápód. A feltárásról egyetlen helyszínrajzon kívül semmi sem maradt ránk. Megfigyeléseit le nem írta, ~~az~~ ugyabb ásatás nem erősítette meg. ~~Fiszlán spekulatív adon tehát ovra kell hivatkozhatnunk, hogy vagy a Csák fele alapszíj tévés, vagy a bazilika~~ Az ugyabb kutatók tényként fogadták Csák alap-[illegible] dokáltak az épületek.

Göth Mórc

Művészeti lexikon
29. 1.

Felicitas VI. 273, 275

Góth Móric

Öreg asszony otthon c.
Egyé repr.

Vas. Ujs 1910.
270. l.

Góth Mórc

Varrónő c. kepe
repr.

Vas. Lys. 1909
1063. l.

Góth Mónc

fotó

Szód

=

Ujv Mzs L.

322. l.

VÉSZET
, ERZSÉBET-KÖRÚT 7.

Góth Mórie

Revái XXI. 390. l.

Góth Mózes

Revai XX. 309. l.

da neve = a hó.

Götz ~~[illegible]~~
" ~~[illegible]~~ (Indianapolisban él)
" Móric (natural. holland)
" Sári sz. 1900 [illegible] f. [illegible], [illegible]

Vollmer, Hans:

Künstlerlexikon. Leipzig
1955

MDK

Góth Móric

Brüggei részlet, repr.

Müvészet 1909.

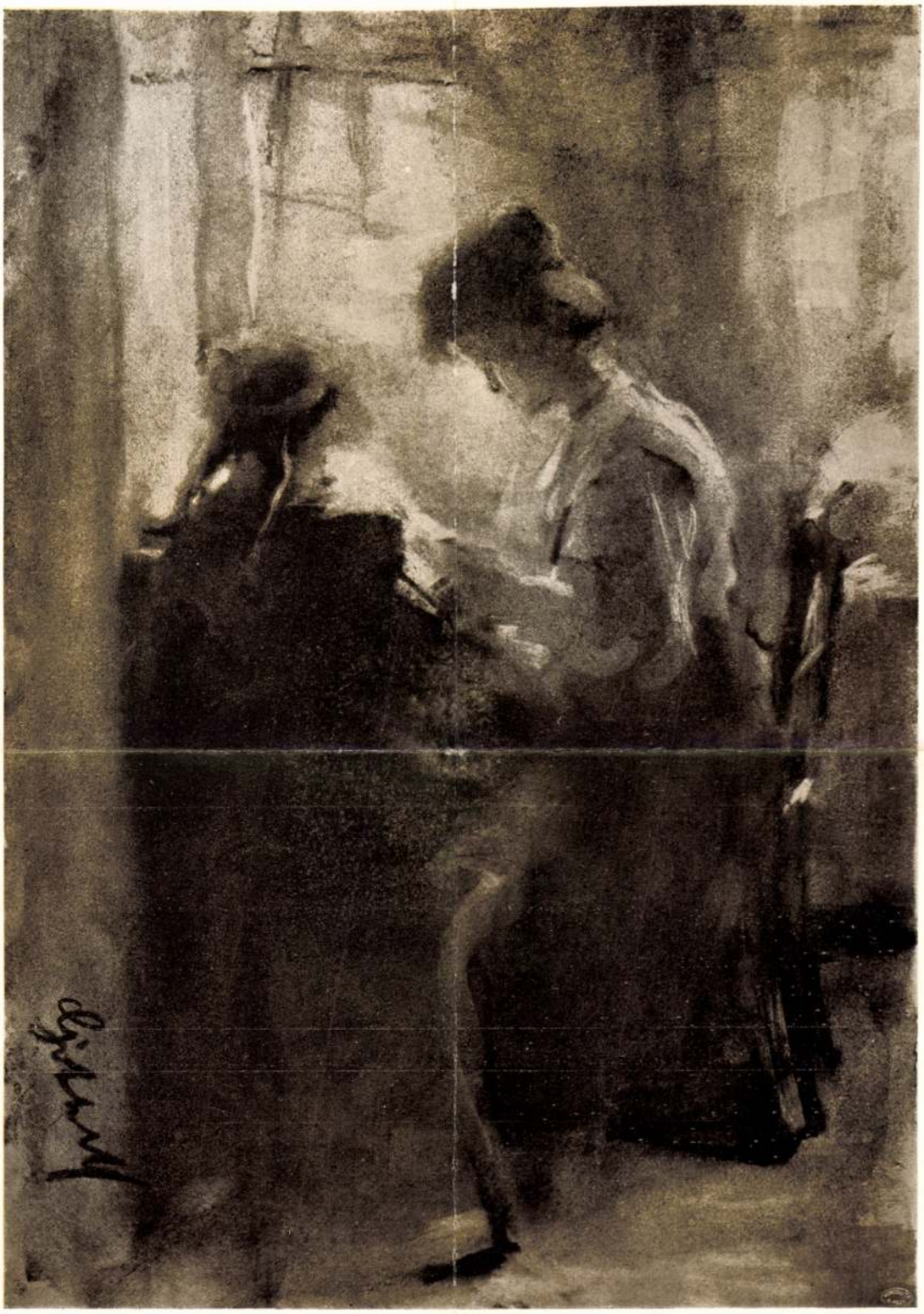

INTERIEUR
GÓTH MÓRIC RAJZA

Művészet 1909. 153. l.

Góth Móric

BRÜGGEI RÉSZLET

GÖTH MÓRIC FESTMÉNYE

Művészet 1909. 6 sz

Góth Móric

AZ ABLAKNÁL
GÓTH MÓRIC RAJZA

Művészet 1912. 87.

zetközi kiállításokon — teljes erejében érvényesülhessen.

Ily nagy nemzeti faladatok a hasonló társulatok működési körénél sokkal szélesebb alapon szervezett társadalmi munkásságot követeltek. Ezért választották művészeink a Társulat élére a közélet vezérlő férfiait. Ezért bizták a szervezés és a vagyoni kezelés tennivalóit azokra, kik ahhoz hivatásszerűen náloknál jobban értettek. S a folytonossá vált közreműködésnek volt igen üdvös eredménye az, hogy ezen a réven a Társulat kebelében mindig többen és többen jutottak el a művészeti törekvések megértéséhez s lettek azoknak lelkes és önzetlen munkásaivá.

Azok között, kik minden szereplési vágy nélkül, a művészet szeretetéből fakadt nemes buzgósággal, önzetlenül szentelték idejök és munkásságuk nagy részét a Társulat javára, harmincnégy éven át volt Benkő Kálmán egyike a legérdemesebbeknek, a hálás elismerésre legméltóbbaknak.

Ő maga került minden feltünést; kitért az elismerés, az ünneplés elől. Éveken át volt a társulat igazgatója és előtérbe helyezett állásában szinte szürkének mutatta magát. Csak a társulat tisztviselői s az igazgatóság tagjai, szorosan vett munkatársai tudták azt, hogy szép csöndben mennyit dolgozott ő a Társulat és a művészek érdekében. S csak akik közel állottak hozzá, ismerték szellemének gazdagságát s érezték szívének melegét.

Az utóbbi években gyakran hangoztatta, hogy előrehaladott kora miatt visszavonulni szándékszik és azt kérte, hogy válasszanak helyébe más igazgatót. De mikor aztán az osztatlan bizalom ujra felé fordult, a hosszú évek során vérévé vált ragaszkodás a Társulathoz erősebbnek bizonyúlt s nem tudott tőle megválni. Csak a kérlelhetlen halál fosztotta meg Társulatunkat szeretett igazgatójától. Alig telt el a Társulat félszázados fennállásának évfordulója, utolsót dobbant Benkő Kálmán nemes szive, mely a magyar művészetért oly melegen lüktetett.

Mikor a Társulat ötvenéves történetét megírtam, csak szűkszavúan emlékeztem meg róla, mert attól kellett volna tartanom, hogy érdemeinek felsorolása kellemetlenül érinthetné. Éveken át voltam vele gyakori érintkezésben a Társulatnál. Bizalmas barátságban állottunk, de a maga dolgairól, személyes ügyeiről sohasem hallottam beszélni. Nem volt ez álszerénység nála, inkább vele született előkelő tartózkodás. Érdemeit szinte elrejtegette. Nekünk nincs többé okunk azokat elhallgatni és sírjából felszínre kell hoznunk, mint a víz mélyében rejlő drágagyöngyöket, az ő egyéni kiválóságának nemes vonásait. Hálás kegyeletünket rójjuk le azzal és hivatkozhatunk az ő rokonszenves példájára, hogy amit ő tett a magyar művészet javára, az másokat is az ő követésére serkentsen.

Ritka szép, egyöntetű és értékes életet élt Benkő Kálmán. Magas kort ért el, bár hányan vannak, kik még azontúl is testi és lelki erőben töltik el az élet alkonyát. Csak végső betegsége gátolta meg abban, hogy kedvelt foglalkozásait változatlanul folytassa. Mert Benkő Kálmánnak jellemző sajátsága volt, hogy mindig hű maradt magához, a maga fajához, érzésben, gondolkozásban s külső megjelenésében is. Férfiasan szép magyar ember volt ő, volt valami a lényében a régi jó táblabiró világból, egyszerű, keresetlen s mégis nyomban megnyerő modorában, természetes, minden erőltetett rátartóságtól ment s mégis tiszteletet gerjesztő tartásában. Jellemrajza szinte magától értetődő, ha rövid néhány vonásban származásával és életpályájával megismerkedünk.

Ősei a székelyföldön, Háromszék megyében voltak birtokosok. Benkő József, a sokoldalú tudós iró, kiről gróf Mikó Imre könyvet irt, 1798-ban megerősíttette régi magyar nemességét, mely a háromszéki Árkosról vette előnevét. Benkő Kálmán atyja is ott, a székelyföldön, Kézdivásárhelyen született, de kora ifjúságában elköltözött. Bécsben az egyetemen, később a hohenheimi mezőgazdasági híres iskolán képezte magát. A negyvenes években herceg Esterházy lévai uradalmainak igazgatója volt. Fia, Benkő Kálmán Léván született, 1843 szeptember 16-án. Középiskoláit ott és Pesten a piaristáknál végezte, miután atyja is nyugdíjaztatása után

MAI SZÍNHÁZMŰSOR

Budaörsi Játékszín 10 óra: Május 35., 12.30: Május 35.
Budapest Bábszínház 10 óra: Ali baba és a negyven rabló, 15 óra: Ali baba és a negyven rabló
Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban 19 óra: Macbeth
Budapesti Kamaraszínház Ericsson Stúdió 19 óra: Lefelé a hegyről
Játékszín 19 óra: Olympia
József Attila Színház 19 óra: A bolond lány
Kamra 19 óra: Kalldewey, Farce
Katona József Színház 19 óra: Koldusopera
Komédium 19 óra: Stílusgyakorlat a 401-től
Lézerszínház 19.30: Madonna 3D
Madách Kamara 19 óra: Mezítláb a parkban
Madách Színház 17 óra: Az Operett Kft. műsora, 19.30: Mario és a varázsló
Magyar Állami Operaház 19 óra: Az öt utolsó szín
Magyar Színház 19 óra: Az ifjúság édes madara
Pesti Színház 19 óra: Gyalog galopp
Színház- és Filmművészeti Egyetem 19 óra: A púpos
Thália Színház 19 óra: Vágóképek, 19.30: De mi lett a nővel?
Új Színház 19 óra: Leonce és Léna
Vígszínház 19 óra: Furcsa pár, 19.30: Az Iglic

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK

MÚZEUMOK

Bélyegmúzeum: Válogatás a hetvenéves Bélyegmúzeum ajándékaiból (dec. 1-jéig), A hetvenöt éves Pénzjegynyomda Grafikai Műhelyének kiállítása (dec. 1-jéig).
Iparművészeti Múzeum: Szecesszió, a XX. század hajnala. „Kincsünk a nemzeté" (dec. 30-ig).
Kassák Múzeum: Fekete világ – festmények, grafikák. Jürgen Waller kiállítása (dec. 31-ig).
Kortárs Művészeti Múzeum – Ludwig Múzeum Budapest: Lehetetlen – Tadeusz Kantor kiállítása (dec. 2-ig), Digitális testek – virtuális látványosságok (nov. 25-ig).
László Gyula Gimnázium: Tóth József marosvásárhelyi festőművész kiállítása (nov. 16-ig.).

Szent Gellért: Hruscsov is bejelentkezett

MERT EZ ITT, URAIM, EGY FÜRDŐVÁROS

VÉGH ALPÁR SÁNDOR

Beszéljünk előbb a névadóról, *Szent Gellértről.* Fontos. Itt áll a hegy, itt a fürdő, a teret is róla nevezték el, holott a magyarok sose szerették igazán. Több okuk volt rá. Az egyik, hogy harminc év alatt se tanulta meg a nyelvünket. Anélkül pedig hitügyeknek lendületet adni, elég nehéz. Az Utahból idekeveredett mormon fiatalembereknek egy év se kell, s már vicceket mondanak. A másik ok *Imre* herceg, akinek nevelését őrá bízta *István.* Szentéletű, visszavonult, ahogy ma mondanánk: kicsit pipogya ember került ki a püspök keze közül. Holott a trón akkoriban kemény férfit kívánt.

Nem véletlen, hogy a Gellért fürdő nagycsarnokának üvegablakain *Arany János* pogány magyarjai mutatják magukat, s nem Gellért. Neki az apostoli király, *Ferenc József* állíttatott szobrot.

De hagyjuk a királyokat.

Egyelőre itt állunk a fürdő előcsarnokában, és nézegetjük a falon a kiírásokat. Rögtön feltűnik, hogy masszőrlányokat hirdetnek. Nem akárhonnan: Thaiföldről. Még mielőtt valaki eleresztené a fantáziáját, ez nem a magyar masszázsszalonok mintájára működik. Tudják, miről beszélek… Arról van szó csupán, hogy ez a négy ázsiai lány másként csinálja, mint a hazai mesterek. Nálunk a svéd masszázs ismert, az ujjbeggyel nyomkodás, az övék lényege a húzás, a csavarás, a nyomás. Látszatra drágább, de nem az. A Gellértben negyedóra dögönyözés a masszőr keze alatt 1400 forint, a thaiföldi lányoknál másfél óra 7000.

Ha már pénzről van szó, ne kerteljünk. Ez az elit fürdője. Annak ellenére, hogy a gyógyászati részt szinte csak magyar vendégek látogatják. Hozzák a beutalót, és mennek súlyfürdőzni, fizikoterápiára, meg a többi kínzóeszköz alá. Egyiküket *Medgyessy Péternek* hívják. Ő is beutalóval érkezik.

A politika nem csak így jelenik meg a Gellértben. A legrövidebb törvény históriája máig téma itt. A Horn-kormány döntést hozott, hogy mégiscsak kell téríteni a beutaltaknak. Kezelésenként 50-100 forintról volt szó. No, lett ribillió. A Gellért vendégeinek száma két hét alatt az egyharmadára csökkent, ráadásul a betegek a Parlament elé akartak vonulni. Mankóval, tolókocsival, csúzos derékkal és a szochazáért érdemrenddel.

Kínos lett volna. Hornék három hét után visszavonták az egészet.

A fürdő szép. Ennél egyszerűbben nem lehet kifejezni, mit lát, aki belép. Rossznyelvek szerint szépségét a filmiparnak köszönheti, mert a Strauss-operettet itt forgatták, s a Denevér költségén a festők kigyönyörűzték az előcsarnokot. A filmeseket vonzza a hely. Ide költözött be stábjával *Huszárik Zoltán,* amikor a *Csontváryt* csinálta, nemrég pedig *Eddy Murphy* és csapata vette ki három napra a szállót és a fürdőt. Együtt a kettőt, minek vacakolni azzal, melyik mennyibe kerül.

Ezzel együtt a szép idők mintha szünetelnének. A Gellért fürdőt, a gyógyászati résszel együtt a két háború között építették. Abban a sokat kárhoztatott időben, amikor Budapest Európa első fürdővárosa lehetett – papírja volt róla – és a Gellért ennek az Európának legkorszerűbb intézménye volt. A kontinens fürdőkultúrájának etalonjaként tartották számon, nem véletlenül töltötte itt mézesheteit *Julianna* holland királynő.

Lehet, hogy rosszak az értesüléseim, de nászútra az elmúlt ötven évben nemigen jártak ide az európai uralkodóházak tagjai. Hacsak *Nyikita Szergejevics Hruscsovot* nem számítom az uralkodók közé. Az ő személye azért fontos, ha a Gellértről beszélünk, mert a szállót akkorra hozták teljesen rendbe, amikor ő megérkezett. Természetesen itt lakott 1961-ben, talán a holland királyi pár ágyában aludt, de ne legyünk túl hangosak utólag: azokban a napokban nagy csendnek kellett lenni ezen a környéken.

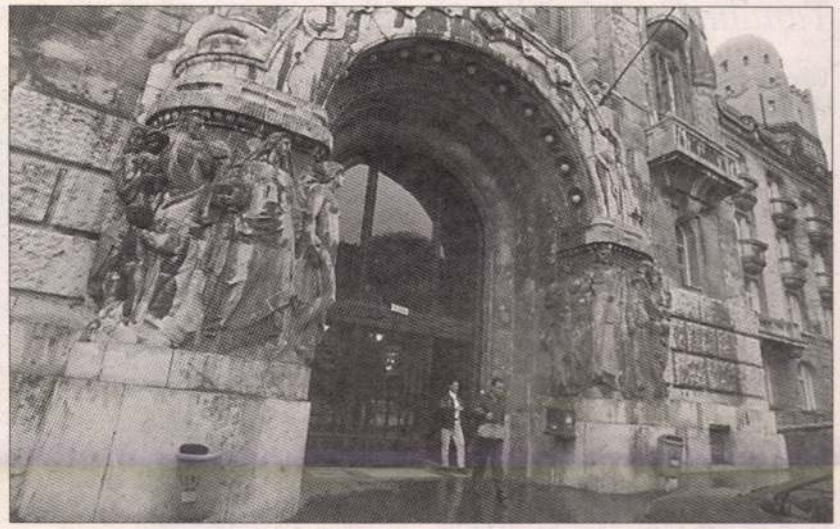

Eddy Murphyék együtt vették ki októberben a szállót és a fürdőt FOTÓ: VÁNYI ÁKOS

Magas méltóságok ettől függetlenül érkeztek ide: *Antony Quinn, Rabindranath Tagore, Pablo Casals* és *Marina Vlady* mellett inkognitóban is jöttek sokan, de ők csak a rangot adták.

A bevétel a névtelenektől függ. Azok pedig jönnek rendületlenül. A fürdőnek tavaly 600 ezer vendége volt. Egyharmaduk jött az uszodába, a többi a termálba. Az utóbbiról tanulmányt lehetne írni, ha volna rá szorgalmas ember. Főleg a földszinti kabinokról. Az a tizenhat az elité. Ide bekerülni vagy a pénzeddel tudsz, vagy a hatalmaddal, vagy a neveddel. Akinek egyikből sincs az itteni mércéhez elegendő, az az emeleten kap helyet. Ott „lakik" a fővárosi értelmiség. A többi, a maradék, a szuterénbe megy.

Ezen ötvenöt év deklarált szocializmusa se tudott változtatni.

Hja, persze, a nevek, mert nevek mindig kellenek… Az egyik közülük *Zwack Péter,* de jár ide néha a Lukácsból átpártolt – ott „árulónak" titulált – *Bárándy György,* az ügyvéd is. A szárazgőzben szombatonként izzadtság és politika folyik: a főváros vezetői fórumoznak egy-egy vizes köténnyel az ágyékukon. Nem, *Demszky* nem. Ő lovagol hétvégeken.

A Gellértet botrány fenyegeti. Az önkormányzat parkolóórákat fog felállítani heteken belül oda, ahol eddig a vendégek kocsijai álltak. Már most képzeljük el a hölgyeket, urakat, ahogy a gőzben lesik az órát, mikor kell kiugraniuk újabb pénzeket bedobni odakinn az automatába. Hogy zárt parkoló? Az nincs.

Akad botrány az épületen belül is. A szálló egyik ukrán vendége átballagott a fürdőbe, és a szaunában lepisilte a forró köveket. Addig kamillaillat volt, utána meg másmilyen. Ilyenkor az embernek eszébe jut, hogy a Gellértet korábban Szent Erzsébet fürdőnek hívták. *II. Endre* lánya ennek vizében gyógyította a leprás betegeket. Eljegyzésekor hozományként egy ezüst fürdőkádat vitt magával, amit fölöttébb csodáltak Türingiában. Akkor még nemigen fürdött Nyugat-Európa. Tőlünk tanulta.

Meg kellene tanítanunk Kelet-Európának is.

(LEGKÖZELEBB A SZÉCHENYI FÜRDŐRŐL SZÓLUNK.)

Rozsdamentesítés és buckátlanítás a Duna fölött

GIDRÓ KRISZTA

Egy jó átadás…
Önnek és családjának!
…kívánt Megyeri úti Stadion az Önöké

A Góth festőcsalád öröksége

Tanulmány készült az erdélyi származású magyar–holland dinasztiáról

Tizedik éve hunyt el Góth Sári, az I. világháború elől Hollandiába menekült, erdélyi származású festőcsalád utolsó tagja. Góthék éveket töltöttek Budapesten, a Fehérvári úti lakásukban. Magyarországi tartózkodásukról, életükről csak a közelmúltban végzett kutatások és az azt összegző album segítségével tudhatunk meg bővebbet.

Osgyán Edina

Góth Móric: Beteg kislány, 1922, olajfestmény papíron

Egy évszázadot ível át a *Góth* festőcsalád története: az ezernyolcszázas évek derekán kezdődik és az ezerkilencszázkilencvenes évek elején, *Góth Sári* halálával ér véget. Keveset tudunk róluk; Hollandiában jóval ismertebb művészetük, mint itthon. Csupán egyetlen mélyreható tanulmány látott napvilágot munkásságukról: *Francisca van Floten* holland művészettörténész a közelmúltban megjelent Kegyetlenül szép örökség című könyvében részletesen feldolgozta a család sajátos, impresszionista gyökerű művészetét.

Góth Móric, az erdélyi származású magyar festő 1896-ban három nyarat töltött a híres nagybányai festőtelepen. A fennmaradt dokumentációk szerint Budapesten először 1899-ben járt feleségével, az osztrák és cseh szülőktől származó *Ada Löwithtel*, a Nemzeti Szalon téli kiállításán. Bécs, Vajdahunyad, Técső és a nyugati utazások után csupán 1907-ben tértek vissza Pestre: ekkor Góthot Európa kiállítótermeiben már ismert festőként tartották számon. A bécsben született Sári lányuk pesti letelepedésükkor hétéves volt. A család a Fehérvári úton talált lakást, és hamarosan megfelelő műterem is akadt a Pálma utca 12.-ben. A festő neves művészekkel együtt állította ki műveit: az 1908-as „Mienk" kiállításon például *Szinyei-Merse Pál, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai József* meghívásának tett eleget. Ugyanebben az évben a Műcsarnok kiállításán a Bruggében készült Krumplihámozó asszony című képe hatalmas szenzációt aratott, és a művész elnyerte az Andrássy Dénes-díjat.

Góthék tehát – úgy tűnt – megvetették lábukat Magyarországon. Maguk sem tudták, hogy ez a néhány év volt leghosszabb tartózkodásuk itthon. Móric 1909-ben a Művészház kiállításán 28 képpel vett részt. 1910-ben megkapta a Budapest város díját és a Ferenc József-díjat is. Egy csapásra ismert lett, a fővárosi lapokban szinte hetente megfordult a neve. A háború aztán mindennek véget vetett: 1914-ben a Walcheren-félszigeten lévő Domburgba menekültek. A domburgi évek alatt Sárika is elvégezte a festőakadémiát, és immár hárman – Ada, Móric és Sári – állítottak ki. A háború után Adával azt tervezték, hogy visszatérnek Budapestre: 1925-ben házat vásároltak Békásmegyeren, hogy a teleket itt tölthessék. Sőt, határozott szándékukat jelzi, hogy 1928-ban kijelentkeztek a domburgi városházáról, és regisztráltatták magukat Budapesten. Ám akármennyire is tervezték, már nem tudták megszokni az itteni életet, így 1929-ben Veerében telepedtek le. Szülei vándorévei alatt Sárika elismert művész lett Hollandiában és Németországban. Noha Magyarországon ezután csak ritkán járt, munkáiban gyakran megjelentek az apjától látott magyar motívumok is.

Régi cégérek: vörös sün, két mór, tigris, rézbagoly

K O P O G T A T Ó

Szepesi Attila

Ma már múzeumok féltett kincsei azok az ódon és hajdan mindennapi cégérek, melyek egy-egy üzletet, csapszéket, patikát, vendégfogadót jeleztek: a veres sün, az aranyszarvas, a zöld papagáj meg a rézbagoly. Egyik-másikról utcát is elneveztek. Többek között a két mórról, az öt pacsirtáról, a fehér hajóról meg az aranykézről. Néhány maradt csak közismert és manapság is használatos közülük: a borbélytányér, az antikváriumok bejárata felett ékeskedő bagoly, meg a patikák kunkorgó kígyója.

A cégér hajdan reklám volt, de annál sokkal több is. Nemcsak arra hívta fel a csellengő figyelmét, hogy itt ilyen vagy olyan üzlet található, de annak hitelét is tanúsította. Cégért ugyanis csak az tehetett ki, aki tagja volt az illető céhnek. Aki tehát letette a mestervizsgát, és felkészültségét ezáltal maga a közösség garantálta. Másrészt neki is illett magas színvonalon végeznie munkáját, nehogy szégyent hozzon a „tisztes iparra".

Fából vagy fémből készültek kezdetben a cégérek. Voltak aztán kőbe domborítottak (és tarkára kifestettek) is, melyek a ház falán vagy a kapu zárókövén hirdették, hogy itt kézművesek dolgoznak. Egy-egy öreg házon, megkopva és alig észrevehetően, ma is láthatók a kőművesek vakolókanalának, a tímárok vödrének, a kőfaragók mérővesszejének, a kádárok vagy épp a serfőzők hordójának nyomai.

Egy francia historikus tízféle eredetet tulajdonít a cégéreknek. Szerinte azok lehetnek: vallási természetűek (angyal, bárány, nap, három király), hazafias jellegűek (sas, korona), heraldikusak (rózsa, griff, oroszlán), vadászati tárgyúak (szarvas, medve, róka), a lovas világgal kapcsolatosak (lovag, kocsi, csikó), költői jellegűek (hárs, hattyú, zöld ág), a közlekedésre emlékeztetők (kerék), az ivás lehetőségére figyelmeztetők (kancsó, kupa, hordó, kehely), egzotikumokkal meghökkentők (vadember, szerecsen) és végül egy-egy mesterség jelképeit hordozók.

Pest-Budán a török uralom alóli felszabadulás, tehát 1686 után terjedt el a cégérek használata, jórészt nyugati mintára. Bécsi, illetve más nyugat-európai példa nyomán vált közismertté Budán a Vörös Sün vendéglő, de a Fehér Ló, a Fekete Medve, a Mókus, a Vörös Fenyő és a Barna Oroszlán, hasonlóképp a pesti Fehér Farkas, Csiga, Magyar Király, Fehér Hajó, Tigris meg a Paradicsom vendégfogadókhoz.

A reformkorig főként csak a fővárosban találhatók, később már országszerte rohamosan terjednek a „cégéres" fogadók és kocsmák. Leggyakoribbak, tehát legdivatosabbak: az angyal, az arany meg a fehér bárány, a magyar korona meg a ló, főként a

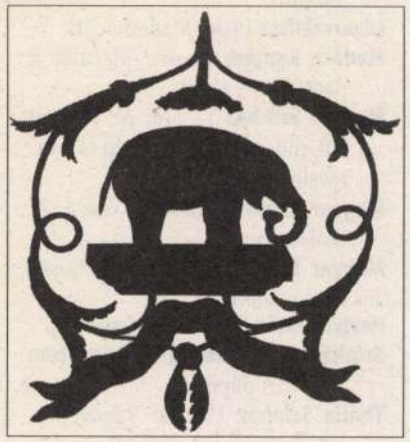

A Fekete Elefánt fűszerbolt cégére Pesten

fehér. De sok a bika, az ökör, piros, fehér és arany színváltozatban. Az oroszlán többnyire arany, néha fekete, ahogy a sas is e két szín valamelyikében pompázik. Akadnak azonban országszerte „eredeti" cégérek is, Cinkotán a „Nagy itce", Debrecenben a Koplaló(!), Egerben a Rontó Pál, Sopronban a Rókalyuk, Keszthelyen az Amazon, Temesváron pedig a Hét Sváb.

A kiegyezés kora hozta el a hangulatos cégérek idejének elmúltát. Sorra tűntek el a patinás, kis fogadók, helyettük hatalmas szállók és vendéglők tűntek fel, a Bristol, az Orient, a Hungária, a Palace, a Royal meg az Astoria. A pesti példa aztán vidékre is átterjedt, ott is sorra születtek a Royalok, Grand Hotelek, Pannoniák és Hungáriák.

Mára a cégérek használata – kevés kivételtől eltekintve – elfelejtődött. A legtöbb csapszéknek, fogadónak, üzletnek neve sincsen. Pedig egy találó cégér mindennél jobb reklám. És bár a szólás szerint jó bornak nem kell cégér, azért nem árt, ha van.

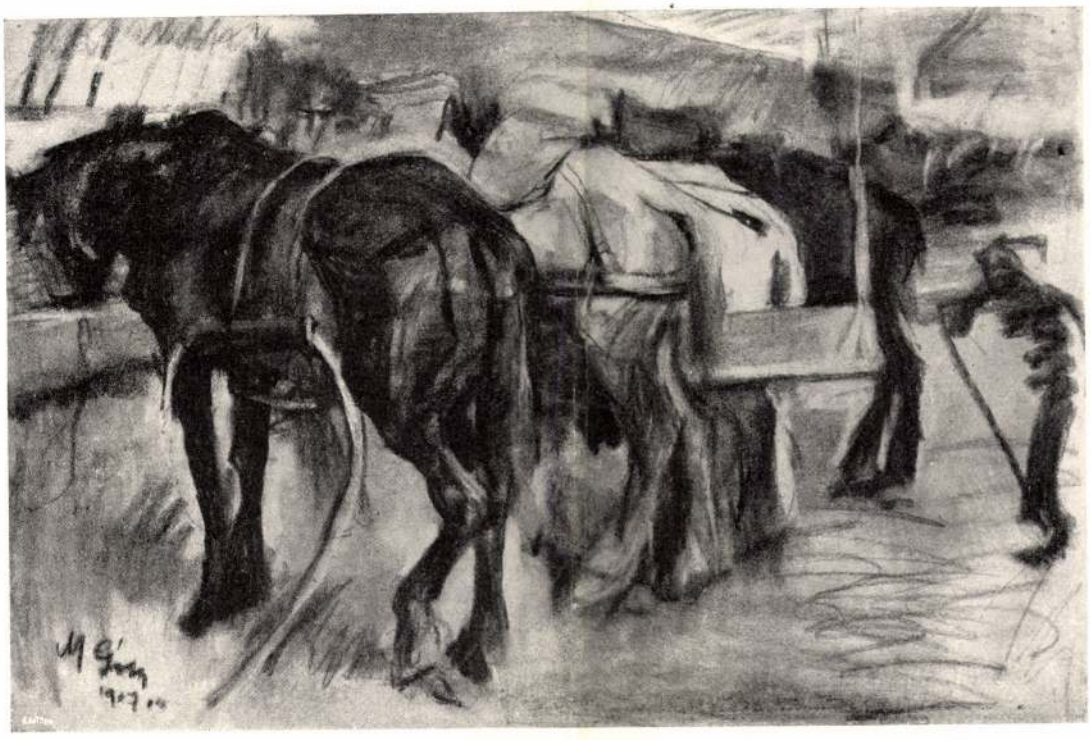

LOVAK AZ ISTÁLLÓBAN
GÓTH MÓRIC SZÉNRAJZA

szobor ábrázol. E képzetben mindig magát ezt a nőt veszem észre, ő e szemlélet tárgya. De ugyanez a képzet fölkelti bennem a szerencse gondolatát is, melynek szintén van tárgya. És csak azért jele a női alak a szerencsének, mert a megfelető képzeteik ilyen asszociatiós viszonyban vannak. Hogy az egyik dolog jele a másiknak, az tehát nem egy olyas tulajdonság, mely e két dolog képzeteiben is gondolva volna, szóval e két tárgy közül egyiknek sem mozzanata az, hogy jel. Csak mert az egyik dolog abban a kapcsolatban áll a másikkal, hogy eszükbe juttatja, lehet jel az egyik. De ez: hogy egyik eszünkbe juttatja a másikat, ez is egy új tényállás, egy új dolog, melynek belátása épp azt teszi, hogy erről is van képzetünk. Vizsgáljuk meg ez új képzetet! Szavakkal körülbelül így fejezhető ki: képzet arról, hogy A és B dolgok összefüggésben vannak tudatunkban. Mik e képzet alkotó részei? Kétségtelenül az A-ról, B-ről való képzet és az ezek összefüggéséről való, mert hisz a tárgya A és B és ezek összefüggése.

Nem szabad összetéveszteni ezt a tényállást azzal, hogy vizsgálhatjuk mi az A képzet és B képzet összefüggését is. Ez más dolog. A és B dolog összefüggése az, hogy az egyik léte bizonyságot tesz a másik létéről, ha egyik van, van a másik. Ha van füst, akkor ég valami. A és B képzetek összefüggése nem következtetés, ha egyik van, van a másik, mert hisz, ha asszociációban vannak, az egyik feltámadásával a másik is megelevenül és nem kell következtetni. A viszonyuk az asszociáció. De ahhoz, hogy konstatálhassuk A és B képzet közt e viszonyt, szükséges, hogy ezen ítéletnek A és B képzetről való képzet és az asszociációjukról való képzet legyen az alkatrészük. Ez kiviláglik, ha viszonyukat körülbelül pontosan kifejezzük: Az A és B-ről való képzetek asszociatióban vannak. Mivel itt az alany az „A és B-ről való képzetek", világos, hogy az ítélet, melynek az alany

Művészet 1909

nem alkatrészét, hanem tárgyát fejezi ki, alkatrészként csak az alany képzetét bírja, de ezt kell is neki bírnia. Ez pedig itt: az „A és B képzetek"-ről való képzet.

Nem folytatjuk a képzetelemzés e módját tovább, mivel nem rendszeres munkáról van szó, nekünk jelenleg elég, ha nagy általánosságban is sikerült némileg a dolgot megfogni.

Látni való u. i. az eddigiből is már, hogy az allegoria mintegy egy emelettel kisebbre konstruált épület, ha szabad ily metaforával élni. Továbbá a művészi élvezésben is rendkívül egyszerűsítés megy vele végbe azáltal, hogy az egész komplikált építmény úgy tünik föl, mintha a jól ismert asszociációs folyamatnak egy közönséges esete állana fenn.

A szimbolum esetében a dolog ennél is nehezebb összeállítású, de annak, aki az utóbbi fejtegetésről elég világos szemléletet tud magának alkotni, már igen könnyű lesz a megértése; ezért és részben rövidség és könnyebb áttekintés kedvéért sematikusan fogom a dolgot előadni. Jelentsen k általában képzetet, t egyes és T pedig ú. n. általános tárgyat (pl. az ösztön, a háromszög), „e" és „E" érzelmeket, akkor mondhatjuk, hogy a szimbolum esetében k-ban oly tárgyat (t) gondolunk, mely azért vezet át bennünket egy másik: k_1 képzethez, mivel ennek általános tárgya T oly összefüggésben van t-vel, mint az egész és részei. A fönti példán ez így alakul. Az a szemlélet, ami minden „jelölés", azaz minden allegoria és szimbolizmus nélkül a kép tartalmát teszi (t), alkatrésze egy másik szintén szemléleti tárgynak T-nek; t ugyanis esetünkben egy női testek közt lebegő zaklatott idegű férfi, T pedig, amelyet mi e kép igazi (= szimbolizált) tartalmának tekintünk, — a szexualitás szekundär pályán — és pedig annak sok fajtái közül épp az, mikor mezítelen nők közt lebegünk. Mert hisz ez csak egyike az utaknak, melyek szekundäreknek tekinthetők; mellette számtalan másfajta mód van, kezdve a pikantériáktól föl a legabsztraktabb szellemi munkáig, mely szintén alkalmasnak bizonyul a felesleges energiáknak — bizonyára a legideálisabb — fölhasználására.

Fölmerül még az a kérdés, mi a kritériuma annak, hogy egy adott t tényleg alkatrésze T-nek. Hogy egyes esetben hogyan dönthető el, arra azt hiszem, nem kell útbaigazítás. Mutatja a példa, amit adtam. De elméletileg és általánosan. U. i. a tétel így hangzik: t alkatrésze T-nek, úgy hogy tulajdonkép az egész hasonlóság t és az allegoria tárgyai között csak látszatos. Itt a tárgy (az allegoriánál) tényleg egy egyes létező, a szimbolumnál (t) pedig épp oly általános, mint T, azaz a tárgy önmagában minden jelzéstől függetlenül is a jelzett tárgynak (a szekundär pályának) tényleg alkatrésze. Azt hiszem, nem kell hosszasan bizonyítanom, hogy az alkatrész voltának kritériuma semmi másban nem állhat, mint abban, hogy a t- és T-ről szóló két ítélet egy és ugyanazon tárgyra, pontosabban szólva, ugyanazon tényállásra vonatkozik; vagyis mindkettőjük tárgya egy és így lehet mondani, hogy ez a két tétel voltakép cseretétel. Ami nem azt jelenti, hogy azonosak, hanem hogy a tárgyuk egy. Mert hisz egy tárgyról számtalan különböző tartalmú tételt lehet mondani, amint más és más tulajdonságát vizsgáljuk. Hogy az allegoriánál nem így áll az eset, azt az adott vagy egyéb példa alapján bárki eldöntheti.

Nem tudom, sikerült-e magam elég pontosan kifejeznem, vagyis inkább körülírnom. De világossá csak az esetben tehető az efféle elemzés értelme, ha magunk elé tudjuk képzelni a tényállást és lehetőleg egyszerű példák segítségével legalább rövid időre is fixirozni. Mert semmi más nem foglaltatik az elemzésben, mint bizonyos (tán sokaknak komplikáltnak tetsző?) magasabb rétegű képzetek szemügyre vétele és a szó szoros értelemben való megnézése és ennek alapján való meglátása. És az efféléhez némi előkészület és training szükséges, éppúgy, mint pl. a mikroszkóp kezeléséhez.

Ily bonyolult tüneményeknek aránylag ilyen rövid sémákra való visszavezetése talán sok olvasómnak gyanus fog lenni, habár tán első pillanatra pozitiv kifogás nem is merülne fel bennük, hanem inkább a kopárság érzése venne erőt ily sématizálások láttára. Megvallom magam is csak rövid idő óta vagyok

Góth Móric

Tél c. rajza repr.

Művészet 1910. 192. l.

Góth Móric

A Nemzeti Szalonban március 31-én nyílt meg Góth Móric gyűjteményes kiállítása. Góth Móric jó nehány éve nem jelent meg a nyilvánosság előtt. Már a háborút megelőzően külföldön tartózkodott, Amerikában járt, majd Belgiumban akart állomást tartani, hogy ott dolgozzék, amikor kiütött a háború, s Góth Móricnak Le Panne-ból sietve kellett távoznia.

Hollandiába menekült, ahol eleinte az átélt izgalmak tétlenségre kényszerítették, de vagy két éve már újra erőteljes munkába fogható s ennek eredményeit most elküldte Budapestre. Több mint kétszáz darab festményt és rajzot számlált kiállítása.

Gyűjteményének gerince a holland anyag volt, de ezenkívül vagy nyolc évre visszamenőleg, régebbi képeket is kiállított, amelyek közt egyaránt voltak magyar földön festett, valamint bretagnei, olasz, belga s északamerikai tájképek, intrieurök alakkal, figurális dolgok. Álláspontot, művészi meggyőződést tekintve, Góth Móric e képek alapján ma is az a festő, aki volt, amikor feltűnt komoly figyelmet keltő, egymásután elismerést arató festményeivel. Min-

Művészet 1918, 26, 27. l.

den spekuláció, komponáló szándék nélkül közeledik a természethez, hogy annak egy-egy jellemvonását, elsősorban fény és tónushatásait, minél közvetlenebb módon adja vissza. Stílusa lényegben nem változott, de még egyszerűbb lett, kétségkívül kevesebb eszközzel rögzíti meg benyomásait, amelyek a léleknek rendszerint valami rezignált állapotából, elegikus hangulatából születnek.

*

Góth Móric

Budapest székesfőváros Ferenc József festészeti jubileumi díját (4000 kor.) Góth Móricnak ítélték oda.

Művészet 1911. 42. l.

Gót Móric

Művészet 1910, 351.1.

A gróf Andrássy Dénes-féle ösztöndíjak egyikét Ferenczy Valér, másikát Gót Móric kapta.

Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
6	7	8	9
Dorottya	Romuald ap.	M. sz. János	Cirill ea.

9 Szombat

8 Péntek

7 Csütörtök

6 Szerda

Jegyzet

10 Vasárnap

11 Hétfő

12 Kedd

Február	Vasárnap	Hétfő	Kedd
28 nap	10	11	12
	Skolasztika	Mária lurdi megj.	Szerv. r. 7. al.

Jegyzet

Góth Móric

A Műcsarnokból — Góth Móric. — Irta Malonyai Dezső. Budapesti Hirlap, dec. 5.

(Művészet 1910. 94. l.)

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ
IV., EGYETEM UCCA 5

Göth Mór

Magyar Nemzet
1925. 308.

Mizenni és Könyvt. Ért. III. 171.

Góth Mórie

cród

Lyka Károly:

Goth Mórie-

Nemzeti halon 1918

apr - G. M.

gyüpt. kiáll. Est.

3~7. l -

Nyomtatvány.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Góth Móric

Irod
z
Lázár Wolfner gyűjt

92-97. l.
kéjekkel

91-99 t.

10363.

et viselő Tisza Kálmán mellképe kö-
e Sándor, alól pedig báró Harkányi
n elhelyezve tojásdad medaillonban.
magyart visel. Jelzése alól

vk. 24.2:17 cm.

-900
-13.

Góth Mórica

festő

st. 1873

erőd

Krück I. 406. l.

Kard, hallstatti VI. 18.

Góth Móric

Kunst I. 405. 6

Góth, Moritz, Maler, geb. 19. Okt. 1873 in Avasfelsőfalu, wandte sich, nach Absolvierung der jurid. Studien, der Malkunst zu und bildete sich in München und Paris aus. Seine 1907 ausgestellten, impressionist. Gemälde, Zeichnungen und Aquarelle wurden von der Kritik sehr günstig begrüsst. Bekanntere Gemälde: *Der Erdäpfelschäler, Zirkus, An*

◇

der Tränke, Intérieur, Heim einer alten Frau.

BALÁZS JENŐ
FŐVÁROSI HIRLAPTERJESZTŐ VÁLLALATA
TELEFON 17-31.
PÉCS, RÁKÓCZI ÚT 38.

Tekintete

Európa Film Könyv- és Lapterjesztő és
Könyvkiadó R. T.

Budapest

Fiumei út 36 II em 1.

S 8508 RÉSZVÉNYNYOMDA, PÉCS

Goth Mórica

1907/8 II., 1908/9 II., 1912/13 II.

Ferkópzomfoiskávk

86.1.

gyobb képe, a Pasztorál (Uffizi). Kemény formái mellett Leonardo bája érzik köralakú kompozícióján: Madonna a gyermekkel és Jánossal (Gal. Borghese, Róma), finom, világos színeivel ugyancsak Leonardóra vall: Angyali üdvözlet (Uffizi). Pontos, kissé keményrajzú mesterének, Verrocchiónak arcképe (Uffizi). Egyéb képei még: Mária a gyermeket imádja (Berlin), Mária a gyermekkel és két szenttel (Louvre), Leány jegygyűrűvel (New-York, Wolfe-Brixey-gyűjt.).

CRESPI, 1. *Giovanni Battista*, melléknevén szülőhelyéről *il Cerano*, olasz festő, * Cerano (Novara mellett) 1575 körül, † Milánó 1632. A XVII. sz.-beli kései milánói festők egyike. Fiatal korában Rómában és Velencében, azután haláláig Milánóban élt, ahol udvari festő és a dóm szobrászati munkáinak felügyelője. Procaccini tanítványa, de Baroccio és a firenzei Rosso is volt némi hatással rá. Képei milánói templomokban, melyek között egyike a legjobbaknak: Szt. Ambrus megkeresztelt Szt. Ágostont (1618, S. Marco). Legismertebb képe a Madonna Szt. Domonkossal és Szt. Katalinnal (Brera), továbbá Krisztus a kulcsokat átadja Szt. Péternek Szt. Pál jelenlétében (Bécs, Kunsthist. Mus.), Franciskánusok fogadalma (1600, Berlin). Igen mozgalmas a Szt. Gergely miséje (Narese, S. Vittore), amely Tintorettó erős befolyását árulja el.

C., 2. *Daniele*, festő, * Busto Arsicio (Milánó mellett) 1590, † Milánó 1630. Előbbinek fia és tanítványa, később ugyancsak Procaccininál tanult. Élete kevésbbé ismert, a pármai Certosában és a milánói Pal. Ducale-ban festett és alig 40 éves korában pestisben halt meg. Munkái milánói templomokban, köztük legfontosabb a Sta. Maria alla Passione és a S. Protaso freskói. Több képe a milánói Brerában: Krisztus megkeresztelése, Keresztvitel, Utolsó vacsora és arcképek, továbbá József álma (Bécs,

Góth Mózes

Kárpáti Ernő: G. M. kiállítása.

A Hét. 1918. 14. sz.

Góth Móric

Ivod

Gonda Béla ifj

A szolnoki művésztelep

Budapesti Hirlap

1913. máj 22

Góth Móric

Élet 1918. 17. r.
(G. M. gyűjt. kiállítása.)

Góth Móric

wód 2 koll. kiáll. az alábbi keretében

Elek Artur: A Nemzeti Szalon jubiláris kiállítása. Az Ujság 1911. dec. 8.

1448. SERLEG, fuvott üveg, gyűrűsen ta
disz és pajzs, repülő Ámorral. Német,
gegliedert, am Kelch Ranken und Sc

1449. TALPAS VÁZA, kék fuvott üveg. Ma
risch, XVIII—XIX. Jh.

1450. VIZESPOHÁR, köszörült üveg, kerel
geschliffen, mit runde Augen. Böhmi

1451. TALPAS TÁLKA, POHÁR ÉS BÖG
Becher. Italienisch, XIX. Jh.

1452. NAGY KUPA ónfedővel, köszörült
Zinndeckel, Glas geschliffen. Österre

1453. KÉT KERTI GYERTYATARTÓ, ön
leuchter, Glas. Böhmisch, E. XIX.

1454. KÉT KORSÓ, fuvott opálüveg vörös
rot g[illegible]ädert. Ungarisch, XVIII. Jh.

1455. KIS TALPAS POHÁR, üveg, négyze
gem Fuss. Böhmisch, um 1820.

1456. FÖDELES EDÉNY, piros üveg, aran
Gedeckeltes Gefäss, rotes Glas, mit R

1457. TÁLKA, piros üveg, hosszukás alak
Schüssel, rotes Glas, mit Traubenblä

Göth Mörc.

l.

Dery 1927

24, 30, 78, 82. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Góth Móricz

lásd

Déry Kult 1921

27. l.

28. l.

30. l.

Góth Mórc

Csisd

Déry Kult 1921

38. l.

Bpesti m. kir. távbeszélő díjbeszedő hivat

Hivatalos órák hétköznap: 8—14^{30}. óráig. Ügyeletes

TAVBESZELŐ: 116—780. Postatakarékpénztári folyósz

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Müemlékek Orsz. B
Hivatal
Hiv. 566.

TX. Högyes Endre

R Ajánlott
Díjb.
Távbeszélő díjbeszedő hivatal
Budapest
8974

Postaszolgálati ügy.

Góth Mőric

festő

l.

Déry Kult 1921

14. l.

1944.

Am:kir:postatakarékpénztártól

16136

44 VIII. 10. 17

54

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

55

57.

Hivatalból
Díj átalányozva

Zakariás 6000.—
6.—
Németh A. 552.—
55

Lárán B:

Bever Jan.
Ott ujt hiäll.
Nat hoz.
Ernst Mur.
1926 nov.

Göth Mórcz

1911. gyüp. kiáll

Nemzeti Szalon

K. 86.

1899 Hollósy-iskola

és

1911

GÓTH MÓRIC

festő, szül. Avasfelsőfalun, 1873. Művészeti tanulmányait Bpesten, Münchenben, Párisban és Nagybányán végezte. Túlnyomórészt Németalföldön dolgozott. Hazajövet, állandó kiállítója lett a hazai és külföldi reprezentatív tárlatoknak. Értékes műveivel számos díjat nyert úgy itthon, mint külföldön. Főművei naturalisztikus meglátású, figurális táj- és zsánerképek. (Csipkeverők, Halpiac stb.). Több képe van a bpesti Szépművészeti és a Fővárosi múzeumban, valamint külföldi köz- és magángyüjteményekben.

GÓTH MAURIZIO

nato ad Avasfelsőfalu, nel 1873. Svolse i suoi studi a Budapest, Monaco, Parigi e Nagybánya. Ha lavorato sopratutto in Olanda. Ritornato in patria, ha incominciato a partecipare alle più importanti esposizioni nazionali ed estere. Ha ottenuto con le sue opere numerosi premi sia in Ungheria che fuori d'Ungheria. Si occupa specialmente di pittura di paesaggi e figure (Ricamatrici, Pescheria, ecc.). Alcune sue opere sono state acquistate dal Museo di Belle Arti e da quello municipale di Budapest, nonchè si trovano in importanti raccolte private e pubbliche dell'estero.

41

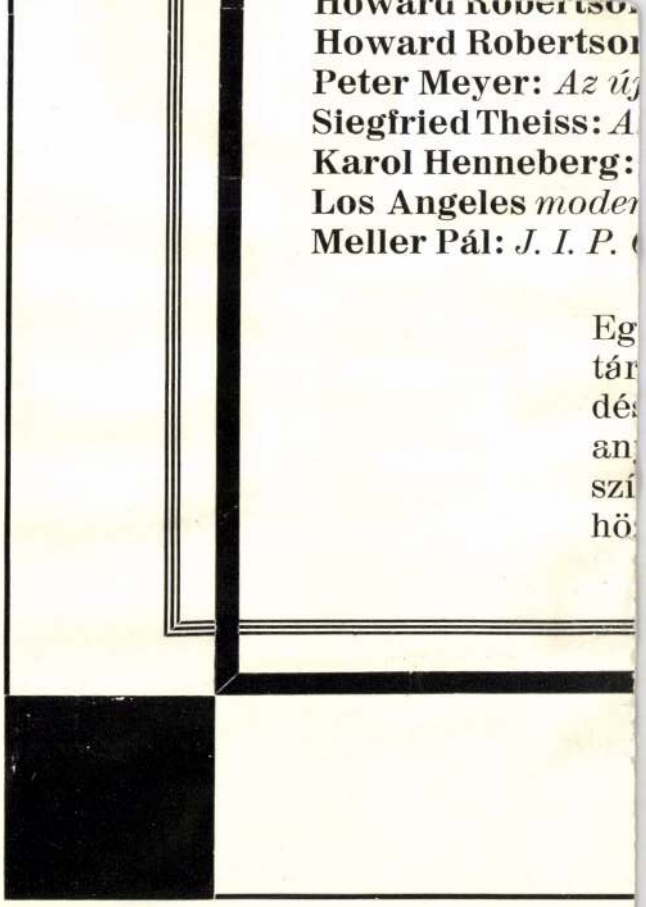

Howard Robertso
Howard Robertso
Peter Meyer: *Az új*
Siegfried Theiss: *A*
Karol Henneberg:
Los Angeles *moder*
Meller Pál: *J. I. P.*

Eg
tár
dé
an
szí
hö

Goth Móric

ferto

Ars Una

1924. 7 sz.

285 h

A hivatalos másolat hiteléül:

Barna

miniszteri s.hiv.igazgató.

ORSZÁGOS BIZOTTÁGA
1. /19 26 szám
Julius hó 12. n.

Góth Móric

festő

koll. kiáll. Nemzeti Szalon

erőd

z

Az Ujság

1918. márc. 31.

(e. a. i G. M. kiállitása.)

546

1907 október 27.

Számvevőségnek: Czigler Győző orsz. felügyelő és dr. Schönherr Gyula előadó-titkár váczi utiszámlája érvényesítés végett áttétetik (794/1907.)

Góth Móric

életrajz

szod.

Csókássy 85. l.

T. 534

ár őrházas hidjához a külvárosba ve-
reket ép ugy, mint a várban és az elő-
k élénkitik. Feliratay fölül közé-

t gewest

.5 : 18 cm.

Góth Móricz

GÓTH MÓRICZ festő, született 1874-ben a szatmármegyei Felsőfalun. Jogi tanulmányait elvégzése után, München-ben, Hollóssyval tanult s vele együtt részt vett a nagybányai iskola megalapításában (1896) Járt Bretagneban, Párizsban, Belgiumban és Hollandiában. 1899-ben állította ki először a Nemzeti Szalonban. Kollektív kiállítása volt a bécsi Hagenbundban és a Nemzeti Szalonban (1911) Legutóbb impresszionisztikus tájképek sorozatával foglalkozik. Hosszabb idő óta állandóan Hollandiában él.

m á n úrnak,

Góth Móric, festőművész

A Bartók'32 Galériában a Hazafias Népfront Művészek és Barátainak Köre tagjainak feltve, őrzött kincseiből válogatták a tárlat anyagát. Az idén tájképeiket láthatjuk, melyek mind a XX. századból valók. A művekben van valami közös és ez a „víz." Góth Móric a velencei bárkákat örökítette meg. (említve).

aba: Tájképek magángyűjteményekből.

Pesti Műsor, 1981. máj. 27.

MDK

Góth Móric
Félak, festm.

Helikon 3. kiáll. 1922. ápr. 1o l.

Góth Móric
Félakt, festm.

Helikon III. kiállitása. 1922. ápr. 1o 1.

Góth Móricz

Vásár, olaj

. . . . . .

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

35 l.

Góth Móric

Interieur, olaj

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.

Nemz. Szal. 1937. jan. 10 1.

Góth Móric, sz. 1874.

A takács, olaj

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társ. IV. aukciója. Bp. 1923. 4 l.

MDK

Góth

Lyka Károly: Müvészház. Uj Idők 1909. 51.sz.
580-581.l.

Góth

Frecskay, Glatter nevü müvészek a fiatalok között szerepelnek azon a kiállitáson, melyről Tövis: "Grafika a Nemzeti Szalonban" cimmel számol be. Megemliti, hogy grafika helyett inkább képet adnak, vagy studiumot.

A HÉT, Bp. 1908. május lo. XIX. évf.
19. sz. 3lo. lap.

MDK

Goth

csop. kiáll.

Hir. 8 Órai Ujs. 1926. XI. 14. 5.o.

Góth Móric

Vas. Lap 1910. 974. l.

Góth Móricz: Ködös őszi reggel.

beloluk teljesítmény terén azt, amit ellenfele az utolsó csatában bemutatott.

Ha most a második támadó hadjárat eseményeit végigtekintjük, azt látjuk, hogy Potiorek annak három havi időtartama alatt szárnyai ellen intézett két szerb támadást (Szerémség és Dél-Bosznia) utasított vissza és két nagyobb győzelmet (Drina és Kolubara) aratott. A hadiszerencse csak az utolsó — harmadik — csatában fordult ellene. Bizonyos, hogy túlfeszítette a húrt. Csapataitól túlsokat követelt. De el kell ismerni azt is, hogy a hadműveletnek a Kolubarán túl való folytatása mellett nyomós érveket lehet felsorakoztatni és hogy Potiorek valóban a döntő győzelem küszöbéig jutott el.

A hadjáratot befejező kudarc természetesen óriási felháborodást keltett. A szerbek megrendszabályozását mindenki forrón óhajtotta, sőt azt becsületbeli ügynek tekintette. Ennek elmaradása sokkal fájdalmasabban érintett mindenkit, mint bármelyik vesztett galíciai csata vészhíre. Az ilyet betudták az orosz túlerőnek. De a közvélemény Potiorek számára nem talált mentséget. Tehetségtelennek tartotta mindenki. Ma már ezt a felfogást mindenesetre módosítani kell. Határozottan hadvezéri kvalitásai voltak, de nem volt hadiszerencséje.

A szerencsétlenség után értésére adták, hogy kérje elmozdítását és hogy nevezze meg alvezérei közül a felelősségre vonandókat. Ilyenek lettek volna. De Potiorek kijelentette: „Mindenért, bármiként is történt, a felelősség kizárólagosan engem terhel és én a reám háruló felelősség minden következményét nyugodtan és katonás megnyugvással viselem." Egyik alvezére Potioreket menteni akarván, a maga bűnének megállapítását kérte, Potiorek azonban ezt visszautasította.

Góth Móric

Országos Világ 1911. 32 l.

Góth Móric: Interieur.

járni... Meg is teszem! .. Mihelyt »feleség« valaki, mindjárt alárendelt a helyzete ... A férfi uralkodni akar... A nő hasztalan áll ellen, vergődik, küzködik és rabszolgává gyengül ... Becsüljön, Ervin, ezt akarom! Ne csupán a nőt, a szeretni való, a dédelgetni való asszonyt szeresse bennem, hanem a rokon művészlelket ...

Éreztem, hogy mindjobban lehüt ez az okoskodás... De aztán újra föllángolt a szivem, sőt ez az ellentállás még fokozta szenvedélyemet.

Most már mindennap találkoztunk Meglátogattam a műtermében, hol egész sor tájképe függött, félig készen. De figurális kompoziciókban is tett kisérletet. Igazi talentum volt. Gyöngéd szellem, nőies finomság tette becsessé minden művét. Majd az én studiómba vezettem, melyet a Piazza del Popolo közelében béreltem. Milyen találkák lesznek itt! — gondoltam magamban. Milyen boldogság szakad majd ránk e rejtett fészekben! Pazarul rendeztem be, egészen Berta izlése szerint.

Hozzáfogtam újra a munkához. Dolgoztam a nagy képemen, mely haragoszöld fűben, kristályforrás mellett heverő nimfákat ábrázolt. Egy szőke alakra volt még szükségem.

— Leszek én a modellje! — kiáltott fel Berta.

— Ó, milyi isteni gondolat!

mát ei nem árult. Sőt H
ban hordott bajúsza he
Rendkivül elegáns ruhája
Club-esszenciától. Nyájas

— Önt meglepi, hogy
hogy a segédeimet küldte

— Kérem, rendelkezés
tetben!

— Mindenekelőtt tudja
semmi körülmények közt
magyarok, akik a lovagia
gári életben is sokat vité
tésen meg szoktak botránk
Én a nemzetközi párbajel
sőt a liga egyik legbuzgó

— Hát mégis harcos?

— Fegyver nélkül, igen
az okos szó és az anyagi
Nem verekszem elvből. Ö
maskodik a feleségemmel.
ontana, de a feleség is
Jobban ismerem Bertát, m
tom arra, hogy ledér assz
mindent tudok. Ez a kis h
gása: nem az első. Sais
saisonban ismétlődik nála.

nozott árúk értékét és köl-
leti összegben kellett vissza-

inált adósságok s minden-
ből folyó fizetések szintén

zettségekről intézkedik. «Az 1802-dik esztendőben, mikor 1 ar. Forint pengő pénzért Bankóczédulában 120 Forintot adtak ért egy hatvanezer Forintról adott öt p. Cent interesű kötelező levél Conventziós pénzben ötvenezer forintot, az interesse kétezerötszáz forintot.»

Góth Móricz: Zongorázó hölgy. (Tempera.)

Vas. Ujs. 1911. 251. l.

festést, talán azért, mert meglehetősen szűk korlátokat von tárgy és festői kifejezésmód szempontjából a művész elé. Az aquarellezés technikájának vannak olyan leküzdhetetlen követelményei, a melyeknek megszegése egy pillanat alatt teljesen elrontja az alkotást. Szerfelett biztos kezet és szemet kiván, mert az elrontott részletet javítgatni nem lehet. A biztossághoz meg nagy gyakorlat kell, innét van az, hogy azok, kik csak mellékesen foglalkoznak vele, sokszor küzdeni kénytelenek a kifejezésért, a mi meg is látszik képeiken. *Góth* Móricz aquarelljei is inkább az olajjal festő művészt juttatják eszünkbe. Sokkal inkább művészember azonban, hogy le ne tudja győzni a nehézségeket, egy-egy vizfestménye is igen jól sikerül. Souverain könnyedséggel kezeli az ecsetet *Boemm* Ritta, ki érdekes egyéni modort tudott magának alkotni. Némelyik csendélete erőteljes művészi felfogásával és szinezésének eredetiségével meglepő. *Kriesch* Aladár vázlatszerű, könnyed képeiben sok a kifejező erő. *Pogány* Vilmos kiváló technikával megalkotott vizfestményei különös álmodozó szimbolizmust árulnak el. Azonnal meglátszik rajtuk, hogy a művész ott nevelődött, hol az aquarellezésnek oly régi és fényes tradicziói vannak: Angliában. Csakhogy képei nemcsak e hagyományokat, de érdekes egyéniséget is mutatnak, mely sok eredeti vonással tudja gazdagítani az angol mesevilágot. *Vida* Árpád sötét szinekkel festett arczképei és egy-egy pleinair képe szintén figyelemreméltóak. Mindez azonban együttvéve sem sok: az aquarellezés nem népszerű művészeink között.

A pastellfestés sem csábítja őket túlságosan. *Raáb* Ervin, *Undi* Mariska képei mellett feltünnek *Vágner* Géza könnyeden megalkotott impressziói. A legérdekesebbek mindenesetre *Nagy* Sándor pastelljei. Itt említjük meg *Jaschik* Almos buja dekorativ fantáziával megrajzolt, de kissé túlterhelt tempera képeit is.

Sokkal gazdagabban és jobban vannak képviselve a grafikusok. Határozott rézkarczoló tehetség *Prihoda* István. Kisujjában van a technika és erősen kifejezett egyéni művésztemperamentum. Derülten, könnyeden, erőteljesen ragadja meg tárgyait. Hideg tüvel rajzolt karczainak apró vékony vonalaiból nagy vonalú és nagy felületekre támaszkodó hatásokat tud kihozni. Nem kevésbbé tetszettek *Krón* Jenő képei is. A «Jolánka arczképe» bátran

kes tünete művészeti életü
dig azért, mert a grafik
szerfelett tévesen a művé
sítésének szoktak tekinten
pártoló érdeklődést muta
azt hinni, hogy metszete
kiknek képekre pénzük
azok szerzik be, kiknek
vannak, kik mappákban
karczaikat, rajzaikat, me
nem akasztja gyűjteménye
műbarátok is vannak má
lomban, a mit az ily b
örvendetes jelensége művé

A JAPÁN SZ

Nagyváradi és kolozsvá
som mostanság, a mit an
pesti napilapok, de még
ságok is megirtak, hogy H
vendégszerepel itt, vagy ot
produkál a «tokyói szintár
borzalmas szépen, fájdalm
halni, mint Hanako.

És a «tokyói szintársul
óta járja Európát, odahaz
ismeri őket.

— Meséljenek valamit
Honakóról, — kérdeztem
igazgatókat, irókat, ujságir

A kis japánok felkaczagt
dula szemük hunczut ragy
mintha azt akarták volna
gény, szegény, megcsalt eu

— Mért nevetnek? —
Mi van azon nevetni való,
és Hanakóról kérdezősködö

— Oh, — felelte az egyik
bocsánatot akart volna k
hogy felvilágosit — Sada
nincsenek is . . . az az, ho
vannak, Japánban nincsen
ismerik őket, itt egyiket
játszani.

— Lehetséges-e ez? — n
kozva.

— De mennyire? Hisz
nincsen is, *soha japán sz
nésznő még nem lépett f*

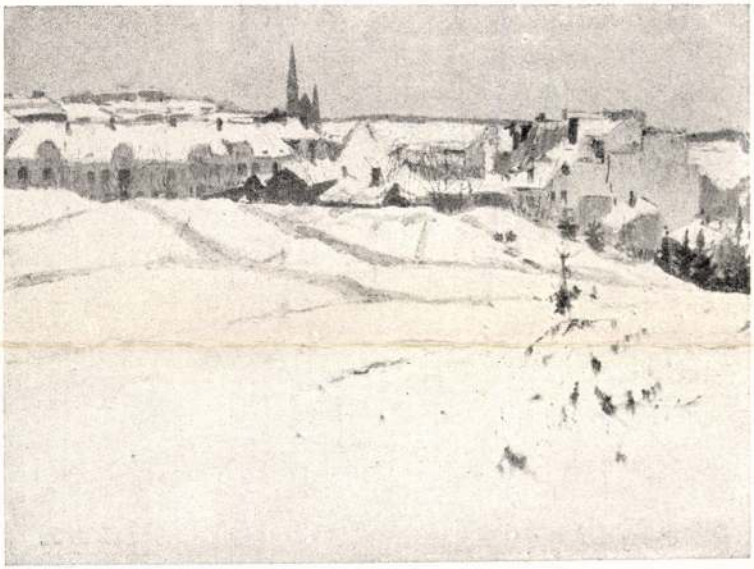

DERY BÉLA VON

Winter in Finnland

GÓTH MÓRIC

Fuhrwerk

Künstlerhaus [Wien]. IX.
Ungarische repräsentative
Kunst-Ausstellung 1924.

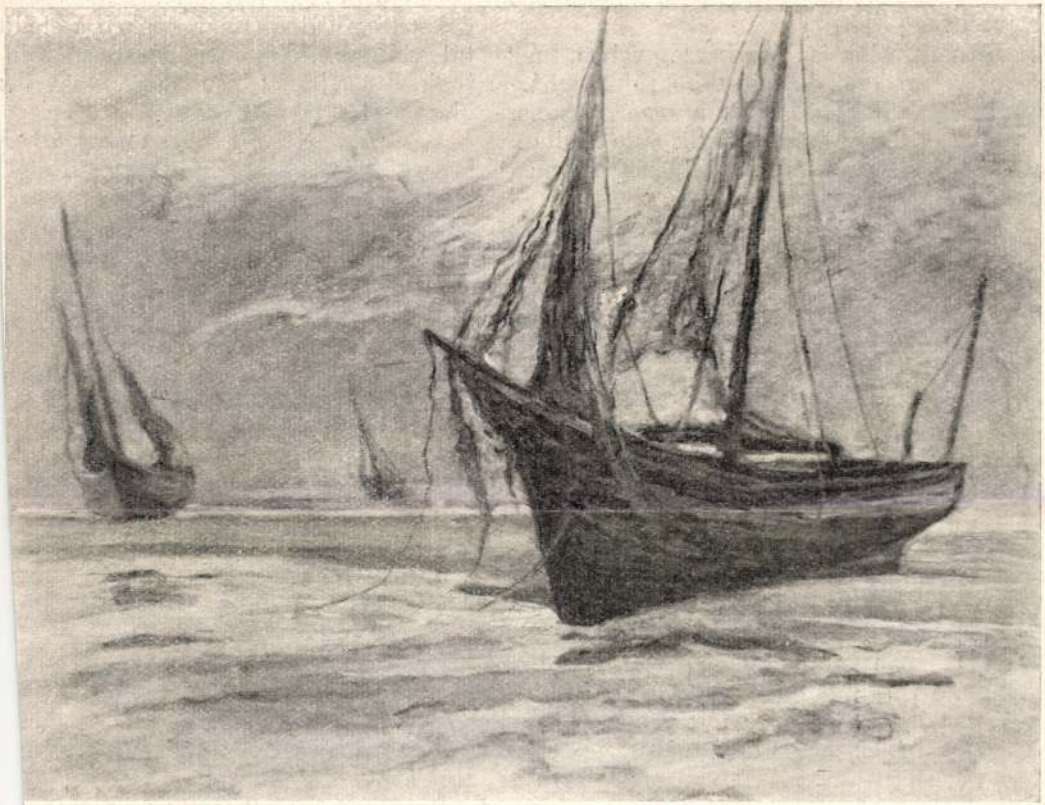

Góth Móricz: Breton halászbárkák.

RI FORSPONTON ÉJJEL.

ont tovább utaz, a bakon egy gyertya ég.
ont döczögése továbbad ezt mondta még:
Mustos ősz van, mustos ősz,
Víg szekerek jönnek.
Rajtuk ül az ittas csősz,
Örül az örömnek.
A subája jó meleg,
Rajt egy lyánynyal enyeleg.
Egyet fordul s hazatér . . .
Csantavér. Csantavér.

Lenn a kicsi állomáson pöfékelt már a vonat.
Zörgő forspont búcsuzásul így folytatta dalomat:

E faluban sir a szél,
Amerre én járok.
Szegény vándor útra kél,
Mögötte egy árok.
Sáros árok, nagy árok!
Így halnak a betyárok,
Kikbe álmot csalt a vér . . .
Csantavér. Csantavér.

Somlyó Zoltán.

itt öli magát. Hja, alte liebe! Neki a könnyebb rész jutott.

— Ha úgy volna is! Ha kaczag velem, meg szivaroz velem, csak kellemesebb, mintha hárpiáskodnék. Különben az is a maga rokona. Elég szégyen, hogy haragoskodik vele nyiltan, világ csúfjára, ilyen ostoba féltékenység meg czigányné-pletyka miatt.

— Féltékeny magára az ördög! Hanem az igaz, hogy jól kikereste az embereit a rokonaim közül is.

— Ne mondja! Tán a féleszű mostohaapjával barátkozzam inkább, a ki halomra gyűjti a világirodalom szinét-salakját, összehabzsolja, míg megzabál az esze belé. Most valami bolond szélhámos német pap könyvéből tanulja az egészséget és a nagypiacz gyűl oda reggelenkint bámulni a rácskerítéshez, mikor mezítláb sétál a tizlépésnyi kiskert füvében, a hetes meg mögötte jár a vizeskannával és rá-rálögygyint a lábikrájára. Ezt kéne nekem is, úgy-e? Vagy a hires Csaba öcscsével tartani a barátságot, a rúgott katonatiszttel, a kinek kardja, csákója zálogban volt, a mikor be kellett volna rukkolnia. És a kit most már a harmadik jegyző mellől csaptak el, mert még annak se jó, jegyzősegédnek, ha leiszsza magát, az árokszéleken szedik össze másnap. Szép koszorú a közelijei, az igaz!

— Hagyja békében őket! Van azok közt tekintélyes, tisztességes ember is, józan, szorgalmas, de az olyan nem is néz magára.

— Persze . . . István, a kitünő István, a közjegyző úr. Ez már csak szépen kisemmizte a három testvérét; miért is ne? Ha annyi eszük se volt, mint a tyúknak; mert az is kapar magának. Persze, István nem néz rám; de magára vajjon néz-e, meg az anyjára? Ő most nagyurakkal czimborál. A felesége a főispánné belső komornája lett, kedves fraj-ja, a kivel őrült ruhaszámlákat csináltat, magával hurczolja utazni, fürdőzni. Az a kis félszeg libaasszony majd elrepül, a nyelve is megoldózott már, a szeme is kinyilt, az a «derék, józan» ura meg fizet, mint a köles. Így már csak elbelékarolva . . . Mert mind, mind ezeket dokat kipróbáltam már, ezeken a stádiu túl voltunk. Négy évi házasság volt tünk. Elfásultam; bizonyosan ő is! «Az Most már csak menjen!»

De hogy egyedül maradtam, fojtog keserű sirás! Ez az én életem! Ő talál lást, de én itt fogok vergődni idegesen párnákon és nyávogni fog az a kis fére éjszaka az izgalomtól felzavart, ártó, ideg szíva. És neki becsesebb egy festett képü vagy az a vén fogatlan nőstény róka is szeretője, a kihez tán én rám, a házá panaszkodni jár . . . És nekem nem l szút állni, visszaadni; mozdulni se lel a három kolonctól. De el is látott az meg is vezekeltet! De hát miért is, miért? . . . Jól lehervadtam hirtelen a évek alatt; az alakom szétment a sok től, ellomposodtam az örök szoptatás Hát már nekem semmi se jön, hiál lélekszakadtig munka, ösztökés köteles

— Mi minden vár rám, míg ezek f És még lehetne több is . . . ó, Isten ő most marasztom, visszatartom . . . i még mindig tudok hatni rá. De többl nem, azt már nem birnám. Inkább m Már nagyon megelégeltem.

Ilyen ember mellett, ilyen apától! tam őket?» ezt kérdezte az imént útban voltak is, úgy bánt velem, úg dett, mintha én magam volnék csa hogy lettek. Milyen más volt a sze uram szinte bocsánatkérő, hálás, meghatott gyöngédsége ebben az id Jenő, az egy szent volt. Egész, iga érzésű, lelkiismeretes ember, a ki r halni, mikor egyszer elvesztett egy az élettel szemben. Ő az életet «v formában vette és élte, nagyon ko a végső konzekvenciáig. Ez a lágylell köd-ember itt inkább az «így is, módján bódorog át a világon, mind lenül jut, mindennek csak fölötte v lebeg, nincs igazán benne semmi k

Moric Góth: 55. Kvinde fra Mezőkövesd

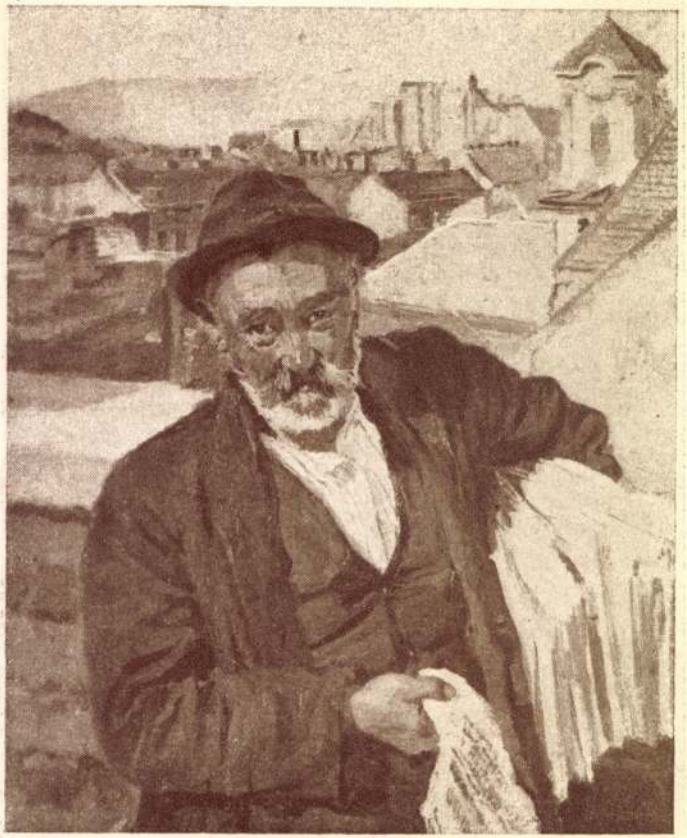

Frigyes Frank: 43. Avismanden

Góth Móric

65. Góth Móric: Vajdahunyadi oláhasszony.

Műcsarnok 1908. tav. Élő.

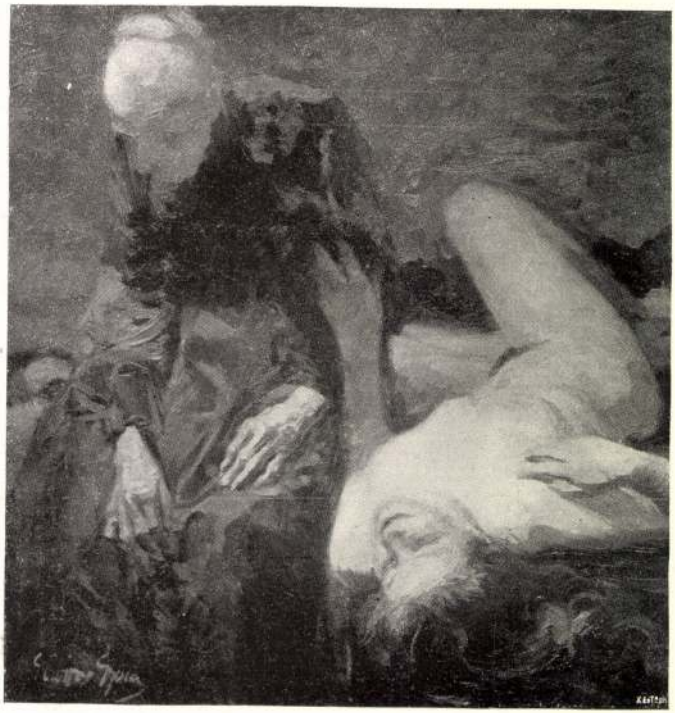

17. Glatter Gyula: Öreg asszony és fiatal leány.

Góth Móric festménye.

Góth Móric festménye.

Góth Móric

Góth Móric festménye.

Góth Mórie festménye.

XCI

XCIV. tábla

Lázár Wolfner – gyüjt.

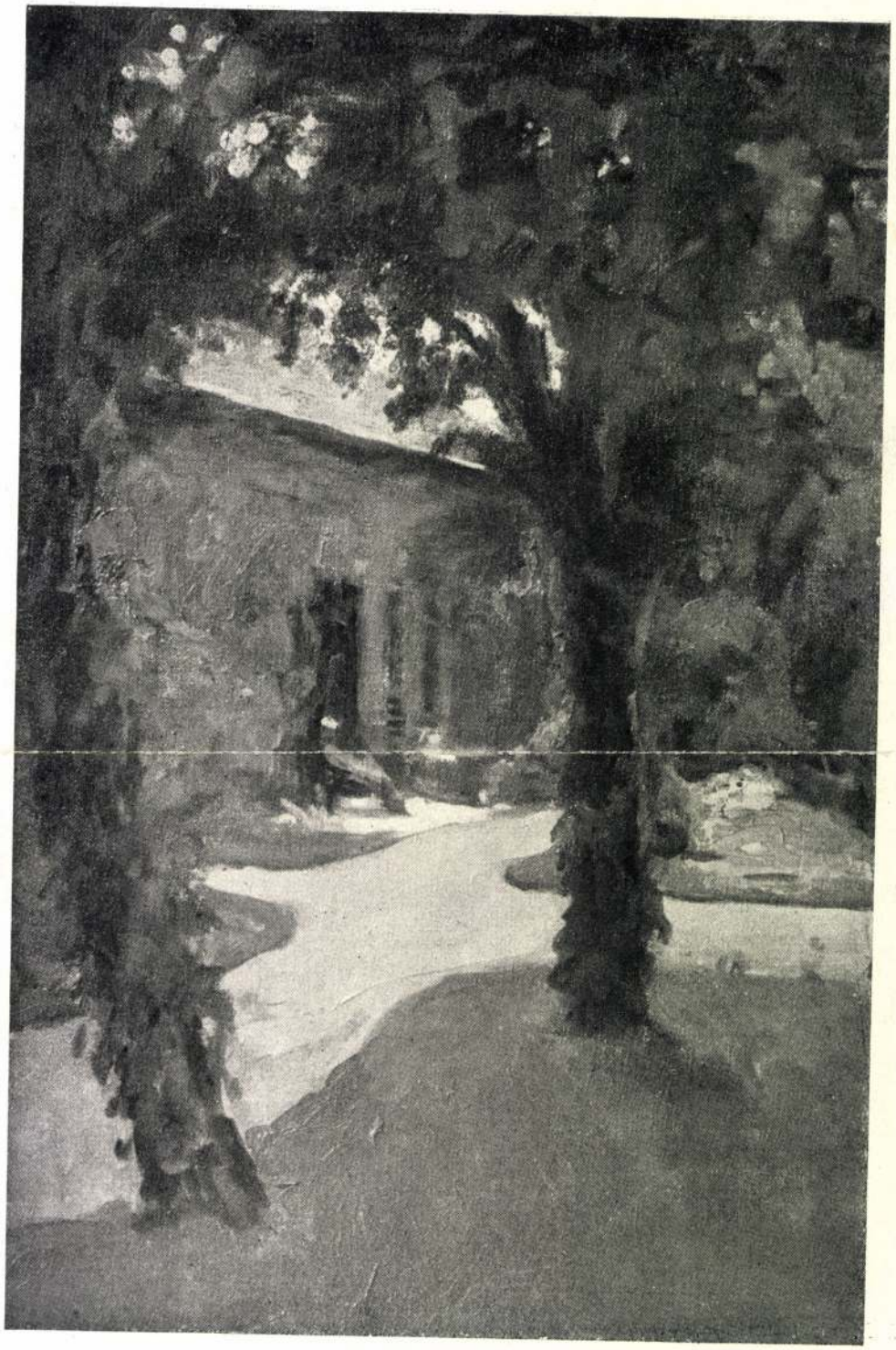

Góth Móric festménye.

TANULMÁNY.

INTERIEUR.

GÓTH MÓRICZ MŰVEIBŐL.

bárónőt egyszerűen Olgának hívja, megtudta, hogy Olga az aznapi fürdőt lerendelte és megparancsolta, hogy Rochat urat, ha megjelenik, bocsássák azonnal eléje.

Rhédey labdái aznap a játéknál igen furcsán viselkedtek, vagy mind a hálóba estek, vagy oly erővel repültek, hogy partnereinek épsége forgott veszélyben. Alig figyelt a játékra. Éber figyelemmel kisérte a szálloda kapuját. Még mindig remélt. A szerelmes ember remél, mint a halálra itélt rab reméli a kegyelmet még abban a pillanatban is, mikor a fejét a nyaktiló alatt érzi.

Nem sokára meggyőződhetett, hogy a komorna igazat mondott.

Rochat úr megjelent.

Lehet fatalista valaki, de vannak események, melyek kihozzák sodrából még a fatalistát is és oly tettekre ösztönzik, melyek semmiképen sem állanak összhangban a vallott életfelfogással.

Rhédey a játszma után azonnal abbahagyta a játékot és elhatározta, hogy elutazik. Mielőtt azonban a pályaudvarra indult, megírta azon levelek egyikét, melyeket csak ittasan, akár bortól, akár fájdalomtól, akár szerelemtől ittasan írhatunk meg.

II.

Az aix-les-bains—genfi gyorsvonat már indulásra készen állt, midőn Rhédey a pályaudvarra érkezett. A legközelebbi kocsiba felugrott. Csak ketten ültek benne. Majády Pál és Miklós. Rhédey egy pillantást sem vetett a testvérpárra, egész figyelme a levélre volt irányítva, melyet kezében tartott és melyet csak a vonat indulásakor, mintegy habozva adott át szállodája portásának, hogy kézbesítse a czímzettnek.

A levél átadása után megkönnyebbülve ült vissza a helyére, mint a ki hosszú tépelődés után olyasvalamit vitt véghez, a mit megváltóztatni többé nem lehet.

Pál Rhédeyt külseje, ruházata, mozdulatai, egész megjelenése után angolnak nézte; megerősítette ezt a véleményét a podgyász is, a melyen angolországi szállodák czímei voltak olvashatók.

Pál csak rövid ideig tanulmányozhatta utitársát. Élénk természetű öcscse nem sokára másra terelte figyelmét.

— Alapjában véve ügyetlenül rendeztük be utitervünket. Ma utazunk el, mikor az egész világ ide özönlik. Milyen érdekes látvány lesz délután a versenytér. Ott lesznek bizonyosan a keletnek mindenható fejedelmei, kánok, sahok szultánok és emirek, a kik kedves és hű alattvalóiknak nagy örömére itt akarnak csúzos fájdalmaiktól szabadulni. Tiszteletükre kint lesz az egész internationális társaság. Ott lesz mind az a szép franczia asszony és leány, a kiket egyenként és elszórtan láttunk e napokban. És milyen versenyt fognak ezek rendezni szépségükkel, toilettjeik fényével és csábító, hódító megjelenésükkel. Két versenyt élvezhettünk volna a világ legszebb versenyterén: a lovak és a nők versenyét. Azután este a velenczei éj a Bourget-tavon! Te nem maradtál volna szivesen?

— Igen, — volt a válasz. Azonban egészen más okból, mint te. Szerettem volna megismerni egy véletlenül meghallott párbeszédnek a személyeit. Elutazásunk előtt ugyanis, reád várva, leültem egy padra, a mely a szálloda sarkán levő kis előkertben van felállítva. Azt hiszem, a szálloda fennállása óta én voltam az első, a ki ezt a rejtett helyet felkereste. Alig ültem le, mikor egy hol gúnyos, hol indulatos hang ütötte meg fülemet. A hang egy felettem levő, első emeleti szobából hallatszott a melynek ablakai nem voltak teljesen becsukva. Már az első szavak felébresztették érdeklődésemet.

— Nos, kedves barátom, higyje el, maga untat engemet folytonos faggatásával, — szólt egy kedves, bájos, üde női hang. — Nem vagyok hajlandó örökké ismételni mindazt, a mit mint változatlan akaratomat már több ízben kijelentettem. Nem bánom, számoljunk le végképen és utoljára! Nem fogok panaszkodni. Csak tényeket fogok emlékezetébe visszahivni.

— Remélem, maga is elismeri, hogy négy évi házaséletünkben nem illettem egyetlen szemrehányással, sem irántam való viselkedéseért sem életmódjáért. Sorsomat magam választottam és el voltam tökélve, hogy elhatározásomnak összes következményeit panasz nélkül viselem. Ha a maguk társadalmi felfogását osztanám, a mely még az igazsággal is örökké alkuszik és folytonos mentséget keres tettei számára, úgy talán könnyen találhattam volna én is magamnak enyhitő és mentő körülményeket. Végre is 18 éves voltam, mikor magával megismerkedtem; egy félévvel azelőtt jöttem ki a zárdából. Mit ismertem én akkor az életből! Még vágyaim sem voltak, csak sejtelmeim és álmaim. Maga volt az első, a ki velem többet foglalkozott. Nem kutattam, miért?

— Bocsánat, Olga, én soha . . .

— Ne folytassa, tudom, azt akarja mondani...

— Őszinte érzelmekkel közeledtem magához.

— Lehet.

— Gunyolódik?

— Dehogy; elhittem. És ha magának ez a hitem jól esik, elhiszem, hogy szeretett. Elhiszem, egyszerüen azért, mert ma, 28 éves koromban, el tudom képzelni, hogy akkor képes voltam még az oly férfi figyelmét is felkelteni, mint maga, a ki állitólag oly igen kényes a női szépség tekintetében.

— Megvallom, a mit akkor maga iránt éreztem, azt magam is szerelemnek képzeltem. És neje lettem, mert összes udvarlóim között maga volt a legügyesebb szinész, a ki a házas élet boldogságát a legszinesebb világításban tüntette fel és mert akkor meg voltam győződve, hogy a házasság egy és ugyanazon fogalom a szerelemmel és boldogsággal. Maga megtanított és pedig alaposan, hogy ez a meggyőződésem merő előitélet, mely csak arra jó, hogy tapasztalatlan gyemekleányok kedvet kapjanak a házassági intézmény problematikus értékű örömeinek megismerésére. De minderre nem tettem maga előtt egyetlen czélzást sem és el kell ismernie, hogy tőlem nem hallott egy panaszt sem azon csalódások miatt, a melyek a házasélet kulisszái mögött fel szoktak burjánzani. Nem alkalmatlankodtam soha azzal az érzelgős frázissal, hogy leányálmaim egyikét sem valósította meg. Hiába is mondottam volna magának, hogy a kiégett álmak égetik legerősebben lelkünket és sorvasztják legjobban szivünket.

— Olga, maga tuloz.

— Kérem, ne szakítson félbe. Történetem ugyis rövid lesz. Eleinte bánkódtam, áldozatnak éreztem magamat és a magány, az egyedüllét csendes óráiban nem egyszer vetettem fel azt a kérdést: Miért épen én? de azután beletörődtem sorsomba; jött a megszokás és ezt

követte a közöny. Mint a léghajós, ha nem akarja, hogy hajója sülyedjen, a felesleges sulyokat kidobja hajójából, úgy dobtam én is ki életem hajójából mindazt, a mi lelkesedés, életkedv, hangulat, költészet, rajongás bennem volt, ezeket a fényüzési czikkeket, egy tiszta leánylélek eme ragyogó kristályait. És lett belőlem józan gondolkozású hölgy, mint ezer más; teljesítettem kötelességemet, mint száz más és úgy vettem az életet, a mint van.

— Teljesen öntudatosan osztoztam annyi ezer és ezer nővel abban a lealázó helyzetben, melybe őket a férj önkényes joga helyezi és tűrtem, nem azért, a miért a többi nő nagy része, a kik a nevelés, a társadalmi felfogás, számtalan előitélet előtt gyáván megadják magukat, hanem azért, mert, a mint már mondtam, sorsomat magam választottam.

— Ha csak távolról gondolhattam volna...

— Ujból kérem, ne szakítson félbe. Hallgattam addig a bizonyos napig, a mikor, jónak találta, távollétemben barátnői és barátai tiszteletére, azt a még Párisban is hiressé vált házi estély rendezni, a melyen — megengedem, hogy mámoros fővel — az én szobámat is vendégeinek rendelkezésére bocsátotta.

— Nem a sértett hiúság, nem a féltékenység, nem a szenvedett mellőzés, csak az önérzet vezetett, mikor kijelentettem, hogy a fiam kedvéért nem fogok ugyan elválni, de a jövőben nem egymással, még csak egymás mellett sem, hanem egymástól teljesen függetlenül és önállóan fogunk élni! Ez volt megállapodásunknak lényege, úgy-e?

— Egyről biztositottam. Tudtam, hogy maga, mint jó üzletember, a biztositékok barátja. Biztositottam tehát magát, hogy a névre, melyet fiam viselni fog, legalább részemről nem fog árnyék borulni.

— Azóta utaztam fiammal es megvallom — ez a vallomás magának bizonyára nagy fádalmat fog okozni — kezdtem magamat, nem számítva helyzetemet, az egyedülálló nő mindig kényes helyzetét, eléggé jól érezni. A szív ugyan csak a boldogságot szokja meg gyorsan, lassan azonban a boldogtalanságba is beletörődik. Megtanultam, hogy nem kell boldognak lenni, hogy az ember ne legyen boldogtalan és azt kezdtem hinni, hogy a boldogság nem egyébb mint a boldogtalanság, a melyet meg tud valaki szokni.

— Sőt többet mondok, bár maga, szegény barátom, nem vette magának soha azt a fáradságot, hogy engemet megismerjen, — hisz még ma sem tudja, hogy oly lehetetlen szinű nyakkendőt, mint a milyent most is visel, ki nem állhatok — mégis jól tudja, hogy elmondom, a mit teszek és megteszem, a mit mondok.

— Igen, végre megismertem azt a boldogságot, melylyel magának kellett volna engemet megismertetni!

— Aztán megjelenik itt egy szép napon, idegen név alatt, más szállodában száll meg és titkosan, akár egy detektiv, napok óta felkeres, hogy az ész, a logika, a tisztesség, a czélszerűség, a hirnév, az erkölcs, a közvélemény és — mit tudom én mi minden nevében követelje, bocsánat, kérje hogy vessünk fátyolt a multra...

És csodálatos, ez alkalomkor egy új tulajdonságát ismertem meg. Ne ijedjen meg. Jó tulajdonságot. Hisz maga kész szónok. Úgy szaval, mint ha a szinpadon volna és ha szemeimet behunyva hallgatnám, nyugodtan azt hihetném, hogy a Théâtre Francais hősszerelmesének tirádáit élvezem. Azonban egy szerencsétlen mondattal végezte szavalási gyakorlatát. Midőn bebizonyítani igyekezett, hogy én voltam egyetlen igaz szerelme, a többi csak időtöltés, szórakozás, epizódjellegű esemény az életében, ezen szavakkal végezte: Az igaz szerelem pedig örök. Nos, ne vegye rosz néven, de én nem hiszek a szerelem örökkévalóságában, mert nem hiszek természetellenes dolgokban. A világon minden mulandó. A szerelem is születik, fejlődik és elhal, csakugy, mint minden dolog a világon; és a legnagyobb szerelem is alá van vetve az elmulás kegyetlen törvényének. Mint az ember, úgy a szerelem is már születése pillanatában halálra van itélve. Azonban...

Egy ideig nem hallottam semmit, úgy látszott a férfi beszélt és pedig halk hangon. Nemsokára újból a nő beszélt.

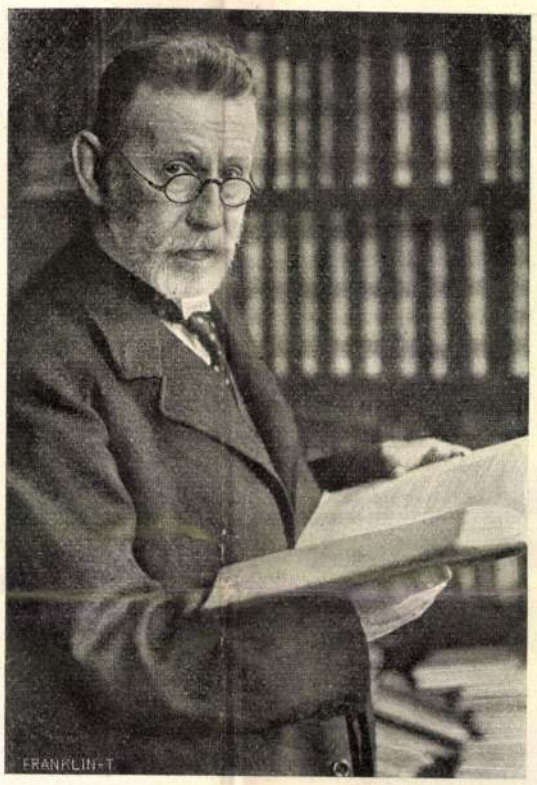

Dr. Ehrlich Pál frankfurti orvostanár, a vérbaj új gyógymódjának fölfedezője.

— Vésse jól emlékezetébe, a mit ma utóljára mondok. Kérését nem fogom teljesíteni. Magának csak a közvéleményre kellett volna hivatkoznia. Vannak helyzetek az életben, a hol még a házasságnak nevezett tisztes, ódon intézménynek is megvannak az előnyei. Még nálunk is, a hol pedig a szellemesség bő köpenyébe öltözött gúny, czinizmus és önzés megfosztotta mindentől, a mi ezt a korhadt találmányt vonzóvá, kedvessé és kivánatossá tenni esetleg még alkalmas.

— Ilyen helyzetben van maga most Párisban. Politikai pályafutását nagyban elősegitené, ha Párisban házat nyithatna, melynek élén a maga hites, tisztességes felesége állana, a kinek a szalonjában azután oly jól lehetne összekeverni a mi régi társaságunkat és a maga új társaságát.

— Méltánylom a helyzetét. Értem felmelegített szerelmét. Tisztelem a közvéleményt, de nem vagyok hajlandó érte áldozatot hozni. Maradjunk csak megállapodásunknál. Ittléte alatt meggyőződhetett, hogy fiamat miként nevelem, és láthatta azt az életmódot, melyet követek.

— Igen, szeretnek és szeretek! Az emberek sejtenek és gyanítanak talán valamit; de mutasson egyetlen egy embert, a ki azt merné állítani, hogy viselkedésem a botránynak csak halvány látszatával is birna.

— Jól tudtam, hogy ha zárdai életet nem élek, nem fogok menekülni a gyanusításoktól, akár vétkes vagyok, akár nem. De elhatároztam, hogy nem fogok velük törődni...

— Többet nem hallottam; te értem eljöttél és sietnünk kellett a vasuthoz.

— Érdekes pár lehetett, — szólt Miklós.

— Mondd inkább, érdekes asszony. Tudod, hogy ki lehetett az az asszony?

— Ha képes lennék rejtélyeket megfejteni, úgy talán megmondhatnám. A négy nap alatt, a melyet Aixben töltöttünk, folyton kóboroltunk. A szállodában alig voltunk. Nem ismerkedtünk meg senkivel. — Vagy úgy!

— Értelek. Te megint arra az ismeretlen nőre gondolsz, a kit a kedvedért a Villa des Fleursben orozva le kellett fényképeznem, a kit egész este a szinházban oly feltünően bámultál és a kiről még a lefekvéskor is oly lelkesen beszéltél, a hogy csak egy ismeretlen nőről beszélhetünk.

— Igen, ő reá gondolok. A külső után itélve, ezt a nőt tartanám képesnek ily beszédre. Emlékezzél csak vissza, a mint először megpillantottuk, a kényelmes nádszékben hátradőlve és hallgatva a zenét. Láttad az ajkak finom metszését és körülöttük azokat a bájos vonásokat. Nos, ezek azt mondották nekem, hogy tulajdonosuk azon ritka nők közé tartozik, a kik érzelmeikkel takarékoskodnak és a kik lelküket, mint a hogy a nagyúri paloták kapuit szokás, lehetőleg mindig zárva tartják.

— Láttad-e szemeinek fellobbanását, a midőn a zenekar azt a sóvárgó, melankolikus szláv dalt kezdte játszani? A szemeknek ez a pillanatnyi fellobbanása elárulta nekem, hogy e nő ifjú lelke tele van vágygyal, szive tele van odaadással és talán még nem volt boldog soha, bár a boldogság után úgy vágyódik, mint a kiszáradt föld a termékenyítő eső után.

— És mikor felkelt, láttad karcsú termetét és hajlékony derekának ringását? Minden lépése az öntudatos határozottság nyomát viselte magán. Valld be, hogy neked is tetszett?

— Kedves bátyám, az aixi fürdők határozottan ártottak neked. Képzelőtehetségedet túlságosan felizgatták. Nekem is tetszett ez a nő, de csak mint fotografusnak. Nem is annyira ő, mint a pompás helyzet, a melyben megpillantottuk. Nagyszerübben nem ülhetett volna. Fejének kecses tartása, a sötétkék angol ruha, mely szorosan a testhez simult és sejteni engedé vállainak és keblének gyönyörű formáit, teljesen érvényesült. Ülés közben ruhája észrevétlenül felcsúszhatott és a ruha alul kikandikáltak a csattos abbé-czipőkbe bujt apró, szép formájú lábak. Pompás kép lesz.

— Ha a kis franczia barátnőnk, a kivel Chambéryben megismerkedtünk, hallaná, megint azt mondaná:

— Önök veszedelmes ismerősök, egyik a külsőnket, a másik a belsőnket igyekszik észrevétlenül megörökíteni.

A testvérpár elhallgatott.

E pillanatban az idegen utitárs, a kiről teljesen megfeledkeztek, megszólalt.

— Bocsásson meg, uram, hogy önhöz fordulok. Rendkívüli mód lekötelezne, ha egy kérdésre, a mely esetleg az iménti elbeszélésével szoros összefüggésben áll, válaszolna.

Kellemetlenül meglepetve néztek a testvérek egymásra. Pál nem válaszolt azonnal.

— Miután nőről van szó, — szólt újból az idegen, — ön habozik felvilágositást nyújtani egy idegennek. Megnyugtathatom, ha arról a nőről van szó, a ki engemet érdekel, úgy a válasz, legyen az bármilyen, se jellemére, se helyzetére nem járhat hátránynyal. A válasz azonban esetleg két ember boldogságát alapithatja meg.

Az őszinteség oly egyszerű hangján mondotta, hogy Pál egy pillanatig sem kételkedett szavainak igaz voltában.

— Kérdezzen, uram.

— Mily hotelben volt szállva?

— A Bristolban.

— A pad, melyet ön elfoglalt, a szálloda melyik oldalán volt?

— A jobb oldalon.

A mozdony fütyülése jelezte, hogy a vonat a legközelebbi állomásra érkezik.

— Uram, fogadja válaszáért legforróbb hálámat. Ön nem sejti a szolgálat nagyságát, melyet nekem tett.

A robogó gyorsvonat lassitá sebességét, végre megállott. Hallani lehetett a kalauzok kiáltását.

— Annecy.

Rhédey összeszedte málháit és a testvérektől elbucsúzva, sietve távozott, hogy a szemben álló, Aix-les-Bains-be visszatérő vonatra felszálljon.

Miklós kérdőleg nézett bátyjára.

— Nos, te, a lelkek amatőrfotografusa, mit szólsz a fejleményekhez?

— Először is egy tanusággal gazdagabbak lettünk. A magyar nyelv ma már nem elég garanczia arra, hogy discrét természetű ügyeket a külföldön háboritlanul tárgyalhassunk. Másodszor, megtörtént az, a mi után egész utazásunk alatt eredménytelenül vágyódtál, az uti kaland. Igaz, hogy csupán passzive vagyunk ennél a kalandnál érdekelve. A végzet csak azzal tisztelt meg, hogy önkéntelen eszközei gyanánt használt fel.

— Talán inkább a véletlen?

— Nincs véletlen; az emberek kényelemszeretete fedezte fel ezt a fogalmat, hogy alkalmazhassa mindazon esetekben, a mikor nem képesek egy eseményt megmagyarázni. Csak gondolj vissza; ha nem késtél volna, nem ültem volna le arra a bizonyos padra; ha az ablak jól be lett volna csukva, nem hallottam volna semmit a párbeszédből, ha nem hallottam volna e párbeszédet, nem mesélhettem volna el neked, ha az a fiatal ember nem ül épen a mi kocsinkba, nem tudott volna meg

Góth

G. 2. *Móric*, festő, * Avas-Felsőfalu 1873 márc. 2. Münchenben, Nagybányán, Bécsben, Párizsban tanult és túlnyomórészt Németalföldön dolgozott naturalisztikus meglátású, hangulatos tájképeket. Ilyenekkel 1908 óta vesz részt a Műcsarnok kiállításain. 1909. a Művészházban, 1911. és 1918. a Nemzeti Szalónban, 1926. az Ernst-Múzeumban rendezett kollektív kiállításokat. 1912. megkapta a székesfőváros Ferenc József-jubileumi ösztöndíját. Hollandiában él. Cirkusz, Etetés, Interieur és Krumplihámozó című képei a Szépművészeti Múzeum, Feleségem és leányom c. olajfestménye a főváros tulajdonában vannak.

1910 [illegible]

1911 [illegible]

[illegible]

E. G. I. 397 C

III

674 (1294).
821 (7,8)

F, alakban abrazolva,

(va és jobbra fordulóan van

opokon nyugvó fülkében áll).
Kezein gyermekét tartja, ki épen
fogja. Körülében, az oszlopok mel-
zik, Fejére épen ugy,
ény veszi körül.

i 141.5: 85 cm.
: VII. 26-án 1100 lirán. (508 frt. 75 kr.)
. 31-én. (246/95.)
z 54347/95. min. számot.

21

NEMZETI SZALON

GÓTH MÓRIC

GYÜJTEMÉNYES

KIÁLLITÁSA

1918. ÁPRILIS.

NEMZETI SZALON

GÓTH MÓRIC
GYÜJTEMÉNYES
KIÁLLITÁSA

1918. ÁPRILIS.

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:
gróf Andrássy Gyula v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:
Molnár Viktor
ny. államtitkár

Horvai János
szobrászművész

IGAZGATÓ
Déry Béla

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:
Horthy Béla
Katona Nándor
Gellért Jenő
Kézdi Kovács László

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr. Képessy József

PÉNZTÁROS:
Weiser Kálmán

Góth Móric.

Góth Móric művészeti fejlődéséről alig tud valamit a közönség. Amikor először jelent meg a Műcsarnokban, 1907-ben, előadási készsége teljes, felfogása végérvényesen tisztult volt. Kisérletei nem kerültek a nyilvánosság elé. Igy első képe mindjárt a Szépművészeti Muzeumba vándorolhatott. Hogy mi előzte meg ezt az első fellépést s vele az első sikert, azt megtartotta műhelytitoknak.

E titok alatt egy kis regény lappant, abból a fajtából, amely tele van reménnyel, kétségbeeséssel, boldogsággal és keserüséggel, de szerencsére és közmegelégedésre igen jól végződik.

Falusi fiu volt (szül. Avasfelsőfalun 1873), de korán Szatmárba került. Ez a megye akkor még hijján volt minden művészeti jelentőségnek. Nem a környezeté tehát az érdem, hogy a kis diák örömmel és szenvedéllyel rajzolgatott valamely veleszületett ösztön hajtotta erre. Egy szép napon aztán a jó véletlen eléje hozta az első piktort, még pedig nem kisebb embert, mint Mednyánszky László bárót. Vággyal s lopva nézte a diák, hogyan sáfárkodik ott, a szabad természet előtt a mester s lehet

hogy már ekkor határozott alakot öltött benne a vágy, hogy ő is e pályára térjen.

De csak nagy kerülő uton juthatott odáig. Előbb még kétszer is pályát kellett választania.

A műegyetemre került, Budapestre. Onnan áttért a jogi fakultásra. Ezt atyja kívánságára mindenképpen el kellett végeznie. A jogi tanulmányok utolsó idejét azonban már Münchenben töltötte: féllábbal már benn volt a művészetben. A joghoz már csak külsőségek kötötték: szivvel-lélekkel rajzolt, festett Hollósynál.

És amikor a Hollósy-iskola a millenniumkor először telepedett le Nagybányán, a hazaérkezők közt ott volt ő is. Mint jogász távozott Szatmárból, mint piktor tért vissza.

Ez döntő fordulat volt életében . . . Megismerkedett a Hollósy-iskolában a szabad, sziv szerint való művészettel és megismerkedett hűséges élete párjával is. Itt indult az életbe.

Az élet pedig nem hintett rózsákat elébe. A művészetről formált magas ideál megközelitése igen-igen nehéz, kétkedéssel, lankadással, küzdelemmel teljes volt. Már-már tehetségében is kételkedni kezdett. Arról szó sem lehetett, hogy ily módon keresethez jusson. Keserves, leverő és kelletlen napok kezdték egymást követni. Már csak egy mentő-eszköz kinálkozott: joggyakornoki állásért folyamodni Debrecenbe. Ez 1903-ban történt. Ekkor a véletlen másodszor hozta eléje azt a művészt, akinek megjelenése egykor már szinte sorsdöntő jelentőségüvé vált rá nézve. Most is az volt.

Mednyánszkyval egy bécsi kávéházban találkozott. Feltárta neki kétkedéseit, csüggedését, szenvedéseit, önbizalmában, tehetségében való megrendülését. Ez a gyónás nem is történhetett volna jobb helyen. A mester elment a szomorú piktorküzdelmek szinhelyére átnézett mindent, kikotorta a tanulmányokat, a szétszórt kisebb-nagyobb természetképeket. S egy egész sort talált, amelyeket — ugymond — okvetlen el kell küldeni Bécs egyik legkiválóbb modern művésztársaságának, a Hagenbundnak kiállitásába.

Ezen a valóban szakértői véleményen leginkább maga a csüggedt fiatal művész csodálkozott, igen nagyon. De megtette, a nyolc képet kifüggesztették, a sajtó pedig örömmel üdvözölte az ösmeretlen jövevényt.

Itt végződik a művész regénye. S kezdődik a friss bizalommal, reménnyel és eredménnyel teljes munka, amely eltart mindmáig.

Góth Bécsből 1906-ban Párisba, onnan a Bretagneba telepedett. Aztán hazajött, itt is sokat utazott, 1913—14-ben Északamerikát járta, majd Franciaországba, onnan Belgiumba került. La Panneban érte a világháboru forgószele. Neki is, mint annyi másnak, menekülnie kellett. Szép festményeinek egész sora azonban itt maradt Vajjon mi történt velük?

Ez a gondolat s a temérdek izgalom, beteggé tette. Bár egészen neki való környezetben, Hollandiában ütötte fel sátrát, munkáról jó darab ideig, két évig, szó sem lehetett. Csak lassan ocsódott fel. És apránkint megjött a munka vágya is. Megint egész piktor lett belőle, akár

csak a bécsi nagy sikere után. E felujult munkakedvnek nem egy zamatos gyümölcsét rejti magában ez a kiállitás.

Itthon, ahol mindig szivesen fogadták s elismeréssel koszorúzták munkásságát, bizonyára örömmel fogják köszönteni e müveit is, mint ahogy a sikerek egész sora füződik valamennyi budapesti kiállitásához. Már első műcsarnokbeli képét, a Krumplihámozót, megvette az állam, s megvette később sorjába a Cirkuszt, az Etetést, az Intérieurt is. „Öreg asszony otthona" c. festménye a király birtokába jutott. Nyolc évvel ezelőtt őt tüntették ki az Andrássy Dénes-ösztöndijjal s a székesfőváros Ferencz József jubileumi dijával. Egy évvel rá megkapta a Nemzeti Szalon grafikai ezüst érmét. Képei a legjobb amatőrök birtokába kerültek. Ily egyenletes harmóniában alakult pályája a nehéz, rég elmult küzdelmek után.

Épp oly harmonikusak képei. Bár oly helyeken s oly időben folytak alapvető tanulmányai, ahol sarkon követték egymást a művészeti elméletgyártók vitái s izgatásai: Góth művészetét az egyszer helyesnek felismert utról nem terelhette le semmi. Szerencséjére legelső tanulmányai igen egészségesek s nekivalók voltak. Hollósynál s Nagybányán nem irányokra és metodikára oktatták, hanem a természet szeretetére, tiszteletére s a festő ama nagy jogára, hogy érzéseit szabadon követheti. Jobb nevelés nem is juthatott ki egy művésznek, aki lelke minden szálával amugy is a természethez füződik. Innen van, hogy nem tapadt a szaporán felvetődött művészeti rendszerek egyikéhez sem, sőt azok hatása

nem is érintette. Inkább arra volt gondja, hogy kimélyitse természetlátását, s lelkét-szemét egyre fogékonyabbá nevelje s igy megérezze és megértse ama gyöngédszavu, halk és diszkrét szólamekat is, amelyeket a táj, fény- és tónushatásai a finoman reagáló léleknek nyujt. A természet sok kaleidoszkópja közt vannak olyanok is, amelyekben a változatok s az élet gazdagsága szinte csak sejthető, de aki magába tudja szivni, annak érdekes és nem mindennapi élmények jutnak ki. Góth főkép e disszonanciáktól mentes, finomra hangolt, egy csöpp melancholiával megtüzdelt természet-élmények festője. Ezért hiányzik róla a sallang, a szándékosság s mesterkéltség. E temperamentumával egészen egyező művészet valóban lirai és szervesen összefügg szerzőjével, amit egyébként minden festőnél nagyon természetesnek találnánk, ha nem kerülne oly gyakran szemünk elé az ellenkező példák egész sora is sok kiállitáson.

Lyka Károly.

Olajfestmények:

Eladók.

1 Bruggesi interieur
2 Erdőben
3 Delft télen
4 Csendélet
5 Sárika kézimunkával
6 Porcellánfigurák
7 Feleségem és leányom
8 Bruggesi halpiac
9 Tanulmány fej
10 Napos időkben a dünékben
11 Breton
12 Tanulmány fej
13 Almeriai utca
14 Holland paraszthaz
15 Hazafelé
16 Naplemente a tengeren
17 Tenniszés a tengeren
18 Erdélyi oláh asszony

19 La Panuesi tengerpart
20 Felhős ég
21 Szamarak a tengerparton
22 Strand
23 Domburg tavasszal
24 Vörös bükk
25 Faluvégén
26 Szélmalom
27 Breton leány
28 Amsterdami csatorna
29 A dünén tavasszal
30 Tehenek
31 Burtenbachi templom
32 Legelőn
33 Szántóföld
34 Brabanti-utca
35 Holland falu
36 Velence
37 Breton piac
38 Kikötő
39 Plage
40 Sárika
41 Pihenő
42 Tanulmány fej
43 Domburgi tengerpart

44 Ősszel az erdőben
45 Tócsák
46 Allé
47 Malom ködben
48 Domburgi szélmalom
49 Tehén tanulmány
50 Holland tengerpart
51 Erdőben
52 Zeelandi leányka
53 Faluszéle
54 Szántás
55 Mosóleány
56 Lovak
57 Fasor
58 Őszi idő
59 Heezei utca
60 Országut
61 Brabantban
62 Verőfényes idő
63 Legelő
64 Douarnenez
65 Kastély
66 Tengerparton zivatar előtt
67 Tátrában
68 Feleségem és leányom
69 Zivatar előtt

70 Rue Flamand
71 Bruggesi kikötő
72 Mezőkövesdi asszony
73 Sárika köt
74 Ködös táj
75 Mezőkövesdi leány
76 Olvasó öreg asszony
77 Halász (tanulmány)
78 Falusi részlet
79 Rongy piac
80 Vásár Zakopaneban
81 Épitkezés
82 Szekér a tengerparton
83 Kikötő
84 Bretagnei temető
85 Fasor
86 Holdfelkelte
87 Szélmalom
88 Télen a Tátrában
89 Kis leányok
90 Városliget télen
91 Nagyapó unokájával
92 Almafa
93 Beteg leányka
94 Köpülő asszony

95 A dünén
96 Cipész műhely
97 Centralpark Newyorkban
98 Vihar előtt
99 Delft ködben
100 Delft nyáron
101 Rutén paraszt leány
102 Breton asszony (tanulmány)
103 Breton férfi (tanulmány)
104 Temető Trébulban
105 Legelő
106 Parkban
107 Paraszt szekér
108 Kikötő Bretagneban
109 Mosóasszonyok
110 Kikötő Douarnenezben
111 Arckép tanulmány
112 Paraszt ház
113 Kikötő ködben
114 Interieur részlet
115 Falun kivül
116 Riverside (Newyork)
117 Festő
118 Játszó halászfiu
119 Csendélet

120 Kikötő Nápolyban
121 Paraszthház
122 Delft
123 Csendélet
124 Breton leány
125 Erdőben
126 Napos idő
127 Kézimunkázó leányka
128 Testvérek
129 Csatorna
130 Halászok
131 Utca részlet
132 Ló
133 Zöldségpiac
134 Városliget télen
135 Mosó leány
136 Templomban
137 Ősszel
138 Tehenek
139 Belga tengerpart
140 A dombon, ~~nem eladó.~~
141 Papagályok, ~~nem eladó~~
142 Tehén, ~~nem eladó.~~
143 Vázlat, ~~nem eladó.~~
144 Tavasz a tenger mellett, ~~nem eladó~~

145 Tájkép, ~~nem eladó~~
146 Öreg cigányasszony
147 Orgona bokor
148 Almafa
149 Amstelfeld
150 Erdei pad
151 Brabanti interieur
152 Nyáron
153 Holland tengeri fürdő
154 Nordermarkt
155 Interieur
156 Virágzó fa
157 Utca Domburgban
158 Csendélet
159 Kornschober
160 Domburgi-utca
161 Erdőben
162 Interiur
163 Amsterdami csatorna
164 Fiatal fa
165 Ősz
166 Kikötő a Bretagneban
167 Tükröző házak
168 Fehér ló
169 Asszony gyermekekkel, Interieur

170 Tengerpart
171 Almafa
172 Breton táj

Rajzok:

Eladók.

173 Holland asszony
174 Velence
175 Erdőben
176 Olasztáj
177 Vörös kisleány
178 Kikötő Malusineben
179 Istálló
180 Erdőpad
181 Kikötő
182 Fasor
183 Szánkó a Tátrában
184 Interieur
185 Halpiac
186 Istálló
187 Tehén
188 Tehenek
189 Lecture
190 Öreg ember
191 Bruggesi utcarészlet

192 Tájkép
193 Zongorázó nő
194 Szekér
195 Holland csür
196 Katwyk
197 Őszi hangulat
198 Paraszthász
199 Apály
200 Cipész
201 Csacsi
202 Halpiac
203 Gardató
204 Malom
205 Plage
206 Parasztszekér
207 Hollandi kisleány
208 Csacsi fogat
209 Holland tájkép
210 Siesta

A művek árai a termek bejáratánál vannak kifüggesztve.

A vásárolni szándékozók sziveskedjenek az emeleten levő műtárosi irodához fordulni.

A vételár 25%-a a vásárlás alkalmával, a fenmaradó 75% pedig legkésőbb a kiállitás bezárásáig fizetendő.

Vészi Gerzson
könyvnyomda
Budapest, VI.,
Podmanicky-u.
Telefon 108-03

Góth Móricz, festő; szül. 1873 márcz. 2-án Avas-Felsőfalun (Szatmár megye). 1891-ben Szatmárt tette le az érettségi vizsgát s ezután Budapestre jött, hol jogi tanulmányokba fogott. Hajlama azonban a festészet felé vonzotta, s egy ideig Bihari Sándor és Karlovszky Bertalan festőiskoláját látogatta. Ezután Hollósy Simon tanítványa lett (München—Nagybánya—Vajdahunyad—Técső), majd a bécsi képzőművészeti akadémiába iratkozott, hol Lefler növendéke volt. Innen ment a párisi Julianba, hol Verlain vezetése alatt képezte magát. Végül Brüggében Frans Conrtonsnál fejezte be tanulmányait. 1906—1908-ig Párisban, Normandiában, Bretagneban, Belgiumban és Hollandiában járt tanulmányozás czéljából. A budapesti Nemzeti Szalonban és Münchenben 1898-ban, Bécsben (Hagenbund), Berlinben és Brémában 1904-ben, a budapesti Műcsarnokban pedig 1908-ban állított ki először. Művei közül a Krumplihámozó (Brügge, 1907) 1908-ban került a Szépművészeti Múzeum tulajdonába. Ugyanez évben Interieur cz. képét Ő Felsége a király vásárolta meg. 1909-ben A czirkusz cz. olajfestményét és Interieur cz. szénrajzát vette meg az állam. 1910-ben megkapta a gróf Andrássy Dénesféle ösztöndíjat és a következő évben neki ítélték Budapest székesfőváros Ferencz József jubileumi festészeti ösztöndíját. 1911-ben a Nemzeti Szalon 200-ik jubiláris kiállításán Halvásár cz. képével ezüstérmet nyert s ugyancsak ez év telén műveiből kollektiv kiállítást rendezett a Nemzeti Szalonban. 1913 őszén Amerikában való letelepülési szándékkal családjával együtt New-Yorkba utazott.

Jelentékenyebb képei: Interieur (1898), Fahordó leányok (1898), Vajdahunyadi oláhasszony (1899), Vajdahunyadi vásár, Vak ember, Bányász, A kertben, Anya, Csavargó, Télen, Técsői czigány, Önarczkép, Csipkeverő nő, Brüggei kanális (1907), Lovak, Feleségem és leányom (1908), Ruthének, Interieur (1908), Flamand interieur (1908) stb.

A Képzőművészeti Társulat kiállításain következő műveivel vett részt:

1908. tavaszi kiáll.: Krumplihámozó, olajf. — Vajdahunyadi oláhasszony, olajf. — Saját arczképem, olajf.

1908—9. téli nemzetk. kiáll.: Interieur, olajf. — Flamand interieur, olajf.

1909. tavaszi kiáll.: A czirkusz, olajf. — Góth Sárika, olajf. — Ruthén paraszt, olajf. — Öreg ember, olajf. — Szeptember végén, olajf. — Csipkeverő, olajf. — Földhordás, vízf.

vízf. — Búcsú Szepesbélán, olajf. — Abrakoló lovak hóban, olajf.

1910—11. téli kiáll.: Ködös őszi reggel, olajf. — Napos őszi reggel, olajf. — Erdei pad, olajf. — Szövőszék, olajf. — Interieur, olajf. — Hazafelé, vízf. — Pihenő, vízf.

1911—12. jubiláris téli kiáll.: Halvásár Brugesben, vízf. — Őszi hangulat, olajf. — Utcza Firenzében, rajz. — Hajó a kikötőben, vízf. — A Befroi Brugesben, rajz. — Interieur, szénrajz.

1912. márcz. kiáll.: Czigányasszony és fiú, vízf. — Vásár, rajz. — Ház, rajz. — Holland öreg asszony, pastell.

1912—13. téli kiáll.: Ruthén nő, olajf. — Boglyák, olajf. — Vásár a felvidéken, olajf. — Piacz Kövesden, olajf. — Matyó nő, olajf. — Napsütés, olajf.

1913. tavaszi kiáll.: Tengerparton, olajf. — Zsibvásár, olajf. — Halpiacz II., olajf. — Piacz, olajf. — Öreg asszony, olajf. — Őszszel, olajf. — Gyermek anyja ölében, olajf. — Női arczkép, olajf.

Erdei pad és Horgászok cz. műveiről fényképreprodukcziókat adott ki a Könyves Kálmán R.-T.

Borovszky Samu dr.: Magyarország vármegyéi és városai. Szatmár vármegye. Budapest, é. n. 365. l. — *U. az:* Szatmár-Németi sz. kir. város. Budapest, é. n. 117. l. — *Kiáll. tárgymutatók.* — *Malonyay Dezső:* A Műcsarnokból. — Góth Móricz. *Budapesti Hírlap.* 1909 decz. 5. — *Művészet.* 1908. 241 (képpel), 271. l. — 1909. 153, 309, 345. l. (képekkel). — 1910. 192 (képpel), 351. l. — 1911. 42, 135, 143, 144. l. — 1912. 38, 87. l. (képpel). — *Nyugat.* 1909. I. 602. l. — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 126, 128, 169. l. — *Pesti Hírlap.* 1913 okt. 23. (Góth Móricz Amerikában.) — *Szépművészeti Múzeum.* A modern képtár katalogusa. Budapest, 1913. 16. l. — *Vasárnapi Ujság.* 1910. 586. l. (arczképpel és képekkel) és a művész közlése nyomán.

Góth Móric

1909. grafikai nemzetk. kiáll.: Kisleányom, tempera-vízf. — Zöldségpiacz, tempera-vízf. — Miatyánk, szénrajz. — Halpiacz Brugesben, vízf. — Vásár, tempera-vízf. — Naplemente, tempera-vízf. — Játszó gyermek, szénrajz és tempera. — Interieur, szénrajz.

1909—10. téli kiáll.: Szolnoki vásár, olajf. — Hazafelé, olajf. — Feleségem és leányom, olajf. — W. K. kisasszony arczképe, olajf. — Szamárfogat, szénrajz. — A Tisza Szolnokon, vízf. — Indulás, színes rajz. — Egy utcza, vízf.

1910. tavaszi kiáll.: Zöldségpiacz, olajf. — Olvasó öreg úr, olajf. — Fonó asszonyok Szepesbélán, olajf. — Szepesbéla téli időben,

Góth Móric

170. Karosszékben ülő lányka, pasztell

57 x 43 cm

Almásy-Teleki XII. 1943

Góth Mórić

Almásy-Telleki XIII. 1944

116. Karosszékben ülő

lányka, pastell.

XLVIII.

Glatz Oszkár

szül. 1872.

169 – 172/a

1942. IX.: a fasor, of l.

Almásy-Telki X. 1942

W.

Wachtel Calixt Ritter von, k. k. Ober-Ingenieur. Ers
rungsweisen Parabelconstruction beim Zeichnen
bogen durch eine genaue Kreisconstruction. Von
von Wachtel, k. k. Ober-Ingenieur.....
Wachtel Calixt Ritter v., Ernennung zum Baurath fü
baudienst in Böhmen .....
Wachtler Gustav, zum Director .....
Waggonbeleuchtung, Verwendung des Acentylenlichte
Wala Franz, zum Ober-Ingenieur .....
Wallner Ferdinand, zum Baurath .....
Waltenhofen, Dr. A. von. Die Dreieckschaltung un
schaltung beim Drehphasensysteme .....
Waltenhofen zu Eglofsheimb, Dr. Albert von, Hofrat
zum Mitglied der k. k. Normal-Aichungs-Commiss
Walzel Adolf, zum Inspector.....
Walzverfahren von Bicheron. Stahl und Eisen .....
Wandconstructionen, Feuerfeste.....
Wandern der Schienen, Das.....
Wang Ferdinand, k. k. Professor, Das Runsengebiet
in Böhmen.....
Wang Ferdinand, a. o. Professor an der k. k. Hochschu
cultur. Die Wildbachverbauung in den europäis
staaten.....
Wang Ferdinand, a. o. Professor an der k. k. Hochschu
cultur, Wildbachverbauung.....
Wang Ferdinand. Die Wildbachverbauungen in Franl
Waniek von Domyslow, Ritter, Hofrath. Todesnachric
Wäschereien, chemische Benzinbrände in. Fortschritt
1895, S. 565) .....
Washington Brigde, The.....
Wasser-Filtrationsbetrieb, Verbesserungen und Ers
Journal für Gasbeleuchtung und Wasserversorgun
Wassergasanstalt in Radkersburg, Die. Das österreichis
wesen 1896 .....
Wassergas, Stadtbeleuchtung mit .....
Wasserhebung für Schiffahrtscanäle. Von Ingenieur R
Wasserkraft-Verwertung des Niagara-Falles, Die....

Góth Móric

Vul. 1873.

202. Tavasz

olajf. 43×52 60P

203. Hollandi interieur

olajf. 58×48 60P

Almásy Teleki V 1941

~~1941. VI. Tavasz of~~ // VII. Fák a [illegible] of

1942 febr. VIII. Havasi Tájr of

Tafel 18.

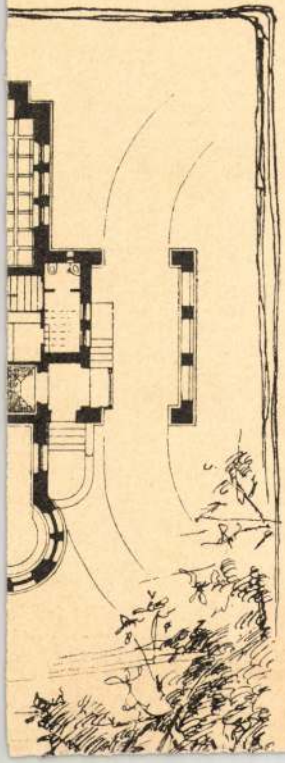

Góth Móric (szül. 1873).
188. IGÁSLOVAK. Jelezve.
Szénrajz. 10.—

230. *Hondius.*

122. *Eeckhout.*

Almásy - Teleki II. 1939

545. Strauch.

Góth Móric

Kertben, repr,

Árverési Csarnok aukció kat.

39. n. 1927 okt.

1930. 4. rk Holland táj, of

1931. 2. rk. Lótanulmány, cer. r.

" 3. rk. Kazlak, of

1933 4. rk. Beszélgető asszonyok, of

1935 2. rk Vásár, Takács mihály, of

1936. kov. Utcai árusok, rézk

1937 okt Festőnő, of. Glenső lánya rézr

1938 6. rk. Vitorlásor, Régi kapa

~~[illegible]~~ Intercour of

~~Vitorlás~~

K. 317

317. *Mihály vajda.* Mellig, kissé balra fordult, tojásdad medaillonban. Szemöldöke és bajusza fekete, szeme barna, szakálla leberetvált. Forgós prémkucsmáját tollak díszítik, atillája piros, bal vállára vetett prémgallérú mentéje zöld. Felirata alól: »*Unus pro Omnibus*« és a kép körül: »*Michael Vaivoda Transilvaniae Legatus ad Rudolphum Imperatorem Anno 1444*«.

Vászon, méretei 18·7 : 14·8 cm. — Át. Képt. 151 (17). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

II
604

Góth Móric

nül. 1873

164. Téli táj (1909)

Vászon 66×51

Ernst Muzeum aukcioi

41. n.

Góth Mórc

Téli táj hárral, olajf.
lemezpapír 37X53
sebrissel

Ernst Muzeum aukcioi

XXIV. 1923
máj-jun

Ernst Mayr Library

1912
XI. a:
Holland bir folyósója
of —

Góth Móric

XXV. aukció
A Gyűjtő. 1915. 210 l.

65. GÓTH MÓRIC: Kis leány olvasás közben, szénrajz, 64 × 48 100

Abony, Liptay

28

Góth Môricz

77 Breton kikötő. Olajf.
78 *Trágyahordás. Olajf.
79 Douarnenez. Olajf.

Czóbel Béla V. kiáll
Nemzeti Szalon 1924.

Horvai János

90 „Ecce homo. Gipsz.

Jaschik Almos

Góth Móricz

74 Női akt.	Olajfestmény
75 Csipkeverő nő (Brügge)	«

76 Mezőkövesdi asszony	Olajfestmény
77 Tengerpart	«

Céhbeliek III. kiáll.

Nemzeti Szalon
1921

158. Lu

Góth Móric

1909. dec. kollektív kiáll.

a Művészházban.

Katalogus

K. 500

Olvasó lány ke
Nyári reggel
Yuterieur
A tenger
Breton táj
Nyárilak
Tükrözö harak
Gott Sárike
Arena-út
Vaaróno
Brüggei csatorna
Ayaság
Tátrió mermek
Fasor

Sárike
Erdö széle
Gomlálók
Cigány asszony
Az unoka
Brüggei halpine
Kis asszony
Utögetö lány ke
csatorna
A Tüze tolnokor
Az erkélyen
Földséges kertben
A festö
Tolnoki vásáros szekér
Csipkeverö
Hulló levelek

~~Andrássy Dénesné grófné emlékiratai~~

~~X~~. 108.

Góth Móric

Balaton, olaj.

Nemzeti Szalon

IV. Balatoni kiáll.

1928. ápr.

M. Graf Ea is MAPE

911, März-ápr.

~~Gyűjt~~

~~Kiáll~~

Pejle hordás | vizf

Holland paratthár

Terenek

Intérieur

Allée

Longoiáró hely, Temp

Ebéd odegén tréur

...yes Kiállítása. Lyka Karoly

...est, 1918. ápr. Nemzeti

...t, 16 l, fürol.

Góth Sári

Viola, Maria: Sári Góth, een beeld van haar werk. 8 r. 11 kép, 8 l. Baarn [1935]

Gyat (2324)

Folyó sz.
Tárgy

méretek		Egyes ár	Egyes össz.	Munkák össz.
Négysz. mtr.	Köbmtr.	~~frt kr.~~	~~Kor. kr.~~	~~Kor. kr.~~

Góth Mória

N. U. 932. VI. 19.

— **Magyar festőművésznő sikere Hollandiában.** *Hágából* jelentik: A Hollandiában élő *Góth* Mória magyar festőművész leánya, *Góth* Sári festőművésznő a napokban rendezte Amszterdamban képkiállitását. A kiállitásról néhány nagy holland lap az elragadtatás és őszinte elismerés hangján ir. A lapok *Góth* Sárit, aki főleg holland művészeknél, igy *Kosternél, Tooropnál* képeztette magát, a Hollandiában élő fiatal művészek legjobbjai közé sorozzák.

N. U. 932. VI. 19.

Bon livre

N. N. 933. VI 19

Góth Sári

festő

Góth Móric leánya

Arckéjfestéssel fog-

lalkozik és Hollandiá-

ban él. Rónai János

igéri életrajzát.

• IV • HÓ • ÁPRILIS •

VASÁRNAP
11
Kath. Quasimodo
Prot. Le[illegible]

Napkelte 5 ó. 21 p., nyugta 18 ó. 42 p.

H[illegible]

Napkelte 5 ó. 19 p., nyugta 18 ó. 44 p.

[illegible]h. Gyula p.
Prot. Gyula

KEDD
13
Kath. Hermenegild
Prot. Ida

Napkelte 5 ó. 17 p., nyugta 18 ó. 45 p.

SZERDA

Napkelte 5 ó. 15 p., nyugta 18 ó. 46 p.

Góth

G. 3. Sári, festő, G. 2. Mária festő leánya. Atyjától tanult. Hollandiában mint arcképfestő keltett figyelmet.

G. Gy I. 397 t

l.

és oszlopokon nyugvó fülkében áll az egész alak-
adonna és gyermekét, ki épen szopik és
szeretettel fogja kezein tartja. Az oszlo-
gy-egy angyal imádkozik, a kiknek
a Madonnáét és Jézusét dicsfény veszi körül.

1.5 x 85 cm
~~ad vége.~~ Ára 508 frt 75 kr.

94. *)

Ø Góth Piroska

szül. Budapesten 1898 jan. 13. Rk. ~~Eg~~ Felső-lengyel-

1916/17 I. elsőéves művész-nőv. Glatz O.

1916/17. II. elsőéves n. o.

(szül. 1897 január 13)

1917/18 - I. másodéves n. o.

1917/18 II " " "

(szül. 1898 jan. 13)

1918/19. I. harmadéves n. o.

nem jöt.

1919/20. I. harmadéves n. o.

Harmer, Sidney F. dr. III. 161.

Góth Piroska

1920. szept.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Cigányasszony, olaj. 3000.–

Hajnik Pál ereklyéi V. 192

Goth Piroska

1916/17 – 1918/19. I., 1919/20.

Ferképzőmfoiskővk

86. l.

Dániel Elekné báróno

Góth Pirovka

festő

Élet.

Szefeltlex .530.l.

MDK

Góth Piroska

Cigányasszony, of.

M.Szal. őszi tárl. 1920. szept. II. 1.

G,

Sóth Piroska

M.D.K.

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti:. Nagybánya..... .. Bp. 1954. 333.l.

„Mint segédrajzoló dolgoztam"

Elmondta: GÓTH SÁNDOR

— Budapesten, a legsötétebb Ferencvárosban születtem. Hogy mikor? 18... Az a terület, ahol én születtem a Közvágóhid és az Elevátor között terült el, a Duna partján.

— Pesten születtem, mégis mindig falusi embernek érzem magam és ennek az a magyarázata, hogy ez az elhagyott terület gyéren fekvő házaival, misztikusan zúgó ákácos erdeivel, rétjeivel, valóban — vidék volt. Tizennégyesztendős koromig éltem itt az erdőben. Budapestről keveset tudtam. Esténként idepislákoltak a kigyulladó gázlámpák, azonban ez a »fény« engem egyáltalán nem izgatott.

— Napfelkeltével újra kezdtem ezt a boldog, felelőtlen nomád életet, ötéves koromban már hihetetlen vágtákat csaptunk a Bummerlin. Ez édesapámnak volt egyik kocsibanjáró lova. Szomorú, lehorgasztott fejű ló, amit bizony igára is használtunk.

— Öten voltunk testvérek, két fiú és három lány. Édesapám az ottani úgynevezett *Lagerspitals Kaserne* vendéglőjének bérlője volt. Egyszerű vendéglős volt, azonban rendkívül intelligens ember, olaszul például perfektül beszélt. Tíz esztendeig volt katona, 59-ben az olasz háborúban is résztvett mint zupás őrmester. Azután lett csak bérlő. Meglehetősen jómódú ember volt.

Pest fejlődött, tért hódított és egyre közelebb és közelebb jöttek hozzánk a pislákoló gázlámpák, mint valami fényes hadsereg elfoglalták a mi külvárosunkat. Lebontották a kaszárnyát, nekünk menni kellett innét. (Sohasem fogom elfelejteni, egy órát ültem naponta lóvonaton oda,

GÓTH SÁNDOR (26 éves)

egyet vissza mikor iskolába jártam a Múzeum-körútra. Négy ló húzta a vonatot, amelyben kis kályha égett a dermesztő hidegben.)

— Az apám kávéházat bérelt. Miénk volt az *Unio-kávéház* az *Andrássy-úton*. Nem rosszhírű kávéház, hanem kimondottan családi. Apám nagyon szeretett engem, mindenáron mérnököt szeretett volna belőlem csinálni.

— Nem akartam elszomorítani. Titokban beiratkoztam a színi-akadémiára. Ő azt hitte,

Nádas S. Pesti Futár 1928

hogy a Műegyetemre járok. Otthon kosztoltam, hazulról kaptam ruháimat is. A szenvedés, a küzdés akkor kezdődött, amikor először került fel a nevem az Akadémia vizsgai színlapjára. Ekkor tudta meg az édesapám, hogy becsaptam és a Műegyetem helyett a Színiakadémiára jártam. Kínos és felejthetetlen családi botrány után — melyben az igazi szenvedő az édesanyám volt! — elhagytam az otthonomat, a szüleimet, egy ruhában zsebemben 80 krajcárral neki indultam a bizonytalannak. Gögös gyerek voltam, semmilyen megalkuvásra nem kapható. Csak tizenkilencéves gyerekek tudnak így hinni valamiben.

— A kedves Pallós Ármin vasúti irodájában hatalmas rajztáblák felett, **mint segédrajzoló** dolgoztam, közben szorgalmasan végeztem a Színiakadémiát. Magam tartottam el magam, nélkülöztem sokat, — de nem kértem hazulról semmit!

— Hogyan lettem színész? Én tulajdonképpen három embernek tartozom nagy hálával: 1. *Harrach* József. Nyolc éven át volt osztályfőnököm a reáliskolában, ő fedezte fel bennem a színészi tehetséget. 2. *Nagy* Imre. A Színiakadémián volt tanárom. A legnagyobb színészek egyike volt, 44 éves korában öngyilkos lett szegény. Ha *mai* színésznek születik, világhírűvé válik. 3. E. *Kovács* Gyula, akinek kolozsvári színészkoromból köszönhetek nagyon sok jót. Elérzékenyülve tudok csak erről a három emberről beszélni. Első fellépésem Debrecenben volt, *Muray* Károly *Huszárszerelem* című darabjában. Ötven forint volt a fizetésem. Később kolozsvári színész lettem.

— 1894—95-ben megnyitották a Vígszínházat. A kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója lett a Vígszínház igazgatója, ő magával hozta ide Pestre színházának előkelő tagjait. Én rólam azonban nem akart tudni és ez igen nagy fájdalmat okozott nekem. Talán ott is rekedtem volna örökre az ismeretlenségben, ha a Vígszínház megalapítói, Keglevich István gróf és Szécsy Ferenc véletlenül meg nem látnak játszani. Ők hoztak fel a Vígszínházhoz.

— Két rettenetes év következett ezután: nem kaptam szerepet, mellőztek.

— El is határoztam, hogy felbontom szerződésemet és visszamegyek ismeretlen katonának vidékre. Levélben tudattam szándékom az igazgatósággal. *Keglevich* gróf ugyancsak levélben ezt válaszolta: »*Kedves barátom, ne legyen türelmetlen, fogja ezt a mellékelt szerepet és járjon sokat a Császárfürdőbe.*« A levélhez tényleg egy szerepet is mellékelt. A *Mozgófényképek* című darabból *Menszky* Borist, egy lengyel ember szerepét. Miért járjak a Császárfürdőbe? — ezt még mindig nem értettem. *Keglevich* gróf magyarázta meg azután élőszóval: »Lengyel dialektusban kell majd beszélnie. Az Operaháznak van egy lengyelszármazású híres baritonistája, a *Maleczky*, ő egész nap a Császárfürdő nagy bazenjében ül, fogja el őt, studirozza.« Ez meg is történt, Maleczkyvel nagyon megszerettük egymást és én neki köszönhetem első nagy vígszínházi sikeremet. Ezután a szerep után rövidesen, úgyszólván min-

den küzdelem nélkül az elsők közé kerültem.

— Életemnek kiemelkedő etapp-ja : házasságom. Imádom a feleségem, akit a legkülönb asszonynak tartok ezen a világon. Végül is mind ennek rezüméjeként ezt mondhatom : Érdemes volt élni, küzdeni s szenvedni, boldognak lenni, sikert elérni.

— Ujra nem kezdeném. De még vagy ötven évig szeretném folytatni ezt, amit most csinálok.

Rengeteg vihar és izgalom

Irta: GRATZ GUSZTÁV nyug. miniszter

Apám evangélikus lelkész volt egy kis szepesmegyei városkában, Gölnicbányán. Nem kell külön kiemelnem, hogy egy ilyen papi család, ha öt gyermeket kell felnevelni, nem dúslakodik földi javakban De hála Istennek harmónikus gyermekkorra és fiatalságra tekintek vissza.

A komolyabb, céltudatos munkát kb. 15 éves koromban kezdettem el. Még a gimnáziumban megtanultam franciául és angolul. *Angolul egészen magam, tanár nélkül.* De így is elsajátítottam a nyelvet annyira, hogy később nem esett nehezemre magamat angolokkal megértetni és *amikor 1925-ben Amerikában angolnyelvű előadásokat kellett tartanom, nem igen akarták elhinni, hogy nem töltöttem valahol angol környezetben hosszabb időt.* Pedig tényleg csak 1923-ban kerültem először angol földre, akkor is három napra. Még a gimnáziumban kezdtem megismerkedni az egész klasszikus irodalommal és elsősorban a politikai, szociális, gazdasági és hasonló kérdések tanulmányozására vetettem magamat.

Mint gimnáziumi tanuló, zsebpénzemet magam kerestem meg, részben nyelvtudásom révén, *fordításokkal,* részben *leckék adásával.* Később, mint egyetemi hallgató, kolozsvári ujságokkal kerültem összeköttetésbe (közben ugyanis Kolozsvárra kapott apám meghívást és oda költöztünk). Első rendes keresményem újságírói keresmény volt. 1924 őszén kaptam az azóta jobblétre szenderült Erdélyi Naplótól.

Hogy szüleimet minél előbb felmentsem a rólam való anyagi gondoskodás terhe alól, 20 éves koromban 1896 januárjában állást vállaltam a Pester Lloyd szerkesztőségében. Parlamenti tudósító lettem. Ebben a minőségben rengeteget tanultam. Eleget tudtam már ahhoz, hogy a parlamenti viták valóságos érdeklődést is keltettek bennem. Sohasem elégedtem meg

GRATZ GUSZTÁV (26 éves)

a képviselőházban hallottakkal, hanem otthon is foglalkoztam a tárgyalásra kerülő problémákkal.

A Pester Lloydnál megtanultam, *hogyan kell gyorsan dolgozni,* a bécsi Zeit című napilap kínált meg a budapesti levelezője tisztjének elvállalásával, majd később, mikor boldogult Singer Zsigmond lemondott a Neu Freie Presse levelezőjének tisztjéről, hogy a Pester Lloyd főszerkesztőségét vállalja el, engem ajánlott utódjának. Ez a két állás elsőrangú politikai iskola volt. A Pressénél való működésem a koalíció idejére esett, amikor az Ausztria és Magyarország közötti feszültség különösen nagy volt. Nem volt mindég könnyű dolog, ezeknek az ellentéteknek áthidalásában oly exponált helyen, mint amilyen a legtekintélyesebb osztrák napilap hasábjai voltak, közreműködni, a magyar szempontokat megértetni és rokonszenvesen beállítani. Azonkívül fokozni kellett a munka gyorsaságát. Akárhányszor előfordult, hogy éjjel telefonon felhívtak és minden előkészület nélkül azonnal cikket kellett diktálnom a Bécsben ülő gyorsírónak. Nehéz iskola volt, de jó iskola. Ott szereztem meg azt a képességet, amelynek később gyakran hasznát vettem, hogy a legellentétesebb felfogások között is hidat találjak, amelyre mindkét, egymással szembenálló fél ráléphet.

Közben képviselő lettem, de ebben a minőségemben nem igen tülekedtem az első sorba. Ennél fontosabb változás volt életemben, hogy *1912-ben a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatója lettem.*

1917-ben kerültem a bécsi közös külügyminisztériumba. Czernin gróf akkori külügyminiszter a koronázás alkalmával azt a kérdést intézte Tisza István grófhoz, tudna-e neki ajánlani valakit, akit a kereskedelempolitika osztály vezetésére osztályfőnöki minőségben kinevezhetne. Úgy tudom, Teleszky János akkori pénzügyminiszter volt az, aki Tisza István figyelmét reám irányította. Vízkereszt napján kérdezte meg Tisza tőlem, hajlandó volnék-e erre az állásra vállalkozni. Két napig szabódtam. Nem éreztem magamat eléggé erősnek ennek a fontos munkakörnek betöltésére. Tisza nagyon rámszólt és még fülemben csengnek szavai: »Ha nekem azt mondják, — mondotta, — hogy mint miniszteri titkár van rám szükség valahol, egy percig sem habozom és rendelkezésre bocsátom magamat.« Végre beadtam derekamat. Mikor ez ismeretessé vált, barátaim egyre-másra felkerestek és óvtak attól, hogy a meghívást vállaljam. Oly zártkörű testületnek mondták a Ball-platz tisztviselői karát, ahol kívülről betolakodott elemeket egyszerűen elgáncsolnak. Meg kell állapítanom, hogy ez a felfogás helytelen volt.

A legjobb egyetértésben dolgoztam kollégáimmal.

Mikor Tisza István lemondott és Esterházi Móric gróf alakított kormányt, az új miniszterelnök felszólított, hogy vállaljam a kereskedelmi tárcát. Kértem, hogy tekintsen el meghívásomtól. Pár órával később azonban Czernin gróf közölte velem a király határozott akaratát, hogy az Esterházi-kormányba belépjek. Kértem Czernin grófot, vesse közbe befolyását, hogy megmaradhassak a külügyminisztériumban. Czernin gróf ezt meg is kísérelte, de a kísérlet eredménytelen maradt. Erre kijelentettem, hogy kész vagyok a kormányba belépni. Pedig közben a helyzet reám nézve annyiban súlyosbodott, hogy nem a kereskedelmi tárcát, amelyet némileg szakmának tartottam, hanem a pénzügyit kellett vállalnom. Mint miniszter, *igyekeztem semmit el nem rontani.*

Amikor Esterházi Móric grófot a miniszterelnökségben Wekerle Sándor váltotta fel, igyekeztem visszamenni a külügyminisztériumba, ez azonban csak egy hónappal később sikerült, amikor a Németországgal való gazdasági tárgyalások és a küszöbön álló béketárgyalások szükségessé tették visszamenetelemet.

Hogy a kommün bukása után megkínáltak a bécsi követséggel, az az akkori helyzetben talán természetes volt, mert régebbi bécsi működésem alapján itt tényleg bizonyos értékes összeköttetésekkel rendelkeztem. Ma is sajnálom, hogy nem hagytak meg ebben az állásban, hanem magyar külügyminiszternek hívtak meg, amivel azután az eseményeknek forgatagába kerül-

Góth Sándor

Jubiláris művészeti kiállitá-
son neve szerepelt.

PH. 932. IX. 18.

Góth Sára M.L

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 337.l.

Ø

Gothard, Albrecht

bècsi festō

l.

Zádor - Rados

398. l.

Grafika

Vaasz Képzőművészeti Kiállítás
Gothard Béla akvarellje –

Szabad Nép 1948 II. évf. 5 sz. Jan 8.-40.

Gotthard István dr
orvos, író
teljes életrajz
l.

Fehérkombathely
160. l.
161 l.

MOB kvt.
2039

HELYSÉG

BESZTERCEBÁNYA.

VÁRMEGYE

Zólyom.

ŐRZÉSI HELYISÉG

Museum.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Ü U

KOR

MÉRET

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉSI

FÉNYKÉP, RAJZ

Gotthard Istvanda
festő
Szombathely

l.

Irott Kö
1936. 151. l.

Hudson
Notre
Colorado
Columbia

Gotthard István dr

szombathelyi festő

írod

Magyar Művészet

1936. 121 l.

~~Senefelder~~,

A XVIII.század vége ne
életben hozott nagy változásokat
szánsz és barok korának arisztok
rul a francia forradalom emlőin
s a barok müvészet gazdag orches
mus egy hangra szerelt zenekara
tipikus müvészete, a biedermeier
kevéspénzü "kispolgár" akarja á
ja diadalmas bevonulását a müvés
rok és festmények, hanem olcsó
formájában. ~~És a megelőző korsz~~
~~mértékben pótolják a polgárság~~

A grafikának két korá
szés alig hallatta már utolsó,
hanyatlására, mintegy végszóra
radára Senefelder Alajos, hogy

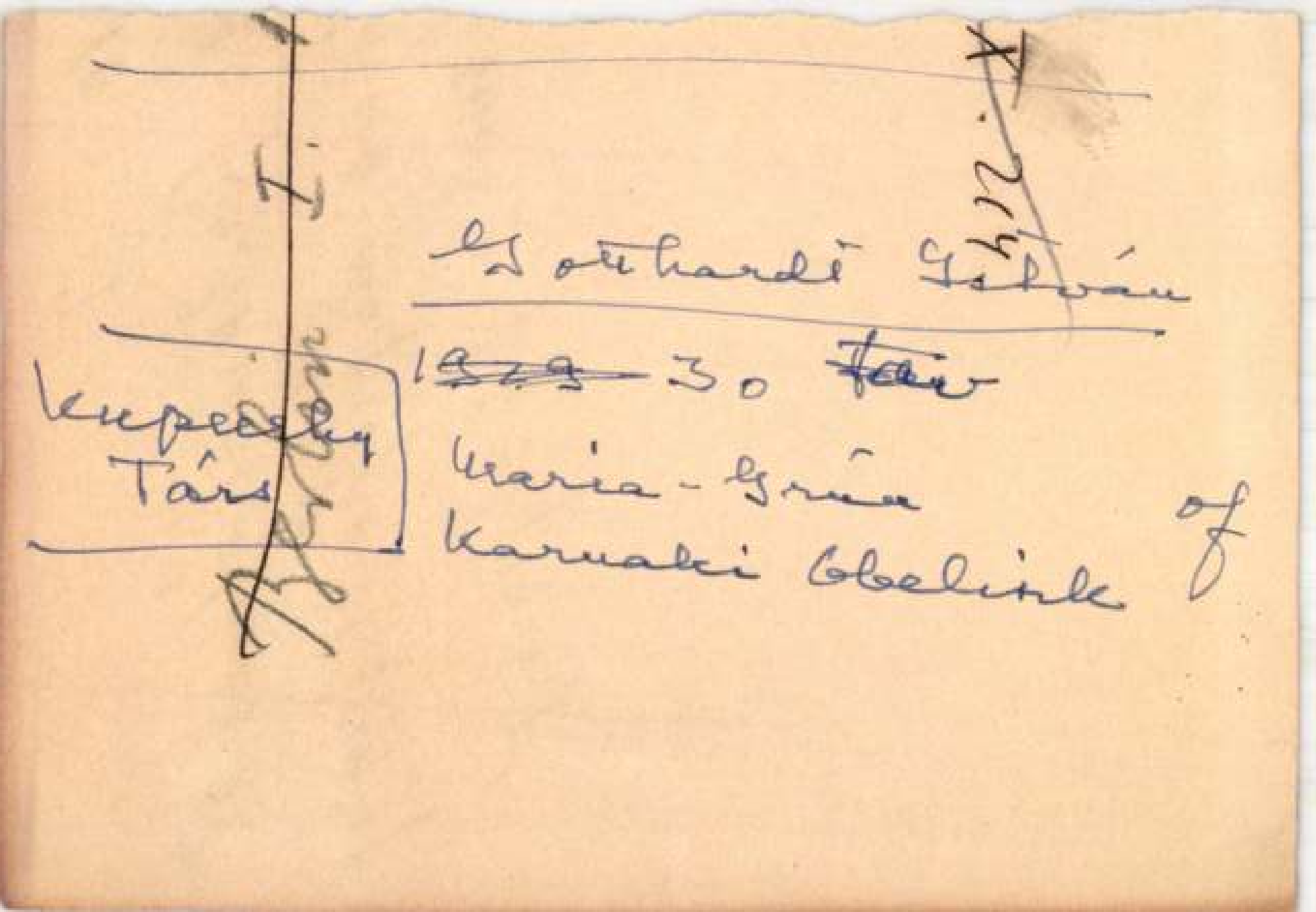

10. I.

7. Dr. Cserni Bélának az
[illegible]ésett alapraja és fénykép-
[illegible]etnek. (631/1906.)

Gotthardt Zoltán

festő

Műcs. kiáll. 1930 tól

Pipics 113. (

Szeged, alsóv

17

Gothard Istvánfertő

Szombathely, Munkarnok
1930. tav. kiáll. 13, 14.
Kupeczky Társaság tagja

Fa, méretei 46 : 63 cm. — Mündler: X. 32.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: IV. 74. *D. Teniers jun.:* Der Dorfarzt. — 1844: IV. 70. *D. Teniers d. J.:* Der Dorfarzt. — 1865, 1866, 1867, 1869: X. 32. *D. Teniers ifj.:* Falusi orvos.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: X. 32. *D. Teniers ifj.:* Falusi orvos. — 1873: X. 32. *D. Teniers d. J.:* Der Dorfarzt. — 1876, 1878, 1879: XV. 536. *D. Teniers ifj.:* A falusi orvos. — 1881: 485. *D. Teniers ifj.:* Parasztdoktor. — 1888: XVII. 565. *D. Teniers II.:* A borbélyműhely. — 1896, 1897: XVII. 565. *D. Teniers II.:* A borbélyműhely. — 1897: XVII. 565. *D. Teniers II.:* Der Wundarzt. — 1898: XVII. 565. *D. Teniers II.:* Le chirurgien. — 1901, 1904: XVII. 565. *D. Teniers II.:* A borbélyműhely.

1021

1984. VIII. 7. 3. műsor 15.05 Znó

Várjátékok '84 Diósgyőr

- Varga F. István műsora.

- Magyarország műemlékei között előkelő hely illeti meg Diósgyőr várát. Miskolc területén, diófáktól övezve találunk rá a vár maradványaira, műsorunk színhelyére. Diósgyőr fénykora Nagy Lajos uralkodásához kötődik. Amikor 1370-ben Krakkóban lengyel királlyá koronázták, elsőként Diósgyőrbe látogatott el. Cseglédi Ilona kitűnő ismertetőszövege szerint Diósgyőr sokszor volt fényes udvartartás, vadászat, mulatságok, színhelye, és falai között diplomáciai csomópontok zajlottak le. 1381-ben a velencei békekövetek a magyar uralkodóval a vár lovagtermében ratifikálták az úgynevezett turini békét, amelyben Velence többek között kötelezte magát arra, hogy függése jeléül a Szent Márk téri zászlóoszlopra minden vasár- és ünnepnapon felvonja a magyar király anjou-liliomos lobogóját. Zsigmond király adta először Diósgyőrt jegyajándékul felesógének, Cilei Borbálának. Ettől kezdve a váruradalom a mindenkori királynéké, udvartartásuk fedezésére, ahogyan később írják, a királynék jegyruhája. A rövid történelmi áttekintés után kezdődjék a játék. Kalauzunk és riporterünk a Magyar Rádió Miskolci Studiójának munkatársa, Csonka László lesz.

-zene-

- A miskolci nyár szellemi gazdagának darabválasztása ifjabb Johann Strauss Cigánybárójának színrevitele abban a festői környezetben több, mint telitalálat. Erről is szól többek között első ripportunk, amelyet Csonka László Halmai Lászlóval, a Miskolci Városi Művelődési Központ igazgatójával készített.

- Meghatározó erejű a diósgyőri vár a programrendszerben. Azt hiszem, hogy a nyári esemónyek megvalósításánál két szempontot tud igazán kielégíteni a vár, és azt hiszem, hogy ez két döntő szempont. Az egyik az, hogy olyanformán tudja motiválni a rendezőket, szervezőket, s egyuttal a közönséget is, hogy tulajdonképpen nem lehet rá nemgondolni. Maga a vár külső megjelenési formájával, gyönyörű arányrendszerével, akülönleges hangulatával olyan szuggesztiv erejű, hogy olyan óhitatot tud biztosítani, amelyet nagyon kevés helyszín az országban. Talán egy kiegyensulyozó szereplő is van a Miskolci Nyár zenés produkcióinak a város életében, hiszen a színház pillanatnyilag elsősorban hazai

előadásokra épiti repertoárját. A Miskolci Nyári Zenés Szinház ezt a hiányt próbálja pótolni, de valahogy nagyon egyedi módon, ami már több mint egy hiánypótlás véleményem szerint összekovácsolódik egy hallatlanul jó, baráti, bensőséges művészi közösség és a nem kimondottan jó játszási feltételek mellett is tudják vállalni és vállalják a közreműködést. Reméljük azonban, hogy az elkövetkező időszak nagyobb változást fog létrehozni elsősorban a játszás feltételei, a közönség kiszolgálása tekintetében. És igény az van. Tulajdonképpen ha csak a már tradicionálisnak mondható vári zenei rendezvényekre gondolok, ahol a Magyar Rádió és Televizió karmestervetélkedőjének dijnyertes karmesterei vezénylik a Miskolci Szimfonikus Zenekart, az mindig siker.

- De volt itt Kaláka -folknapok is, ugye?

- Hát a Kaláka folknapok az már mondhatom, hogy európai hirü, hiszen a külföldi zenei eseményekkel foglalkozó szaksajtó minden évben megjelenteti a Kaláka nemzetközi folknapokat, a legrangosabb ilyen jellegü események között. Idén is Uj-Zélandtól Hollandiáig, NSZK-tól tulajdonképpen a legjobb magyar együttesekig itt voltak a müfaj képviselői, ugyanakkor zenés gyermekjátékot, várjátékot sikerült összehoznunk, ahol Novák János rendezésében Horváth Péter zenés mesejátékát lovagi tornával, igazán totálisan bejátszott várral a gyerekek jelmezbe öltöztetésével nagyon jóhangulatu eseményt sikerült a várban megvalósitani.

- Ez egy nagyon érdekes dolog. Szóval ha arányaiban nézzük a propagandát, az érdeklődést, a Kaláka folknapok már hires, az országban népszerü. Mi több, külföldön is. És ha azt nézzük, hogy a Zenés Nyári Szinházak itt a várban viszont nem képviselnek olyan nagy erőt, hogy ugy mondjam, de mi az az ok, ami mégis befolyásolja, hogy még nincs olyan hire, mint mondjuk egy Agria Játékszinnek, vagy egy Gyulai Várjátékoknak?

- Azt hiszem, hogy igazándiból későn ébredtünk, nagyon sok restanciánk volt más területen. A kulturális élet, a város kulturális életének más területén. Ez a hiány az mostaz utóbbi években jelentkezett, és nagyon dinamikusan. Nem divathóbort ez, hiszen nagyon speciális műhelyjellegü munka a Zenés Szinháznak a programja. Cimarosa Titkos házassága, a Don Giovanni és egyedül volt az Ökör a háztetőn.

De az idei bemutató, a Szinlelt együgyüség sem egy konvencionális rendezés. Ha most ezek eddig egy kisérleti állapotban, nyilván alacsóbban kerültek szinre, most a vár az mindenféleképpen egy populárisabb témaválasztást kivan, hát sok elképzelésünk van, és reméljük, hogy a játszási körülmények változásával lépést tud tartani a müsorválasztás és az ottani szervezés. Remélem, hogy több pénzünk is lesz. Vannak támogatóink, akik az anyagi bázist biztositják, de ugy érzékeljük, hogy sokkaltotálisabb formában kell támogatni egy olyan ügyet, amelynek akkora lehetőségei vannak. Az elkövetkezendő évnek egy olyan karakterét szeretnénk meghatározni, hogy a tudomány és technika által megdobbingalt művészeti ágaknak legyen az egyfóle bemutatkozási helye, seregszemléje, akár vetélkedő jellegü pályázati jellegü helyszine. Tulajdonképpen a képzőművészeti élet, a kinetikus szobrok, kiállitások, nagytéri lézerfényjátékok köré kapcsolódhatna majd a zenei élet és igénnyel egyfóle elektronikus komolyzenéhez kapcsolódó bemutatkozási lehetőséget. Nagyon kevés ez országban, és a szinjátszás hát atudományos fantasztikus irodalom az rengeteg lehetőséget biztosit arra, hogy akár a komolymüfajban, akár a szórakoztató, akár a prózai, zenés vonalon megfelelő szinvonalu ügyeket tudjon képviselni.

- És azt hiszem, hogy ezt nem is használtuk ki hazánkban, nemhogy Miskolcon.

- Igen. Nyilván akkor fordulhat komolyra az az ügy, hogyha kellő támogatást megkapjuk, mert ez már egy léptékkel többet jelent minden szempontból. Gazdaságilag is, szervezés tekintetében is, a háttérrendszer megteremtésében is, de reméljük, sőt biztos, hogy ennek van valami popularitása, amögött egy igényes produkciólehetőség is.

Zene.

- A királynők jegyruhája inspirálóan hatott a diszlettervező és rendező Gothár Péterre, az előadás két karmesterére, Selmeczi Györgyre, és Kovács Lászlóra, és mindazoknak a munkájára, akik a produkcióban részt vettek. A diszletek álfórtak valna Dóryné egykori ochósszekerén, bizonyitandó, hogy puritán kiállitással is lehetzenés szinházat játszani, és nemkötelező a szükös anyagiakra hivatkozni mindig, hoha a Miskolci Nyár nem vetekedhet más szabadtéri játékok kiemelt költségvetésével. A diósgyőri produkció nem követi hiven

az eredeti szövegkönyv fonalát. Zárójelben jegyezzük meg, köztudott, hogy Schnitter Ignác sem tisztelte tulkottan Jókai romantikus kisregényét. Ez az előadás egyrészt visszatérés a Jókai-féle eredetihez, másrészt folytatása egy Miskolcon folyamatosan megvalósuló művészi elképzelésnek, amelyen Jancsó Csárdáskirálynő-rendezése is nyomot hagyott. Schnitter eredeti szövege kibővült Kapet Zsuzsa és Pataki Éva átdolgozásában egy prológussal, és néhány epizóddal, amelyeket elsősorban Csákányi Eszter kivételes komédiásstehetsége indokol. Ő a cselekmény és a cselekmény mögött meghuzódó erők mozgatója. Szinrelépései teszik hihetővé magát a történetet, amelyet hol előrelendit, hol megakasztja. Ilyenkor idegen elemek, például egy Csárdáskirálynő-idézet, vagy a Lennék én rózsabimbó című Mikszpendal, az Egy boldog pesti nyár betétdala, egy részlet a János vitézből, valamint a Reszket a bokor kezdetü Petőfi-vers is belekerülnek az eredeti darab szövetébe. Csákányi Eszter egyik érdeme, hogy a megoperált nagyoperett nem veti ki szervezetéből az idegen anyagot. Amit viszont a rendezői elképzelés vetett ki Johanns Strauss dalmüvéből, az az osztrák cigány népszinmü és annak hamis cigányromantikája. Az ide figyelj, te bibas-féle együgyüség elhagyása csak javára vált a produkciónak, és igazolja azt a rendezői koncepciót, amelynek értelmében minden müfaj, még az operett is alkalmas önmagunk jobb megismerésére, Kor- és önkritikára, röviden a valóság müvészi tükrözésére. Az előadásban közremüködött a Nyári Zenész Szinház zenekara, ének- és tánckara. A zenekarban ott ültek a Miskolci Szimfonikus Zenekar tagjai is, akiknek zenei vezetője Kovács László, a diósgyőri Cigánybáró egyik karmestere. Az ő vezényletével készültek azok a felvételek, amelyek felidézik a Miskolci Nyári Cigánybáró előadásait.

Gothár Péter

A Kulturális eseményeket tudósitó rovat ismerteti a kiállitó művészek nevét, a kiállitás helyét és idejét:
Elena Kazovszky
Záborszky Gábor és
Gothár Péter művészek mindhárman a Marczibányi téri Ifjusági Házban rendezett kiállitáson szerepelnek együtt. A tárlat március 16.-ig tekinthető meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 15.
XIX. évf. 11. sz. 8. lap.

Gothár Péter, díszlettervező, rendező
Képző-ipar-fotó-és filmművészet.

Idő van 7/20. Filmjelenet (emlitve).

Budapest folyóirat, 1988., 2., 42-old.

Gothár Péter, rendező
[díuletterező]

- kerkeszlői üzenetek

2.

Élet és Irodalom Bp. 1986. fel. 7. XXX/6

Gothár Péter, [dinlettervező]
rendező

a Vignánhár Dürrenmatt előadásához
a dinletekhet tervezte.

Studer Andrea: A hölgy pedig visszatér 28.

Új Tükör B p. 1986 febr. 2. XXIII/5

Gothárd Erzsébet, belsőépítész

Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, Könyvtára, Bpest.

Építészek: Nanyi István és P. Pál Katalin (Közti).

Belsőépítész tervező: Fehérváry Sándorné,
Gothárd Erzsébet.

Szerkezettervező: Felkai Judit.

Kerttervező: Csontos Péter.

Magyar Építőművészet, 1986. 1., 32-old.

Gothárd Erzsébet, belsőépítész

Ifjúsági Ház, Eger. Építész: Jamesch Rudolf.

Belsőépítész: Gothárd Erzsébet; statikus: Szabó Balázs; gépész: Kovács Pál; elektromos: Szűcs Károly; befogadóképesség: 577 fő; a tervezés időpontja: 1979; a kivitelezés időtartama: 1979—1983; generálkivitelező: Heves megyei Tanácsi Építőipari Vállalat. Építésvezető: Kovács Miklós, Kiss András. Beruházó: Heves megyei Beruházási Vállalat, Madarász Gyula. Építési összköltség: 52,94 millió Ft. Fajlagos építési költség: 14,779 Ft/m², 3,210 Ft/lm³.

Magyar Építőművészet, 1984. 4., 32-old.

MDK

Gothard István, festö
/XX század./

Feketeruhás nö. Jel.: Gothard Pista Paris
1914.

Vászon.

gr.A lmásy-Zeleki Eva müv. int. /v.Ernst-Muz./
IX.Müvészeti aukció.1942 máj.lo.-töl kiáll. 18.-án
Kat. 12.1. aukció.

Gotthard István

— **A vasi képzőművészek kiállítása.** Szombathelyi tudósítónk írja: A vasi képzőművészek a szombathelyi kulturegyesület dísztermében reprezentatív, kiállítást rendeztek, amelyen *Czencz János* anyagán kívül felvonulnak a vasi képzőművészet tehetségei. Czencz Jánoson kívül, akinek a képei a kiállítás legszebb művei, *Gotthard István* finom, levegős tájképeivel, *Jaksa István* kifejező erejű férfiképmásaival, *Horovitzné Lukács Stefi* jól átgondolt tussrajzaival, virágcsendéleteivel és portréival, *Giay Frigyes* virágcsendéleteivel, *Alföldy* figurális kompozíciójának rajz és színbeli megoldásaival, tájképeivel és *Hodászy* kollekciója keltett figyelmet, de az egészen fiatalok, *Simon László*, *Háczky Egon*, *Bauer Mihály*, *Reich Imre*, *Gessel-Payer Endréné*, *Bauer Erzsi* bemutatkozása is sikeres. *Rajki István* Szent Imre szobra egyszerűsített, de modern felfogásával a kiállítás egyik értéke.

PH. 930 XII/2

PH. 930. XII. 2.

MDK

Gothard István, 2o.sz.

Feketeruhás nő, festm.

Almásy-Tel.Int. 8. aukc. 1942. febr.

14 l.

MDK

Gothard István, XX.sz.

Feketeruhás nő, festm.

Almássy Teleki VIII. 1942.
1.
14

dr. GOTHARD ISTVÁN, orvos, festő

Művészettörténeti művet irt Sterio Károly akadémiai festőművész élete-és művei cimmel. Vasi Szemle, 1937. 64-71. lap. Különlenyomatban is. 61. old

PARKAS DÉNES: A három Gothard fivér munkássága 65. old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 196[illegible]. II. köt. Szombathely, 1965

GOTHARD ISTVÁN, dr, orvos, festő

1869. ápr. 27-én szül. Herényben. Orvos lett. Párizsba ment,
A Sal Pétrier-benideggyógyintézethen dolgozott. Párizsba
intézetet nyitott a tábesben szenvedőknek. Két francia é
tekezés. Ideggyógyászati szakképesitést nyert. Háboruban
tengerész orvos. Majd Herényben telepedett le. Művész em-
ber is volt. 61. old

FARKAS DÉNES: A hároh Gothard fivér munkássága 53. old
888888888888

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1963. II. köt.
Szombathely, 1963

dr. GOTHARD ISTVÁN, orvos, festő

Mint orvos, Párizsban a Sal Pétrier-ben dolgozott, mint idegorvos.-De látogatta a párizsi Képzőművészeti Akadémiát is.-Itthon a Képzőművészeti Főiskolán tanult, Deák-Ébner Lajos tanitványa volt.-Majd a kecskeméti művésztelepen Iványi-Grünwald Béla tanitványa volt. 61.old

FARKAS DÉNES: A három gothard fivér munkássága 53.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 1963. II.köt.
Szombathely, 1963

drä

dr.GOTHARD ISTVÁN,festő,orvos

Nem csak festett,valóságos polihisztor is volt.,aki otthonos az orvostudományban,művészettörténetben,csillagászatban,festészetben.Hordozható festőkészlet készitésétől kezdve a belga puskák rajzának elkészitéséig és puskaagyak trevezéséig mindennel foglalkozott. 61.old

FARKAS DÉNES: A három gothard fivér munkássága 53.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1963. II.köt.
Szombathely, 1963

dr. GOTHARD ISTVÁN, orvos, festő

Stereo Károly festő leánya Szombathelyre ment férjhez. It
Itt került ismeretségbe Gotharddal, aki mint műtörténész
is érdeklődni kezdett Sterio munkái iránt. Önzetlen lel
kesedéssel ismertette és népszerüsitette Sterio nevét.
61.old

FARKAS DÉNES: A három gothard fivér munkássága 53.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, 1963. II.kot.
Szombathely, 1963

dr. GOTHARD ISTVÁN, orvos, festő

Párizsban a Sal Pétrierben dolgozott, mint idegorvos, de látogatta a párizsi Képzőművészeti Akadémiát is. It hon a Képzőművészeti Főiskolán Deák-Ébner Lajos tanitványa volt. 61.old.

FARKAS DÉNES: A három Gothard fivér munkássága 93.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 1963. II.köt.
Szombathely, 1963

dr.GOTHARD ISTVÁN,orvos,festő

Párizsban tanult,Ideggyógyász volt.,A Sal-Pétrier-ben dolgozott évekig.-De e mellett Párizsban rendszeresen látogatta az ottani Képzőművészeti Akadémiát,,majd itthon a Képzőművészeti Főiskolán tanult tovább. 61.old

FARKAS DÉNES: A három Gothard fivér munkássága 63.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 1963. II.köt.
Szombathely, 1963

dr. GOTHARD ISTVÁN, orvos, festő

Olaszországban volt /1903/, bejárta Algériát, Egyiptomot, Szudánt /1908/. Végigutazta Nyugat-Európát, Angliát és Észak-Amerikát. Utazásairól itthon érdekes beszámolókat tartott, jó kedéllyel s zamatosan mondanivalóit. 61. old

FARKAS DÉNES: A három Gothard fivér munkássága 53. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1963. II. köt.
Szombathely, 1963

dr. GOTHARD ISTVÁN ORVOS FESTŐ

Három testvér, Herényben születtek/ma Szombathelyhez tartozik. Az idősebb fivér Jenő fizikus, a másik Jenő a családi birtokot vezette, Gothard István orvos és festő i is volt. 55.cle

FARKAS DÉNES: A három Gothard fivér munkássága 5.. old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 196.. II.köt. Szombathely, 196.

dr. GOTHARD ISTVÁN, orvos, festő

Festményeivel részt vett a budapesti Műcsarnok és Nemzeti Szalon tárlatain is. Ritkán adott el képeket, mert sajnált megválni tőlük. Sok szép Szinyei-Merse stílusában alkotott tájképe díszítette otthonát. 61. old

FARKAS DÉNES: A három Gothard fivér munkássága 53. old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv. 1963. II. köt. Szombathely, 1963

dr.GOTHARD ISTVÁN,orvos,festő

Munkás életének tüdőgyulladás vetett véget 1948.okt.21-én.Mivel ő is ,mint két fivére utód nélkül költozott el vele kihalt a tehetséges család. 62.old

FARKAS DÉNES: A három Gothard fivér munkássága 53.old

VASI SZEMLE,Helytörténeti évkönyv. 1965.II.kot.
Szombathely, 1965

Gothárd Istvánné

A festészetet Jakse István Gothárd Istvánnal tanulta.

------: Vasi festők és szobrászok.
Művészet. 1976. augusztus - 13.old.l.

Gothárd-Jankó)

könyve

<) Üdülők, sportszállók tervezése és építése.

A Műegyetem Mérnöki Továbbképző Intézetének kiadványa.

1906 V IV 23

Dr Szaitz Lász

10 kor. s jár. ir. Ü

vet kezt ében megkisérel

tudomásul vétetik s az e

kor. végrehajtói, 70 fill

1 kor. 90 fill. árverési

együtt 6 koronában meráll

rehajtás terhe mellett 1

kötelezi.

Miről a felek ért

Gothard Zsiga, épitész
Muzeum, tervezet

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 1b 1.

MDK

Gothárd Zsigmond,ép.
Szül. Budapest,1900-ban

Oklev.kelte: 1922
" száma: 7529

A m. kir.József Műegyetemen okl.-t.abszolut.-t vagy okl. honositást nyert épitésznek névjegyzéke. 1873-1928-ig.
EI-EM 17.1. 1931 jan.15.

Gothárd Zsigmond.

A Nemzeti Szalon 1924 óta a 3.-ik balatoni tárlatát rendezi, melyen balatoni villa-tervei szerepelnek.

Pesti Hirlap, ápr. 1.

MDK

Gothard Zsigmond, ép.mérn.

egy kisigényü családi lakóházat és egy nyaralónak is használható kisigényü családiházat tervezett.

A MMEE-ben állandó intézménnyé alakult át ez a kiállítás. Két illusztr. a III.és VII.1./

Dr. Ry.L.: A"Hogyan építsünk?" kiáll. a Nemzetközi Vásáron. MMEE Közlönye 1933 máj.6. III.-VIII.1.

Gothárd Zsigmond, építész

MDK

Tervét megvették.

– : Új üdülőközpont Budapesten

3

ESTI HIRLAP, Bp, 1967. nov. 29.

ifj. Gothárd Zsigmond MDK

épitész

A Magy. Mérnök- és Épitész Egylet Közlönye
1939.febr.2.53-56.o.

Gotthárd Zsigmond, építész

L. Vákár Tubov

Vákár T.: Egy építésznőnök pályalandése 1930-36 33-34

Magyar Építőművészet, Bp. 1983 83/2

GOTHARD Zsigmond építész

Padányi Gulyás Jenőtől 1927

Tóth Elek: A budapesti Frangepán utcai református templom értékmentő - értéknövelő rekonstrukciója. = MTervezés 39, 1999, 2. 11-14., ill.

Katalógusa és a levéltáros. (Kiadja a) Szent István
és Tájépítészeti Könyvtár és Levéltár. Budapest,
ján angol nyelven

sztette: Kis-Rácz Antalné, Labádi Lajos és Vörös
tár. Szentes, 2000. 500 p.

ühely Füzetek; 4. Összeállította: Labádi Lajos.
s, 2000. 83 p.

vájci és hollandiai egyetemeken 1789–1919.
rban. Szerkeszti: Szögi László. (Kiadja az) ELTE

k tanulmányozásához. 2. kötet. "A nagy
0. Összeállította: Sipos András és Donáth Péter.
Budapesti Tanítóképző Főiskola (és az) Eötvös
624 p. ill. 2 térkép.

t írta: Bencsik János, Schalkhammer Antal, Szabó
y László, Bárdos István, Fűrészné Molnár Anikó
T. József, Kováts Sándor, Szamódy Zsolt és a
chív felvételei. A 2000. év tiszteletére Kiadja
Millenniumi Emlékbizottsága. Tatabánya, 2000.

zovich László. Száz magyar falu könyvesháza.
Száz Magyar Falu Könyvesháza Kht. Budapest,

om és szabadságharc szegedi dokumentumai a
k Csongrád megye történetéből; XXVIII. (Kiadja

Gotsik Éva

Baromfi etetés c. rajza az Ifj. Rajz és Iparművészeti kiállításon szerepelt /1967/ – sept.

Rajztanítás 1967. V. 9. l.

MDK

Gottermayer

könyvtábla-kollekciója tiszte és izléses.

A Magyar Iparművészet Karácsony.
Magyar Iparművészet. 1897/98 157-160.l. ?

MDX

MDK

Gottermayer Nándor ipm.

diszalbum bőrkötése

Különfélék. Magy. Épitőművészet 1897-98. 230. l.

Gossermayer

Magyar Sparmű vészet, 1902

II. évf. 4. sz. 145–168. o. / mag. von Leszce: 165–168. o.

Csakó Elemér: A torinói králítás.

MDK

Gottermayr, iparmüv.

Diener-Dénes: Magy. Iparm. Társ. karácsonyi kiáll. Magy. Iparművészet, 1900.

MDK

Gottermayer

bőrmunkák

Czakó E: A torinói kiállitás. Magy. Iparm. 19o2. 167. l.

MDK

Gottermayer

Lukács Zs: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1908, 257-258 l.

Gottermayer Károly, [ ]

h: Vágó Pál

Torma Tomas. Lélek és forma

Új Tükör B p. 1986. máj. 4.

24-25

XX III / 18

GOTTERMAYER Nándor Tőgyulató

Két rennel diszkötése, 1901?

ld. Borda 18 No. 6566

visszautazott Pestre é
lennek igérkező leletme
-fivérek szerető gondos
kierőt. Bekvártélyozta
épületbe, ahol kis régé
dégszoba mellett.

A leletmentés mind
tott, 1./ de közöttünk
ség ellenére - baráti
a Kis Kúria bája, lak
is gyakran felkereste
múlt, a tágabb Európa
érdeklődésük sok beszé
mat.

A helyzet a Kúriá

MDK

Gottermayer Nándor
imakönyvfedelek

Magy. Iparmüvészet, 1908. 1. képek.

MDK

Gottermayer

Kormányvásárlások az Iaprm. Társ. karácsonyi kiáll. Mücsarnok, 1899. 3.sz. 42 l.

MDK

Gottermayer

bőrmunkák

Divald K: Az Ipm Társulat karácsonyi kiáll.

Műcs. 1898, dec. 11. 179 l. 18o l.

Gottermayer MDK

Könyvtáblák Gottermayertől, béléspapirok Galambtól és kovácstól... Rauscher Lajos saját rendszerével maratott képei s Morelli Gosztáv fametszetei

az 1906-os Világkiállitáson.

28.o.

Czakó: Milanoi. 1907.

M.D.V

Gottermayer
könyvkötőmester

Lukianos: Széplányok egymáshoz
ceniú művet, Gottermayer bőrkötése
díszítette.

—: A XX. szalad könyvművészete, 42 lap

M.D.K.

Gottermayer
könyvkötőmester

Ady Endre: Új Hellász
Ady Endre: Első verseskötete
művelet Gottermayer bőrkötése
fedi

—: A XX. század könyvművészete – 43 kép.

Gottermayer
könyvkötő

M.D.K.

Goethe: A napló ámú műve
szinezett eredeti pergament kötés-
ben lett kiadva 1921-ben

—: A XX század könyvművészete — 47 lap

M.D.K

Gottermayer
könyvkötő

Petronius: Trimalchio lakomája
című könyv Gottermayer bőrkötése-
ben van.

—: A XX. század könyvművészete — 46 lap

MDK

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Gottermayer ip.müv.

Könyvkötészeti munkái nagyobrészt csinosak. Különösen sikerültek egyes magyar ékitményü keretei. Az emult évhez viszonyitva uj dolgot nem hoz.

Dienr Dénes József: A karácsonyi kiállitás. Magyar Iparmüvészet. 1905 ? . 11.- 20.1.

MDK

Gottermayer Nándor

Műcsarnok 1901. 147. l.

MDK

Gottermayer Nándor

Gulyás Pál: A könyv sorsa Magyarországon ...
Magy. Könyvszemle, 1923. 198, 199 l.

Gottermayer Nándor könyvkötő

MDK

Délmagyarországi kiállítás.
Díszkötésű könyvekkel szerepel.

Schwind Béla: A délmagyarországi kiállítás ról
Grafikai szemle 1891. Sz. 136.

MDK

Gottermayer Nándor

Készitette Boross Rudolf: Jegyzőkönyv, bőrből /4 db./. Kiállitva az Iparmüv. Társ. 1899. évi karácsonyi tárlatán. A műtárgyak az Iparmüv. Muz. számára vásároltak között.

Cikk: A miniszter vásárlásai.

Magyar Iparművészet, 1899. 38.l.

MDK

Gottermayer Nándor, diplome de mérite

A torinói kiállitás kitüntetései. Magyar Iparművészet 1902. 246.l.

MOK

Gottermayer Nándor
könyvkötő. Könyvkiadó

díszkötés és bőrmetszéssel gerepel
1. a párisi világkiállításon
(Arany érem)

ifj. Aigner Aulal: Vázlatok mainzi
és párisi utamról.
Grafikai Szemle 1900 évf. 9 sz. 125 l.

Galternmayer Nandor

M.D.K.

könyvkötő

Mikszáth Kálmán: A jó paló cok
csinú művet bőrkötéssel látta el.

—: A XX szarád könyvművészete — 48 lap

MDK

Gottermayer Nándor

Bronzérem kitüntetése a párisi világkiállitáson. /Bőrdiszmű, kefe- és kosarfonó oszt./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 357.l.

Gottermayer Nándor

Arcképét bemutatja a lap. Repr.
"Magyar könyvkötészet" cimmel a lap beszámol a müvész munkájáról: Németországban tanulta a könyvkötészeti iparmüvészetet. A cikk a magyar könyvkötészet uttörőjeként emliti. Mestere az ornamentika müvészetének, avatott a miniatura és a figurális diszités minden részletében. Az ezredéves kiállitáson bemutatott müveivel az állam aranyéremmel tüntette ki.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 25. VIII. évf.
52. sz. 842-843. lap.

Gottermayer Nándor

Németországból való hazatérése után igen nagy szegénységben volt , egy kis udvari mühelyben kezdett dolgozni. Lassan felismerték müvészetét és „a szegényes, Váci-utcai kis udvari mühelytől, az uj Lőrincz-utcai lakházig az ut a magyar könyvkötészetnek egész ujkori történetét foglalja magában."

A HÉT, Bp. 1897. dec. 25. VIII. évf.
52. sz. 842-843. lap.

MDK

Gottermayer Nándor
könyvkötő

kézitette Brody Sándor író és Pusztai Ferenc nyomdáz
terve zerint az Ezüst kecske "c. album zerü
könyv kötését" Moiré kötés erc refiefben női
alak. A tábla elején dombornyomatban liliom. –
–: Ezüst kecske

Grafikai Szemle 1892 évf. 12 z 193 l.

Gottermayer N. Königskötö

Ipermüvériet 1896-ban 217.

Gottermayer könyvkötészete

FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

Ha van otthon régi, piros kötésű Vernéje, kérem, vegye le egy pillanatra a polcról, és nézze meg a könyv hátlapját. Biztosan megtalálja a benyomott feliratot: Gottermayer N. Könyvkötő Budapesten. De ugyanezt találja a sötétkék kötésű, aranybetűs Eötvös Károly-sorozaton is. E cégfelirat másik változata szerepel a régi, barna-arany színű Herczeg Ferencek hátoldalán: Gottermayer Nándor Könyvkötői Műintézet Budapest. S ez a műhely jegyzi az igényes és szép Rákosi Viktor-sorozatot vagy Gracza György piroskötéses szabadságharc-történetét. És még sok-sok ízléses darabot, „könyvműtárgyat", díszkötésű művet a XIX–XX. század fordulójáról. Átvészelték egy évszázad viharait, ma is a könyvtárak díszei, antikváriumok keresett és drága darabjai. Egyetlen piros Verne például ezreket ér, s hogy ilyen drága, az nagyban köszönhető a tetszetős, kéz- és szemsimogató könyvkötésnek.

Gottermayer Nándor körülbelül az lehett a száz évvel ezelőtti Budapesten a könyv műfajban, mint Róth Miksa az üvegművészetben vagy Jungfer Gyula a díszkovácsszakmában. Azok egyike, akik meghatározták a boldog századelő igényes tárgykultúráját. Az ipart a Váci utcában kezdte, onnan költözött át, már megbecsült mesterként 1897-ben a Lövész utcába. Költözködéséről a népszerű irodalmi folyóirat, A Hét is beszámolt. Ekkor már olyan nagy kiadók dolgoztattak vele, mint a Révai Testvérek vagy a Singer és Wolfner.

Nagyszerű műintézetének nyoma még ma is felfedezhető a Királyi Pál (egykor Lövész) utcában. A 7. számú ház homlokzatán kiolvasható a régi cégfelirat betűinek helye: Gottermayer Nándor könyvkötészete. A lakók azonban szinte semmit sem tudnak már róla. Ha arra sétálunk, jusson azért eszünkbe, hogy itt születtek a régi Magyarország legszebb könyvei.

Csordás Lajos

Lelőhely

Lakcíme: Damjanich utca 29.

Huszonhárom igazolványt és tagkönyvet gyűjtött össze 1945 áprilisa és 1962 júniusa között Tsuk Árpád mérnök és építőmester. A szabályos vonású férfi ennyi idő alatt bizony meg is öregedett kissé. A fényképek tanúsága szerint arca megeresztkedett, haja meggyérült. Talán épp ezt volt hivatott ellensúlyozni egy pompás bajusz.

Tsuk Árpád személyazonossági igazolványát 1945. április 26-án állította ki a Magyar Rendőrség Budapesti Főkapitánysága. Ebből megtudható, hogy 1896-ban született Budapesten, és a VII. kerületi Damjanich utca 29.-ben lakott. Az igazolvány hátára gépelt megjegyzés szerint ebben a hónapban a jövedelme – „mint a közmunka váltság alapja" – 500 pengő volt. A közmunka elől azonban így sem tudott teljesen kitérni: az ősszel kiállított „Havonta 4 napot dolgozó közmunkás igazolványa" jelzi, hogy egészen 1946 júniusáig a VII. kerületi mérnöki hivatalban teljesített szolgálatot.

Tsuk Árpád még 1945. április elsején belépett a Szociáldemokrata Pártba, fizette is a tagdíjat kerek három éven át. Az 1948. év áprilisa viszont már a kommunisták között találta. Ideiglenes tagsági igazolványt kapott, hogy aztán júniusban már a Magyar Dolgozók Pártja kötelékében írja alá 6581-es sorszámú pártmunkás-igazolványát Kádár. Egy tűzpiros, a „VII. ker. ház- és tömbmegbízottak testülete" által kiadott igazolványból ugyanakkor azt tudhatjuk meg, hogy a mérnök a Damjanich utca 29. alatti ház megbízottjaként is tevékenykedett.

Az 1948-as év más változásokat is hozott Tsuk Árpád életében. Áprilistól a Kisiparosok Országos Szabadszervezetét erősítette, jelesül az építőipari szakosztályt. Persze a szakszervezetbe is belépett. A bolhapiacon megvételre kínált okmánykötegben egy 1948-as okirat maradt fenn: novembertől a Magyar Közalkalmazottak Országos Szabadszakszervezete tagja lett. Ekkor már a Magyar Építés- és Közmunkaügyi Minisztériumban dolgozott, a VII. főosztály Magas-építőipari Igazgatóságán, osztályvezető-helyettesi beosztásban. 1950 áprilisáig tartott a közalkalmazotti munkaviszonya.

Tsuk Árpád azonban minisztériumi tisztviselőként is mindent megtett azért, hogy képezze magát. A pártiskolán kezdő és haladó szemináriumon vett részt, majd hathetes általános és négyhetes kongresszusi kurzust végzett. 1948 októberében belépett a Magyar–Szovjet Művelődési Társaságba (53 213. tag volt a sorban), decemberben pedig a Magyar Könyvbarátok Kultúregyesületébe. A Vörösmarty tér 4. szám alatt működő szervezetben minden egyes tag felvételét az Elnöki Tanácsnak kellett jóváhagynia.

1950-ben a mérnök megvált a minisztériumtól. December 17-én a 21. számú Állami Építőipari Vállalatnál találjuk. Aligha nem több évtizedes gyakorlatát kamatoztatta, amikor a kalkulációval foglalkozó osztály élére állt. Érdeklődése a tudomány felé fordult: 1951 júniusában előbb a Magasépítési Tudományos Egyesületbe, egy hónapra rá az Építőipari Tudományos Egyesületbe lépett be.

MAGYAR-SZOVJET MŰVELŐDÉSI TÁRSASÁG
ВЕНГЕРСКОЕ ОБЩЕСТВО КУЛЬТУРНОЙ СВЯЗИ С СОВЕТСКИМ СОЮЗОМ
Központ: Budapest, VII., Erzsébet-körút 9-11
Будапешт, VII., Ержебет-кёрут 9-11
Telefon: 425-994, 425-995 425-996

53.213. sz. / №

Tagsági igazolvány
Членское удостоверение

Név / Имя: Tsuk Árnád
Foglalkozás / Занятие: mérnök
Szül. év és hely / Год и место рождения: 1896. Budapest
Lakcím / Адрес: Bp. VII. Damjanich-u. 29.
Belépett / Вступил: 1948. október 15.

főtitkár – ген. секретарь elnök – председатель

Egy újabb évtized elteltével, hatvannégy éves korában a mérnök kérte a felvételét az Építők Természetbarát Egyesületébe. A Magyar Természetbarát Szövetség által 1960 februárjában kiállított igazolványában azonban egyetlen próbát sem igazoltatott. Igaz, annál szorgalmasabban látogatta a TIT József Attila Szabadegyetem nyelviskoláját. 1962 februárjában beiratkozott az angol nyelvi kurzus hatodik félévére, amelyet olyan sikerrel végzett el, hogy Ofner Ferencné a hetedik szemeszterre is javasolta őt.

Nagyjából ennyit tudunk Tsuk Árpád életéről. Történetünk szempontjából talán csak az lehet még fontos, ami Ferkai András építészettörténeti munkájából kibogarászható. A Pest építészete a két világháború között című vaskos kötetből kiderül: Tsuk nevét tervezőként nem jegyezte ugyan föl a krónika, de kivitelezőként annál inkább. Ő építette például a Falk Miksa utca 14. alatti, Pogány Móric által tervezett házat.

Az ő keze munkáját dicséri a Damjanich utca 29. is. Ez az épület – amely 1945 áprilisától az összes igazolványában lakcímeként is szerepel – 1941-ben került tető alá. A későbbi események ismeretében mégis az az igazán elgondolkodtató, hogy a terveken Tsuk Árpád nevét nemcsak a kivitelező, hanem a háztulajdonos rubrikájába is bejegyezték.

N. Kósa Judit

pig. A Győrfree elnevezésű programsorozatban – a koncerteken kívül – tárlatokat is láthatnak az érdeklődők. Ma *Bozsaky Dávid* Élő csönd című fotókiállítását nyitja meg *Hárs György Péter* esztéta, holnap *Szőke Szabolcs* mutatja be a fesztiválközönségnek festményeit és grafikáit, vasárnap pedig *Grencsó István* fényképeit állítják ki a MU-ban. Utóbbi tárlat megnyitóján a művész szaxofonozik, a Grencsó Kollektíva pedig szintén fellép Fekete kenyér című műsorával. Ugyancsak vasárnap muzsikál *Szabados György* zongoraművész.

ti Hónapot idén is megrendezik a Budapesti Művelődési Központban (XI., Etele út 55.). A nyitóprogram ma és holnap: a Virtuális Galériák Találkozója.

Az előadások és vitafórumok ma délelőtt tíz órakor kezdődnek. Téma lesz a virtuális műtárgy-kereskedelem, valamint a művészet megjelenése az interneten. Nyílik egy különleges tárlat is, amelyen a virtuális galériákat – különböző látványelemekkel színesítve – műtárgyként állítják ki. Mindemellett mindkét napon – délelőtt tíz és délután hat óra között – lehet vásárolni kortárs amatőr művészeti alkotásokat a helyszínen.

A főváros sara

Környezetvédelmi céllal nyílt tárlat Hodossy Ilona fotográfus szociofotográfiáiból az Ökokollégium Artgalériában (III., Szél u. 11–13.). A tárlattal – amely november 5-ig tekinthető meg – a budapestiek figyelmét szeretnék felhívni arra, hogy tartsák nagyobb becsben a fővárost.

Hodossy Ilona fotográfus két éve készít szociofotográfiákat a főváros elhanyagolt, szemetes területeiről, megrongált épületeiről. Fotói helyzetjelentések a falfirkákkal csúfított aluljárókról, a telefonfülkékről, a kutyapiszokkal és eldobált hulladékkal aknázott belvárosi utcákról. Fölháborodása késztette az alkotót arra, hogy kiállításán bemutassa azt a nemtörődöm magatartásformát, amely a legtöbb városlakót jellemzi. A felvételek látleletek a korról, amelyben lehetséges, hogy levágják a karjait a Margit-szigeti szobroknak, graffitit rajzoljanak az épületek falára, vagy tönkretegyék a Duna-part hangulatvilágítását adó díszes kovácsoltvas lámpákat.

A fotográfus tehát képeivel harcol az öncélú rombolás ellen. – Talán a tárlat majd emlékeztet arra, hogy a környezet védelme közös ügyünk – véli Hodossy Ilona. Példaként hozza Prágát, ahol bizony nem gyűlt volna fel ilyen gazdag anyag. Itt, Budapesten viszont kénytelen-kelletlen talált témát. Persze fejlődik a város, az építkezések után marad is hulladék bőven, amit leleplezhet a lencse. A környezetvédő fotós reméli, tárlatával talán eléri: tisztuljon környezetünk.

H. D.

A fotográfus képeivel harcol az öncélú rombolás ellen

ván által szervezett Bolygó Hollandok Irodalmi Fesztiválnak a Bárka Színház (VIII., Üllői út 82.) ad otthont. Előadásokra, felolvasásokra, kerekasztal-beszélgetésekre, vetítésekre és koncertekre várják az érdeklődőket október 26-án és 27-én.

Az egyik legtehetségesebb fiatal holland szerzőnek tartják *Arnon Grunberget*. A New Yorkban élő költő, regény- és drámaíró *Zilahy Péterrel* beszélget szombaton délután két órakor a Bárka Színházban, a Bolygó Hollandok Irodalmi Fesztiválon. Mindössze egy órát hagytak a szervezők a két írónak az eszmecserére, háromkor ugyanis már a Nagyvilág című folyóirat holland számának bemutatója kezdődik. A kiadványban – többek között – Arnon Grunberg és *Harry Mulisch* művei szerepelnek. Négykor újabb beszélgetésre várják az érdeklődőket: az ugandai *Moses Isegawát* kérdezi majd *Lángh Júlia*. Az afrikai szerző Hollandiába költözött, hogy megírja „az afrikai nagyregényt". Első kötetének az Afrikai krónika címet adta.

Megnőtt az utazás és a kivándorlás ázsiója a modern irodalomban – ez az alapgondolata a szombaton este nyolc órakor kezdődő Bolygó Hollandok Írótalálkozónak. A szervezők elképzelése szerint a kerekasztal-beszélgetés résztvevői „írói létükkel példázzák" majd a fenti tételt. A találkozóra ugyanis New Yorkban letelepedett holland írót, erdélyi születésű, magyar anyanyelvű, de holland nyelven publikáló szerzőt, holland állampolgárságot felvett ugandai írót, valamint egykor Izraelben élő, holland költőnőt hívtak meg. Az eszmecserét *Németh Gábor* vezeti. Zenei programmal, a Yengibarjan Trió világzenei koncertjével zárul a fesztivál első napja.

Ismét Hollandiához kötődő szerzőket faggatnak a Bárkában vasárnap. Délután egy órától az Erdélyben született, magyar származású *Stephan Langgal* beszélget *Szénási Zsófia*. Langnak nemrég két regénye is megjelent hollandul. A második, a Vakondvadász magyarul is olvasható.

modern metaforáival kapcsolatos kutatásait foglalta össze kötetében, A metaforamasinában. Johan Goudsblom Tűz és civilizáció című könyvének magyarországi megjelenésére érkezik Budapestre.

A hiúzból, *Judith Herzberg* darabjából olvas fel részleteket *Börcsök Enikő* színművész délután fél öttől. A szerző *Forgách Andrással* beszélget művéről. Egy este Harry Mulischsal és *Esterházy Péterrel* a címe a fesztivál vasárnap, fél nyolckor kezdődő programjának. Harry Mulischt leginkább A mennybolt felderítése, valamint Siegfried című könyveiről ismerik az olvasók. Egy fekete idill című regényének magyar kiadása a napokban került a boltokba. A Bárka-esten – az eszmecserén kívül – a szerzők legújabb műveikből olvasnak fel néhány részletet. A moderátor *Váradi Júlia* lesz.

Egy Láthatatlan történet, Szemző Tibor és a Gordiuszi Csomó kinematográfikus koncertje zárja a Bolygó Hollandok Fesztiválját, este fél tízkor. Hamvas Béla szövegeire komponált darabot ad elő zenei társulatával Szemző. A fesztiválvetítések képanyagát *Forgács Péter*, valamint a Privát Fotó- és Filmarchívum bocsátja a szervezők rendelkezésére. A programsorozat vendége lesz a holland fotográfus, *Hans van der Meer* is, akinek képei a rendezvény teljes idején láthatók a Bárka Színházban.

D. V. G.

A Bolygó Hollandok Irodalmi Fesztiválon szombaton délelőtt tizenegy órakor *Hany Abu-Assad* rendezését, A tizennegyedik csirkét vetítik, este hatkor pedig *Jeroen Krabbé* moziját, a Pogygyászmegőrzőt játsszák. Szintén Krabbé készített filmváltozatot *Harry Mulisch* regényéből, A mennybolt felderítéséből, amelyet vasárnap délelőtt tizenegykor vetítenek a Bárkában. Ugyanaznap, este tizenegykor a Charlotte című filmet láthatja a fesztiválközönség.

Folytatódik a Millenáris Park (II., Fény u. 20–22.) koncertsorozata. Ezúttal is zenei csemegéket kínálnak a közönségnek, most azonban nemcsak a dzsessz jegyében. Ma a Belga együttes, 27-én a Folkestra, 31-én pedig a Babos Project Romani koncertezik este nyolc órától.

A Millenáris Teátrum és a Fogadó továbbra is neves együtteseknek ad otthont. Ma este nyolc órától a fiatalok egyik kedvence, a Belga együttes koncertezik a Fogadó épületében. A csapat a szatirikus hip-hop irányzat képviselője, zenei paródiákat játszanak. Ők azonban nemcsak a műfaj képviselőit, hanem saját magukat is kigúnyolják. A zenekar tagjai – *Kékesi Balázs, Jäger Barnabás, Győrffi Tamás, Paizs Miklós* és *dj Titusz* – muzsikájukat az esztrád hip-hop kategóriába sorolja.

A Folkestra vasárnap este nyolc órától lép a Teátrum színpadára. Az együttes világzenét játszik, a műfajt viszont keverik dzsessz-, magyar népzenei és balkáni folklór elemekkel, és így valódi fúziós muzsikát hoznak létre. Az együttes dalait főként – a kavalon, gadulkán, furulyán, tamburán és dudán játszó – Monori András írja, kinek nevét színházi zeneszerzőként ismeri a közönség. A zenekarban *Polya Bea* énekel, *Pusztai Gábor* dobol, *Nagy Péter* nagybőgőzik, *Váczi Dániel* szaxofonozik, *Kovács Tamás* kongázik, és *Dely Zsolt* harmonikázik.

A dzsesszrajongók ritkán hallhatják *Babos Gyula* autentikus formációját, a Babos Project Romanit. A tel-avivi dzsesszfesztivál után ezúttal a Teátrumban adnak koncertet, október 31-én este nyolc órától. Az ismert dzsesszgitáros, Babos Gyula csapata dzsesszmuzsikát játszik világzenével ötvözve; fő irányvonalként a cigányzene alapmotívumait szövik szerzeményeikbe. A roma zene hagyományait vegyíti a modern dzsesszszel a mindig új utakat kereső gitárvirtuóz, aki ezúttal tehetséges fiatalokkal vette körül magát. A csapatban *Hárs Viktor* nagybőgőzik, *Nagy Lajos* zongorázik, *Borlai Gergő* dobol, *Kunovics Kata* és *Jelinek Emil* énekel.

H. D.

Gottermayer Nándor

kompokotó

élet.

† 1924.

l. – 72 évés korában

1852

Magyar Iparmúvészet

1924. 121. l.

nerint
7. Marosi Mihálynak
fénképfelvételek elő
8. Hugyecz László müeg
gatónak utinámlá
9. Holesch Béla müegy
gatónak utinámlá
10. Ondrejkovits József
építőmunkálatokér
11. A müemlékek Om. b
felvett előleg 1911
12 Ondrejkovits József
építőmunkálatokér
13 A müemlékek om. b
felvett előleg 1911.

O

Egyenleg

Alulirott a müemlékek
pénztárába visszafizet
Budapest 1912 julius

Gottermayer Nándor

Láid

M. Iparmivészet

1924. 121. l.

AI- ÉS ROKONIPAROSOK
ESÜLETE
UTCA 12, I. 4., TELEFON 82-48.

k y V i k t o r
könyvnyomda r. t.
tóságának

B u d a p e s t e n.

t b. soraik folytán igazoljuk, hogy
január hó 21.-étől életbelépett
n életbelépett 15·5 %-os, az ez évi
%-os és az ez évi február hó 25.-én

HAZAY ISTVÁN.

Khuen-Héderváry Károly horvát bán, *Tisza* Kálmán, *Jókai* Mór, *Rakovszky* István, az állami számvevőszék elnöke, *Fabiny* Teofil, báró *Hornig* Károly veszprémi püspök, *Berzeviczy* Albert és mások.

Vaszary Kolos herczegprímás szerencsekivánataihoz hozzá teszi levelében, hogy «a nagyértékű szellemi tőke, melyet ötven évvel ezelőtt a doktori diplomával szerzett meg magának, édes hazánk közügyeinek még továbbra is nagy hasznára és üdvére legyen.»

Széll miniszterelnök így írt: «Doktorrá avattak ezelőtt ötven évvel: csakhamar doktora lettél az ország közhangulatának nehéz időkben, buzdítottad, kitartásra tanítottad a nemzetet borus napokban. Az egész nemzet hálás szivvel üdvözöl ezért ma, midőn én is sietek legbensőbb, legőszintébb és legmelegebb szerencsekivánataimnak kifejezést adni, ki Veled egy zászló alatt, ugyanazon eszmék diadaláért küzdve mint három évtizedet meghaladó időn át munkásságod és érdemeid legközvetlenebb szemlélője tanúltalak tisztelni és nagyrabecsülni.»

Lukács pénzügyminiszter ezt irta: «a politikai élet nehéz küzdelmeiben ötven éven át mindig résen állani olyan szép viszaemlékezés, a mely neked a jövőben is bizonyára uj erőt fog adni arra, hogy közhasznu tevékenységedet az eddigi nyomon dicsőségen folytathassad.»

Wlassics Gyula hosszabb levélben köszöntötte a jubilánst, s annak egyik része így hangzik: «Az ötven évnek egyik legnevezetesebb korszaka s neked bizonyára legkedvesebb emléked az az idő, a mit felséges Nagyasszonyunk, Istenben boldogúlt Erzsébet királynénk körében töltöttél, tanítva őt az édes magyar szóra. Tudjuk, hogy te nemcsak beszélni tanítottad a nagy királynét magyarul, nem csupán a nyelv szépségeire oktattad őt. Neked nagy részed volt abban, hogy királynénk megismerte a magyarok történetét, megtanult magyarul érezni is, hogy a magyar szó varázsa szivéig hatott s azt felénk hajlította. Ha más érdemed nem volna is: méltán tarthatnál számot Magyarország hálájára.»

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter sajnálkozását fejezi ki levelében, hogy betegeskedése miatt nem élőszóval mondhatja el: «hogy az országnak mennyit használtál; a hirlapirodalomnak mekkora tekintélyt, hatalmat szereztél.»

Tisza Kálmán: «A ki oly szerencsés volt, mint én, évtizedeken át élni veled igaz barátságban, egyetértésben, annak talán joga is, de minden esetre kötelessége, hogy előtted kifejezze örömét és tiszta szivből jövő jókivánatait.»

Jókai Mór a következő levelet intézte: «Kedves Barátom! Egy öreg bajtársnak fogadd legőszintébb üdvözletét jubileumod alkalmából. Munkában, szenvedésben együtt osztoztunk. Ha azt elismerés követte, együtt örülhetünk. Az Ég áldjon meg tégedet és tartson meg sokáig tieiddel együtt. Baráti üdvözlésemet ismétlem Budapesten, életem legnehezebb napjaiban, 1901. igaz hived Dr. *Jókai* Mór.»

November 10-ikén Falk Miksának a Lloyd-épületben levő lakása mellett, a «Pester Lloyd» szerkesztőségében gyülekeztek a tisztelgők. A szerencsekivánatok kifejezése sok időt vett igénybe. Örvendve győződött meg mindenki, hogy Falk Miksa szellemi frissesége mellett testi ép erejét is mennyire megőrizte.

Elsőnek a «*Pester Lloyd*» szerkesztősége tisztelgett. A jubilánst *Veigelsberg* Leó helyettes szerkesztő üdvözölte, mire *Falk* Miksa szeretetreméltón és elmésen válaszolt. A szerkesztőség bécsi levelezői és a lap kiadó hivatalának személyzete külön tisztelgett. Következett a bécsi *Konkordia* hirlapirók egyesületének küldöttsége, melynek nevében *Bauer* Gyula német nyelven hálásan emlékezett meg arról, hogy a Konkordia egyik alapítója Falk volt.

Ezután a *Magyarországi Hirlapirók Nyugdíj-intézete* tisztelgett *Heltai* Ferencz alelnök vezetésével, a ki üdvözölte a nyugdíjintézet egyik megalkotóját. *Falk* a válaszában ezeket mondta: «Ha igaz, hogy én egy kis tekintélyt szereztem a hirlapirodalomnak, hát akkor az urakon áll most ezt folytatni. Az Isten tartsa meg a második és a harmadik nemzedéket is. A mi az elsőt illeti, én épen ma éjjel gondolkoztam arról, hogy azok közül, a kik velem együtt léptek az irói pályára, alig él ma egy féltuczat. Ott van Jókai, Gyulai, Lauka. Nem az bánt engem, hogy én öreg vagyok, hanem az, hogy kihalnak mellőlem, a kiket ismertem és hogy a legujabb generácziót már alig ismertem.»

Erre átadták a *dísz-albumot*, mely a nyugdíjintézet tagjainak emléksorait foglalja magában. Az album kötése művészi. Táblája szabadkézzel készült domborművű bőrmetszet, antik színezettel. Babérágak környezte könyveken tintatartó és toll mellett a tudomány jelképe, a bagoly látható, fölötte a jubileumi évszámokkal. A színezés olyan, hogy a régiség platinája látható a munkán. A díszmű *Gottermayer* Nándor könyvkötő műhelyében készült és tanúbizonysága annak, hogy hazánkban a könyvkötő ipar immár iparművészetté fejlődött.

Még másnap is több küldöttség folytatta a köszönteseket.

Több küldöttség jelent meg még sorra. A *Budapesti Ujságirók Egyesülete* nevében *Vészi* József országgyülési képviselő, az «*Otthon*» irói kör nevében *Rákosi* Jenő üdvözölte Falk Miksát. A *vidéki hirlapirók országos szövetségének* nevében *Kulinyi* Zsigmond elnök mondott üdvözlő beszédet, a *katholikus* irók és hirlapirók országos *Pázmány-egyesületének* nevében *Margalits* Ede dr. egyetemi tanár, a *lipótvárosi kaszinó* köldöttsége nevében *Lánczy* Leó elnök, az *I. kerületi választópolgárok* küldöttsége nevében Babarczi *Schwartzer* Ottó dr. udvari tanácsos, a *kereskedelmi csarnok* nevében *Jellinek* Henrik elnök. Ugy ezek, mint a *Pesti Lloyd* társaság, a *keleti akadémia*, s több részvénytársaság üdvözleteire is meleg válaszokat adott Falk.

*

A tudomány-egyetem küldöttsége nov. 10-ikén délben nyújtotta át Falknak az aranydiplomát.

Falk lakásán megjelentek: dr. *Vécsey* Tamás rektor, dr. *Medveczky* Frigyes bölcsészetkari dékán, dr. *Lánczy* Gyula, dr. *Békefi* Remig és *Sághy* Gyula egyetemi tanárok, továbbá dr. *Margitay* Antal egyetemi tanácsjegyző. Az egyetem két pedellusa díszruhában magával vitte az egyetemnek nagy és a bölcsészeti karnak kis szkeptrumát. Dr. *Vécsey* Tamás rektor, a ki a rektori méltóság jelvényeit viselte, ünnepi beszédében fölidézte a félszázad előtt való doktorrá-avatás emlékeit. Dr. *Medveczky* Frigyes, a bölcsészeti kar dékánja is szép szavakkal fordúlt Falkhoz.

A beszéd után *Vécsey* rektor a sceptrum elé állt és jobbját nyújtva az ünnepeltnek, így szólt: «Jubiláris doktorrá avatom és fogadom!» Hasonló kijelentést tett a dékán is. *Falk* Miksa meghatva köszönte meg az ünnepeltetést. «Önkéntelenül is visszapillantok az 50 év előtti időre — mondá. — Akkor az élet tavaszát élveztem és egyénileg hasonlíthatatlanúl jobban éreztem magamat, mint ma. De viszont, ha a haza állapotát veszem szemügyre, ha visszaemlékezem arra, hogy mi akkor az összes tárgyakat latinúl tanúltuk és hogy már nagy vívmány volt, a mikor 1845-ben vagy 46-ban, a midőn én absolváltam, magyar nyelven állították ki a bizonyítványokat, akkor mégis el kell ismernünk, hogy Magyarország és a magyar nemzet azóta óriási előmenetelt tanusított és így az egyén értéke hátra kell hogy lépjen a haza érdekeinek ilyen lendülete mellett». Beszédét lelkesen megéljenezték. Ezután *Falk* átvette a szép kivitelű aranydiplomát s megmutatta az egyetem képviselőinek ötven év előtt nyert oklevelét és régi bizonyítványait, melyeket gondosan megőrizett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Arany László összes művei. Közrebocsátja *Gyulai* Pál. Ez öt kötetes gyűjtemény, melyben most egybegyűjtve találja az olvasó a kitűnő költő és iró irodalmi munkásságának összes emlékeit, Arany László özvegyének szerető gondoskodásából lát napvilágot. Eddigelé Arany Lászlót inkább csak mint költőt, a «Délibábok hőse» s más jeles költemények szerzőjét s mint népmesék gyűjtőjét ismerte a közönség és az irodalom, összes műveinek e kiadásából láthatja, hogy mint prózaíró is a legjelesebbek közé tartozott. Költeményei, melyek néhány év előtt külön kiadásban is napvilágot láttak, e gyűjtemény

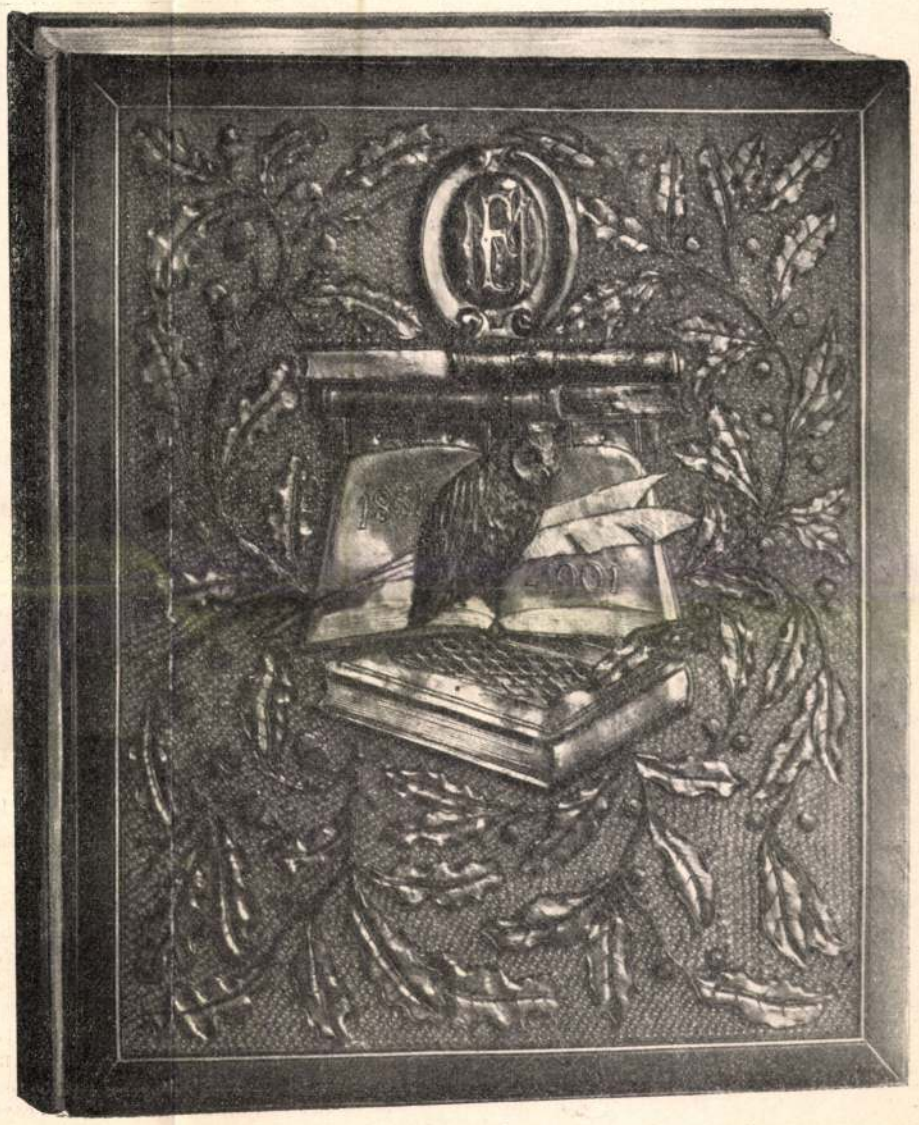

A HIRLAPIRÓK NYUGDIJINTÉZETE TAGJAI ÁLTAL FALK MIKSÁNAK AJÁNDÉKOZOTT ALBUM.

első kötetét töltik be. Ugyane kötet végén olvashatni azt az egyszerűségében megható, mély érzésű emlékezést, melyet Arany László korán elhúnyt nővére, Arany Juliska és ennek leánya, Széll Piroska életének végső idejéről, mindkettőjüknek szomorú haláláról írt s szűk rokoni és baráti kör számára, kézirat gyanánt akart kiadni. Mint a közrebocsátó, Gyulai Pál írja, e kis munka «bánatos emlék, költői felindulás szülötte s hogy elégiává nem vált, csak a verses alak hiánya akadályozta». Megindulással olvashatja mindenki: a testvéri s nagybátyai szeretet oly mély, szívhez szóló nyilvánulását találja benne, művészileg is oly finomsággal és igazsággal kifejezve, a milyenre alig van példa irodalmunkban. Ennek a visszaemlékezésnek közlését mai számunkban kezdjük meg. A gyűjtemény második és harmadik kötete Arany László irodalmi, nyelvészeti, történeti, politikai, társadalmi, jogtudományi tanúlmányait, politikai beszédeit, bírálatait tartalmazza, melyeknek legnagyobb része névvel, vagy névtelenül annak idején a «Budapesti Szemlé»-ben jelent meg. Ezeket a műveket, mivel eddigelé összegyűjtve nem voltak még, nem méltatta érdemük szerint az irodalom, pedig jeles dolgozatok vannak köztük, a melyek számot tesznek a magyar essay-irodalom maradandó becsű termékei közt. A negyedik kötetben Arany László népmese-gyűjteménye található, életének egyik legértékesebb munkája, mely mondhatni korszakot alkot a magyar népköltészeti adalékok gyűjtésének történetében. Az utolsó, ötödik kötetben végül műfordításokat olvasunk: Shakspere három szinművének s Molière «Tudós Nők»-jének fordítását, melyek a Kisfaludy-Társaság számára készültek. Különösen a tegutóbbi köztük a magyar műfordítások legkitűnőbbjei közé tartozik. Az első három kötetet Arany László három különböző időből való arczképe diszíti, az első kötetben pedig Arany Juliska és Széll Piroska arczképét is megtaláljuk. Gyulai Pál szerető baráti gonddal s lelkiismeretességgel állította össze és rendezte sajtó alá a becses gyűjteményt, melyet Arany László költői működéséről szóló tanúlmánynyal vezet be. Az egyes kötetekhez, a hol szükséges, külön magyarázó előszókat is irt. A nevezetes irodalmi jelentőségű kiadvány szép kiállításban a Franklin-Társulatnál jelent meg. Az öt kötet ára fűzve 20 korona, vászonkötésben 30 korona.

Emlékek a régibb vaskorból Munkács környékén. Irta *Lehoczky* Tivadar. Régóta nagy szorgalommal búvárolja már a szerző hazánk éjszakkeleti részének, különösen Munkács környékének őskorát s fáradozását szép siker koronázza, a mennyiben számos és tudományos szempontból nagyon értékes őskori tárgyat fedezett fel, a melyek világot vetnek azon vidéknek történelem előtti lakóira. Ezen eredményről számol most be a sok képpel is illusztrált füzet, mely csinos kiállításban a Franklin-Társulat nyomdájából került ki.

A Műcsarnok téli kiállítása. November 14-én nyilt meg a Műcsarnokban a téli kiállítás, melyben kizárólag magyar művészek vesznek részt. Összesen 563 festmény, rajz, szobor és építészeti tervezet látható 154 magyar művésztől. Nagyobb feltűnést keltő mű nincs a tárlaton, de annál több a tisztességes, komoly, művészi színvonalon álló munka. A művészek az életképekkel foglalkoztak legtöbb előszeretettel s ezekben sok jellemzőt és igazságot tüntetnek föl. Az arczképek is örvendetesen mutatják a haladást és a művészi fejlődést. Szobrokból jóval többet találunk, mint rendesen, s ezek közt több jeleset. Az apró életképi szobrok a tárlat érdekességei közé tartoznak.

A megnyitás november 14-én délután öt órakor ment végbe. Nagy közönség jelent meg. A Műcsarnok kiállításának megnyitása most már a főváros társadalmi köreinek gyülekezése. A nők a legújabb divat szerint jelennek meg, a férfiak sötét öltözetben. A termekben hullámzik a közönség, oly nagy számmal, hogy a képeket alig lehet látni. A megnyitásra a művészek egész tömege mellett a közélet több kitűnősége jelent meg, számos képviselő, előkelő tisztviselő s a művelt osztályok százai. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter feleségével öt órakor érkezett meg s lelkes éljenzéssel fogadták. *Berzeviczy* Albert alelnök néhány szíves szóval üdvözölte a társulat nevében, a mire a miniszter ezt a kijelentést tette: «Remélem, hogy az idei kiállítás a magyar művészek újabb haladásáról tesz tanúságot. A kiállítást ezennel megnyitom.» A miniszter ezután a képek kiállítását szemlélte meg nagyon

Nagy Zsigmond rajza.

A MŰCSARNOK TÉLI KIÁLLÍTÁSÁNAK FALRAGASZA.

behatóan. Ebben az útjában *Bihari* Sándor, a tárlat rendezője kalauzolta. A miniszter sorban megszólította a kiállító művészeket. Majdnem valamennyinek kijutott a dicséretből. A szobrászati osztályhoz érve, *Zala* György vette át a miniszter kalauzolását. Itt is huzamosabb ideig tartózkodott a miniszter. A miniszter a vezetőség előtt a fölött való örömét fejezte ki, hogy a kiállítás minden ízében sikerült. Helyesnek vélte, hogy a művészek ezúttal inkább a kisebbszerű életképeket mívelték. Ezekkel jutányosabb áruknál fogva könnyebben férnek a közönséghez és reméli is, hogy ezeknek a képeknek nagy lesz a kelendőségük. A kormány ezúttal is nagyobb mértékben fog vásárolni, a miniszter pedig többször is meglátogatja a kiállítást. Zajos éljenzéstől kisérve távozott a miniszter a csarnokból. Azután a nagyszámú közönség szerteszéledt a tárlat tágas és ragyogóan kivilágított termeiben. A kiállítást hirdető falragasz ez alkalommal Nagy Zsigmond festőművész rajza után készült s fentebb mi is bemutatjuk.

Nemzeti Szinház. A német drámairodalom egyik jeles terméke *Hauptmann* Gerhardnak «*Hannele*» czímű műve. A költői alkotást már régebben játszották a Magyar Szinházban. E hó 8-ikán a Nemzeti Szinházban is színre került *Telekes* Béla fordításában. A Nemzeti Szinházban inkább is helyén van, mint egy külvárosi szinházban, de a budapesti közönség már régen ismerte s így a darab maga kevésbbé érdekelte, mint az előadás. A szegény kis árva Hannele szomorú sorsa, ártatlan lelkének viziói ebben az előadásban mélyebben megrázták a közönséget. A durva, részeges mostoha apa bánásmódja a leánykát öngyilkosságba kergeti; vizbe ugrik, de kifogják. Lázas álomba esik s elvonul előtte mindaz, mi általában érdekelte, gonosz környezete, iskolatársai, s egy férfi, ki már megillette szivét. Boldog, hogy meg fog halni, s a menyországba jut. Meg is hal a boldogság, a megdicsőülés érzésében. *Török* Irma kisasszony mély érzéssel és finomsággal játszotta ezt a szerepet. *Jászai* Mari művészetében pedig hatalmasan emelkedett ki az anyának és ápoló apáczának a haldokló ágyánál összevegyülő alakja. *Gál*, *Rózsahegyi* is, s a többi szereplők és csoportok a darab költői drámai hangulatának megfelelőn vettek részt az előadásban. A «Hannele» mellett egy régibb franczia vígjáték, «*A Nevelő*» került színre.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia nov. 11-iki ülésén *Pauler* Gyula elnökölt, s érdekes tárgyak kerültek napirendre.

Először *Fraknói* Vilmos olvasta föl «Szent László levele Monte Casino apátjához» czímű tanúlmányát. Szent László levele egyetlen magánlevelünk a XI. századból, a mely ránk maradt. László király arra kéri Monte Casino apátját, hogy kolostorából küldjön néhány benczés-barátot Magyarországba. Megemlíti, hogy elfoglalta Szlavóniát. Ennek alapján Fraknói azt iparkodik megállapitani, hogy Szlavoniából mikor és mennyit foglalt el László király s vizsgálódásának az eredménye az, hogy Záráig jutott el. Alázatosan emlékezik meg bünös ember voltáról, mert a földi érdekek gondozásában lehetetlen elkerülni a vétkes cselekedeteket. — *Fayer* László tanúlmánya «A kínvallatásról és a halálbüntetésről Magyarországon, voltaképen az 1843. évi büntetőjogi javaslatok anyaggyűjteményének» negyedik kötetéhez irt bevezetés. A torturát már Mária Terézia uralkodása alatt csökkentették. 1768-ban történt ez, s nagy része volt benne II. Józsefnek, a ki akkor régens volt. Ausztriában még a Mária Terézia büntető törvénye értelmében az inkviziczionális rendszert tartották meg. Magyarországon a tortura sohasem volt olyan kegyetlen, nem fajult el annyira, mint nyugaton. De a mig a tortura kérdésében a magyar igazságszolgáltatás a leghumánusabb volt Európában, a halálbüntetés kérdésében konzervativ módon gondolkozott, s azt nem szüntette meg. — Végül *Asbóth* János olvasott «Bosznia őslakóinak hatásáról faji megalakulására.» Rajzolta azt a különbséget, a mi van alak és természet dolgában az oroszok s a szintén szláv faju bosnyákok és albánok között. A különbség okát abban találja, hogy a bosnyák és az albán faj megalakulására nagy hatással volt a Balkán őslakója: az illir, mely czivilizáltabb volt a szlávnál, a mikor összekerültek.

A Petőfi-Társaság november 10-iki ülésén *Bartók* Lajos elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a társaság elhunyt tagjáról, Bercsényi Béláról. *Koroda* Pál felolvasta dr. *Makszianyi* Dezső vendég «Boldogasszony a művészetben» czimű most készülő nagyobb művének előszavát. *Torkos* László «Áldás és szerencse» czímű hosszabb elbeszélő költeményét adta elő. *Szabó* Endre fordításokat mutatott be Tibullus latin költő elegiáiból. Végül *Jakab* Ödön olvasta föl «A frakk» czímű humoros novelláját. — A felolvasó ülést zárt értekezlet követte, a melyen elhatározták, hogy a társaságnak a jövő esztendőben leendő 25 esztendős jubileumát nagyobb ünnepélylyel ülik meg. A Makai Emil és Bercsényi Béla halálával megüresedett két tagsági helyre a választásokat deczember 27-én tartják meg. A Petőfi-házra megindított gyűjtés eddigi eredménye 40.359 korona. A társaság megbízta Bartók Lajos elnököt, hogy nevében fejezze ki meleg köszönetét a Petőfi-ereklyék lelkes gyűjtőjének, *Kéry* Gyulának eredménydús működéséért és hívja fel, hogy mint a társaság megbizottja, továbbra is buzgólkodjék a gyűjtés munkájában.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület november 10-ikén tartotta közgyülését *Kolozsvárott*, a városháza termében, gróf *Béldi* Ákos kolozsmegyei főispán elnöklete alatt.

Gróf *Béldi* Ákos a közgyűlést hazafias beszéddel nyitotta meg, a melyben vázolta az egyesület működését. Utána *Sándor* József alelnök és főtitkár megtette jelentését a központ, a fiókválasztmányok és a vidéki gondnokságok és felügyelőbizottságok működéséről. Az egyesület vagyona ez idő szerint 2.735,900 korona; ennek évi jövedelme 148,882 korona. Ez összeget fordította az igazgatóválasztmány a mult évben az egyesület czéljaira. Fentartott, illetőleg létesített egy földmívesiskolát és árvaházat, hét Emke-iskolát, 11 kisdedóvodát, nyolcz gyermekmenedékhelyet: támogatott négy szakiskolát, 31 felekezeti iskolát, 167 népkönyvtárt, 74 népdaloskört,; kiosztott több néptanítói jutalmat és segélyeket, több ipari ösztöndíjat stb. Az egylet nevével jelölt honi iparczikkek után az illető gyárosok eddig 18,349 koronát adtak, mely összegből az egyesület székely iparosnövendékek számára Budapesten és Kolozsvártt idővel egy-egy székely-otthont akar szerezni. Végül elhatározták, hogy az egyesület jövő évi közgyűlését pünkösd második napján *Nagyenyeden* fogják tartani.

Az erdélyi Kárpát-egyesület november 10-ikén báró *Feilitzsch* Arthur képviselő elnöklése mellett közgyűlést tartott Kolozsvártt.

Az elnök beszéde, az évi előterjesztés, örvendetesen hangoztatta, hogy az egyesület tíz évi fennállása alatt nemcsak leküzdte a kezdet nehézségeit, hanem folyton gyarapszik. Néprajzi muzeumot alapított, a székelység érdekében hathatós működést indított meg, s az erdélyi részek természeti szépségei iránt fölébresztette az érdeklődést. A nemes czélok mellett e sikereket megmagyarázza, hogy az egyesület élén *József Ágost* főherczeg áll. A mult évben a bevétel közel 50,000 korna volt. A gyűlés végén választások voltak. Elnök lett: Feilitzsch Arthur báró, alelnökök: Melitskó Frigyes, Szádeczky Lajos, Hoppes Miklós, Herrmann Antal és Gyöngyössy Béla; főtitkár: Radnóti Dezső; titkár: Kovács Géza; főpénztáros: Merza Gyula; jogtanácsos: Deák Albert dr.

MI UJSÁG?

Lónyay gróf és neje Bodrog-Olasziban. Gróf *Lónyay* Elemér és neje *Stefánia* királyi herczegnő több nap óta Bodrog-Olasziban időzik, Lónyay Elemér birtokán. *Sátoralja-Ujhelyre* november 8-ikán érkeztek s ott Zemplénmegye és a város tisztikara fogadta őket a vasutnál, nagy közönséggel

Gottermayer Nándor

Corvina. 1896. 28. n

(Az ezredeves kiállitásból Gottermayer Nándor kiállitása.)

29

karunkat is felölelőleg, beszámolt a mult 1941/42. tanévnek fontosabb eseményeiről; a régi szokásnak megfelelően, azonban mégis kötelességemnek tartom, hogy karunk mindazon tagja, barátja és ifjúsága előtt, akik a megnyitó közgyűlésen nem vettek részt, továbbá Sopron város közönsége előtt röviden ismertessem az elmult tanévnek érdekesebb mozzanatait, és így számot adjak karunknak mult évi munkásságáról.

Háborúban van nemzetünk, aggódó lélekkel figyeli minden magyar a harctéren küzdő véreinkről szóló híreket, mindenki érzi a háborúval kapcsolatos súlyos feladatokat, és azok teljesítésére vonatkozó komoly felelősséget. Minden gondolatunk és törekvésünk elsősorban ezekre irányul, de ugyanakkor nem állhat meg az élet más téren sem. Az egyetem is folytatja egy percig sem pihenő művelődés-fejlesztő és terjesztő, kutató és a jövő nemzedéket nevelő és tanító munkáját, mert hiszen ezzel nemcsak a jelent, hanem a jövőt is szolgálja. A háborúval együttjáró megszorítások minden téren éreztetik hatásukat, de ugyanakkor a jelen és jövő kívánalmai és követelései sem veszítik el fontosságukat.

Gobbermayer Nándor

l.

Ráthly György 1896

217. l.
218. l. 219. l
220 ci a mellette
levő üres kö-
zyomat.

X. F / A szakértő bizottság

18 §. A szakértő bizottság legal
áll, akiket az igazgatóság

A szakértő bizottság
nak, vagy tagoknak szakkér
megkereséseit szakszerűen

A szakértő bizottság
peres ügyekben szakértékül

A szakértő bizottság
kiegészítheti, esetleg a s
is.

XI. / Tisztességtelen ver

19 §. A szakosztály tagjai között
senynek minősülhető vitás
rói utat vennének igénybe,
adása alá bocsátják. E vála
rom póttagból áll, akik e s
lamint a felek által bármel
választott egy-egy tagból á
felek által választott tag/
osztály taggyűlése szótöbbs

A választott zsüri
hatik, hogy forog-e fenn ti
és ehhez képest a kifogásol
sem. Amennyiben valamely fé
nem fogadja el, úgy a kérdé
azzal, hogy indokoltnak tar
tal tisztességtelen verseny
let saját felperessége alat
len versenypert tegyen foly

A szakosztály igazg
ügyekben, mint állandó zsür
áll az állandó zsürihez ált
senyjogi kérdésekben irásbe
az igazgatóság maga is napi
vitás versenyjogi kérdéseke

Gottermayer Nándor

könyvkötő

vidéd

a

Nam

491. l.

Gottermayer
Könyvkötő

l.

Művészi Ipar
II. 248. l

és a nap szép világítási effectusokra inspirálták a művészt, de minek akkor a képre ezek a semmitmondó figurák? Lám *Defregger* mintha már megunta volna saját magát; idei képe: a „Féltékeny“ már nem egyszerü ethnográfiai studium a hegyvidék életéből, hanem némi közeledést árul el — hogy úgy mondjuk — a lélektani analysishez. A kocsmai csoportban, mely a legény és leány közti féltékenységi jelenetet nézi, nem egy karakter akad, sőt a két főalak is határozottan igaz és jellegzetes. Még megérjük utóbb, hogy *Defregger* is modernizálódik!

készülő pecsenye körül, angyalok hozzák a salátát s alulról, a városból, nagy publikum lesi a lakomát. Igazán, ilyenforma a kép. Mennyezetre készült: ostromlott vár; angyalok repkednek a légben, visznek valakit; odébb, a felhők közt, mintha elszórt páholyokból néznék az előadást meredten ülő, nyugodtabb temperamentumu angyalok s közepütt, lefelé fordított skurzban, egy vérző, dárdával átdöfött oroszlán fölött egy fehér bárány. Sejtelmem sincs arról, hogy mit ábrázol mindez s nincs is kedvem utána nézni a katalógusban.

Színeiben krétásan nyers, a lila-vörös tónusok dominálnak rajta; így, itt a Salonban, brutálisan hat, de az ilyen képet csak abban a milieuben lehet, színeit illetőleg, megítélni, melybe szánva van. Lehet, hogy majd illő helyén, például nagy mészkövekből rakott falak fölött, alsó világítással, mindaz enyhülni fog, ami most úgy hat reám, mintha gipszet rágnék. Beállításáról, rajzbeli bravurjairól is bajos véleményt mondani, lévén a mennyezetre konstruált kép függélyes falra állítva, felülről kerülő világítás alá.

Jó Cazin-szerü dolog, sőt melegebb, Claude *Marks* „tékozló fiu"-ja.

Smith *Lewis* legalább is arasznyi széles, lapos ecsettel dolgozik; huz egy akkora szín-

Gottermayer

Lásd

Lyka Károly:

Gottermayer halálára.

Új Idők. 1924. II.

29. l.

„Europa"

Budapest

V. Visegrádi u. 3

Gottermayer és Halfer

bvesti könyvkötők

l -

Könyvkiáll amlék

Zbg. l

64569 szám.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának, f.évi 6394 sz.leiratom kapcsán, tudomása végett, kiadom.

Budapest, 1903. október hó 7-én.

A miniszter meghagyásából:

Lippich

osztálytanácsos.

Dr. MacCallum új fordításában. A Palásban lév... iskolában a török kormány 50 falusi fiút tanítt... költségen, hogy kereskedőknek képezzék ki őket a... tyén misszionáriusok. Az Amerikai Missziói Bizot... Törökországban öt iskolája, egy kórháza, három k... és egy könyvkiadóvállalata van.

Biblia a körutakon. Párizsban a bibliaterjesztő társa-
kezett
Bibliát
n tör-
ijelen-
Sokan
letük-

an és
e van
veszik.
kok.

ÉS

.

érium
erületi

nulók
2,001-
gy az
ő fel,
nap-

Ajottermayer
Könyvkötő
Tiz.

...ge a presbitérium által kijelölt osztályokban ..., egyháztársadalmi és belmissziói munkában, különö... az ifjúsággal való foglalkozásban a lelkipásztor irá...nyítása mellett részt venni, a kántortanító hivatalos akadályoztatása, törvényes szabadságideje vagy betegsége esetén a kántori teendőket ellátni. Pályázhatnak a törvényes követelményeknek megfelelő férfitanítók. Pályázatok okmányoltan és válaszbélyeggel ellátva szeptember 5-ig a lelkészi hivatal címére küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Minden személyes, vagy mások által közvetett pártfogáskeresés és korteskedés a jelölésből való kizárást vonja maga után.

A kötegyáni (Bihar m.) református egyház pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett III. számú *férfitanítói* állásra.

Javadalom: 33 értékegység, lakás vagy lakáspénz, államsegély.

Kötelesség: törvényes, szükség esetén lelkész és kántor helyettesítése, minden belmissziói, főképpen ifjúsági munkában segédkezés.

Amennyiben erre az állásra a mostani kántortanító nyerne áthelyezést, ugyanezen pályázati hirdetés alapján a kántortanítói állás kerül betöltésre.

Ennek javadalma: 56 értékegység, természetbeni lakás, temetési stóla, államsegély.

Kötelessége mint a fenti állásnál és kántorszolgálat, egyházjegyzőség évi 30 P tiszteletdíj ellenében, énekkar vezetése. Határidő mindkét állást illetőleg augusztus 21. napján déli 12 óra. Pályázatok csak az egyházfőhatósági és miniszteri rendeletek alapján. Kántorpróba: augusztus 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor. Megjelenés kívánatos. Az egyház semmiféle költséget nem térít meg. A pályázatok válaszbélyeggel ellátott, megcímzett borítékkal a kötegyáni református iskolaszék címére küldendők. A pályázónak jeleznie kell, hogy pályázata mindkét állásra szól-e?

Református Iskolaszék.

A makói református egyház pályázatot hirdet az újvárosi önálló *kántori* állásra. Javadalom havi 170 pengő, stólaváltsággal együtt, három szoba, mellékhelyiséges lakás, kert természetben. Makó városától évi 16 q tűzifa. Kötelessége: a törvényszerinti kötelesség és szükség esetén rövidebb ideig a tanítók helyettesítése. Pályázat e hirdet-

Gottermayer Nándor

d.

Győri Páris I

83. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

23

<Gottermayer Nándor>

Gulyás Pál = < >

Magyar Könyvszemle

1924. 149–150 l.

Helmeczy László			Hochsch. Zürich		
Hevér Dezső	Zenta	1913	Technische Hochsch. München	1937	1941
Simonka László	Békéscsaba	1905	Technische Hochsch. Drezda	1927	1941
4. Bányamérnök.					
Felder Sebestyén	Somogydöröcske	1901	Technische Hochsch. Berlin	1930	1942
5. Mezőgazda.					
Wambera János	Veszprém	1913	Hochsch. für Boden-kultur, Wien	1935	1942
6. Állatorvosok.					
Román András	Kövesliget	1912	Brünni á. o.	1939	1942
Rosti Imre	Pankota	1916	Camerinoi á. o.	1937	1942

Gottermayer Nándor

könyvkötő

l. -

Gulyáskönyvkötés

454. l. 458. l.

Gottermayer

mükoncertlüto

Fővárosi Lapok 1896. máj. 24., 16. old.
(Magyar ipszemüvészet. Kiállítása.)

Kalmi

Gottermay Nándor

l.

Fitt György

35. l.

ster 1914. julius 6-án 55006. sz. a.
írhoz intézett rendeletének mása:

mplom /:u.n. Fekete-templom:/
k költségeire Tizenötezer/15000:/
ítom az állampénztárt, hogy ezen
os Bizottsága elnökének hivatalos
lezettsége mellett, fizesse ki
aplójában kiadáskép számolja el.
iteléül:

Göttermayer Nándor

a XV. csop. (papír ipar)
juryjének megválan-
tott tagja

Közlezrkiáll

197, 624, 1181. l.
1230, 1421

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Gottermayer Nándor

könyvkötő

l

Ezredeveskiáll

XV. cs. 14. l

28. l.

eltári érték		Jegyzet
kor.	fill.	

Folyószám	Szakleltári sorszám	A leltári napló folyószáma	A művé vagy

Gottermayer Nándor

állami aranyérem

Közlezrkiáll

1230 l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Gottermayer Nándor

l.

Közlemkiáll

197. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Gottermayer Nándor

l.

Közlekedés

624.1

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Gottermayer Nándor

l

Közlezrkiáll

1421. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

A magyarság életereje

Van-e magyar tipus? — Milyen a magyar arc?

Gobineau és *Chamberlain* óta a faj történeti jelentősége és szerepe egyre többet foglalkoztatta a tudományos világot. A faji gondolat bevonult a történetfilozófiába, mint különleges és értékelhető szempont. Később azonban a tudomány határán tul, politikai elméletek is alakultak a fajelmélet különböző irányban kidolgozott tételeire. Ám magának a tudománynak a területén is roppant kutatómunka indult meg. Résztvett ebben az élettan, a növénytan — ki ne ismerné a Mendel-féle kisérletet a borsókkal! — az embertan és az orvostudomány, nem beszélve a különböző segédtudományok szerepéről. Azt a rendkivüli tudásanyagot, amit a tudósok tártak fel, kevesen ismerik a maguk teljességében és egészében, talán még a faj-kérdéssel foglalkozó szakemberek sem lehetnek teljesen tisztában a kutatómunka minden részleteredményével. Mennyivel kevésbbé ismerheti tehát a kérdést e tudományokkal nem foglalkozó közönség, amely azonban lépten-nyomon beszél és vitatkozik fajokról, az átöröklésről, a vér ugynevezett szerepéről, a fajiság alkati és szellemi vonatkozásairól, anélkül, hogy a még tudományosan sem véglegesen tisztázott kérdéseket ismerné.

Mindez nem is volna hiba, mert hiszen a közönség inkább csak politikai felfogása számára igyekszik érveket találni az innen-onnan összeszedegetett, vagy hallott tudományos törmelékekben. Nagyobb hiba az, amikor a faji gondolat meghatározhatatlan elemeiből igyekeznek egyes csoportok sántitó irodalmi és müvészi programmot kiagyalni. Ilyen esetben az irodalmi, vagy müvészi irányok mögött a közönség kiforrott tudományos igazságokat gyanit, holott mögöttük többnyire csak a romantika füstölög.

Éppen ezért igen nagy szolgálatot tett a magyar társadalomnak *Doros* Gábor, egyetemi rendkivüli tanár, amikor *„A magyarság életereje"* cimü könyvében a nemzettest biológiáját fajegészségét és eugeniáját tárgyalja. A szerző olyan kérdésekhez nyul, amelyek *mélységesen izgatják és érdeklik a magyar közvéleményt.* Könyve több mint hatszáz oldalra terjed. Sok ábrázolással és mümelléklettel élénkitve, a magyar vonatkozásokat szem előtt tartva, feltárja e kérdésnek mindazokat a fájó vonatkozásait, melyek pozitiv módon érdekelhetnek bennünket. A tudós szerző mellőzte a faji kérdéssel összefüggő különféle történetfilozófiai irányok ismertetését s megelégedett azzal, hogy e téma magyar szempontu feldolgozásával utmutatást adjon politikusnak, nevelőnek, orvosnak, müvésznek és történésznek s egyuttal pedig a nagyközönségnek is.

Aki azt hinné, hogy *Doros* Gábor könyve fárasztó és nehézkes nyelven megirt munka, amely csupán a szaktudósokat érdekelheti, az örömmel csalódik. A könyv világos és kitünő beosztása, eleven és jó stilusa az emberi és magyar lét csodálatos titkainak világába a legnagyobb könnyedséggel csempészi be az olvasót. A magunk megismerése, magyarságunk megtartása és mély átélése el sem képzelhető anélkül, hogy tisztában ne legyünk, hogyan és honnan származtunk, nemzettestünk milyen fajta elemekből tevődött össze s hogyan formálódott ki az évezredek során. Maga a történelem és a szellemtudományok nem adhatnak kielégitő feleletet az önmagukra vonatkoztatott kérdésekre. Éppen ezért ismernünk kell azokat a tudományos eredményeket, amelyeket a fajélettan, a régészet, az embertan deritett fel magyar multunkról és jelenünkről.

Ezt vallja *Doros* Gábor is, amikor megállapitja, hogy az igazi nemzetismerethez csak ugy jutunk el, ha visszatérünk a nemzet alapsejtjéhez, magához az emberhez. Az egyén alkatának összetevőiből a nemzettest alkatának összetevőire következtethetünk, bár *a nemzet testi és lelki alkata nem puszta számtani összege, a nemzettesthez tartozók testi és leki sajátságainak.* A fajélettan feladata tehát az, hogy rámutasson a nemzettest *öröklött* adottságaira. Ha csupán *a szerzett tulajdonságokat* vizsgáljuk, akkor az emberek között csak olyan összefüggést találunk, amely a történelem, a kultura és a nyelv által kapcsolja őket össze. Ha azonban a *genotipust vesszük figyelembe, vagyis az öröklött adottságokat, akkor már a származás révén rá kell találnunk a nemzettestet alkotó egyének faji adottságaira is.*

mai magyarságnak több mint kétharmada, *mintegy 7—8 millió magyar minősithető olyannak, mint akiknél a tulnyomó fajtajelleget valamennyi honfoglaló tipussal azonosak és igy az ősi magyarság közvetlen leszármazottainak tekinthetők.* Nagyon kevés kulturnemzet él a földön, amely ősi és eredeti fajtaelemet olyan tömegesen és változatlanul megőrizte volna, mint éppen a magyarság.

Doros Gábor azonban figyelmeztet arra, hogy nem szabad magyar és magyar közé éket verni, vagy bárkiben is ilyen, vagy amolyan fajta tipusa miatt a kisebb magyarértéküség érzetét kelteni. Tárgyilagos megitélés szerint abból, hogy a dunamenti hazában eltöltött ezer év alatt a magyarság fajképe ujabb tipusokkal gyarapodott, ezáltal fajtaösszetétele szinesebbé vált, a magyarságra kár, vagy hátrány nem származott. Ennek megfelelően, a magyarság azon elemeinek tulnyomó többségét, amelyek történelmünk későbbi korszakaiban kerültek a nemzettest vérkeringésébe, a *magyarság hasonlóan értékes, fajilag összeforrott és elválaszthatatlan tagjainak tekintjük.*

Ezek a tudományos megállapitások bizonyára *sok félreértésnek veszik majd elejét,* mert hiszen nyilvánvaló, hogy a magyarságnak számos kiváló értéke származott olyan fajta-tipusokból, amelynek nem voltak azonosak az ősmagyarokéval.

A magyarságra tehát éppen az jellemző, hogy a *különböző fajtaelemek milyen arányokban szerepelnek benne.* Középeurópában ősi fajtaállományunkkal és eredeti fajképünkkel valóban *egyedül vagyunk.* A tudomány mai ismerete szerint ugyanis *nincs egyetlen nemzettest sem, amelynek fajtaösszetétele megközelitően is hasonatos volna a magyarhoz.* A turáni fajtának az ugor fajtával majdnem egyenlő arányban való részvétele a nemzettestben csakis ránk nézve jellemző. Nemzettestünk ősisége és harmónikus volta alapján azt mondhatjuk, hogy *addig tarthatjuk magunkat igazán magyaroknak, mig nemzettestünk lényegileg megőrzi ősi fajképét.* Fajképünk eredeti jellege, faji öröklési anyagának halhatatlansága megszilárdithatják a magyarság életerejébe vetett törhetetlen hitünket — mondja a szerző.

A magyarság származásáról szóló fejezet a fajbiológiai szempontjai szerint tárgyalja a magyarság származására vonatkozóan ismert történelmi, nyelvészeti és régészeti anyagot, amely az ősrokon népektől kezdve a mai nemzettest kialakulásáig már eddig is igazolta, hogy a *Duna-Tiszaközén és a Dunántulon 800.000-nyi euráziai származású, egyöntetüen turáni-ugor fajtáju ősnép alakitotta ki egy évezreddel ezelőtt az európai magyarságot* s ennek utódai alkotják ma is a nemzettest alaprétegét.

A magyarság lelki alkatainak feltárása során a szerző ismerteti a magyarság *fajtaösszetevőinek lelkialkatát* és az erre vonatkozó irodalmat. Jellemzi a turáni, az ugor és az egyéb fajták lelkivilágát. Ennek kapcsán kell megemliteni azokat az érdekes leszármazási táblákat is, amelyeken *egyes nagy magyar férfiak eredetét rajzolja fel a szerző,* ugyanakkor pedig ezeknek a kiemelkedő magyar nagyságoknak fajbiológiai jellemzését adja és jellemét irja le.

Fa- és fémipari gépeket szerszámokat raktárról szállit
Dr. KÓS ÁRPÁD
műszaki nagykereskedés
Budapest, IX., Márton-utca 40.
Telefon: 140—203 és 332—076.

Tudományos értelemben csak egy fajról beszélhetünk

Azt a kérdést, hogy öröklött adottságok vannak, a fajélettan kutatásai már régen megállapitották, sőt azt is, hogy ezek milyen módon öröklődnek és milyen fiziológiai elemk révén.

A faj fogalmát azonban a tudomány másképpen használja, mint ahogyan a köztudat. Tudományos értelemben ugyanis az *embernél csak egyetlen fajról beszélhetünk: ez pedig az emberi faj.* Az emberi fajon belül azonban egyes embercsoportok különbözőségét el kell ismerni. Igy vannak *sárga, fekete és fehérbőrü* emberek. Volt idő, amikor a *négert egyáltalán nem tartották embernek.* Különösen az *ujkor elején hangoztattak ilyen téves felfogásokat,* holott már *Szent Ágoston* kifejtette *„De civitate Dei"* cimü munkájában, hogy *egyetlen hivőnek sem szabad kétségbevonnia azt a tényt, hogy az összes emberek, akármilyen szinüek, termetüek vagy egyéb természeti jellegüek — egyetlen közös protoplazmából származnak. A legujabb kor tudományos kutatásai* — irja *Doros* Gábor — teljes mértékben *megerősitik a keresztény hittani felfogást.* Eugen *Fischer* (1923), a német fajbiológia vezérszelleme nemcsak a ma élő embercsoportokra, hanem a csontváz-leletek alapján tudományosan felkutatott összes ősemberi alakokra nézve is megállapitja, hogy mindnyájan egységes és közös származásuak. A *monogenizmus* szellemében minden ember az ősembertől kezdve napjainkig, bármilyen szin-, vagy egyéb csoporthoz tartozzék, *közös eredetü és egységes emberi faj tagja.*

Az eddigi kutatások és a történetantropológiai vizsgálatok tanusága szerint azonban kétségtelen, hogy *bizonyos szétfagozódások fennállanak,* az emberi fajnak *europid, mongolid, negrid és australid* főágakra *való osztódása* pedig az emberiség történetének legrégibb korszakában, még *a diluviumban* megkezdődött.

A faj szónak a közönség által használt értelmezése többé-kevésbbé helytelen és a külföldi *race* kifejezésben rejlő fogalmat a magyarban leginkább a *fajta* megjelölés tükrözi visszsza. A *fajta* pedig olyan szaporodási közösségben élő embercsoport, amely bizonyos mennyiségig hasonló *„gén"*-ek (öröklési alaptényezők) közös birtoklása különböztet meg a többi embercsoportoktól. A fajta lényege nem az egyénre, hanem csak valamelyik csoportra vonatkozik. *Az egyén önmagában nem alkothat fajtát, csupán csak egy szaporodásközösségben élő kisebb-nagyobb embercsoport keretén belül.*

Megállapitja *Doros* Gábor azt is, hogy a fajta viszonylagos állandósága *kétségtelen fajbiológiai törvény.* A viszonylagos állandóságot az jellemzi, hogy például évszázadok nem játszanak szerepet egy fajta életében, csak a végtelenbe tünő évezredek,. *Az emberi faj a végeláthatatlan évezredek során nemcsak alfajokra, hanem fajtákra is széttagozódott.* Valamely fajtához tartozni csak oly módon lehet, ha valaki megfelelő ősöktől születik. *Semmi eszköz és mód nem áll rendelkezésre, hogy az egyén race-beli mivoltát megváltoztassa vagy másfajtájuságot vehessen fel.* Vannak tiszta s keveretlen fajtáju emberek, vannak keverékek, amelyekben a különböző fajta-jellegek felismerhetők, de vannak olyanok is, amelyekben a fajtajellegek szinte a felismerhetetlenségig összekeveredtek.

Az európai fajtaalakzatok és a magyarság

Ezek az alapelvek csupán. Az eorópai fajtakörön belül vannak jellegzetes rokonvonások, amelyek egymáshoz füzik az európaiakat, viszont vannak elkülönitő vonások, amelyek a nagy keretben összetartozókat külön csoportba bontják.

Tiz fontosabb európai fajta-alakzat van: az *északi,* a *földközi-tengeri,* az *alpesi,* az *ugor* (vagy keletbalti), a *turáni,* a *dinári,* az *előázsiai,* az *orientális,* a *fehér-mongolok* és a *keleti hosszufejü fajta.* A magyarság fajta-elemei közül a keletbalti, vagy ugor-fajta, a turáni fajtá emelkedik ki. A szerző e két fajtáról részletes leirást ad. Részletes és érdekfeszitő fejezetek világitanak bele a fajtakutatás titkaiba, az antropológia munkamódszereibe, amelyeknek alapján a szerző becslései szerint a *magyarság harmincöt százalékában turáni, 25 százalékban ugor, 15 százalékban dinári, 10 százalékban alpesi, 7 százalékban fehér-mongolos és 8 százalékban egyéb előázsiai mediterrán és északi.* Az ősi fajták Doros szerint a turáni, az ugor, a fehér-mongolos, mig az ujabbak a dinári és az alpesi. A magyarság 70 százalékban ma is honfoglaló őseink eredeti fajtáinak jellemét őrzi. A

A zsidóság és az asszimiláció kérdése

A magyarság főbb társadalomélettani jelenségeinek ismertetése során a házasság kérdésével, a válásokkal, népünk szexuális életével, a munkamegosztás jelenlegi módszereivel foglalkozik a szerző s ezt az alkalmat használja fel arra, hogy a magyarországi nemzetiségeknek a magyarság fajképétől elütő jellegét leirja. Részletesen foglalkozik ezeknek a népeknek a magyarsággal való együttélésével, symbiózisával. Kifejti azt is, hogy milyen *a magyarság és a zsidók közötti symbiózis* s miért vált lehetetlenné a zsidóság asszimilálódása a magyar fajtához. A zsidó népiség öt alapvető fajtaelemből és pedig a taurid (előázsiai), semita, mediterrán (ennek is eurafrikanid race-alakja), aetiopid és negrid fajtákból áll. *A zsidóságba az északafrikai népelemek oltották be a különleges faji jellegzetességet,* amikor az egyiptomiakkal való keveredés történt. A semita, főleg azonban az aetiopid race a fajta-skálában távol áll a magyarságot alkotó fajtáktól. A magyar nemzettest tagjainak a zsidókkal való *összeházasodása, illetve keveredése fajbiológiai szempontból ellenjavalt s a magyar és zsidó fajtaelemek keveredéséből származó hybridek diszharmónikus utódoknak minősithetők.* Részletesen foglalkozik a szerző az *asszimiláció* kérdésével is, amely ma ugyancsak sokat vitatott probléma. Csak az önkéntes asszimilációnak van igazi lehetősége az olyan fajtáju egyedek között, amelyek *nem állnak egymástól távol a faji skálán.* A népi asszimilációt csak akkor tartja teljesen befejezettnek, ha az áthasonult egyén, illetve annak utóda *régi anyanyelvétől már teljesen elszakadt, de emellett minden testi és lelki kapcsolata teljesen az uj népiséghez köti,* a régivel szemben pedig annyira közömbössé válik, mintha ősei ahhoz sohasem tartoztak volna. A magyarság azonban *Doros* szerint *nem tulsok idegen népelemet asszimilált,* de jaj is volna, ha idegenek felszivására és beolvasztására akarná alapitani jövőjét.

Létünk és jövőnk elevenébe vágnak *Dorosnak* azok a fejtegetései, amelyek a magyarság népszaporodásával foglalkoznak a fajbiológia szemüvegén át. Ennek kapcsán kikel a születéskorlátozás rendszere, az egyke ellen, majd a fajerősités és a fajnemesités, a fajegészség és a népesedés viszonyait tárgyalja. Megállapitásai, amelyeket a biológia szigoruan tudományos eredményei alapján von le, azt bizonyitják, hogy a *kereszténység évezredes tanitásai és a tudományos felfogás között ezen a téren nincs eltérés.* Az átöröklés titkainak tárgyalása, a betegségek és tehetségek átörökitésének élettani törvényei nyomán azt irja, hogy megvan a lehetősége és tudományos alapja a magyar fajta megerősitésének. A társadalmi és gazdasági fajerősités, a családvédelem szellemének kiterjesztése mellett arra kell törekedni, hogy a *népesség értékesebb része szaporodjék nagyobb ütemben, az értéktelenebb elemek pedig kiselejteződjenek.* A szerző szerint a fajkép jellegét és a populáció mértékét mesterségesen is lehet irányitani a növény- és állatvilágban, sőt megfelelő feltételek mellett az ember esetében is. Szerinte az *isteni bölcsesség alkotta ugy a világot, hogy abban az élőlények sajátosságaikban és megjelenési formáikban egymástól elkülönüljenek.* Éppen ezért mind több oldalról hangzik el vélemény arról, hogy *a helyesen értelmezett fajelmélettel a kereszténységnek nem lehet ellentéte.* A tudomány feladata az, hogy tisztázza a kérdést, amelyet az elfogultság, a szenvedély, a napi politika és a dilettantizmus felkavart. A meglévő és értékes magyar emberanyagot, a magyarság fajtisztaságát három eszközzel lehet szolgálni. *Az ősmagyor faji elemek tulsulyának további biztositásával,* a természetes áthasonulás folyamatán tulmenő *asszimiláció kerülésével* és a *fajidegen elemek kikapcsolásával.*

A maga részéről *a pozitiv eugeniát ajánlja* a nemzet figyelmébe. Ezzel szemben a negativ eugeniát csak megfelelő fenntartásokkal fogadja el s a szerző kerüli ennek a módszernek mindazokat a javallatait, amelyek a kereszténység felfogásával és tanitásával szemben állnak. (Kasztráció, sterilizáció.)

Doros Gábor könyvének alapvető kivánsága, hogy ezen a téren bátor és határozott intézkedések történjenek, mert tőlük a magyarság testben és lélekben való megerősödését várja. A könyv, amely magyarságtudományi szempontból is értékes alkotás, megerősiti nemzeti létünkbe és jövőnkbe vetett rendithetetlen hitünket.

SZIGETHY ENDRE.

5 hordó „Mobilgrasse No 2" vakumolaj
hordóval együtt eladó. Ajánlatokat „Elfogadható 4446" jeligére Blocknerhez, Városház-u. 10. kérünk.

Szilvaiz
prima, exportképes áru nagy tételben eladó.
PILLER. Telefon 121—343.

Laboratóriumba és konstrukciós irodába
mérnököket
és
felsőipariskolásokat
felveszünk. Ajánlatok életkor, fizetési igény, eddigi működés és referenciák megjelölésével „Elektrotechnika" jeligére Haasenstein és Vogler rt. hirdető irodába, V., Dorottya-utca 8, kérünk.

Gusztáv svéd király 86 éves

Stockholm, junius 17.

(Német Távirati Iroda.) V. *Gusztáv* svéd király pénteken ünnepli 86 születésnapját. A király kivánsága szerint nem rendeztek nagyobb ünnepségeket. *Gusztáv* király stockholmkörnyéki kastélyában, Tullgarnban tölti a napot családja körében. *(MTI)*

A bulgár király születésnapja

Szófia, junius 17.

(Német Távirati Iroda.) Bulgária pénteken ünnepelte *II. Simeon* hetedik születésnapját. Reggel Szófiában ünnepi istentisztelet volt. Minden lap az ünnepi napnak szentelte vezércikkét. Ezek kiemelik, hogy minden bulgár kész a szabadság és függetlenség védelmében a fiatal király trónja köré seregleni. *(MTI)*

*

Junius 16-án, a bulgár cár születésnapja alkalmából a *budapesti bulgár templomban 12 órakor hálaadó istentisztelet volt,* amelyen részt vett Naoumov *Dimitrij* budapesti bulgár követ élén a követség személyzete és a bulgár kolónia több tagja. Délután a magyar rádióban *Schneidt* Otto, a Rádió külügyi osztályának helyettes vezetője előadást tartott a bulgár cárról.

Politikai Pósta

CSANÁD-ARAD-TORONTÁL vármegye törvényhatósági bizottsága most tartotta évnegyedes közgyülését. Az elnöklő dr. *Fejér* Miklós főispán hódolattal és szeretettel emlékezett meg vitéz nagybányai *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzójának 76. születésnapjáról, amelyet vasárnap ünnepel az ország népe. Isten áldását kérte Kormányzó Urunkra és bölcs országvezetésére. A közgyülés tagjai felállva, hosszasan és lelkesen ünnepelték a Kormányzó Urat. A törvényhatósági bizottság *Sármezei* Endre országgyülési képviselő inditványára egyhangu lelkesedéssel a törvényhatóság örökös tagjaivá választotta dr. *Hamvas* Endre csanádi megyéspüspököt és báró *Urbán* Gáspár szolnoki főispánt. A közgyülés ezután Borsod vármegye közgyülésének átiratával foglalkozott az egypárt-rendszer kérdésében és több felszólalás után ahoz egyhangu lelkesedéssel csatlakozott.

A hivatalos lap

szombati számában a következő rendeletek jelentek meg: A belügyminiszter 215.764—1944. számu rendelete a légitámadások károsultjainak megsegitésére a 97.016—1944. számu rendelettel engedélyezett országos adománygyüjtés során befolyt adományok elszámolásáról. — A földmivelésügyi miniszter 545.500—1944. számu rendelete a behozatali, kiviteli és átmenő forgalomba kerülő növény- és növényrész küldemények növényegészségügyi vizsgálatánál követendő eljárás és a vizsgálati dijak szabályozásáról szóló 30.000—1938. számu rendelet egyes rendelkezéseinek módositásáról. — A honvédelmi miniszter 37.400/Eln. 15.—1944. számu rendelete a honvédelemről szóló 1939. II. tc. 19. §-a 5. bekezdésének végrehajtásáról. — A székesfőváros polgármesterének tizennégy rendelete a zsidók által lakható épületek kijelöléséről a főváros I—XIV. közigazgatási kerületében. — Ujabb pályázati hirdetmények: Okány nagyközségben községi állatorvosi állásra. — Pusztakovácsin, Zalaapátin, Dányban segédjegyzői, Dombiratos nagyközségnél irnoki, Ujléta nagyközségnél dijnoki állásra. — Kiszombor és Öszentiván nagyközségeknél községi szülésznői állásra.
(A lap ára 32 fillér.)

Olvassuk a Képes Krónikát

Hogyan lesz a könyvben örömünk, gyönyörüségünk az egész életen keresztül?

A magyar könyvkötők munkáját a szeretet irányitja — Néhány szó a régi „barát-kötésekről" és a világhirü Corvinákról

A könyvkötőipar jóval előbb született meg, mint a nyomdai ipar, abban az időben, amikor még kézzel irtak könyveket, remek foliánsokat a papok, szerzetesek és hogy gyönyörü munkájukat még időtállóbbá tegyék, saját maguk látták el pergament vagy bőrkötéssel.

A könyveknek fedelekkel való ellátása és ezeknek diszitése a rómaiak diptichonjaiig és triptichonjaiig vezethető vissza. Amikor a viasszal bevont táblák helyébe a pergament lapok léptek, nemcsak hogy utánozták a régi elefántcsont táblákat, hanem igen gyakran azokat magukat használták fel a könyvek fedeléül és a rajtuk lévő pogány alakokat átalakitották bibliai alakokkal.

A szorosan vett könyvkötészet első korszakául a bizancit vehetjük, amikor a táblát vagy az értékes kéziratok részére készült táblákat diszes ékkövekkel tették remekebbé. A könyvek kötései kezdetben a kolostorokban készültek és ezért sokáig „barát-kötéseknek" ismerték.

Csak a XV. században kezdtek feltünedezni olyan könyvkötők, akik nem tartoztak az egyházi rendhez. A XVIII. században már általánosan elterjedt az aranyozott bőrfedelek alkalmazása. Az előző, XVII. században kapták fel az ugynevezett fámvasalásokat, amelyek, ha át voltak lyuggatva, a diszes alátétek például vörös selymet mutattak.

Hazánkban a művészi könyvkötészetet a külföldet végigbarangoló vándor-könyvkötők honositották meg, majd ugyanolyan mértékben fejlődött, mint a nyugati államokban, sőt hamarosan tul is szárnyalta azokat, pl. *Mátyás király idejében, amikor a „Corvinákkal" világhirnévre tettek szert és arattak nagy dicsőséget a magyar könyvkötészetnek.* Mert a magyar könyvkötőipar valójában Mátyás király óta kezd szerepelni, de már első munkájával is hóditott, világhirnévre tett szert, aminek ékesszóló bizonyitékai *ismét csak a Corvinák, amelyeknek remek fedőtábláit ezüst és aranyveretekkel ékesitették, mintha csak egyben müötvösök lettek volna.*

Könyvkötőink *maguk gyártották ki a táblákat is, házilag festették meg a kapot nyersbőrt,* sőt az egyes könyvekhez szükséges papirt is, hiszen nem volt olyan papirgyár, amely ezeket — ugy, mint ma, — készen szállitotta volna.

A nagy fejlődés azonban mégis csak a mult század 60-as, 70-es éveiben indult meg, amikor egymásután jelentek meg a különféle szenzációs munkagépek. Eddig az időpontig kizárólag kézműipar volt a könyvkötőipar, hiszen nem voltak gépek (vágógépek, lemezollók, füzőgépek, stb.) és a többi olyan eszköz és gép, aminőkkel a mai idők könyvkötői dolgoznak.

A modern gépek birtokában a könyvkötőipar áttért a tömeggyártásra és állandóan lépést tart a szédületes gyorsasággal fejlődő nyomdaiparral. *Az első világháboru előtti időkben már olyan magas nivón állott ez az iparág, illetve a könyvtermelés, hogy vetekedett a külföldével,* annál is inkább, mert mesterek és segédek szinte versenyeztek a külföld bejárásával és sietve ültették át és használták fel tapasztalataikat a magyar könyvkötőiparban, ennek felvirágoztatására.

A modern tábla nem illik a patinásmultu könyvekhez

Magyarországon a *nagyiparszerüen üzött könyvkötészet* fejlődése ujabb koru. Ennek a megalapitója néhai *Goltermaier* Nándor volt, akinek Budapesten volt nagy könyvkötészete. Vállalata ma is első helyen áll.

A modern könyvkötészetet viszont attól az időtől számithatjuk, amikor a londoni kiállitás hatásaként valamennyi iparművészet hatalmas lendületet nyert.

A könyvkötészet valójában *két részre oszlik, a kisiparszerü kézmüiparra és a gyárszerü nagyiparra.* A kézműipar inkább *a magánmegrendelők, könyvtárak, az igazi könyvbarátok részére dolgozik,* de ugyanakkor különféle diszmümunkákat, diszalbumokat, dobozokat, képkereteket, bőrdiszmümunkákat, domboritott és kézi aranyozási munkákat is készit, pergamentbe, bőrbe, selyembe, bársonyba dolgozza be az egyszerü papirlapoktól kezdve a nemes aranylapokig terjedő anyagokat. A gyáriparszerü könyvkötészet a tömegkiadványokkal foglalkozik, a kiadványok külömbözőbb formáit hozza ki.

Az első pillanatra egyszerünek látszik a könyvkötészet. Először a kinyomtatott iveket az előállitandó könyvnek megfelelő nagyságban hajtogatják, majd az igy összehajtott iveket összerakják, szaknyelven „összehordják". Az összehordott iveket az oldalszámoknak megfelelő sorrendbe rakják és megkezdődik a könyv füzése akár gépi, akár kézi erővel, dróttal, vagy erős cérnával. Az összefüzést a könyv körülvágása, kikészitése, a lapok szegélyének festése vagy aranyozása követi és csak ezután jön a táblának a kikészitése, egyszerüen, simán, dombormüdiszitéssel, vagy szinnyomással, esetleg aranyozással és legvégül a könyvnek a táblába való illesztése.

De gyakran régi, évszázados kötéseket kell utánoznia a könyvkötőnek. Sok-sok olyan könyv van, amelynek táblázata a helytelen tárolás, bánásmód, a nedves lakás vagy más behatásoktól tönkremegy. Az ilyen régi, értékes könyveket csak ugy menthetjük meg, ha uj kötést kap. *A mai modern tábla azonban nem illik a patinásmultu könyvekhez,* ezért a könkötőnek a korhü táblákat kell utánoznia, hogy igy a könyv ismét megfelelő köntösbe diszelegjen ujabb hosszu időkre, *Az ilyen munkákat csak a könyvkötők elitje tudja elvégezni, amely külön szaktanulmányokat folytat e téren.*

Természetesen vannak olyan könyvbarátok, akik sajnálják az áldozatokat az ilyen munkákra, de *a szivel-lélekkel valódi könyvbarátok semmiféle áldozattól sem riadnak vissza, csakhogy könyvtáruk ujból teljesértékü legyen,* minden könyvsorozat, de az egyes darabok is a megfelelő kötésben gyönyörködtesse az agy után a szemet is. Nem egy esetben *a könyvkötőnek kell ma is ilyenkor megfestenie a könyv kikészitéséhez a megfelelő bőrt is, utánozva az antik aranyozást és egyebeket, de mindenkor kézi munkával.*

Akik a „könyv nyakát kitekerik"

Rengeteget áldozott például az ilyen munkákra gróf *Vigyázó* Ferenc, aki végül a *Magyar Tudományos Akadémiára* hagyta óriási könyvgyüjteményét. Nagyon sokat költött a *Magyar Tudományos Akadémia* és a *Nemzeti Muzeum könyvtára* is az ilyen korhü kötésekre, ami hosszadalmas munkát igényel, mert amig az egyik megrendelő fatáblával, bőrkapcsokkal vagy bőrsarkakkal óhajtja addig a másik már pergament sarkakat, rézvereteket és rézkapcsokat kiván, de mindkét fél tökéletes és mindenkor művészi munkát vár.

Nem egy külföldi kiállitás vagy kongresszus volt, amelyen a magyar államnak is reprezentálnia kellett a könyvekkel. *A magyar könyvkötőiparosok érdeme, hogy mindannyiszor dicsőséget szereztek a magyar névnek.* A magyar könyvipar remekmunkái igy kerültek el a világ minden részébe és a külföldi szaktekintélyek, bibliofilek örömmel hajtották meg az elismerés zászlaját a magyar ipar előtt, mert *a legszebben kiállitott könyv mindig a magyar könyvkötőipar terméke volt.*

Csak fővárosunkban *több millió könyvet kötnek be évente, de mégtöbb millió a füzött könyvek száma.* Mert minden könyvből van olcsóbb, füzött kiadás is. És ezt a munkát *Budapesten 220 könyvkötőmester* végzi, mintegy *2500 segéddel* és szakmunkással, valamint *200—300 tanonccal.* A szakmunkások jórésze nő. Az ország mintegy 230—250 városában vagy községében serénykedik még 1—1 könyvkötő, de a nagyobb városokban, főleg ahol egyetem is van, már több.

Eláruljuk itt a könyvkötők ama megfigyelését, hogy *a régi, valódi meritett papirosból készült könyv, azért, mert a legnemesebb anyagból készült, valóban nagy ellenálló képességgel bir a külső behatásokkel szemben, a mai papiros azonban már előbb foszlik, töredezik, fakul, mert legnagyobbrészben vegyi uton készülnek.*

A könyvkötők szerint a legtöbb **könyv,** bármilyen remek külsővel és erős kötéssel bir, azért megy tönkre, mert *az olvasóközönség a legkiméletlenebbül bánik a könyvekkel.* Való, hogy a közönség sokat olvas: olvasnak a villamoson, vonaton, vagy sétálva is, a hivatalban és mindenütt, de nagyon sok az olyan lelketlen olvasó, *aki egyszerüen „kiforditja" a könyvet, valósággal „kitekeri a könyv nyakát",* majd mégis a könyvkötők hibájául rójja fel, ha a könyv az ilyen *„gyengéd bánásmód"* után tönkremegy. Bármilyen erős, bármilyen müvészi legyen is egy könyv kötése, *egyszeri olvasás után is tönkremegy az, ha avatatlanok kezébe kerül. Ha valaki szereti az olvasmányokat, szereti a könyvet, — akkor bánjon is ugy a könyvvel, mint ahogyan illik a könyvvel bánni: szeretettel és finomanl* — állapitják meg könyvkötőiparosaink.

És hogy valamennyien ezen az állásponton vannak, annak bizonyitékául elénk tárták *„A könyvkötés elemi iskolája"* cimü *kis kátéjukat,* amely az ifjuság, az utánpótlás oktatására készült.

Ebben a kiskátéban a következő szép sorok vezetik be a tananyagot::

„Milton mondja, hogy minden könyv *egy lélek.* A szerző, az iró, a maga lelkét adja belé, amit a typografus megsokszoroz, hogy az a lélek jusson el a szélrózsa minden irányában mindenkihez, aki áhitja a szép lelket, a nemest, az istenit, a halhatatlant...

A könyvtár, ha az csupa középkori codexből állana is — *halhatatlan, örökké élő, örökké tovább dolgozó, önmagát mindenki számára megosztó lelkek tárháza.*

A lélek az, ami igaz kapcsolat a könyv és irója között. Egy örökké való kapcsolat, amely soha meg nem tágul, nem rozsdásodik, nem lazul. Egyforma szilárdan marad fenn még akkor is, amikor annak a kéznek, amely irta, minden csontdarabja, azoknak az ujjaknak minden porca, mely azt a ludtollat vagy tollszárat vezette egyszer, *már régesrégen por és hamu.*

Ezért kell a könyvet ünneplőbe öltöztetni. Ez az ünneplő a könyv kötése, hogy amikor a könyvtár polcán sorban áll, halhatatlan lélektársai között, a könyv bőr vagy vászon, szines háta, arany nyomása, szélének lágy behajlása kedves legyen a szemnek. Jól essen a kéznek, hogy az a könyv benne fekszik, a tapintó érzék élvet találjon a lágyan kemény sima bőrsikjában, táblájában. Igy gyönyörüség az a könyv, amelynek vonzó örömei soha el nem halványodnak. *Azért kell a könyvet megbecsülni, szépen ellátni, gondozni, vigyázni rá. (Kölcsön nem adni!)*

A könyv megbecsüléséhez tartozik, hogy *kötést kapjon.* Olyant, amilyent szerintünk *megérdemel, mi dukál neki.* Ennek a megkülönböztetése és megválasztása az *igazi könyvbarátnak szerelmesi gyönyörüséget jelent...* Vannak azonban olyan könyvek, inkább talán füzetek, amiket némi kézügyességgel és munkaszeretettel megáldott könyvbarát — *maga füz, vagy köt be... Nagy öröm az ilyen foglalkozás...*

A könyvkötéshez, mint minden munkához, még a mesterségét kitanult könyvkötőnek is, de mükedvelőnek is *kedve és szeretete és sok türelme kell, hogy legyen elsősorban. Aki nem szeretettel és türelemmel akar könyvet kötni, az a legfinomabb és legdrágább eszközökkel vagy anyagokkal sem fog tudni könyvet bekötni, csak rontani.*

A könyv: harc az idő ellen. *A könyvkötő hivatása, hogy jó, időálló kötéssel segitse a könyv harcát az idő ellen. A gyorsan tönkremenő és pontatlan kötés a legnagyobb bün a könyv és a megrendelő ellen.* A könyvkötés minden részletében fontos az összehang. *Igy lesz a könyv kötése értékes és kedves! Igy lesz a könyvben örömünk, gyönyörüségünk az egész életen keresztül!"*

A könyvkötők kiskátéjának szavait, gyönyörü megállapitásait mindenkinek meg kell szivlelni és kalapot kell emelni minden magyar könyvkötőiparos előtt, akik ilyen nemesen átérzett megbecsüléssel, még nemesebb szeretettel végzik munkájukat.

DAMNAVITS A. JÁNOS

Vegye meg a
Képes Krónika
legujabb számát!

Gottesmann

MDK

magyar örnagy arcképvestő

~~Az első világháború alatt~~

A Zsolnay-gyárban a figuralis minták sokszorositását végezte.

47.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Gottesmann, szobrász

A Hid köré csoportosuló ifjú képzőművészek 1938 évi kiállításán – Szabadkán – a Népkör elnöke mondott megnyitó beszédet – emlékezik vissza Almási Gábor szobrászművész. A kiállítás eltért a palgári kiállításoktól, elsősorban témában... Ilyen címek voltak: „Rab", „Vallatás" (említve). Gottesmann szobrai voltak ezek, aki akkor a mozgalom érdekében foglalkozott ilyesmivel. Volt ezekben a szobrokban valami expressív erő – mondja Almási. – A „Vallatás" c. szobrának keze-lába csonka volt.

Ács József: A munkásmozgalom, a Hid és a képzőművészek.

Magyar Szó, 1979. X. 30.

MDK

Gottesmann Alfréd

Olasz táj délelőtt, of.

Képzőm. Társ. 19o9/1o. téli kiáll. kat. 61.l.

MDK

Gottesmann Alfréd

A Nemzeti Szalon tav.kiállitasan a szasz művészek csoportjában Gottesmann Alfréd művei.

Zeno: A Nemzeti Szalon tav.kiallitasa.

Vasárnapi Ujság, 1909. 56.évf. 485.l.

MDK

Gottesmann Alfréd,

1902-ben az iskolában dolgozott

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 78.l.

Grottesmann Alfréd,
erdőbaktai

1909. tavaszi

kiáll. Nemzeti Szalonban

7 tájkép Olasz és Görög
országból
olaffestmények.

Hajdúsámson h. n. V. 171.

Gottesmann Alfréd

1909. Téli

kiáll. Nemzeti Szalonban

Olasz táj, olajf. 150 k

Olasz táj reggel, olajf.
400 k.

Herzegovina V. 302.

Gottesmann Alfréd

1910. dec. Kiáll. Nemzeti halon
Abruzzói falu, olajf. 1200.–
Salamisi vérlet, olajf. 350.–
Alkony a Sabini hegyekben 1000.–

Itália III. 162.

Göttesmann Alfréd

1910. téli kiáll. Művészház

Cervara di Bonna, 1200 k.

Anglia VI. 219, 220, 221.

4703. Hunnia nyomda rt.

Gottesmann Alfréd

D. Mémes a kútnál
of
Cervarai tag, of

Nagybányai kiáll. kat. 1912

2 mű

Formak. VI. 210.

Godesmann Alfréd

XIX – XX. sz.

165. Pihenő tehenek

Vászon, 38×61.

Ernst Muzeum adakozó

41. sz.

dohánytězsdé és papírtanácsok
Bonyhád

Nyomtatvány

"Europa"

lapterjesztő r. t.

Budapest

V. Visegrádi u 36

Gottesmann Alfred

Börtök - Rét

78. l.
88. l.
90. l.

Gottesmann Alfréd

Börtsök-Réti

1.24.l.

lásd skvétlenül.

Az 1912-és pub-
kiállítás kata-
logusa.

Gottesman Alfréd

kiállított a párisi Indépendants-ban

Londvai Károly. Párisi levél. Művészet 1908. 273. l.

698.

698. Nicolas Loir.

Sz. Párisban 1624-ben. † ugyanott 1679-ben.

Kleobis és Biton.

A faragott diszitésü és jobbra haladó kocsin ül a kék palástot és narancssárga ruhát viselő Kydippe, kit fiai Kleobis és Biton visznek a templomba. Körülötte férfiak meg nők mennek és néznek jobbra, hol az oszlopcsarnokos templom előtt a főpap várakozik nagyszámú kiséretével és híveivel. Az oszlopcsarnokban Diana szobra áll; nem messze tőle, az oltáron innen, az áldozatra kiszemelt ökröt bonczolják; kissé hátrább pedig nők és férfiak képeznek csoportot. Az előtérben balról, a térdeire ereszkedett nő figyelmezteti gyermekét a menetre, középütt kutya figyel és jobbról edény, ruha meg több kő hever a földön. A háttér hegyes vidék várossal, melynek egyik épületéből lángok törnek ki. Az égbolt felhős.

Vászon, méretei 61 : 74 cm. — Mündler: I. 33.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: IV. 13. *N. Loir:* Kleobis und Biton führen ihre Mutter zum Feste nach dem Tempel zu Argos. — 1815: I. 34. *N. Loir:* Kleobis und Biton führen ihre Mutter stb. — 1835: V. 11. *N. Loir:* Kleobis und Biton führen ihre Mutter stb. — 1844 [illegible]

I

321.

Gottesmann Alfréd

festő

L.

Szendrey-Szentiványi

590.b

foglalja el, a hegyes háttérben pe-
ünnek föl. Felirata fölül középütt:

1. Neutra flu. és befejezése 3.

k. 6.2 : 11.2 cm.

Gottesmann Alfréd, festő. A katonai pályáról lépett át a művészetire és Rómában végezte tanulmányait. A Nemzeti Szalonban 1901 óta állít ki. A Műcsarnok 1909—10. évi téli tárlatán Olasz táj reggel és Olasz táj délelőtt cz. olajfestményeivel vett részt.

Kiáll. tárgymutatók. — Nemzeti Szalon Almanach. Budapest, 1912. 169. l.

Nagybánya 1902. 1911-12

Paris 1908

Salon des Indépendants

Gottesmann Alfréd

Nagybányai kiáll. kat. 1912

78

Tátika VI. 133.

Gottesmann
Alfréd

Nagybánya k. k. 1912
124

Tátikai leletek VI. 124

Gottesmann Alfréd

Nagybányai k.k.

1912

8

90

Tweddel VI. 98.

Gottesmann Alfréd

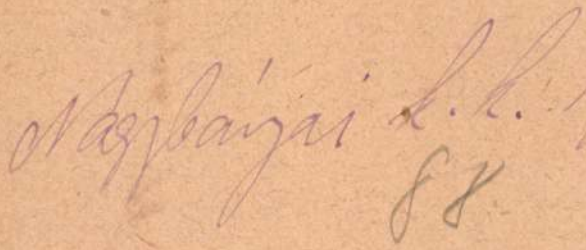

Processiós lámpa IX. 104.

Gottesmann Alfred

1902. nagybányai szabad-festő iskola

Nagybányai kiáll. kat. 1912

Tűzvető bronzból, római V. 149

Gottesmann Alfréd

1911. Nagybányán iskolán kívül

1912 ditto

Nagybányai kiáll. kat. 1912

Turócz vármegye VI. 11 – 14.

MDK

Gottesmann Alfréd

Ménes a kutnál, of.

Műcsarnok-Téli Nagybányai kiáll. kat. 1912.

1o4 l.

MDK

Gottesmann Alfréd

Cervarai táj, of.

Börtsök-Réti Nagybányai kiáll. kat. 1912.
1o7 l.

MDK

Gottesmann Alfréd

Bugaci részlet, of.

Bürtsök-Réti Nagybányai kiáll. kat. 1912.

116 l.

MDK

Gottesmann Alfréd

Arckép-tanulmény, of.

Börtsök-Béti Nagybányai kiáll. kat. 1912.
118 l.

MDK

Gottesmann Alfréd,

1911-ben iskolán kívül dolgozott.
1912-ben " " "

A szabadiskola ideje. /1908-1912./ 88. 90.l.

MOK

Gottesmann Alfréd, festő.

Olasz táj reggel. Of

Képzőm. Társ. 1909/10 téli kiáll. Kat. 60. l.

Quelle ressource utilisez-vous ?

Plus [illegible] ,

M.D.K.

GOTTESMANN Alfréd festő

1912-ben Nagybányán dolgozott.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 330.l.

M.D.K.

GOTTESMANN Alfréd festő

1911-ben Nagybányán dolgozott.

Réti: Nagybánya, Bp. 1954. 329.l.

M.D.K.

GOTTESMANN Alfréd festő

1902-ben Nagybányán a Szabadiskola növendéke.

Réti István: A nagybányai művésztelep
Bp. 1954. 59. l.

M. D. K.

GOTTESMANN Alfréd festő

1902-ben Nagybányán a Hollósiskola növendéke volt

Pécsi Bk. 1954. 325. l.

Gottesmann Emil
Ø Művészet. 1938. 96. l.

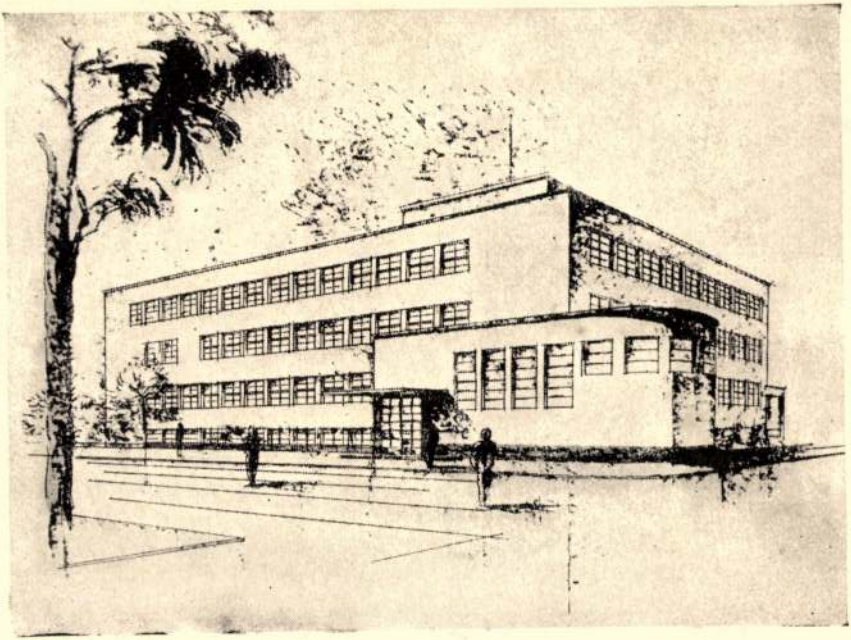

Gottesmann Emil (Kassa): **A kassai ipariskola terve**
A tervpályázaton III. díjal kitüntetve

Vákár Tibor és Helbig René: Szél uccai fiúotthon ter

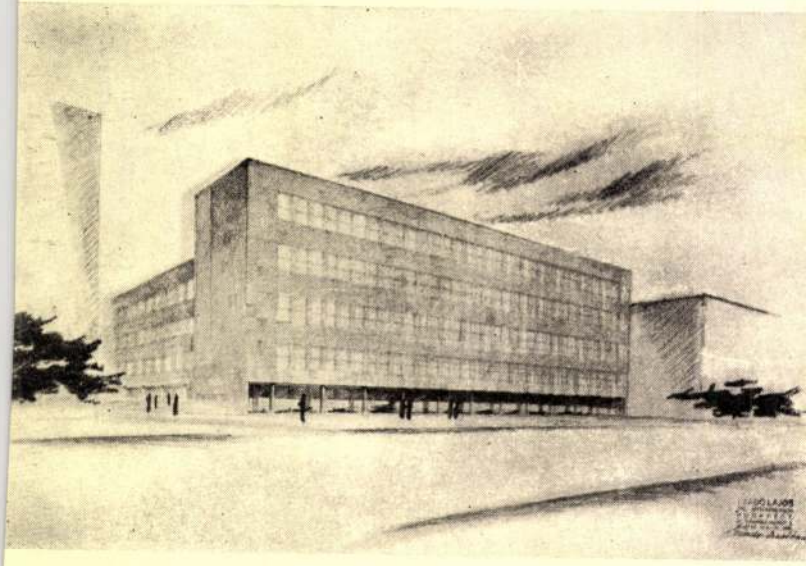

Várady-Szabó Lajos: A Szél uccai fiúotthon terve

Gottesmann Emil

Pesti Hirlap 1940. szept. 14.

Valutabűncselekményért börtönre ítéltek egy kassai műépitészt és egy kereskedőt

Junius elején letartóztatták *Gottesmann Emil* kassai műépitészt és *Szojcher József* kassai rövidárukereskedőt, akik ellen az ügyészség *fizetési eszközzel elkövetett büntett* miatt emelt vádat. A vád szerint Gottesmann 200 angol fontos kifizetést vásárolt Szojchertől abból a célból, hogy azt elküldje *Lausanneban* élő *Sándor* nevü fivérének, aki ki akart vándorolni. *Az angol fontok ki is jutottak Gottesmann Sándorhoz* és az összeg segitségével utazott el aztán *Telavivba*.

A büntetőtörvényszék *Máthé-tanácsa* pénteken tárgyalta ezt a bünügyet. *Mindkét vádlott beismerte tettét.* A műépitész azzal védekezett, hogy fivérén akart segiteni, a kereskedő pedig azzal védte magát, hogy szivességből szerzett Gottesmann részére angol kifizetést. Beismerte azt is, hogy 100 pengő jutalmat kapott szolgálatáért. A perbeszédek elhangzása után a törvényszék *mindkét vádlottat bünösnek mondotta* ki a vád szerinti visszaélés büntettében és *őket fejenként 7 hónapi börtönre itélte*. Az indokolás szerint enyhitő körülmények mutatkoztak a vádlottak javára és ezeket mérlegelte is a valutabiróság. Az itélet *jogerős*.

Gottesmann Emil

Kassa

A Kassai ipariskola terve

III. díjat Eskütetve

Repr.

Művészet

1938. 18–19 sz.

96 l.

186

komoly alapot nyert a kormánypártnak azon ismételt kijelentése, hogy mindenkit, a ki szándékozik vele teendőiben közreműködni, szívesen lát soraiban, de csak ama föltétel alatt, ha teljesen alárendeli magát a kormány és pártja programmjának és terveinek. A törvényhozás tagjai nagyravágyásának immár huzamos korszakra nem marad nyitva más tér, mint a mely a törvényalkotás teendőiben való részvétel s az e téren kitűnt működés által természetesen mindenki számára nyilik.

Nem egyértelmű ez a pártfegyelemnek otyatén vak szigorításával, a mely miden előterjesztett kikezdésnek szótlan és változatlan elfogadását követelné.

Ellenkezőleg. A dolog természetéből foly, hogy a személyes támadások ellen keményebb összetartásra van szükség, a szenvedélyek árja ellenében sokkal tömörebb falat kell emelni, mint a mikor tárgyilagos vitatkozás van napirenden. Azt lehetetlen kívánni, hogy nagy terjedelmű törvényhozási munkálatok részleteire nézve még az általában egynézetüek közt is semmi eltérés ne legyen. S a meddig azonos elvek és alapmeggyőződések keretében mozognak, addig az ily véleménykülömbségeknek nem hatalomszóval, hanem érvekkel való küzdelme és kiegyenlítése egy

Gottesmann Ervin

festő

~~1909/10~~ lásd

Baktay Ervin.

~~Forkèpzomfoiskèvk~~

~~86. l.~~

Folyószámla az Angol-Magyar Bank Gróf Ti

nemzetközi szállitási üzle

V.,József-tér 9

folytatom.-

Vállalatom felö
üzlet minden ágazatát; az
tetésekkel, raktározás cél
tott régi személyzettel re

E szakmában két
tapasztalataim, kiterjedt
sitanak, hogy az irányomba
legjobban fogok megfelelni

Eddigi szives b
és kérem, hogy nagybecsü m
telni méltóztassék.-

Szolgálatára mi

Ignatius Cotfan/!/,asztaloslegény

Xgyőri asztalos és puskaagykészitő céh legénykünyvenől,October 1692 Jahr után: "Anno 1695 den 13 feberong/!/ist Umbfraggxx gehalten worden Und ist fremdt gezetzn Ignatius Cotfan/!/Von biberach aus Schwobn". 110.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szászadban - Adatkk Győr vámos asztalosmüvességének történetéhez 9[illegible]. old

Arrabona,9.-Kantus János Ház,Győr,1967.-A Győri Ház.Évkönyve

M.D.K.

GOTTFRIED Franc.

miniaturarum magister

Rema (Szerém m.)

3 sodal

1952)

Művért. Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grfikusok Magyarországon 1828-ban. 136.l.

Hanz Gottfried, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1675-től: "Hanz Gottfried rethich Tischlergeseel von Dresden". 102.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században. Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez. 93.old

Arraboma, 9. Xantus János. Múz. Győr. 1967. A Győri Múz. Évkönyve

Gottfried Wolf
festő

M.D.K.

1754-ben a fertődi kastélyban
festő és mázoló munkákat végzett

Katona Imre: A fertődi kastély kialakításának és helyreállításának ...

Művészet, 1962. Október – 3 kep

GOTTFRIED Krisztian építőmester

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II.köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 677.p.

Gottgeb Antal.

A régi Pest emlékei a jövő évezred emberének

Ötcsillagos apartmanház a Vasudvarban

A Vasudvar eredeti képe

A Pesti Barnabás utca egyik kapualja mögötti, nemrég még üres telket az autósok hosszú ideig parkolásra használták – szinte egyetlen „oázisként" a gépkocsival ma már megközelíthetetlen bevásárlóutcákhoz tartva. Akik itt megálltak néhány órára néhány száz forintért, azok közül nagyon kevesen tudták, hogy a híres Vasudvar földjét koptatják. Aztán a közelmúltban kitették az autók szűrét innen is. A gazdasági ügyeket figyelemmel kísérő pesti ember ebből már gondolta: pénzes vevőre talált a belvárosi telek. Néhány hónapja pedig építőmunkások, malteros talicskák, téglák, gerendák igazolják a feltevéseket: valami készül itt. A további találgatások elé menve, az építtetők, az amerikai *Marriott International* vezető szakemberei sajtótájékoztatón ismertették az épület és az udvar további sorsát meghatározó programjukat: apartmanház, szolgáltató- és üzletközpont nyílik meg még ebben az évben a valahai Vasudvarban.

Mielőtt a következő évezred emberének kényelmét szolgáló új létesítményt bemutatjuk, érdemes felidézni a hely történetét. *Vizy* Lászlónak, a Műemlékvédelmi Hivatal munkatársának kutatása szerint várostörténeti emlékek bizonyítják, hogy ezen a területen még a római korból származó fürdő maradványai voltak. A középkorban valószínűleg templom és iskola állt ezen a helyen. A törökök kiűzése utáni időben a telken egy emeletes ház épült, melyben 1701-től a Városház téren emelt Szentháromság-szoborra utaló néven a belváros egyik első gyógyszertára kapott helyet.

Az egykori Városház téren a hármas számot viselte a Schopper-féle ház, amelyet *Vasudvarként* őrzött meg a hagyomány. Az első Schopper vaskereskedő 1776-ban telepedett le itt és lett pesti polgár. A kereskedői jogot Schopper Károly vásárolta meg 1779-ben 250 forintért. Az egy évszázad alatt több száz milliós forgalmat lebonyolító vállalkozás „eredményeképpen" Schopper Jenő – aki már több bank és vasöntöde vezetője is volt – 1872-ben nemességet kapott. Az ő nevéhez fűződik a Vasudvar megszületése, 1875–76-ban, *Gottgeb* Antal építész tervei alapján épült a „palota", amely pompás neoreneszánsz homlokzatával a Városház tér északi oldalának dísze volt, remek vasszerkezetű csarnoka pedig – amely az Oetl vasgyárban készült – a maga korában szenzációszámba ment. A nemesi cím elnyerésével a család *Tömöryre* változtatta a nevét, az üzlet azonban – egészen az államosításig – Schopper-házként működött.

A Vasudvarral szemben állt a régi Városháza, amelyet az Erzsébet híd építése miatt lebontottak.

Az építtető Marriott International életének is új fejezetét jelenti ez a beruházás: idén februárban jelentették be ugyanis Londonban egy új típusú szállás-helylánc, a *Marriott Executive Residens* létrehozását. A sorozat első tagja épül most a magyar fővárosban, éppen a Vasudvar helyén, a Budapest Marriott Hotel tőszomszédságában. A 460 millió ATS értékű beruházást a GiroCredit által vezetett osztrák bankkorzorcium háromszázmillió ATS hitellel finanszírozza. *1997. novemberre tervezik a ház megnyitását,* de május vége előtt már elkészült az első teljesen berendezett és felszerelt apartman, a mintalakást bemutatták az újságíróknak.

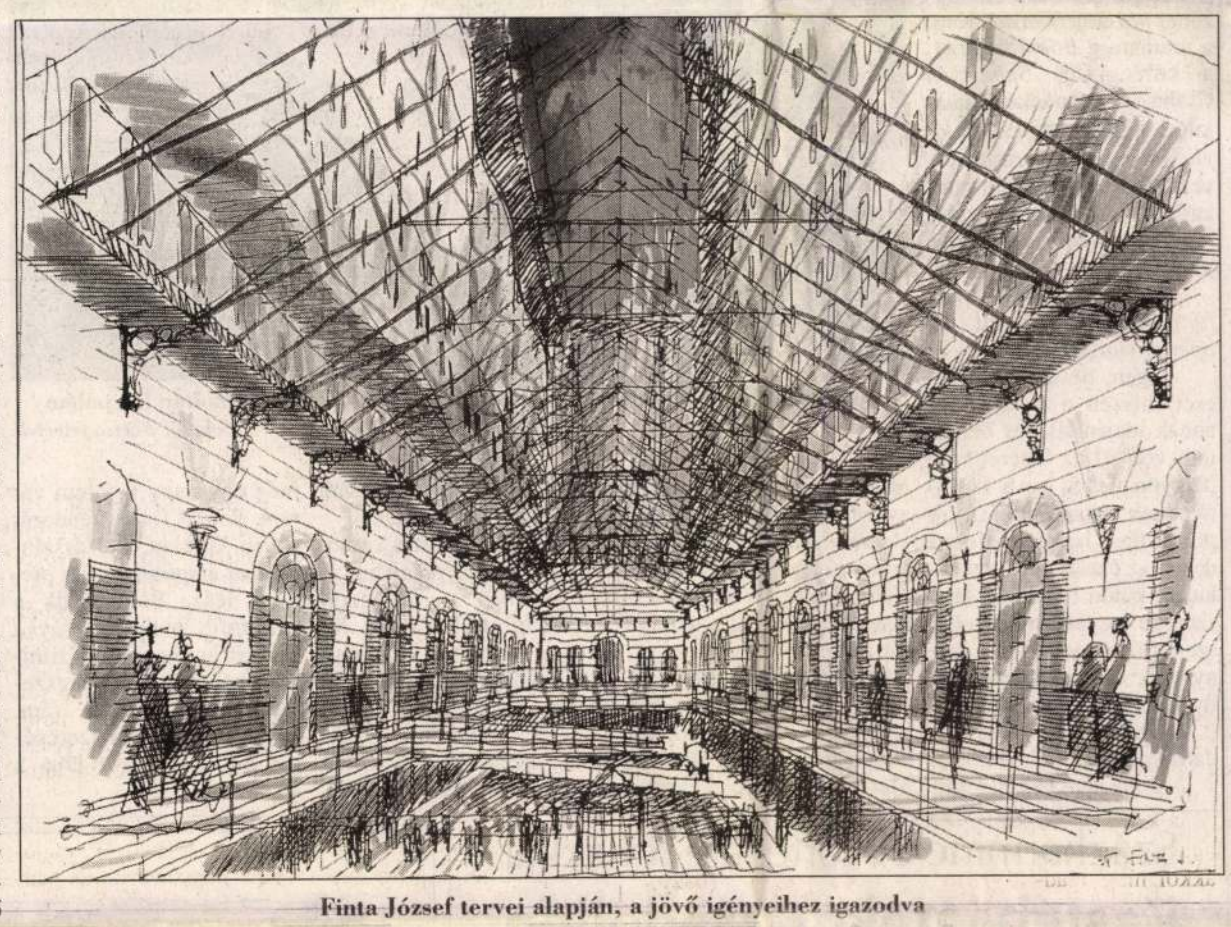

Finta József tervei alapján, a jövő igényeihez igazodva

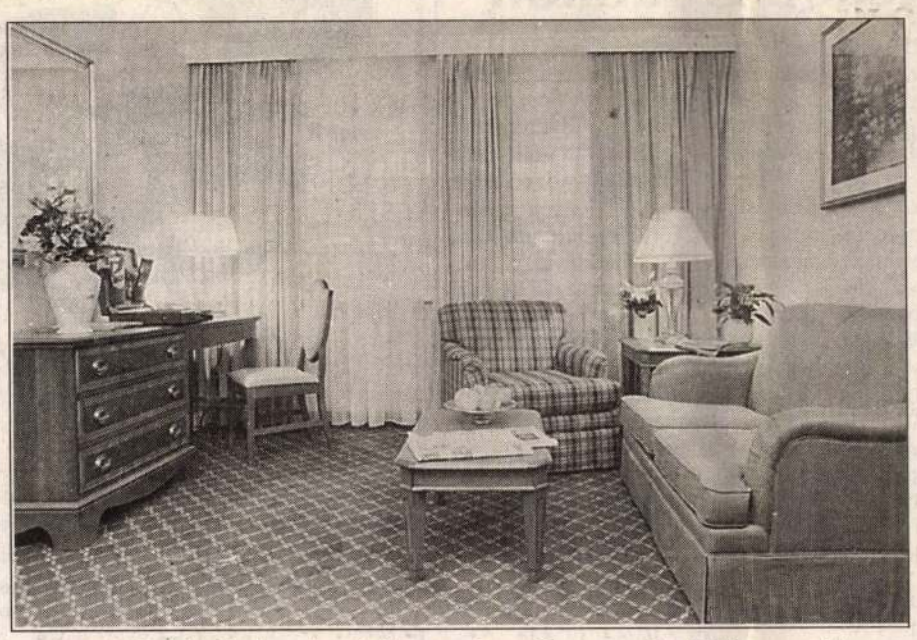

Az építkezés idején már tökéletesen berendezett a mintalakás nappalija

A 108 apartmanból álló Residence olyan üzletemberek számára épül, akik *hosszabb időre, hónapokra Budapestre érkeznek vagy gyakran visszatérnek ide,* s lakás bérlése helyett szívesebben laknak a minden igényt kielégítő apartmanházban. A Marriott Executive Residence vendégei elegáns, ízlésesen berendezett egyszemélyes stúdiók, egy-, két- vagy három hálószobás apartmanok közül választhatják ki az igényeiknek legjobban megfelelő lakhelyet. Az apartmanok mérete az 50 négyzetméteres stúdiótól a 125–145 négyzetméteres, három hálószobás, két és fél fürdőszobás lakosztályokig terjed. Mindegyikben jól felszerelt konyha, mosó- és szárítógép, munkavégzésre alkalmas helyiség és íróasztal, két – hangpostával is felszerelt – telefonvonal, mini hifiberendezés és videomagnó tartozik az összkomforthoz.

Az apartmanházban nincs vendéglátásra szolgáló étterem – az étel- és italrendeléseket a közeli Budapest Marritott Hotelből teljesítik, házi rendeléssel lehet viszont bevásároltatni. Lesz recepció és biztonsági szolgálat, gondoskodnak a takarításról és az ágyneműcseréről, s a vendégek kényelmét szolgálja a közös tárgyalóhelyiség, a fitnessterem, a klubhelyiség és a Residence lakóinak kizárólagos használatára fenntartott kényelmes lobby. Valamennyi apartman az ötcsillagos luxusszállodai elhelyezés kényelmét nyújtja, de az otthon biztonságával, a személyes lakhely intimitásával kiegészítve. Mindenütt a lakosztályban vannak üres könyvespolcok, szabadon hagyott helyek, amelyeket a vendég rendezhet be tetszése szerint. Az apartmanok bérleti díját a városban működő ötcsillagos szállodák áraihoz mérik, de a 30 napnál tovább itt tartózkodó vendégeknek különböző kedvezményeket kínálnak majd.

Finta József

A pincér egyelőre csak téglahalmokon át közlekedik

Tavaly decemberben hirdettek országos pályázatot az új Residence típusú apartmanház elnevezésére. 2600 javaslat közül a Millennium Court név bizonyult győztesnek, amely – a bírálóbizottság szerint – a magyar történelmi és kulturális hagyományok felvállalását is jelenti. Az apartmanok mellett a *Finta és Társai Építész Stúdió* tervei és belsőépítészeti elképzelései alapján készül itt a *Millennium Center,* amely a legkülönbözőbb szolgáltatásokat kínálja a budapesti polgároknak és az ide látogatóknak. Mindenki számára nyitva áll majd a 160 férőhelyes, kétszintes föld alatti parkoló, a három emeletet elfoglaló üzletsor, az irodaházban pedig irodák és konferenciatermek bérelhetők.

Rácz Judit

Vajda József felvételei

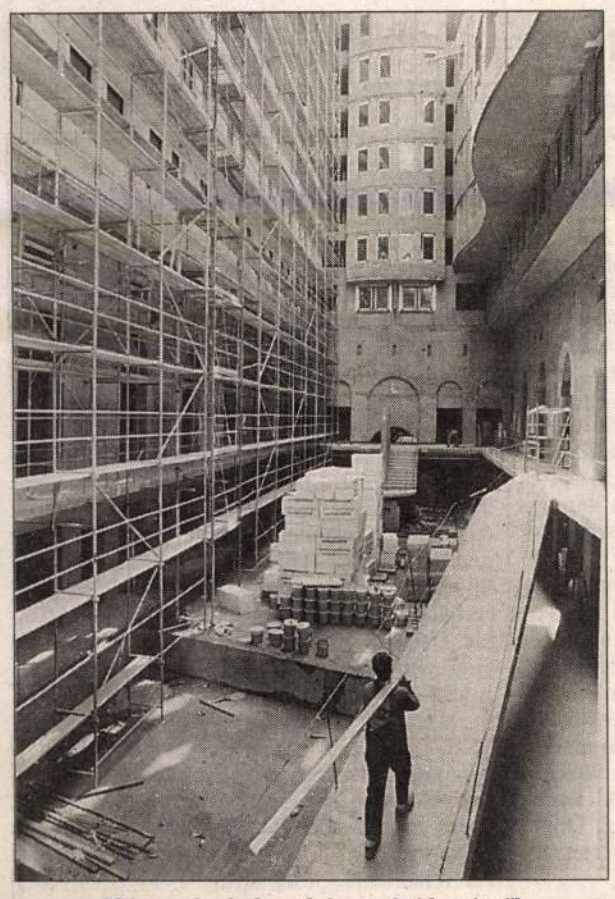

Május végi helyzetkép az építkezésről

A háború után a leromlott állapotú Vasudvar annak köszönhette megmaradását, hogy a hatvanas évek közepén városrendezési pályázatot hirdettek, melyben áruházként szerepet kapott volna.

Finta József tervei alapján éled most újjá a nevezetes épület. A neves tervező-építész 1987 óta foglalkozik a Vasudvar újjáalakításának elképzelésével, mindig a megmaradó házban gondolkodva. Több korábbi tanulmányt és tervet követően a Marriott International számára készülő épületben a díszes, eklektikus homlokzatot és a város- és ipartörténeti értékű Vasudvar csarnokát, szép belső terét megtartja. Mint a sajtótájékoztatón elmondta: keresték a funkciókat erre a területre. Az épület apartmanház lesz, alsó szintjén körülbelül háromezer négyzetméteres kereskedelmi-éttermi blokkal. Az udvar fölé visszaállítják a régi acélszerkezetű üvegfedelet, megmarad az eredeti kocsibejáró, amelyen keresztül a vásárukat behozták az udvarba. A fedett, fűtött, klimatizált belső terület *egyedülálló lesz a belvárosban,* alkalmas arra, hogy igazi találkozóhely legyen. Az épületet három oldalról lehet megközelíteni, szóba került egy negyedik bejárat lehetősége is.

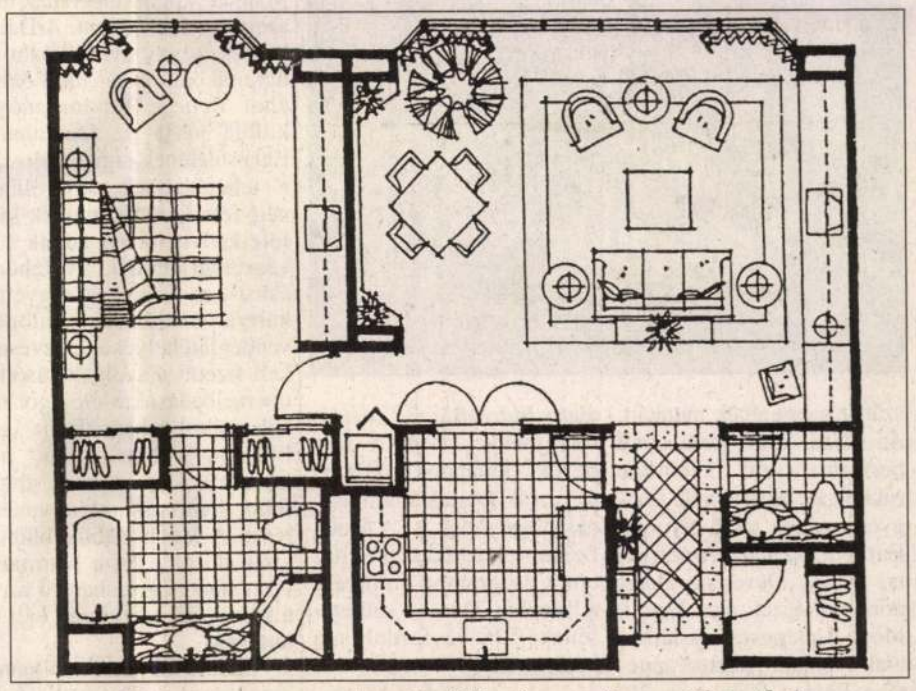

Egyágyas apartman alaprajza (85 négyzetméter nettó terület)

Művészszoba

Harri Wessman északi tekintete

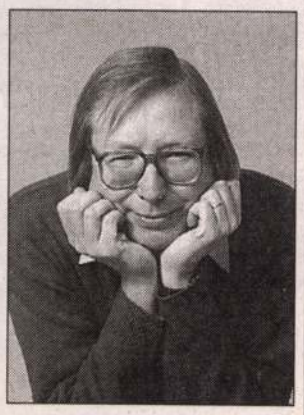

– Jó napot kívánok! – mondta szinte akcentus nélkül Harri *Wessman* finn zeneszerző, aki a Művelődési és Közoktatási Minisztérium vendégeként két hetet töltött Magyarországon. – *Hyvää päivää!* – viszonoztam köszönését, gondolván: megtettük baráti gesztusunkat, s mindjárt angolra fordítjuk a szót. Ő azonban imponáló választékossággal magyarul folytatta. Zenei életükről kérdeztem, úgyis, mint a Finn Zeneszerző-szövetség elnökségének tagját.

– Hány zeneszerző működik Finnországban?

– A komolyzene alkotóit tömörítő egyesületünkben százan vannak, a könnyű műfajnak külön egyesülete van.

– Magyarországon körülbelül ugyanennyi komolyzeneszerző működik, de hazánk lélekszáma kétszerese a finnországinak. Többen foglalkoznak nálatok zenével, vagy könnyebb tagfelvételt nyerni, mint a Magyar Zeneszerzők Egyesületébe?

– Nem könnyebb: szigorú művészi kritériumoknak kell megfelelnie a tagnak jelentkezőnek.

– Tudunk impozáns fesztiváljaitokról a kamarazenétől az operáig – ami a klasszikus muzsikát illeti. A kortárs zeneszerzőknek milyenek a megszólalási lehetőségei?

– A rádió szerepe igen fontos: zenekari és kamaraműveket rendel, s ha egy előadó kortárs zenét akar játszani, arra lehetőséget biztosít. Hetente új darabok hangzanak el. A fesztiválok közül a váltott években megrendezésre kerülő *helsinki*, illetve *tamperei biennálé* a mai zene fő fóruma.

– Magyarországon gyakran panaszoljuk Budapest „vízfej" mivoltát. Helsinki nem ilyen hegemón helyzetű?

– Helsinki erőteljes központ, de nyáron a fesztiválok megélénkítik a vidéki zenei életet, így például kortárs zenében a *viitasaari fesztivál*.

– Irigységgel tekintünk az észak-európai országokra, ahol az új művek kottában, sőt CD-n is hamar napvilágot láthatnak. Miképpen?

– A *Zenei Információs Központ* két éve a *Teosto* szerzői jogvédő társasághoz kapcsoltan működik, s egy alapítványból táplálkozva támogatja e kiadói tevékenységet, sőt a koncertezést is. A fesztiválok természetesen nem innen, hanem önkormányzatoktól és szponzoroktól kapják anyagi alapjukat. *Kuhmo* vadon volt, s most világszerte ismert fesztiválváros – ez az önkormányzatnak köszönhető.

– Vannak-e stiláris konfliktusok a finn zenében, különböző iskolák szemben állnak-e egymással?

– Nem. A nemzetközi zenéből ismert mindenféle stílus és iskola jelen van, de toleránsak vagyunk egymás iránt. Egy-egy fesztivál persze előnyben részesítheti ezek egyikét-másikát.

– Nyilván Finnországban sem lehet zeneszerzésből megélni.

– Nem, én például tanítok. Ötéves állami ösztöndíj segít abban, hogy a komponálásra koncentrálhassak. Szinte minden aktív zeneszerző részesül ilyen – adómentes! – ösztöndíjban, de arra újból és újból pályázni kell. Az ösztöndíj körülbelül 5500 finn márka, ami az átlagfizetés mintegy fele. Viszont kizárja, hogy 12 óránál többet tanítson az ember, tehát főként zeneszerzéssel kell foglalkoznia.

– A nemzetközileg legismertebb magyar zeneszerző, Ligeti György csaknem egész pályáját külföldön futotta be. A másik legismertebb, Kurtág karrierje csúcsán évek óta ugyancsak külföldön tartózkodik. Egy finn komponistának is el kell mennie hazájából, ha a világé akar lenni?

– Kaija *Saariaho* és Magnus *Lindberg* Párizsban, az IRCAM körében működött, ezért talán ők a nemzetközileg legismertebbjeink. Az IRCAM pedig ma olyan, mint Ligeti fiatalkorában Darmstadt volt. Finnország – úgy érzem – periféria: az Északi-sarkról tekintünk le Európára…

Hollós Máté

Próbák az Operettben

Luxemburg grófja

Szívem szeret – énekelte óriási sikerrel valaha a Fővárosi Operettszínház akkori sztárja, *Feleki* Kamill. A fülbemászó dallamokban bővelkedő operett primadonnája, a művész legendásan „haragszomrád" partnere *Honthy* Hanna volt. *Lehár* Ferenc háromfelvonásos daljátéka, a *Luxemburg grófja* új életre kel a színpadon. A Nagymező utcai társulat május utolsó napjaiban befejezte a próbákat, hogy a külföldi turnék után folytassa azt szeptemberben. A kitűzött premier dátuma október 10-e.

A darab szövegét A. I. *Willner* és R. *Bodansky* írta, *Kellér* Dezső és *Békeffi István* átdolgozták, a verseket *Gábor* Andor és *Szenes* Iván írta. A zenét az új szövegkönyvhöz alkalmazta *Rékai* Miklós. Az előadás zenei vezetője *Váradi* Kati, a dramaturg *Bőhm* György, a koreográfus *Sebestyén* Csaba. A színpadkép kialakítása a díszlettervező *Szlávik* István és a jelmeztervező *Jánoskúti* Márta munkája. A produkciót *Iglódi István* rendező neve fémjelzi.

– A Nemzeti Színház főrendezője kirándul az operett világába?

– Igen, de nem az első eset, hiszen a *Nagymama* annak idején sikeres bemutató volt itt az Operettben. Nagyon nehéz ez a könnyednek látszó műfaj. A prózai részt is meg kell rendezni, az énekesek, a muzsikusok külön feladat, a tánc szerepe egyenrangú, tehát szakértő összefogást igényel, de ez természetes egy ilyen összetett műfajnál.

– Vannak-e élményei a darabbal kapcsolatban?

– Soha nem láttam a Luxemburg grófját. Ha jól emlékszem, hallottam a rádióban, láttam fekete-fehér tévéfelvételeket Feleki Kamillról. Amikor *Halasi* Imre igazgató szólt, hogy rendezzem meg a darabot, azonnal megvolt a fejemben a szereposztás. Sir Basil, Ugaranda kormányzója nem lehet más, csakis *Agárdy* Gábor. A másik szereposztásban *Balázs* Péter alakítja ezt a figurát. Bizonyos voltam abban, hogy Madame Fleury szerepére *Lehoczky* Zsuzsát és *Felföldi* Anikót kérem fel. Juliette *Oszvald* Marika, illetve *Teremi* Beatrix, Brissard, a zeneszerző pedig *Csere* László és *Bozsó* József. A játékban még számtalan remek epizódfigura van. Az előadással nem kívánunk mást, csak szórakoztatni, a hétköznapi gondok feloldására feledtetni és nevettetni.

Agárdy Gábor Gyurity István, Földes Tamás és Benkóczy Zoltán karjaiban

Schiller Zsuzsa felvétele

Lehoczky Zsuzsa korábban már a Nagymamában jó hangulatban dolgozott együtt Iglódi Istvánnal. Mi több, a partnere is volt, amikor Iglódi *Farkas* Bálint betegsége miatt beugrott.

– A Luxemburg grófja már megtalált Szegeden kezdő színésznő koromban. Később a Fővárosi Operettszínházban ismét találkoztam a darabban Juliette szerepével. Most Fleury leszek, tetszik a dolog, nagyszerű együtt lenni a színpadon Agárdy Gáborral. A nyáron még egy nagy izgalom vár rám: *Balikó* Tamás rendezésében Gyulán, a Várszínházban augusztus 8-án premier lesz. Bemutatjuk a Liliomfit, melyben *Dayka* Margit egykori híres filmszerepét, Kamilla megszemélyesítését bízták rám. Szilvay professzor szerepében *Bárdy* Györgyöt látja a közönség.

Agárdy Gábor, korát meghazudtolóan – 75 éves lesz a nyáron – táncol, mozog, gesztikulál, teljes hangon játszik a deszkákon. Valósággal sistereg a levegő körülötte, bámulják is az ifjú kollégák. Cigarettát forgat az ujjai között, két szippantás között mesél a múltról.

– Ebbe a színházba *Gáspár* Margit igazgató 1951-ben szerződtetett. Pontosabban vendégjátékra hívott Miskolcról. Ott a diósgyőri munkások azt mondták, abbahagyják a munkát, ha én Pestre szerződöm. Az *Orfeusz az alvilágban* című darabban Jupiterként debütáltam. A következő évben már tag voltam a színházban. A kispadon ültem és vártam, mikor ugorhatok be *Latabár* vagy Feleki helyett, megguntam és 1954-ben búcsút mondtam a Nagymező utcának. Ennek jó néhány évtizede. Összeszorult a torkom, a szívem majd kiesett a helyéről, amikor Iglódi idehívott. Az a Halasi Imre, aki itt most igazgató, annak az édesanyjával évekig együtt játszottam vidéken, az édesapja pedig a gazdasági igazgatóm volt. A família szavazta meg egybehangzóan, hogy én legyek Sir Basil. Nagyon megilletődött voltam. Először bejöttem egyedül a sötét színpadra, megálltam középen, lenéztem a bársonyszékekre és eszembe jutott minden. Más ez a közönség, mint a Nemzetiben. Mást várnak tőlem. Nem tudom, képes leszek-e teljesíteni.

A rendező és a társulat bizonyos abban, hogy a legjobb választás volt Agárdy Gábort felkérni erre a szerepre.

Várhegyi Andrea

Százharminc év története ruhákkal

Kastélyjátékok Gödöllőn

Szokatlan rendezvény színhelye lesz a hét végén, június 8-án, vasárnap a gödöllői királyi kastély: egész napos ünnepség zajlik abból az alkalomból, hogy 130 esztendővel ezelőtt koronázták magyar királlyá I. Ferenc Józsefet. Délelőtt fél 11 órakor kezdődik a *Divatszínház* – a rendezők ígérete szerint piciknek, kicsiknek, nagyobbaknak szólóan, színházi elemekkel átszőtt játékos divatbemutatót rendeznek. Vendégek lesznek: Óz, a nagy varázsló, Dorothy, a Bádogember, a Madárijesztő, a Gyáva Oroszlán, Cidri Pók és Totó.

Délután kastélylátogatásra invitálják a nézőket, 16.30 órakor *Korok, ruhák, stílusok* címmel történelmi hangulatot idéző színházi jelmezeket és mai tervezők kollekcióit mutatják be, gyakorlatilag 130 év történetét „mesélik el" a ruhák. Délután 18 órakor a díszteremben emlékképeket idéznek fel Ferenc József életéből, archív felvételekből összeállított képsorokat vetítenek videón az Országos Széchenyi Könyvtár, a Magyar Mozgókép Alapítvány és a Történeti Interjúk Tára anyagainak felhasználásával.

A rendezvény szervezői az őszi gödöllői divatnapok nyári változataként rendezett kastélyjátékok keretében alapították a Divatszínházat. Tervük az, hogy Gödöllő a magyar divatélet egyik legkiemelkedőbb színhelye legyen. A júniusi programot *augusztus 15-én, 16-án és 17-én* megismétlik. Jövőre pedig már nyári idegenforgalmi eseményként állandósítják a kastélyjátékokat és a Divatszínház bemutatóit.

(r.)

A Tasi étterem-galériában (Szentendre, Mester út 6.) május 31-én nyílt meg Farkas András balassagyarmati festőművész kiállítása. Gazdag hagyatékából az arcokat, alakokat ábrázoló alkotások és néhány tájkép látható. A kiállítás június 20-ig látható

Metareinkarnáció – föld alatti tárlat

Andrzej Dudek Dürer

Huszonnyolc éve ugyanabban a cipőben, ugyanabban a nadrágban jár-kel a nagyvilágban. Ha elszakad, megvarrja, ha elkopik, megfoltozza, cipője mára valóságos „műkincs". Andrzej *Dudek Dürert* sokan az európai összművészet archetipikus alakjaként tartják számon, a reinkarnációban ő magát pedig *Albrecht Dürer hetedik megtestesülésének tartja.* Születési éve ilyenténképpen 1471. Művei megtalálhatóak a Varsói Nemzeti Múzeumtól a barcelonai Cantro de Arte Actualon, az amszterdami Stededijk Múzeumon át a New York-i Modern Művészetek Múzeumáig a világ számos rangos kiállítóhelyén.

1969-ben „világosodott meg", ám akkor még Lengyelországban ellehetetlenülve próbálta transzformálni németalföldi reneszánsz mesterének munkáit. *Az utazás művészete* című performansszal 1980-ban rukkolt ki, bejárta vele Lengyelországot, majd Nyugat-Európát, később Amerikát is. Dudek Dürer az életet mint művészeti ágat kezeli. Most Budapesten is láthatóak munkái, hallható zenéje a Balázs Béla utca 20. alatti *Black-Black Galériában* június 21-ig. A rendezők kalandos ottlétbe ágyazták Dudek kiállításának megnyitóját is! A Metafizikai-telepatikus aktivitás című programot a művész Albrecht Dürer születésének 526. évfordulójára komponálta.

Göttler Anna

Báltól bálig buli

Művészetpártolók klubja

Polgárosodni vágyó fővárosunk újabb klubbal gyarapodik. A helyiség korábban is létezett, mi több, valódi klub lévén, a Magyar Állami Operaház művészeinek adott otthont. A Dalszínház és Révay utca sarkán évek óta működik a *Belcanto étterem,* ahol *Bencze* Miklós művészklubja várja az Operabarátok Egyesületének tagjait. Mostantól a tehetősebbek vásárolhatnak négyféle kártyát, melyek különféle kedvezményt adnak a művészetbarátoknak. A fehér, az ezüst-, az arany- és a gyémántkártya birtokában különböző vendéglátóhelyeken kevesebbet kell fizetni a szolgáltatásért. Az operaelőadásokra előjogot nyernek, páholyt kapnak, ha igénylik, ott felszolgálnak nekik hűsítőt, kávét, italt. A jövőben több divatbemutatón vehetnek részt. A legközelebbi klubtalálkozó július 4-én a Normafánál lesz, ahol bográcsban fő az étel, a szervezők igazi nyári báli bulit tartanak.

Misura Zsuzsa, az Operaház magánénekese ez alkalommal mutatta be saját kiadásában megjelent CD-jét, amelyen egy 1994-ben elhangzott, a Magyar Rádióban felvett koncertje hallható.

A klubéletről szóló sajtótájékoztatón bemutatták az *Erkel* Ferenc műveit reprezentáló operalemezt, mely az ínyenc zenebarátoknak szól, igen igényes kivitelben, audio- és CD-lejátszón, valamint multimédiás számítógépen is élvezhető. A Hunyadi László és a Bánk bán felvételén *Déry* Gabriella, *Orosz* Júlia, *Faragó* András, *Simándy* József és *Szabó* Miklós énekel. A karmester *Ferencsik* János és *Komor* Vilmos.

A multimédia-lemezen a művek története három nyelven hallható: magyarul, németül és angolul. Az Operaház épületéről mindent megtudhat az érdeklődő, megismerheti ritkán látható termeit. A sajátos XX. század végi látogatáson hét nyelven vezeti a monitor előtt ülőt. A lemez egyelőre még csak az Opera shopban kapható, de terjesztéséről már gondoskodtak.

V. A.

Fesztivál Kalocsán

A Kék Madár Alapítvány a beteg gyermekekért jött létre. Segítői és támogatói idén tavasszal egy gőzsterilizátorral, több fonendoszkóppal, digitális vérnyomásmérővel és rengeteg mesekönyvvel segítették a Kalocsa Városi Kórház gyermekosztályának munkáját. Az alapítvány most június 6. és 8. között fesztivált rendez Kalocsán.

Az eseménysorozat nyitányaként a Városi Kiállítóteremben *Csíkszentmihályi* Berta grafikusművész és *Richter* Sára textilművész tárlata nyílik meg. A főszékesegyházban a budapesti *Tomkins* együttes ad koncertet. A Beta Hotelben spanyol és latin-amerikai zene szól majd a *Patricio Baeza Band* előadásában.

Ma, június 7-én a Szentháromság téren kézműves mesterek tartanak bemutatót, és vásáron értékesítik portékáikat. Az Ifjúsági Ház udvarán *Halász* Judit és az *Albatrosz* együttes műsora a gyermekeket szórakoztatja. Ugyanitt gyermekrajz-kiállítás is látható. A Városi Sportcsarnokban az *Amadinda* együttes koncertjére kerül sor. A Művelődési Központ udvarán Dario *Nicodemi* Hajnalban, délben, este című vígjátékát láthatja a közönség *Kováts* Adél és *Stohl* András közreműködésével.

Vasárnap a Beta Hotel Kalocsa-udvarán a M. É. Z. együttes lép fel, ír és skót népzenei feldolgozásokat adnak elő. Este a Városi Sportcsarnokban Mascagni *Parasztbecsület* című operáját mutatják be, Santuzza szerepében *Lukin* Mártát, Turridu szerepében pedig *Kelen* Pétert hallhatja a közönség.

(v. a.)

TÁRLATOLGATÓ • HANGVERSENYEK • PÓDIUM • BULI VAN • SZÍNHÁZMŰSOR

TÁRLATOLGATÓ

BÁV RT. KORTÁRS MŰVÉSZETI GALÉRIA (V., Bécsi u. 3.) Az ördög kertjében – Tóth Ernő festőművész kiállítása.

BOD ÉVA KIÁLLÍTÓTERME (II., Bimbó út 72.) Kerámiaszobrok, mozaikasztalok, vázák.

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA (III., Lajos u. 158.) Pinczehelyi Sándor képzőművész Már megint című kiállítása.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM, VÁRMÚZEUM (Budavári Palota, E épület) Ősi népek, antik kultúrák – Budapest története az őskortól az avar kor végéig. Buda középkori királyi várpalotája. Budapest a középkorban. Gótikus szobrok a budai királyi palotából. Budapest az újkorban. A múlt rétegei – a budavári Szent György tér története.

BUDAPEST KIÁLLÍTÓTEREM (V., Szabad sajtó u. 5.) Svéd építészet.

DEÁK ERIKA GALÉRIA (VI., Jókai tér 1.) Házak között – építészet a kortárs képzőművészetben.

DOVIN GALÉRIA (V., Galamb u. 6.) Nemere Réka festőművész Forgalom című kiállítása.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Bokor György, Cserna Tamás, Füzes Gergely, Kecskés András és Kohán Angéla festőművészek kiállítása.

ERDÉSZ GALÉRIA (Szentendre, Bercsényi u. 4.) Váró Márton szobrászművész kiállítása.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.) Budapest, a művészetek városa – Művészek és műtermek.

FIÓKA ART GALÉRIA (VIII., József krt. 62.) Kovács Lehel és László Dániel festőművészek A városon túl című kiállítása.

GALÉRIA '13 SOROKSÁR HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYE (XXIII., Szitás u. 105.) Soroksár sportjának 100 éve.

GODOT GALÉRIA (VII., Madách út 8.) A. Nagy Gábor Corso című kiállítása.

GOETHE INTÉZET (VI., Andrássy út 24.) Kortárs német ékszerművészet kiállítása.

HAAS GALÉRIA (V., Falk Miksa u. 13., magasföldszint 2.) Merítés a KUT-ból VI. – Gráber Margit (1895–1993) festőművész emlékkiállítása.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MŰZEUM (VI., Andrássy út 103.) Démonok és meg- [illegible] vallásosság a Ti-

Kádár Katalin grafikusművész munkáiból A Léthé partján címmel november 7-ig látható kiállítás a Galéria IX-ben (IX., Ráday utca 27.)

rok, akik a XX. századot csinálták. Múltat őrző falak – a Magyar Nemzeti Múzeum klasszicista épülete. Modern múzeumok műemlék épületekben. Kossuth és a Nemzeti Múzeum.

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (VIII., Ludovika tér 6.) Ember és természet Magyarországon – történeti ökológiai kiállítás. Nem hervadó virágoskert – bemutató az ásványtár kincseiből. Természetbúvár-terem. Halász Iván vadászati kiállítás. Kiállítás a kiállítóról – tények és hangulatok a Magyar Természettudományi Múzeum történetéből. Aki a világot szereti – a Kárpát-medence természeti kincsei. Az ismeretterjesztés – Muray Róbert kiállítása.

MARCZIBÁNYI TÉRI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT – RÉZMÁL KÁVÉZÓ (II., Marczibányi tér 5/A) Tendenciák napjaink képzőművészetében 6. – a Vízivárosi Galéria kiállítása.

MEANDER GALÉRIA (III., Dósa u. 14.) Révész László festőművész Festmények című kiállítása.

MIRÓ FOTÓGALÉRIA (VI., Teréz krt. 11–13.) Batár Zsolt fotográfus Fák beszéde című kiállítása.

MŰCSARNOK (XIV., Hősök tere) [illegible] kép és [illegible]

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTMÚZEUM (XIV., Dózsa György út 3.) Nők a magyar sportban.

TEXTILMŰZEUM (III., Lajos u. 136–138.) A textilnyomás története.

TRAFÓ GALÉRIA (IX., Liliom u. 41.) Pierre Vadi (CH) installációja.

TŰZOLTÓMÚZEUM (X., Martinovics tér 12.) A tűzvédelem fejlődése az őskortól napjainkig.

ÚJLIPÓTVÁROSI KLUB-GALÉRIA (XIII., Tátra u. 20/B) Vásárhelyi Antal grafikusművész kiállítása.

VARJASI TAMÁS BŐRGALÉRIÁJA (I., Úri u. 17.) Egyedi bőrtárgyak, kisplasztikák.

VIRTUARTNET GALÉRIA (www.virtuartnet.hu) Kultúrák találkozása. Vertel Andrea kiállítása. A KOKSZ (Kortárs Karikatúra és Szatíra a Magyar Képzőművészetben) Műhely kiállítása. Polgár Csaba kiállítása. Hajdik Antal kiállítása. Bukta Norbert képei. Horváth Ferenc emlékkiállítás. „Egy festő álmai II." – emlékkiállítás Drégely László plasztikai alkotásaiból. „Variációk lemezre" – országos pályázat. Németh Miklós képei. „Egy festő álmai I." – Drégely László emlékkiállítása.

VERSENYEK

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 2-án 17 órától A tóra – a költészet és én. 18 órától Presser Gáborral beszélget Stahl Judit. 4-én 15 órától vendég: Hidvégi Máté, az Avemar feltalálója. 18.30-tól Zeneterápia. Vezeti: Kósa György zeneterapeuta.

DÓZSA MŰVELŐDÉSI HÁZ (XVII., Pesti út 113.) 2-án a Riegel Színpad előadása: Molnár Ferenc: Liliom.

FRANCIA INTÉZET (I., Fő u. 17.) 31-én 19 órától Mozicsütörtök: Három műszak. 4-étől A dokumentumfilmek hónapja.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (Budavári Palota, C épület) 3-án a Magyar Tudomány Napja: 12 órától 18 óráig a VIVo Alapítvány játékos-kreatív tárlatvezetései.

MAZSIKE KLUB (VII., Garay u. 48.) 2-án 19 órától Garai Péter vendége Regős Péter, a Magyar-Zsidó Világszövetség szóvivője, a Menóra és az egykori Kurir újság New York-i tudósítója.

MILLENÁRIS PARK (II., Fény utca 20–22.) 29-én gyerekprogramok: 10 órától Tündérkert játszóház óvodásoknak, kisiskolásoknak, 11 órától Zenebohóc – Jeszenszky István műsora, 15 órától Kenderkóc Kézműves Műhely, 16 órától Aprók tánca a Pentaton zenekarral és Halmos Katával. 31-én 17.30-tól Növekvő város. Gellér B. István képzőművésszel Eleőd Ákos és Szegő György beszélget. Kísérőfilm: Növekvő város (Kardos Sándor filmje). 21 órától Felolvasó színház: Kárpáti Péter: A negyedik kapu. Rendező: Novák Eszter. Házigazda: Upor László. 2-án 10-től 17 óráig Gyerekprogramok: Évkerék legendárium: Élethalál napja. 10 órától Mesterségek műhelye (gyertyamártás, üvegfestés, mécseskészítés, nemezelés, koszorú- és virágkötés), 11 órától MÉG színház: Az élettől a halálig – misztériumjáték, 15 órától Jelek jelentgetése – az Évkerék Társulat játéka. 15 órától Bolyai-randevú – Lénárt István és munkatársai bemutatják a kiállítás geometriai anyagát. 2-án és 3-án 19 órától Parti Nagy Lajos: Ibusár – zenés-táncos huszerett (a Honvéd Együttes előadása). Szereplők: Szalai Antal, Udvaros Dorottya, Lázár Kati, Kovács Zsolt, Gyabronka József, Domokos László. Rendező: Novák Eszter. Koreográfus: Novák Péter. Díszlettervező: Horesnyi Balázs. Jelmeztervező: [illegible] Zeneszerző: Darvas Fe- [illegible] 14 órától vásár, filmvetítés az Álmok álmodói kiállításon is bemutatott alkotók részvételével. Ezen a napon a kiállítás ingyenesen tekinthető meg. 10-től 17 óráig Cimbora Klub: Óegyiptomi játszóház, 10-től 13 óráig Üvegfestés, ablakmatrica-, doboz-, könyvjelző-, mécsestartó-készítés jellegzetes egyiptomi motívumok és szimbólumok felhasználásával. Cimbora-vár építése. Bemutatkozik a www.egyszervolt.hu: játékos ismerkedés a számítógéppel, 13 órától Meseház Körömi Gáborral és Sándor Ildikóval. A mesejátékba az egész család bekapcsolódhat, 15–től 17 óráig Cimbora Színpad – színház és zene gyerekeknek, vendég: Sebő Ferenc.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) 3-án 11 órától A magyarországi németek kultúrája – Mannherz Károly egyetemi tanár előadása.

POSTÁS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (VI., Benczúr u. 27.) 31-én 19 órától Titokfejtő VHK-kör – A természetes társadalom. Előadó: Síklaky István, házigazda: Grandpierre Attila.

TRAFÓ – KORTÁRS MŰVÉSZETEK HÁZA (IX., Liliom u. 41.) 30-án és 31-én 20 órától Josef Nadj: Journal D'un inconnu (Egy ismeretlen naplója) – tánc. 2-án és 3-án 20 órától Akram Khan Company (UK): Kaash (Mi lenne, ha...?) – tánc.

BULI VAN

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 3-án 19 órától Klezmer R's Band.

BESZKÁRT KLUB (VII., Akácfa u. 15.) Minden pénteken és szombaton 20-tól 2 óráig élőzenés táncest ismerkedéssel.

DÓZSA MŰVELŐDÉSI HÁZ (XVII., Pesti út 113.) 3-án 20 órától Jazz Presso: Pege Aladár és együttese.

HADES JAZZTAURANT (VI., Vörösmarty u. 31.) 29-én dzsesszklarinéton: Fritz József. 1-jén és 2-án dzsesszzongorán: Pikács István.

MILLENÁRIS PARK (II., Fény utca 20–22.) 29-én 20 órától Guzsalyas-esték: Fonóház kézművesműhely, Táncház a Pentaton zenekarral. Házigazda: Kovács Norbert „Cimbi". 31-én 20 órától Babos Projekt Romani (dzsessz). 3-án 20 órától Birta Subject Pictures (dzsessz) . Az ifjú gitártitán vadonatúi jazzfusion [illegible] órától Balogh Kálmán Gipsy Cimbalom Band (világzene).

OLD MAN'S MUSIC PUB (VII., Akácfa u. 13.) 29-én Török Ádám és a Mini. 30-án Equus-Pribil György, Ferenczi György. 31-én Jeff Porcaro Emlékzenekar.

POSTÁS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (VI., Benczúr u. 27.) 30-án 20 órától East Side Jazz Company. Vendég: Borbély Mihály (fúvóshangszerek).

TRAFÓ BÁR TANGÓ (IX., Liliom u. 41.) 29-én 22 órától Dzsesszklub. 30-án Rewind. 31-én koncert. 1-jén 22 órától Naga és a VJ-k. 2-án 22 órától Latinvérbalett (dj. Jose Rey Cuba). 3-án 17 órától Sunday Party (Cadik–Palotai).

SZÍNHÁZMŰSOR

Bárka Stúdió: Mulatság (7). **Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban:** Honderű (7). **Budapesti Kamaraszínház Ericsson Stúdió:** Bűn és bűnhődés a rácsok mögött (7). **Budapesti Kamaraszínház Shure Stúdió:** Kísértetek (fél 8). **Budapest Bábszínház Játszó-tér:** A varázsfuvola (3). **Budapesti Operettszínház:** A muzsika hangja (6). **Játékszín:** Édes bosszú (7). **József Attila Színház:** A makrancos hölgy (7). **Katona József Színház:** Az óra, amikor semmit nem tudtunk egymásról (7). **Kamra:** Bakkhánsnők (7). **Kolibri Fészek:** A fülemile (fél 11). **Komédium Színház:** Aucasin és Nicolette (7). **Lézerszínház:** Mike Oldfield 3D (fél 8). **Magyar Állami Operaház:** A megmentett város. A köpeny (7 – Rivalda/2. bérl.). **Madách Színház Tolnay Szalon:** Mikszáth különös házasságai (fél 8). **Madách Kamara Színház:** Páratlan páros (7). **Merlin Színház:** Őszi Fesztivál (7). **Merlin Színház Kamaraterem:** A jó pálinka itassa magát, avagy Az asztal (fél 8 – a Merlin Színház Junion csoportjának ea.). **Nemzeti Színház:** Az ember tragédiája (7). **Pesti Magyar Színház:** Balkáni gerle (7). **Pesti Magyar Színház Sinkovits Színpad:** Kétágyas szoba (7). **Radnóti Színház:** Anconai szerelmesek (7). **Szkéné Színház:** Cyber gésák (8). **Thália Színház:** Carmina Burana (8 – Szegedi Kortárs Balett ea.). **Thália Színház Új Stúdió:** Kean (fél 8). **Thália Színház Régi Stúdió:** A kutya testamentuma (7 – Bolygó Kultusz Motel ea.). **Pesti Színház:** Rejtett játékok (7 – Fehér bérl., 1. ea.). **Vígszínház Házi Színpad:** Alhangya (fél 8). **Új Színház Stúdiószínpad:** A falunk rossza (7).

Egy száznegyven éves udvar titkai

A Vámház körút 16. számú ház ma is őrzi a városfal egy szeletét

A Vámház körút 16. számú ház kapuján belépve szokatlan látvány tárul a kíváncsi szempár elé. A kockakővel burkolt hangulatos udvar egyik oldalán ugyanis az egykori pesti városfal magasodik, míg előtte hosszú árok húzódik egy terebélyes fa árnyékában. A forgalmas Kiskörút zajától elzárt szerény lépcsőházban mintha megállt volna az idő. Mintha az építés óta egyetlen új lakó sem költözött volna az ódon falak közé, mintha senki és semmi nem zavarhatná meg ezt a csendes titokzatosságot. Pedig az egyszerű klasszicista sarokház pontosan 140 éve áll a Királyi Pál utca sarkán, dacolva háborúval, a pusztító idővel, a történelem viharaival.

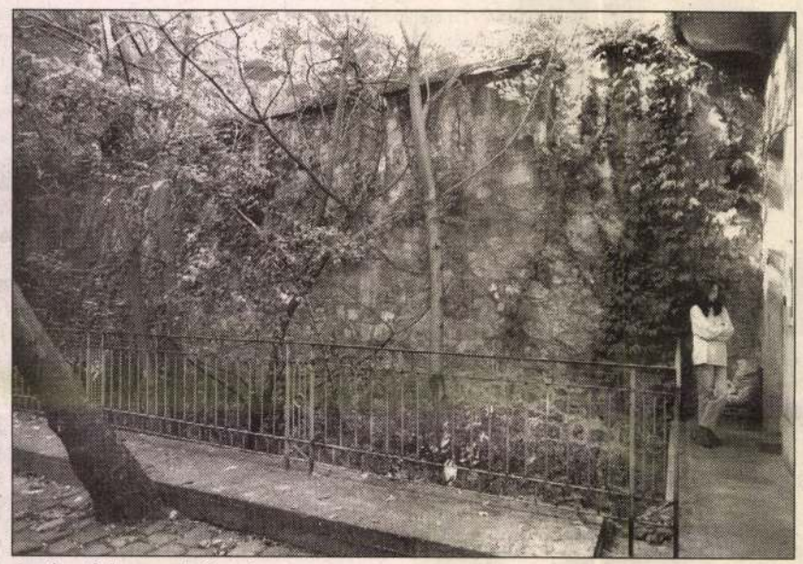

A városfal maradványai FOTÓ: RÉDEI FERENC

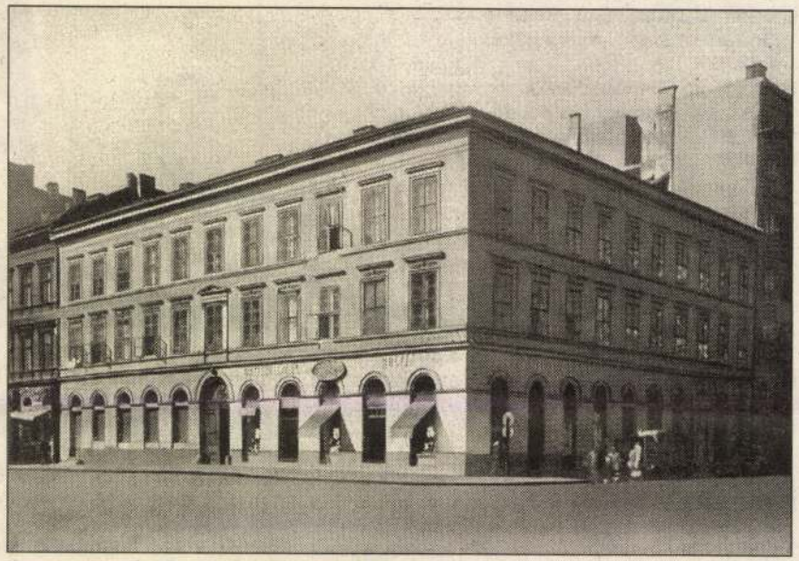

A nevezetes épület – négy évtizedes fotón FORRÁS: MAGYARORSZÁG MŰVÉSZETI EMLÉKEI

A középkorban és a török uralom idején a városfal mellett – annak könnyű megközelíthetősége érdekében – még nem lehetett építkezni. Ám a kuruc mozgalom bukása után az ország szívében fekvő Pestet már semmilyen veszély nem fenyegette. Megkezdték hát a telkek kiosztását, először csak a városfal belső részén, majd a XVIII. század második felétől külső oldalán is. Hild János 1805-ben készült városrendezési tervén például már szerepel a mai Veres Pálné utca meghosszabbítása a mai Vámház körútig. Az 1838-as nagy árvíz pusztítását bemutató térképről azt is tudjuk, hogy a folyó áradása után az itt található házhelyek területét részben ezen elképzelés alapján szabályozták újra.

Néhány évtizeddel később már számos többemeletes lakóház állt a környéken, köztük a ma 16-os számmal jelölt épület, amely Erny György megbízásából 1862-ben készült el. A korabeli telekkönyvi iratok tanúsága szerint a Vámház körút 16. az előző századfordulón Csávossy Gyula képviselő tulajdonában állt. Róla – és a közelben élő híres lakókról, errefelé megnyílt üzletekről – a Magyarság című lap egyik 1923-as száma e szavakkal emlékezett meg: „Lefelé menet a Vámház körúton volt a Drechsler Béla – nemes diószegi bakatortól illatos – mintavendéglője, a Jung Péter-féle híres sajtosbolt, vele átellent a ferencvárosi oldalon a két gyönyörű tarka lováról egész Pesten híres Knopfer hentes boltja (akinek meg Bittner János lépett az örökébe). A spanyol eredetű porcelánkereskedő, Las Torres Gyula (fia, Béla, a híres úszó hősi halált halt), a 4-edik számú házból a híres sebész, Kovács József orvostanár, aki még a magyar narkózissal (csattanós pofon) is gyógyított, a 16-os számúból pedig Csávossy Gyula báró, a volt képviselőházi háznagy, mind Vámház körúti nevezetességek voltak."

A magányos udvarban történelmi korok találkozásának lehetünk szemtanúi. A középkori városfal maradványaira a XIX. századi függőfolyosóról pillanthatunk le, a zárt ajtók és az elhúzott függönyök csak diszkréten sejtetik, hogy ma is van élet az elhagyottnak látszó házban. A lakók azonban itt sem örülnek az idegen érkezésének. Az állandóan zárt főbejáraton nem könnyű bejutni, ráadásul a kapu felett tábla figyelmeztet: „kamerával őrzött terület". Félve az elutasítástól, nem is kopogtattam be egyik ajtón sem, mert a lakók már egy korábbi adatgyűjtés alkalmával sem adtak szívesen felvilágosítást házuk múltjáról és jelenéről.

Pedig érdekes történetek kötődnek az elvarázsoltnak tűnő épülethez. Tervezőjét, a ma már alig ismert Gottgeb Antal építőmestert például a maga korában olyan tehetséges késői klasszicista mesternek ismerték, hogy a neves művészettörténész, Bierbauer Virgil is nyugodt szívvel keltezte, és Hild József 1841-es művének tulajdonította a Vámház körút 16.-ot. Az 1817 és 1883 között élt építész egyébként az 1850-es évektől Pest-szerte vállalt munkákat. Az ő nevéhez fűződik a többi között a – sajnos már lebontott – Kálvin tér 7. szám alatti református egyházi épület, König István Gyulai Pál utca 13. szám alatti háza, a Váci utca 81. számú ház emeletráépítése és Pfinger János Nagymező utcai palotája. Gottgeb Antal pályája elején Hild József és Ybl Miklós tervei nyomán épített, később önálló művek sorát hozta létre. Zakariás G. Sándor 1953-ban megjelent tanulmányából azt is megtudhatjuk, hogy 1867-ben jórészt ő volt a kivitelezője a (ma) Károlyi Mihály utcai Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak. A klasszicizmusról csak 1870-ben tért át a neohellenizmus irányzatára, amely ebben az időszakban már országszerte elterjedt volt.

A Vámház körút 16. építészetileg is figyelemre méltó (bár a Kiskörút eme fertályán sokkal elegánsabb, díszesebb paloták sorakoznak). Az íves kaput például női fejes zárókő ékesíti, és szintén az eredeti állapotokat idézik a klasszicista udvari folyosórácsok is. Csak sejteni lehet, hogy a korabeli díszítések és a kapualj világítótesteinek többsége nyomtalanul eltűnt, a bejárat előtti kőből faragott kerékvetők viszont szerencsésen átvészelték az elmúlt majd másfél évszázad viszontagságait. A nyomokból ítélve a lépcső is látott már szebb napokat: valamikor szőnyeg boríthatta. Ellenőrizhetetlen mendemondák szólnak arról, hogy a műemlék épület pincéjében hajdanán sötét börtöncellákat alakítottak ki. Abban azonban szinte biztosak lehetünk, hogy ma már aligha akad olyan lakó, aki megerősíthetné a szóbeszédet.

Prusinszki István

Miniszteri elismerés

A testnevelés és a sport területén kiemelkedő munkát végző 37 szakembernek adott át állami kitüntetést június 17-én **Deutsch Tamás** ifjúsági és sportminiszter a Népstadion Iharos-termében. A jutalmazottak között volt **Mihályfi László**, az Apáczai Csere János Gimnázium testnevelő tanára is, akinek kimagasló teljesítményét „Magyar Sportért" kitüntető címmel ismerték el.

Itt az alkalom!

A Fővárosi Önkormányzat Sportalosztálya és a Budapesti Szabadidősport Szövetség évről-évre lehetőséget biztosít a budapesti szabadidősport egyesületeknek, hogy egy nagyszabású seregszemlén tegyék próbára erejüket. Ugyan a sportos eseményre csak szeptember 18-án kerül sor a XV. kerületi Ifjúsági és Sportközpontban, ám a szervezését már most elkezdték. A rendezvényen a Belvárosi Lakóhelyi SE (BLSE) is részt vesz, s mivel tizenhat versenyszámban (kispályás labdarúgás, röplabda, sreetball, lábtenisz, asztalitenisz, távolugrás, 400 méteres síkfutás, súlylökés, szkander, fekvenyomás, darts, pétanque, légfegyveres lövészet, asztali labdarúgás, kötélhúzás, rönkhajítás) zajlik majd a versengés, az egyesület várja vállalkozó szellemű amatőrök jelentkezését.

Bárki, aki ennek az önfeledt játéknak és egészséges versengésnek szívesen részese lenne, s nem mellékesen minél jobb helyezéshez is szeretné segíteni a BLSE-t, az hívja fel *Gombos Istvánt*, az egyesület elnökét a 918-5990-es (110 mellék) telefonszámon.

Argoszi győzelmek

A Budapesti Szabadidő Szövetség által idén is kiírt Argosz Kupáért zajló versengés - mely során tíz sportágban mérik összsze erejüket a csapatok - legutóbbi fordulóiban remekelt a Belvárosi Lakóhelyi SE (BLSE).

A Kőbányai SC sporttelepén rendezett streetballos (utcai kosárlabda) versengésre két női és egy férfi együttessel nevezett be a BLSE, s a népes mezőnyben a hölgyek II. számú kvartettjének sikerült megszereznie az elsőséget (balról), a másik team a 7. helyen, a férfiak pedig a 12. helyen végeztek. A következő állomás az UTE margitszigeti teniszstadionja volt, ahol teniszben - női és férfi egyesben, illetve vegyespárosban - meccseltek a csapatok. A legjobb négy közé jutottak helyezését a viharos időjárás miatt már csak sorsolással tudták eldönteni. A szerencse a BLSE-nek kedvezett, így az egyesület versenyzői vehették át a győztesnek járó serleget (fent). Bár az első hely játék nélkül dőlt el, azért zárójelben megjegyezzük, hogy a korábbi években rendre a belvárosiak diadalmaskodtak ebben a versenyszámban. A kispesti uszoda napozókertjében lebonyolított strandröplabda összecsapáson ugyan nem tudott dobogóra kerülni az V. kerületi gárda, azért a 9. hely miatt sincs szégyenkezni valójuk.

Csak játék volt

CD Hungary Kupa kispályás labdarúgó tornát rendeztek június 19-én a Vágóhíd utcai BM sporttelepen, melyről Belváros-Lipótváros - polgármesterrel, képviselőkkel, hivatalnokokkal felálló - csapata sem hiányozhatott. A zöld-fehér szerelésben játszó gárda nem jutott túl a csoportmérkőzéseken (jobboldali képünkön éppen a kapus védőtársa segítségével próbálja menteni a menthetőt), hiszen olyan erős, már összeszokott együttesekkel kellett felvennie a versenyt, mint például a színész-, vagy a diplomataválogatott. A szórakozásból a csapatok tagjainak hozzátartozói is kivették a részüket, ha éppen nem szurkoltak, engedtek a különféle programok csábításának (balra).

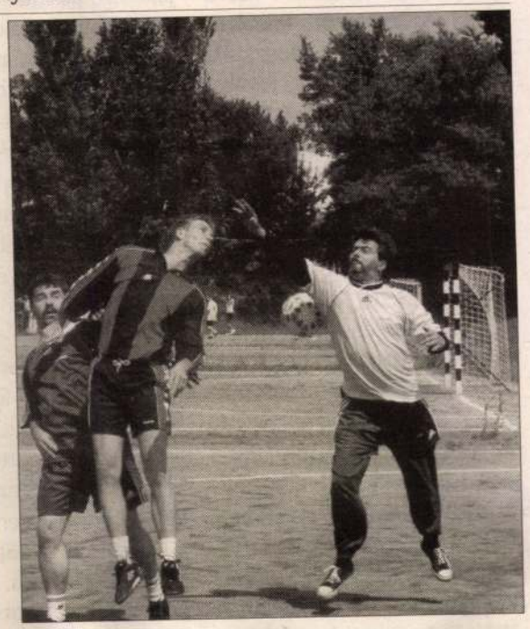

Gotzel Mátyás rajza

„Fischer Rézi" szobra a Kristóf téren

A pesti Polgár Halász Cég kérelmét, hogy a Duna-parthoz közel, a Szent Ferenciek (ma Irányi) utcájától északra eső területen halpiacot létesíthessenek, Mária Terézia királynő hagyta jóvá. Ezt aztán Hal térnek nevezték el. Kezdetben a Duna vizét kordén hordták a piacra, majd 1847-ben a téren feállítottak egy közkutat, s németül rávésték a „Brunnen" feliratot. Jókai Mór lapjában, az Életképekben gúnyosan meg is jegyezte: „A Halpiacon kutat építettek, németül írták rá a nevét. Helyesen! Magyar ember különben is ráismer, hogy kút." A Halász Cég kezdeményzésére Dunaiszky László (1822-1904) szobrász faragta ki puha mészkőből a Haláruslány szobrát. A szoborral díszített új kutat aztán Gotgeb Mátyás állította fel, felfelé keskenyedő fogazatos kúttesten helyezte el a Haláruslány szobrát. A kút a Duna szűrt vizét földalatti vezetéken kapta, s tátott szájú delfinek köpték aztán a kávába. Ugyan a pesti polgárok között soknak nem tetszett, hogy nem egy erőteljes, izmos férfialakról, hanem egy asszonyról mintázták a szobrot, a kút rövidesen a belváros lakóinak kedvence lett. Miután Mária Terézia adott engedélyt a szobor felállításának a helyére, a kutat Teréz napon, 1862. október 15-én avatták fel. A Haláruslányt pedig ettől kedve csak Fischer Rézinek nevezték. A szobor mögött 1850-ben nyílt meg a „Kávéház a Halászhoz", amely aztán a „Kávéház Petőfihez" nevet vette fel. A Hal tér 4. szám alatti házban lakott 1875-1879 között *Liszt Ferenc*, emlékére az Irányi és Molnár utca sarkán emléktáblát helyeztek el. A teret körülölelő épületek földszintjén akkoriban boltok sorakoztak. A középkori városmag lebontásakor a halpiac sem kerülte el a sorsát, megszűnt, a teret pedig beépítették. A Haláruslány szoborral díszített kutat aztán a Népligetben Halászkútként állították fel. Hosszú évtizedek alatt az idő vasfoga a homokkövet kikezdte, a szobor erősen megkopott. Amikor 1966 augusztusában autóversenypályát építettek, le kellett bontani. A Fővárosi Műemlékfelügyelőség lefényképeztette, rajzos dokumentációt készíttetett róla, s tervbe vették, hogy 1967-ben újból felállítják. A lebontott díszkút darabjait a Fővárosi Kertészet telephelyére szállították. Az idő múlásával az illetékesek a szoborról megfeledkeztek, nem így a helytörténészek, akik kérték a szoborkút újbóli felállítását. A közvélemény erőteljes nyomására a Metróber 1985-ben elvállalta a díszkút felállítását, a Fővárosi Tanács V.B. Közlekedési Főigazgatósága pedig az átépített Kristóf teret jelölte ki elhelyezésére.

Időközben a szobor feje eltűnt, gyakorlatilag minden részét újra kellett faragtatni *Lovas Sándor* szobrászművész és *Wild László* építész közreműködésével.

A megújult szobor sokkal mutatósabb lett, a fejkendős fő helyett a művész bájos arcú, leomló göndörfürtű női fejet mintázott. Fischer rézi Haláruslány néven visszatérhetett tehát a Belvárosba. Öntöttvas emléktábláján olvasható a kút rövid története, a szobor lábánál pedig első felállításának időpontja: MDCCCLXII.

Utcáink, tereink névadói

Báró Podmaniczky Frigyes, a „Pepita báró"

Földbirtokos bányatanácsos családjában született 1824. június 20-án Pesten. Gyermekéveit Aszódon töltötte, ahol Hunfalvy Pál, a híres nyelvész kezdte el oktatását. A miskolci evangélikus algimnáziumban, majd Pesten folytatta tanulmányait, s amikor nevelőjét Késmárkra helyezték, követte az ottani jogakadémiára, majd tanulmányait a berlini egyetemen folytatta.

Részt vett 1844-ben Ráday Gedeon írnokaként az országgyűlésen, majd aljegyzőként dolgozott a pesti Vármegyeházán. Az első népképviseleti országgyűlésen 1847-1848 között felsőházi tagként vett részt. Délceg alakjával a korabeli ifjúság bálványa lett, párbajok hőseként és szerelmi kalandok arszlánjaként vált híressé. Olyan ismertté lett különc egyénisége, hogy becenevek sokaságával illették. Mint Kockás, vagy Pepita bárót ismerték a legtöbben - furcsa ruházata miatt -, de nevezték Liberális bárónak, Pokol bárónak, vagy egyszerűen a „régi Fricinek". Krúdy Gyula szerint „Budapest alapítójának is lehetne mondani, bár nem hívták sem Romulusnak, sem Remusnak". 1848 szeptemberében egy önkéntes nemzetőr zászlóaljban tizedesként indult harcba Jellasics ellen, majd jelentkezett a Károlyi-huszárezredbe főhadnagynak. 1849. július 3-tól főszázadosként a feldunai hadsereg 3. századának parancsnoka volt egészen a fegyverletételig, küzdött a komáromi és az Ács melletti véres csatákban.

Haynau közlegénynek lefokozta, besoroztatta az osztrák seregbe. A lenézett furvezérekhez, egy szekerészezredbe osztották be. Többször kocsitengelyek kenőcsözésére is kirendelték, amit zúgolódás nélkül elvégzett, s a megalázó munka előtt mindig glasszékesztyűt húzott a kezére. 1850 végén leszerelt, s visszavonult aszódi birtokára. Írogatni kezdett, mellette kertészkedett. Magányából kimozdulva nyugat-európai körutazást tett, ahonnan meghatározó élményekkel tért haza 1856-ban. Három évre rá megválasztották az MA tiszteletbeli tagjává. Nem nősült meg soha, agglegényként élt, mindvégig a szép nem tántoríthatatlan lovagja maradt.

Országgyűlési képviselőnek 1861-ben választották meg, majd a képviselőház alelnöke lett. A kiegyezés után a Hazánk című lapot szerkesztette, feltűnést keltő cikksorozatot írt a főváros fejlesztése érdekében. A Közmunkák Tanácsának elnökeként jelentős szerepet vállalt a főváros arculatának kialakításában, világvárossá építésében. Intendánsa volt a Nemzeti Színháznak, később az Operaháznak. Volt vasúti személyzeti főnök, titkos tanácsos, biztosító társasági elnök. A Honvédegyletek Országos Választmányának a tagja volt haláláig, szorgalmazására bővítették ki a honvéd menházat, ahol százötven bajtársa kapott helyett. A főváros rajongója 1907. október 12-én hunyt el Budapesten. Emlékét a róla elnevezett Podmaniczky tér őrzi a Lipótvárosban.

Pilinyi Péter rovata

DÍJELŐLEGES
ORSZÁGOS MŰEMLÉKI FELÜGYELŐSÉG
BUDAPEST I., TÁNCSICS MIHÁLY U. I.
Levélcím: 1250 Budapest 1. Postafiók 6.
GOTTGEB
Antal

600

ADATOK GOTTGE[illegible]AL TEVÉKENYSÉGÉHEZ

Kis túlzással állíthatjuk, hogy Párizs nevezetes palota-világának, a Faubourg St. Germainnek megfelelője volt valaha Budapesten a belső Józsefvárosnak a Nemzeti Múzeum mögötti palotanegyede. Az összefüggő építészeti képet mutató városrész még a XIX. század közepi építészeti romantikát követő korai eklektikus stílusban kezdett kiépülni. Az arisztokráciának, mellette a kor sikeres nagypolgárainak, a Bókay, Ádám, Freystadtler, Törley, Gschwindt családoknak a Népköztársaság útja reprezentatív épületsoránál korábbi, több egyedi értéket is mutató, de kevésbé szem előtt levő palotáit találjuk itt. A nagyjából a Múzeum körút — Üllői út — Rákóczi út — Mária utca — Gyulai Pál utca határolta városrész építészeti értékei, csupán a legjelentősebb alkotókat említve Ybl Miklós, mellette Skalnitzky Antal, Wéber Antal, Baumgarten Alajos, Meinig Artur, Diescher József, Gerster Károly, Gottgéb Antal, a bécsi F. Fellner, H. Hellmer és mások művei. Ez a palotanegyed a XIX. századi építészeti historizmus emlékeinek a Népköztársaság-úti említett együttesén kívül országunk legjelentősebb együttese e korból. A XIX. századi historizmus főiránya, a neoreneszánsz mellett kisebb számban neobarokk, neoromán, neogót formákat is találunk itt, valamint a klaszszicizmusból és a romantikából részben ötvöződő „újhellén" irányzatú épületeket.

Ennek az alig méltatott, jelentős építészeti együttesnek[1] a kialakulását, fennmaradási körülményeit is vizsgálva az itteni átlaghelyzetet nem valamely kiemelkedő értékével mutatjuk be, amely természetszerűen inkább részesülhet védelemben; hanem kvalitásosabb átlagalkotásai közül kiválasztottuk egy iparművészeti részleteiben is figyelemreméltó emlékét, hogy a jelentős városrész gondozásával járó teendőket a Makarenkó u. 4. sz. kis palota helyzetével illusztráljuk.

Az egyemeletes épület keletkezése a palotanegyed kialakításához is jellemző adatokat nyújt. A közelben, a mai Mária utca helyén húzódott Rákos Árok — Rákos Graben-től északabbra, az egykori Városmajor utca (később Főherceg Sándor utca, majd Sándor utca), utóbb Bródy Sándor utca mentén feküdt az a Zerge telek néven ismert terület, — 1733 óta —, „...ausser dem Hatvaner und Kecskemether Thor zwischen denen Gärten an dem Ziegel—Ofen—Weg an einem Eckh liegendt, ..." amelynek első ismert tulajdonosa — 1756-ig — Martinovics Mihály volt.[2] Majd Mayer Mihály, Pest város számvevője a kor szokásaként ismertetőjelet, zerge-formájú cégért is kifüggesztett itt, ahol 1766—1775 között korcsmát is üzemeltetett; az ugyancsak a Zerge (Gämse) nevet viselte. A telek Mayer Mihály sikkasztása miatt 1775-ben azonban a város tulajdonába került, a korcsmát pedig bezárták. Pest város most tenyészállatai számára létesített itt majort. Így nyerte e későbbi Sándor-utca a Városmajor utca nevet. Nem sokkal utóbb szegényházat emeltek a Zerge telken. Ezt az intézményt 1828-tól rövid időre fiókkórházként a Rókus kórházhoz csatolták, de az rövidesen újból önálló szegényházzá lett. Ugyancsak 1828-ban nevezték el a „Rákos Graben" mögötti névtelen utcánkat Zerge utcának (Gämsen—Gasse), olykor Vadkecske utca, sőt Kőszáli kecske utcaként is említve.[3] Az 1848. január 20. keletű várostérképen a mai 2—4. sz. épületek telkein hátrább, homlokzatával a Bródy Sándor utca felé látjuk a kettős telek hátsó részén álló L-alakú épületet (Stadtischer Grund zur Gämse).[4] A mai telekhelyzet 1857. III. 9.-ével alakult ki, amikor Pest város ezt az ingatlanát „Városi ház a Zergéhez" feldarabolva értékesítette.[5] De még a hatvanas években is az L-alakú szegényház állott a telken (3036. sz.). A Rákos-árok felszámolásával ekkortájt, még 1862 előtt keletkezett mögötte párhuzamosan a Mária utca. Az erre folyt ér nevét távolabb a Ferencvárosban a Rákos utca (utóbb Hőgyes Endre u.) majd a II. világháború kezdetéig viselte. A Zerge teleknek a hatvanas években már nemes Nagy József és neje, Pénzes Róza a tulajdonosa (1864). A terület feldarabolásával kialakult 281□-ölnyi terjedelmű 4. sz. telken — Nagy József 1870-ben

1. Budapest, VIII. Makarenkó u. 4. (volt Zerge, majd Horánszky utca) Fotó: Wagner R.

2. Makarenkó u. 4. Utcai homlokzat (Gottgéb Antal 1870—1871)

kért építési engedélyt utcai homlokzatú ház emelésére;[6] az épület 1871. március 15-re el is készült.[7] A formás kis palota tervezője és kivitelezője *Gottgéb Antal* volt. A Reitter Ferenctől, a Fővárosi Közmunkatanács emlékezetes főmérnökétől származó 1872. évi városi résztérkép a volt Zerge utcában már felépültként jelzi a máig álló kis palotát. Az utca ekkorra csaknem egészében kiépült; utoljára maradtak a saroktelkek. A 4. számú épület mellett csaknem egyidejűleg emelték a rokon stílusformákat mutató, léptékben, nyílásai ritmikájában, részelemeiben is megegyező 6. sz. házat. A 4. sz. kis palota tulajdonosa 1871—72-ben már Linzbauer István, 1873-ban pedig Rebernik Antal, a század közepe óta ismert pesti kávéháztulajdonos.[8] Négy év múlva Duckat Károly, az ugyancsak a Zerge utcában lakó építőmester belső átépítést végzett itt; ő 1875-ben a ház tulajdonosa is. 1882-ben azonban már Schlauch Lőrinc nagyváradi megyéspüspök, utóbb bíborosé az épület, aki az utcai frontot vasfödémesre építtette át, az udvari északi szárnyon pedig egy ekkor keletkezett toldalékrészben házikápolnát rendeztetett be. Az értékes Zsolnay cserépkandallót, további jelentékeny cserépkályhákat és a színes üvegablakokat is ekkor kapta az épület. 1908-ban (VIII. 24.) is Schlauch Lőrinc még a tulajdonos. De 1912-ben már Márffy Mantuano Rezső rk. követ, egyetemi tanáré a palota, amely az államosításig a család tulajdonában maradt.[9]

A Zerge, majd Horánszky, utóbb Makarenkó utcai kis palota a hazai szépirodalomba is bekerült. Krúdy Gyula leghangulatosabb pesti írásai egyikében, a Hét bagoly c. művében Fonnyadi, a régi pesti svindler „képzeletben mindennap megfordult Schlauch kardinális Zerge-utcai házában, és együtt ebédelt a bíbornokkal, holott csak annyi igaz, hogy ott néha könyöradományért jelentkezett ..., és öt — meg tíz forintnyi bért kapott a színes üvegajtó mögött a titkártól."[10]

Az 1870—71-ben épült kis palota két rövidebb szárny-toldalékkal fordult az udvar felé, ahol az akkor még szokásos kút állt, hátul pedig egy földszintes épület is helyet kapott. Építészeti értékeit tekintve épületünk első pillanatra a korai eklektikának a római

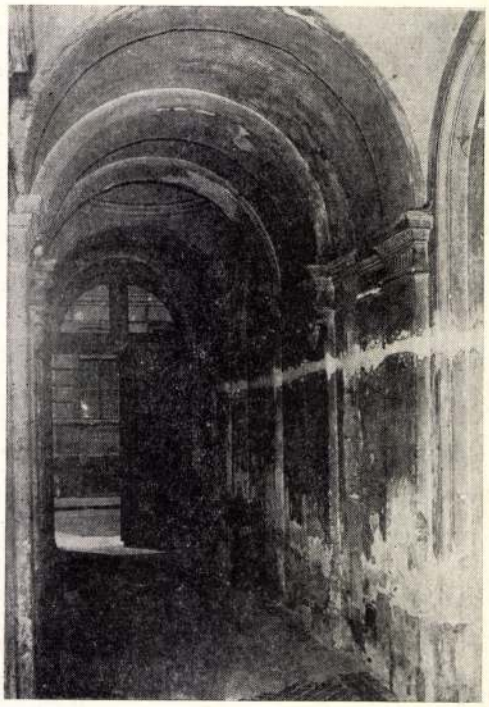

3. Az épület bejárata

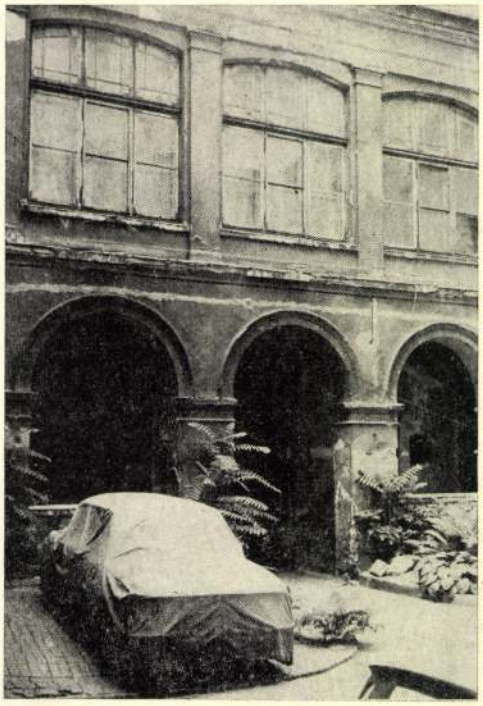

4. Az épület az udvar felől

cinquecentót előképül vevő irányzatát mutatná. A klasszicizmust és a romantikát maga mögött hagyó építészeti ízlés nálunk az 1860-as években jutott (Londonban, Münchenben, Párizsban 1820 körül), e fejlődési szakaszához.[11] A század közepétől kezdve tekintélyes lakóházak, paloták, klubok, középületek épültek Európa-szerte az olasz érett reneszánsz stílusában. A korai eklektika neoreneszánsz vonásai épületünknél elsősorban a konzolosaedikulás ablaksornál hangsúlyozottak. A könnyedebb, nagyobb ablakfelületekkel lazított, sarokrizalitos megoldás az akkoriban elterjedt építészeti mintalapok itáliai érettreneszánsz példái nyomán keletkezett, mint amilyen a genovai Palazzo Peschiera is volt.

Az épület utcai frontjának habarcskiképzésű plasztikája: félköríves kapuzata, földszintjén a nyílások keretelései, a sarokkiképzések és a lábazat is hangsúlyozott. Az erőteljes övpárkány feletti emeleti ablaksor négynégy ablaka kiülő párkánnyal két csoportba összefogott. A koronázó párkány palmettasoros architrávja felett a függőpárkány előreülő lapos konzolsorral tagolt. A palota kapuzata felett szárnyasajtós erkély volt, amelynek az épület általános elhanyagoltságával veszélyessé vált architektonikus díszű mellvédjét a közelmúltban távolították el. Az utcaszint feltöltődésével pedig az épület megjelenésében nyomottabbá vált.

Az udvari oldal kiképzése meglepő módon eltér az utcai homlokzat és az egyéb részek építészeti képétől. Az egész udvari homlokzat, különösen annak földszinti árkádsora olyannyira az 1848 előtti táblabíró-klasszicizmus formáit mutatja, hogy ha építési adatait nem ismernők, úgy egy korábbi klasszicizáló épület megtartott részletének tarthatnánk. Adatunk van azonban arról, hogy a teleknek ez a része Nagy József 1870. évi építkezését megelőzően határozottan üresen állott. A tehát bizonyítottan egyidejű udvari homlokzat emeleti pilasztersora a hatvanas évekre jellemző szegmentíves ablaksort fog közre; ezek az ablakosztások is a századközepi romantikát mutatják még. Az udvari rész és az épület egészének megjelenése a másodrendű építőmestereknek abba az eljárásába enged betekintést, amelynek során az ez idő tájt már elvében támadott klasszicizmus a romantikus ízléssel párosul, s így valóban eklektizáló.

A kapuzat mögötti egységes hatású dongaboltos kapualja finom stukkódíszes kupolaboltozatból és dórfejezetes pilaszterekből kinövő hevederívekből áll. A jobbra nyíló

lépcsőház öntöttvas-korlátja sajátos módon még romantikus formákat mutat, amely a II. Fő utca 7. sz. épület öntöttvasrácsával csaknem azonos.[12] Gottgéb Antal más építkezésein is találkozunk hasonló jelenséggel; az ugyanekkor épült Bajcsy-Zsilinszky út 18. sz. ház (1871) udvari részein még klasszicista rácsokat alkalmazott; ugyanígy járt el a Magyar u. 28. sz. épületnél.

A Makarenkó utcai ház további tartozékai már — 1882 után — Schlauch Lőrinc bíboros püspök időszakából származnak. A földszinti bejárat neobarokk kovácsolt vaslámpája az épületnél ugyancsak korábbi lehetett.[13] A Krúdy Gyulánál is említett színes üvegfestmények 1822 utániak. Schlauch bíboros egyházi tárgyú színes üvegablakai közül — a törvényes védelem ellenére is — ma már csupán a lépcsőházi maradt épségben. Valamennyi Ligeti Sándornak az 1880—90-es években fennállott üvegfestő-műhelyéből származik. A lépcsőházi üvegkép a felhőkön álló Magyarok Nagyasszonyát ábrázolja Jézussal. Felírata: Országunk védasszonya légy menedékünk. A mű jelzett: „Ligeti Sándor üvegfestészete Budapest". Az I. emeleti üvegfolyosó szárnyasajtójának csupán a két felső táblája, Schlauch L. bíborosi kalapos emblémája maradt meg.[14]

A kis palota belső értékei között kiemelkedő az emeleti egykori szalon Zsolnay készítményű keménycserép kandallója.[15] Az utóbb szűkített nyílású kandalló 1882 után az emeleti átépítéskor került ide. Ez az egyik legjelentősebb hazai neoreneszánsz kandallóemlékünk, fehéres csempéivel a historizálás jellegzetes stílusvegyüléseit mutatja, de mindazonáltal a korszak kivételesen harmonikus alkotása. Másik jelentős — ugyancsak védett — henger alakú cserépkályha is van még az emeleten. Ez a valószínűleg szintén Zsolnay készítmény plasztikus növényindáival a szabadabb naturális motivumokkal.

Érdekes korabeli újítás tanújaként maradt fenn az első emeleti szalon falpárkánydísze. A strukkóként ható párkányzat anyaga valójában papírmasé, ez a technika már a század közepe előtt, a harmincas évektől elterjedt Angliában, Franciaországban. Az öntöttpréselt papírpárkány korai XIV. Lajos ízlésben készült.

A kis palota, Gottgéb Antal építész műve,

5. A lépcsőház romantikus öntöttvas korlátja

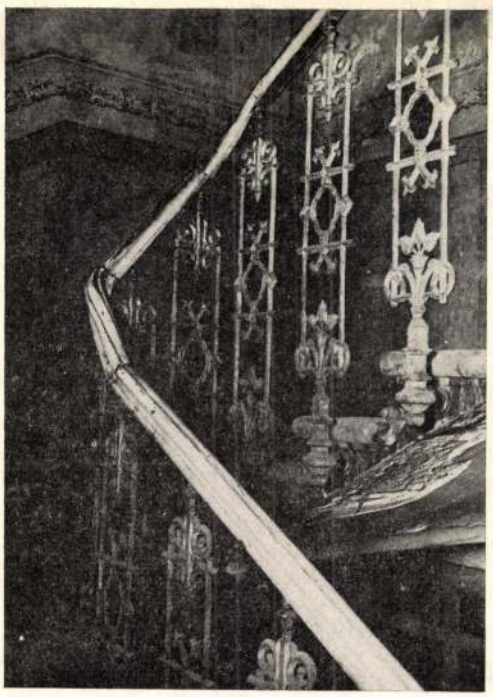

6. Cserépkandalló az első emeleti szalonban (Zsolnay gyártmány 1882 után)

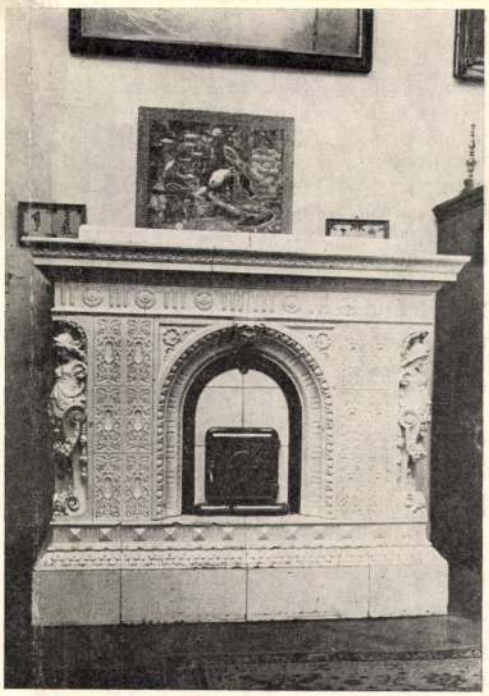

7. Budapest, Kőfaragó u. 5. Klasszicizáló romantikus épület 1868-ból. (Gottgéb Antal alkotása)

teljességében mutatja a hazai korai historizmus újabb klasszicizáló irányzatának, a romantikára következő újhellénizmusnak az erényeit. Gottgéb azok közül a múlt század közepe utáni pest-budai építészek közül való, akiknek munkássága még feltárásra vár.[16] Alig méltatott életműve az ötvenes évektől követhető; pályája elején Hild József és Ybl Miklós tervei nyomán épített, majd az önálló művek sorát hozta létre. Pályája a honi klasszicizmus utóján kezdődött. A Nagymező utca 20. épületet 1860-ban még konzervatív felfogásában építette tovább. De klasszicista jegyeket mutat még a Váci utca 81., ugyancsak 1860-ban keletkezett épülete és az Aranykéz utca 6. számú ház is; ez még Hild József terve nyomán. Rövidesen azonban Gottgéb is a romantika felé fordult a Nádor utca 14. (1861) a Kecskeméti utca 17. (1868), a Kőfaragó utca 5. (1868). Majd Ybl Miklós tervei nyomán jórészt ő volt a kivitelezője a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak (Károlyi Mihály u. 12.) 1867-ben. Az egyházi megrendelésekre dolgozó Lippert József mellett is ott találjuk Gottgébet; az Eötvös Lóránd u. 7. rk. Hittudományi Akadémia — a közelmúltban XVIII. századi eredeti formájában visszaállított — épületének is ő volt az eklektikus átalakítója (1880—1883). Ez egyúttal utolsó ismert tevékenysége. Gottgéb A. építészeti gyakorlatában (Majakovszkij u. 20. sz. 1867, Liszt Ferenc tér 10. sz. 1869) a klasszicizmustól csak 1870-től tért át az új antikizáló stílusra, a cinquecento vonásokat is tartalmazó „neohellénizmusra", amely a legjelentősebbeknél, elsősorban Ybl Miklósnál 1860 után jelentkezett és ebben az időszakban már széltében elterjedt. Ezt megelőzően azonban egyelőre még romantikus, sőt a továbbélő klasszicista elemekkel ötvözötten lépett fel nála az új stílus. A Kőfaragó u. 5. épület 1868-ból szemléltetően mutatja Gottgéb konzervatív hajlamait, de egyszersmind a kései klasszicizmus — romantika — korai historizálás fejlődéssorának elegy építkezéseit. A Zerge utcai (Makarenkó u.) palotával egyidejűen készült saját kétemeletes sarokháza is a szomszédos Gyulai Pál u. és Kőfaragó u. sarkán.[17] A hellénizáló díszítőelemekkel is bíró, hangsúlyos álkupolás épület (1870) a hazai korai eklektikát

azon a fordulópontján mutatja, amikor a francia reneszánsz kastélypaloták felújított formái III. Napoleon építészeinek nyomán a neohellenizmus kimért, kemény részleteivel errefelé is hatni kezdtek. Gottgéb Antal így egyik kialakítója lett a korai historizmus hazai homlokzati formáinak; talán egyike az úttörők francia neoreneszánsz hazai átvétele terén. A budai várban (Uri u. 36.) középkori épületet is átformált a hatvanas évek kései romantikájában.[18] De ismerünk Gottgébtől az akkor kiépülő Pest számára készült homlokzatterveket is (1869—1874). Ezek összefüggő házsorai a helyi klasszicizmus attikás párkányaitól az éppen divatos francia neoreneszánsz tetőmegoldások változatos lehetőségeket ajánlanak a többrétűen stílusváltó város számára; meglelhetjük itt a bécsi Heinrichshof öt-ütemű, annyira iránytmutató példáját is.

Gottgéb Antal életművének egészét tekintve, a budapesti Makarenkó u. 4. kis palotánál szembeötlő a cinquecento szellemétől is ihletett hazai újhellén klasszicizálás főerénye, a kiegyensúlyozott-arányos szerkesztésmód, az időszak egészére is jellemző formaképzés fegyelmezett eleganciája. Az építész a homlokzati kép ritmikus feszültségét a két szélső rizalit egymáshoz közeli, az emeleteken meg éppen egymásbafeszülő kettős ablaknyílásaival érte el; a homlokzat itt az 1860-as évekkel feltűnt bécsies neohellénizmus részletei ellenére is a XVI. századi itáliai palotastílus összbenyomását kelti.[19]

Nem érdektelen pillantást vetnünk az épület mai állapotára, fenntartásának körülményeire sem, amely jellemzően mutatja a historizmus korai értékeinek helyzetét a fővárosban. Eredetileg az 1949. évi 13. törv. erejű rendelet alapján ún. harmadrendű műemlék volt. Műemléki védettsége azonban még az ötvenes évek revíziója során megszűnt. Ugyanerre a sorsra jutott egyetlen kivétellel ugyanis valamennyi védett Makarenkó utcai épület. Majd az utolsóként maradt 13. sz. háromszintes palotát (Pucher József műve, 1878-ból) is törölték. Jelenleg épületünknek csupán néhány iparművészeti tartozéka részesül védettségben; hogy milyen eredménnyel, azt a bejárati függőlámpa esetében, de az üvegfestményeknél is láthattuk. Az épület felújítása terén a harmincas évek óta semmi sem történt. Egyes vélemények szerint vakolata még 1912 tájáról való, és jelenleg is a II. világháború golyóverte sérüléseit mutatja. Formás erkélyét 1962 táján romladozó állapota miatt bontották le, ami által homlokzatának harmóniája — remélhetően átmenetileg — felborult.

A kis palota választékos részleteivel, arányaival, kis léptéke ellenére is monumentálisan hat. Fővárosunk azon építészeti értékei közül való, amelyek a korábban lebecsült eklektika későbbi termékeivel ellentétben még higgadt, nemes formájúak. Szép arányuk e városrészt esztétikailag is a historizáló budapesti épülettenger átlagos szintje fölé emeli.

A legalább négy-öt évtizede karbantartás nélküli épületek akár szokásos módon helyreállítva is jelentős városképi nyereségei lennének a belső Józsefvárosnak. Tatarozás esetén azonban felületeik adottságaiknak megfelelő kivitelezést és szinezést kívánnak; a hangsúlyos architektonika enyhe, világító szürkés változatokat, lehető világosszürkéket igényelne a tektonikát kiemelő fehéres profilokkal. Döntő ezeknél a résztagozatok igényesebb szinezése is; a sajnálatos durva ráfröcskölés káros gyakorlata helyett a részfinomságokat érvényre juttató, illetve azokat eredeti formájukba visszahelyező bevonásmódok.

8. Budapest, Gyulai Pál u. 13. Gottgéb Antal háza, építette 1870-ben

9. Gottgéb saját házának kapuja (1870)

Társadalmunk az építőművészet emlékeinek megőrzéséért igen komoly erőfeszítéseket tesz. A kétmilliós főváros állandóan szem előtt levő építészeti-iparművészeti értékei a lakosság esztétikai, történelmi kulturálódásának is főfontosságú nevelő tényezői. Az ezekben rejlő adottságok kibontakozásának előfeltéte-

le a
oly
köz
tör
a fe
zás
gek hivatottak. Budapest építészeti hagyatéka a pesti oldalon zömében éppen a historizmus korszakából való; a város alapjellegét ennélfogva a XIX. század közepét követő évtizedek építészeti képe fogja meghatározni. Ezért több okból sem folytatható már tovább a historizálás korának emlékeivel szemben a valósággal hagyományossá lett, szerencsétlen „haragszom rád" játék, amely az irányzat letűntét követően nem a korszak értékelésére törekedett. A művészettörténészek, kexéh kivételel úgyszólván egyedüli feladatukat látták abban, hogy a szokott elítélő kitételeket túllicitálva újabb, mind súlyosabban terhelő frazeológiával torlaszolják el az időszak megértéséhez vivő utakat, holott a koraeklektika építészeti irányzata végtére is fő létrehozója volt a feudalizmusból kibontakozó történelmi korszak építészetének.

Kiss Ákos

JEGYZETEK

1. A városrész építészeti értékeiről már korábban *Hatolkay Á.*: A Nemzeti Múzeum körül kialakult palotanegyed története. Műemlékvédelem 4(1960) 153—161. 1—12. képek.
2. Historia 1 (1928) 6. sz. 13—15.; az 1733—1760. évi telekkönyvekben 446. és 778. sz. alatt, a városrészenkénti telekkönyvben pedig 723. majd 871., végül a 990. sz. alatt tartották nyilván a 3036□-et kitevő területrészt.
3. Fővárosi Könyvtár FKT 349. sz.
4. Fővárosi Levéltár. P. J. 13. térkép.
5. L. e. J. 9. térkép, 288. ltsz., ezen már az 5577. telekkönyvi helyrajzi számot is megtaláljuk.
6. Pest Szabad kir. város Középitési Bizottmánya 692/1870. IV. 24. keletű engedélyével; a 13.810/1870. sz. irat is erről. A telek megosztva a 990/2. sz. lett.
7. *Kőrösi J.*: Az 1870-dik és 1871-diki pesti építkezések. Pest, 1872. 12.
8. Adressen Kalender von Pest, Ofen und Altofen für das Jahr 1871 und 1872. Pest, 1871. 155; uo. az 1873. évről, 171; uo. az 1874. évre, 171.
9. Utóbb 36.631. hrsz.
10. *Krúdy Gyula*: Hét bagoly. Budapest, 1963. 26., 84.
11. Az ismert legkorábbi ilyen építmény L. v. Klenze Beauharnais palotája Münchenben 1816-ból, majd az 1820-as években Londonban több ilyen épület keletkezett; Ch. Barry Travellers Clubja stb.
12. *Gerő L.*: Pest-Buda építészete az egyesítéskor. Bpest, 1973. 132.
13. A formás vaslámpa egy házkezelőségi munkálat során került el helyéről 1964-ben. Bár az illetékes felügyeleti szervek, az Iparművészeti Múzeum és a Fővárosi Házkezelőségi Igazgatóság Műemlékvédelmi Osztálya hosszasan követték elvi okokból is a védett műtárgyat, de amikor nyomára jutottak már súlyosan rongált állapotban volt a házkezelőségi műhelyben. Az ügyben a Művelődésügyi Minisztérium Múzeumi Főosztálya is eljárt (66.818/964. sz., 1964. III. 3.); az ügyintézés során a Fővárosi Tanács V. B. elnökhelyettesét is bevonták (68.136/964. sz.), részt vett az ügy kiderítésében a Fővárosi Műemlékfelügyelőség is, a műtárgyat megmenteni mégsem lehetett; az a körzeti házkezelőség raktárából végül is kiderítetlen körülmények között eltűnt.
14. Az üvegfestményeket, a lépcsőházi vaskorlátot, a függőlámpát és a stukkódíszt 8630—81421/1957. sz. alatt védte a Művelődésügyi Minisztérium.
15. 86921/1968. sz. Művelődésügyi Minisztériumi védettség.
16. *Gerő L.*: i. m. 208.
17. Gottgéb Antal budapesti építőmester tevékenységét teljesebben l. *Zakariás G. Sándor:* Magyarország művészeti emlékei, III. Budapest. Bpest, 1961. c. műve adja, 94—95., 100., 102., 107., 116., 130., 139—141., 152—153., 159—160.; *Gerő L.*: i. m. 172—173., 208; Budapest Műemlékei I. 1955. 550—552. 529. kép.; *Schauschek J.*: Középkori lakóházak maradványai a budai várban. Technika 21 (1940). 176. 6. kép.
18. *Schauschek J.*: *i. m.*
19. *L. Förster.* A Hoyos-Sprinzenstein palota Bécsben (Opernring 1. sz. 1862-ből).

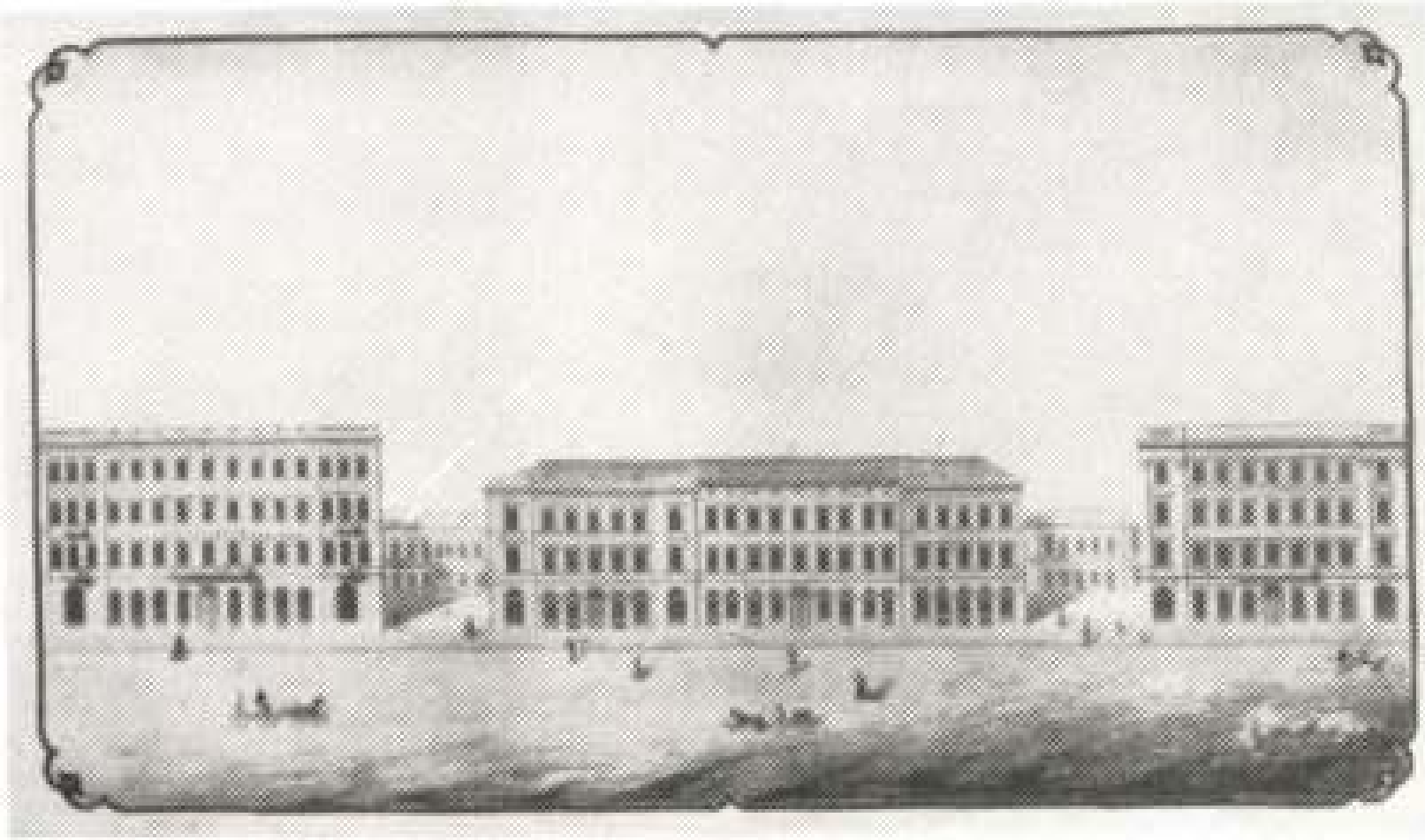

13/b

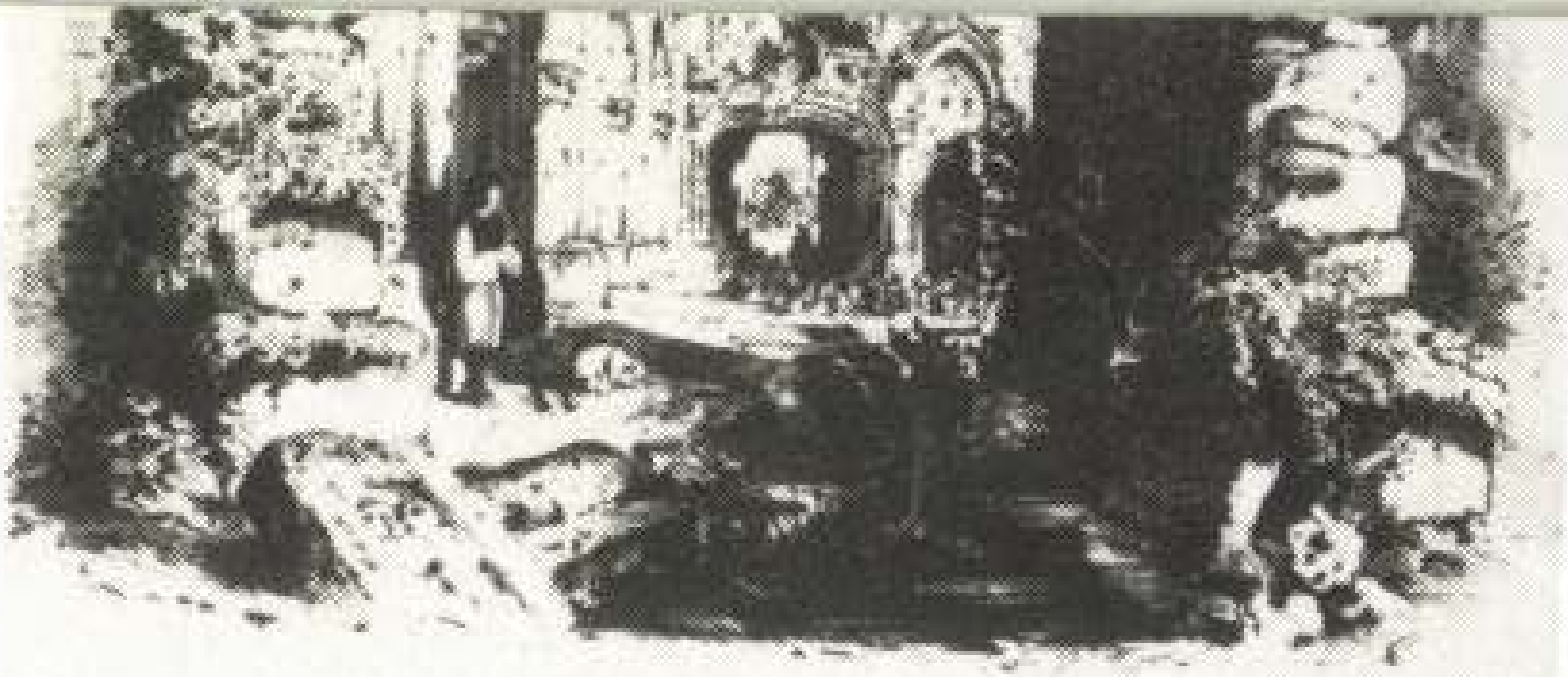

12

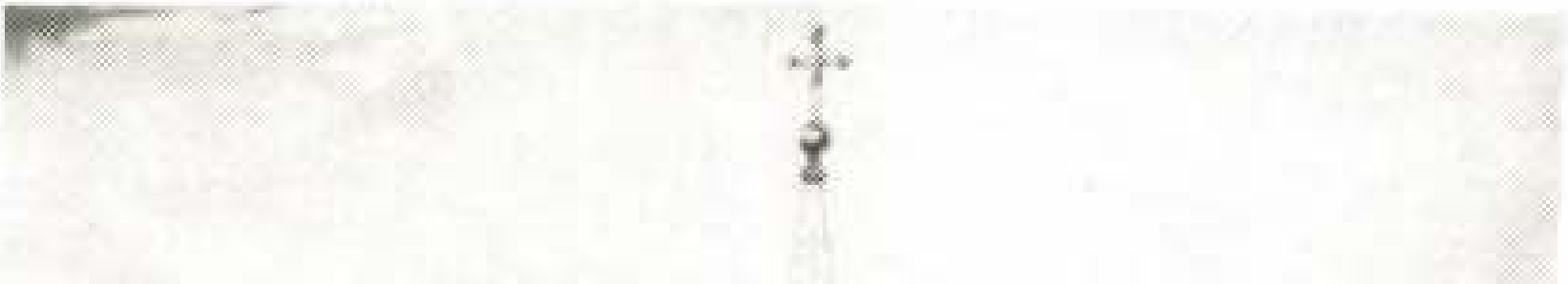

GOTTGEB ANTAL (Pest, 1817 – Budapest, 1883), építőmester

Képzését Pesten, céhes keretek között kapta, majd Kasselik Ferenc s utóbb Wieser Ferenc szolgálatában dolgozott. 1858-ban lett önálló építőmester. Pesten sok lakóházat épített; vidéki munkássága nem ismeretes.

Művészet Magyarországon 1830-1870
MTA MKCS - 14N6 Bp. 1981.

11. A pesti Vigadó, 1860

a. A főhomlokzat részlete
litogr., 83x57 cm
Felirata: REDOUTE 1860
BFL Pesti tanácsi iratok V.139/1859

13. Pesti házak összemontírozott homlokzatrajzai, 1859, 1869, 1870 *10.*

a. Hat pesti lakóház homlokzata
szinezett tus, p., 63,5x103 cm
Jelezve j.l.: Ant. Gottgeb Pesth 1859.
BTM tervtára, ltsz. 10.419

b. Hét pesti lakóház homlokzata
szinezett tus, p., 60,3x102 cm
BTM tervtára, ltsz. 9.261

c. Hat pesti lakóház homlokzata
szinezett tus, p., 59,5x102,5 cm
Jelezve j.l.: Gottgeb, Pest, 1869
BTM tervtára, ltsz. 9.262

d. Három pesti lakóház homlokzata
szinezett tus, p., 59x110 cm
Jelezve j.l.: Anton Gottgeb, 1874
BTM tervtára, ltsz. 10.420

A kiállított rajzsorozat keletkezésének körülményeire csak következtetni tudunk, mivel eredetük az egykori tulajdonosnál tovább nem deríthető fel. Valószínű, hogy az építőmester Pest különböző pontjain épített házait nemcsak a maga kedvtelésére rajzolta meg összefüggő házsorrá montírozva, hanem megbízói előtt reklámként és minta-készletként való felhasználás céljából is, vagy talán elsősorban ezért; az sem kizárt, hogy valamilyen állásért folyamodva készített ilyen, saját munkásságát bemutató reprezentatív kollekciót. A rajzi kivitel teljesen egységes jellege és stílusa ugyanis azt a feltételezést sugallja, hogy a jelzett évszámok nem a rajzok keletkezését jelentik, hanem az egyidőben készült rajzsorozat fiktív dátumait, melyekkel a mester addigi működését ötéves periódusokra bontotta, s e periódusok által a legszebbnek tartott épületeit rajzolta meg. Gottgeb stílusára a klasszicizmusból a szárazabb, klasszicizáló ekletikába való átmenet jellemző, a romantikus közjáték szinte teljes kiesésével vagy legalábbis igen halvány jelentkezésével.

B.I.

b. A főépület homlokzata
szinezett tus, p., 59,5x79,7 cm
Felirata: Az igazgatói épület homlok rajza

c. Földszinti alaprajz
szinezett tus, p., 79,5x58 cm
Felirata: Magányrendszerű 500 rabra tervezett fogháznak földszíne

d. Műszaki részletrajzok
szinezett tus, p., 79,7x59,5 cm
Felirata: A légi fűtés alkalmazásának különféle rajzai

e. Részletrajzok
szinezett tus, p., 59x79,6 cm
Felirata: Különféle börtön ajtók

f. Másik tervváltozat alaprajza
szinezett tus, p., 52,8x73,2 cm
Felirata: Öt száz rabra tervezett magány rendszerű börtön paralellogram alakban

A tervsorozat 1842 nyarán készült, a börtönügy megreformálására kiküldött országos választmány felkérésére (Kat. 5). A tervekhez tartozó műleírásból tudjuk, hogy Graefl 11 évet töltött különböző európai országokban börtönök helyszíni és elméleti tanulmányozásával. A két tervváltozat közül az egyik, amely két párhuzamosan elhelyezkedő középfolyosós szárnyban helyezi el a cellákat, a feladat egyszerűbb, gyakorlatibb megoldása (Kat. 14.c); a másik (14.f), a sugaras elrendezésű változat a 20 évvel korábban épült és világszerte mintává vált philadelphiai Eastern Penitentiarynak, a börtönök akkor legmodernebb mintaképének majdnem „szószerinti" követése.

Irod: Nemes 1979, 97–102.

B.I.

HILD JÓZSEF (Pest, 1789 – Pest, 1867) építész

GOTTGEB Antal

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992. [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991 55,203,219,262.

M.D.K.

SOTTGEB Antal épitész

Romantikus stilusban épitett házai Pesten (1859) fokó

Koraeklektikus stilusban épitett ház (1874.) fokó

Művért. (1952) Gerő László: Az épitészet koraeklektikus stilusa 100.-101.

Gottgeb Antal 88, 92, 94, 105, 157 - 159
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

Müvészbarátok könyve : Budapest i Müb
M — Müvészet
MÉ — Müvészettörténeti Értesitő
Nagyvilág
Napjaink
— Neohelicon
Népi Kultura-Népi Társadalmom
Népmüvelés
NÉ Néprajzi Értesitő
Néprajzi Közlemények
NHQ The New Hungarian quarterly
Nimród
Nógrád Megyei Muzeumok Évkönyve
Nógrádi Szemle
Nők Lapja
NE Nouvelles études hongroises
NK — Numizmatikai Közlöny
NyK — Nyelvtudományi Közlemények
NAH ÉvK. Nyiregyházi Jósa András Muzeum Évköny
Olvasó Nép

GOTTGEB Antal épitész

Román András: Újabb tragédiától tartanak a Király utcai műemlékház lakói. = NSzb 1996. okt. 4. 32. ll

KRIVÁN Bence: Nincs pénz a műemlék házak felújítására. = MH 1996. okt. 20. 6

Bp. VI. Király u. 18.

- János 441
- Mihály 421
Kesztyűs János 89
- Jánosné: Margit 89
Keszű > Mezőkeszű
Ketel (*Kethel*), Kétely, Cheţiu; D
- Szűz Mária-plébániatemplom 319
Keteli János 353
Ketesd, Tetişu; Kolozs vm
- ref. templom 322
Kethelen > Kötelend
Kethesdi Péter 366
Kewrus > Körösi
Kézdi > Sándor
Kézdi család, Dicsőszentmártoni
- Gáspár, Sandrin fia 322
- Sandrin 322
Kézdi szék 363
Kézdimárkosfalva, Márkosfalva, Mă
- plébániatemplom 203, 204, 375
Kézdiszentlélek (*Kyzd*, *Zenthlelek*
- Perkő, vár 160, 322
- r. k. templom 139, 200, 285, 3
Khuen Antal 105
Kide, Chidea; Doboka vm 518
- ref. templom 323
- udvarház 323

Gottgeb Antal

Konzeklektikus pesti homlokzatlenek. 1874.

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor 173 p.

Gottgeb Antal

Konaeklektikus pesti homlokzatlevek. 1869.
(sepma)

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor. 172p.

Gottgeb Antal

A VIII. Kőfarajó u. 5. sz.
ház II. emeletét építette 1868-ban

Műemlékvédelem
76. old. 1973/2

Gottgeb Antal építőmester

a Bajcsy Zs. út 17. sz alatti
ház engedélyezési tervén az ő alá-
írása szerepel.

Műemlékvédelem 1972/3

Gottgeb Antal

/:1871:/ épitette az V.-VI. Bajcsy Zsilinszky u. 18 p. házat.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc

stb.: Budapest Lexikon, Budapest, 1973

1335 l

821

Gottgeb Antal (1817 - 1883)

Terve szerint építettél fel a VIII. Kőfaragó u. 5. sz. ház második emeletét, s ekkor lepta a hemlekszat klasszicista, - romantikus architekturáját.

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő: Pereházy Károly Műszaki Kiadó Bp. 1975.

77 old.

Gottgeb Antal, építőmester; szül. 1816-ban, megh. 1883 jún. 1-én Budapesten. Az 1850-es évektől kezdve élénk részt vett a főváros közéletében. A törvényhatósági bizottság tagja, s az építőmesterek ipartársulatának elnöke volt. 1859—60-ban ő restaurálta s részben át is építette a kálvin-téri ref. templomot és iskolát.

Wieser Ferenc cel közösen

Az Építési Ipar. 1877. 27. l. — 1883. 204. l. — *Vasárnapi Ujság.* 1860. 186. l. (A pesti ref. egyház és iskola épület.) — 1883. 377. l. (Nekrolog.) — *Arczképét* 1869-ben kőre rajzolta Dauthage Adolf.

Gottgeb Antal

épitez

1867-tól pest vároi
bir. tag volt

Schmall

I. 271 l.

alakult
1872. (pesti
Ép. Ip. test
elnöke

Gothgeb Antal

építőmester

arcképe Danthage
Adolftól, litogr.
(1869)

† 1883

Gottgeb Antal MDK

épitész

A pesti ref. egyház és iskolaépület.
Vasárnapi Ujság 1860.186.o.

Gottgéb Antal

Pianistás.

Amon!

~~Varudvár~~
~~Pelöfitéri Kristal~~
~~Karaclik Ferencnél volt rajzolni~~
~~Ritz helyén volt épület~~
~~Pianista ház Liszt Fer. tér~~

Lechner Jenő dr.
jegyzetei.

AJÁNLAT.

Alólirott ..... ezennel kijelent ..... hogy a .....

épitendő ..... felépitése alkalmával

teljesitendő ..... munkát az ide mellékelt

költségvetési kivonatban körülirt minőségben és az abban

által ..... kitett egységárakért, illetve azokból ..... % azaz

..... százalék árengedménynyel, összesen ..... kor.

..... fillér azaz ..... korona

..... fillérért elvállal .....

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES

1011 FŐÜGYNÖKE

GROSSMANN J.

BUDAPESTEN 6553

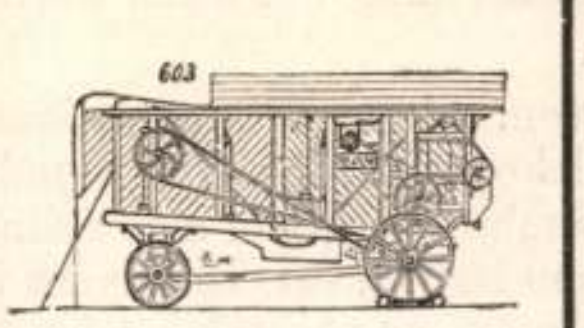

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA

BUDAPESTEN

Szíves megkeresésért vagy gyártelepünk meglátogatására tisztelettel felkéretik

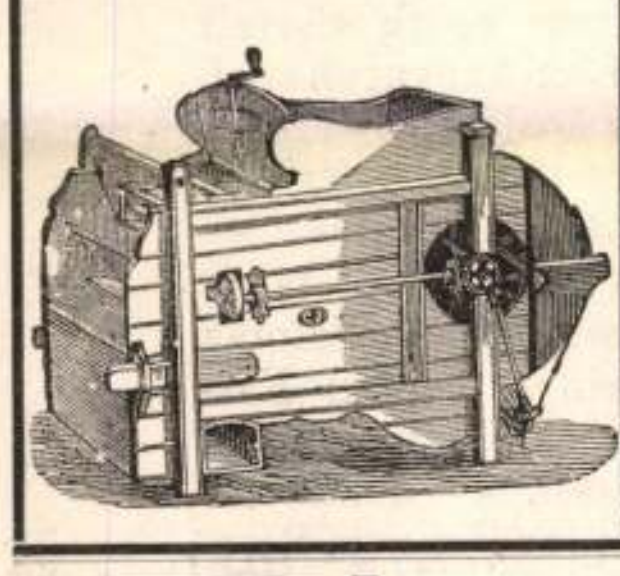

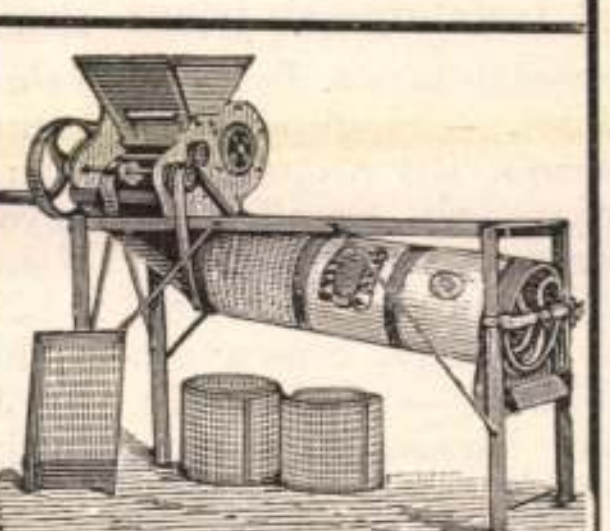

600 forintot fizetek

annak, a ki a **Grimburg** gyógyszerész **fog- és száj-vizét** használva, valamikor ismét fogfájást kapna, vagy szája szagos lenne. Az eredmény minden várakozáson felül biztos; mert a hol már más szer nem segít, e fog- és szájvíz, még a legőrjöngőbb fogfájást is csillapítja, és a szájból még az évek óta fennálló rossz szagot is megszünteti. Ára egy kettős üvegnek **60 kr.**, használati utasítással. Kisérleti üvegek, à 40 kr., utánvét mellett küldetnek, s a csomagolásért 10 krajczár számíttatik. 6732

Egyes-egyedül kapható

HECHT VILMOS
kiviteli üzletében
BÉCSBEN, I. Bez., Christinengasse, parterre.

Takaró papiros

minden nagyságban, kapható a «Franklin-Társulat» könyvkiadóhivatalában, Budapest, IV. ker. egyetem-utcza 4. sz. I. emelet.

Cs. es kir. szab. a maga nemében egyetlen **hatású** (nem méreg! de csakis rágó állatoknak **halálos**)

patkány- és egér-irtószer,

Egy bádog doboz ára **1 forint, 6 doboz ára 5 forint o. é.**

Valódi minden rovartirtószer.

Egyenesen behozott (importált) vegyészileg tiszta növénykészitmény, biztos hatású alkatrészekből álló teljesen méregmentes, elismerve mint a **poloskák, molyok, svábbogarak, csótánybogarak (Russenkäfer), hangyák,** bolhák, stb gyökeres kiirtására. — **Ára egy doboznak 1 frt o. é.** Számos megrendeléseket vár

Reiss B. R.

magyar kir. szabad. vegyészeti termények gyára,
BUDAPEST, VII., király-utcza 47. sz. I. emelet 7. szá

Thedo tanár szakállhagymája

legjobb és legbiztosabb szer a szakáll szép növésének eszközlésére.

Számtalanon vannak, még legmagasabb rangu férfiak között is, kik szép szakállukat csupán e szernek köszönhetik.

E szer a szakállt hihetetlen gyorsasággal növeszti, úgy hogy általa még 13 éves ifjak is a legrövidebb idő alatt teljesszakállhoz jutnak kiről a bizonyitványok ezrei is tanuskodnak.

Eder Ferencz gyógyszerész urnak Brünnben.
A nekem küldött **Thedo-féle szakállhagyma** kitűnőnek bizonyult, mit köszönetem mellett ezennel tudomására adok.
Mistek, 1879. szept. 25-én. **Otpreda József.**

Fürst József urnak Prágában.
Szives köszönetemet a **szakállhagymáért**; nagyon ónak találtatott. Mindenkinek a legjobb lélekkel ajánlhatom.
Schwarzbach, 1875. febr. 25-én. **Hirt Károly** s. k. építési vállalkozó.

Fürst József gyógyszerész urnak Prágában.
A szakállhagyma joggal mondható csodaszernek. Alig négyheti használat után örömmel látom régi óhajtásomat teljesedésbe menni. Kérem önt stb.
Teschen, 1879, május 23-án. **Gindra Wenczel**, órás.

Valódi minőségben Budapesten csak **Török József** ur gyógyszertárában király-utcza kapható; Pozsonyban **Pisztory Felixnél**, Mihálykapu Temesváron **Tarczay Istvánnál**, Egy csomag ára 2 frt 10 kr. 6251

Nyaralókba, utazásra és Sport-czikkek.

Durranás nélküli **Flobert-fegyver** czél- és madár lövészethez ft 7, 10, 12, 24. Flobert-pisztoly ft 6—14. Csinos nickel légpisztoly golyóval és nyilla frt 7.80. **Vas czéltábla** kiugró bohóczczal ft 3—5, bohóczczal s mozsárral ft 8—10 Kerény **fa kuglizó bábuk** 2.50. **Lignum-sanctum** golyó 1 50—4 —. **Croquet-játék** frt 11—1—20. **Uj Lawn-Tennis**-játék ft 29 Karikajáték tuczatja 1.80. **Accordeon tremolo** concertharmonika trombita-díszszel ft 7—11. **Szájharmonika** csengetyű-kisérettel 1 50. Uj meglepő változatos co all ... gőztató syrén-bugó ft 1 Domino-játék 1.25—5. Gummi ballonok —.15—1 50.

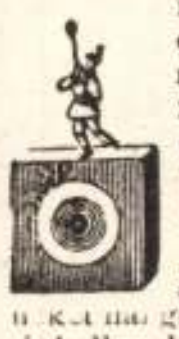

Horgászat összes kellékei.

Torna-eszközök. Más kötél 5.80—8.80. Kötélhágcsó 8.25 trapez ruddal 8.50, trapez karikákkal 8 50. Teljes tornakészülék oskolával és ábrákkal ft 15. Gyermekhinta frt 9. Tornagolyó kilo 30 kr. Tornaczipők gummitalppal 1.30 Léggel tölthető uszó-öv tanuláshoz 8—10.—. Két vívókészlet: kard, keztyű, álarcz 23.50. Súlyos athleta-bot 2.50—5.—, athleta box-keztyűk 4 drb frt 8. India **függő hinta-ágy** 2.70, 4.50, 6.50, széjjelfeszitő léczekkel 14.50. Szines **lampionok** kerti ünnepélyekhez 20, 30, 40 kr. Papir léghajó —.75, 1—2.—. Tartós háromkerekű gyermek-**velocipedek** 22.50, 27—31.50.

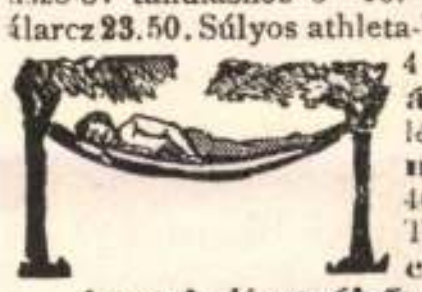

Angol disznóbőr nyereg frt 15—35. Egyes szárú kantár 2.65—4.—, kettős szárral 4 80—8.—. Kengyel-szíjjak 2.50—3 50. Kengyelvasak 1.60—2.50. Biztonsági rugóval kengyelvas ft 12, nyeregterhelők frt 2—7. **Uj terhelő önműködő szorítóval** ft 7. Izzasztó 2.75—6.— Fehér mosható izzasztó 4.50. Zabla 1.80—3.—. Divatos nagy karikás trenzli 1 50, felcsatolható sarkantyú frt 2. Lovagló-kamasnik világos és sötét bőrből 4.50—8 —. Rhinocerosbőr ostor lóidomításhoz —.60—3.—. Nyeregszappan 1 doboz 85 kr. Pegot **lószőrnyiró olló** 5.—. Lófrottirozó keztyű 90 kr. **Uj drót lóvakaró** 1.15. Ruganyló láb sebmentő 2.— Kocsibőr- és szerszámpuhító zsír —.50—1.—. **Nubián Blacking** bőrlack —.90. Özbőr kocsitisztitáshoz 1.—. Réz, ezüst és egyéb érctisztító por 25—50 kr.

Vadászat összes kellékei.

Az egészség fentartásához D. Fèvre párisi tartós szódavíz-gép tiszta üdítő szódavíz önkészitéséhez 2 4 6 8 10 meszelyes. frt 7, 10, 12, 14.50, 17. Legjobb borkő és szóda csomagja 2.—. **Vízszűrő** egészségtelen víz tisztitásához 2.50, 3.50, 5—. Italhűsitő medencze 1.60, 2.20, 2.75. Fagylaltkészitő gép receptekkel 3 6 12 adagra frt 7.50, 11.50, 16 50, kétféle fagylaltra frt 15—2. Vajkészitő vas hajtókerékkel 4.50—.50. Vaj- és sajt-tányérok üvegfedővel —6.— Sodrony ételboritó legyek ellen —.50—1.80. Eczet- és olajtartó 1.80—10.—. Kis borsőrlő asztalra, a bors ereje nem párolog el 1.20. Kerti gyertyatartó frt 1, 2, 3. Kerti legyező —.10—2.—. Japáni kerti napernyő 1.—. Angol pénzszekrény erős árral 5.25—12.80. Konyhaberendezések. **Családi súlymérleg** 10 kilóig 6.—. Komfort kávégép 5.60—10.50. Angol evőeszközök. Vas mángorló nagy hajtókerékkel 50 —. **Kézi palaczkdugaszoló** 1.40. **Hidraulikus bordószád** italok megromlása ellen 1.—. Önműködő dugaszhúzó —.80—3.—. Szobapadló-fénymáz doboza —.70. Divatos hosszú mongramm fehérnemű-jelzéshez —.80—1.60. Ragasztószer üveg, porczellánhoz —.85 Önműködő egérfogó több egerekre —.70—1.—. Jótállás melletti fogkefék 30, 70 kr. Torpedó a betörőt durranással elriasztja ft 5. Virágharmatositó —.40 Aczéldrót kefe fák tisztitásához —.70—1.50. **Anyáknak** önműködő szoptató-üveg 1 50. Ismert angol fogygyöngy 3.—. Allövet- és anyaméhfecskendő 1.80—4.—. Fecskendő szekrényben nyomó-szerkezettel 3.50. Rechaud lámpa-gyorsforraló, gyermekeknél nélkülözhetlen 1.80—2.50, serpenyő hozzá 1.—. Erős gyermekkocsi ernyővel fehér és barna szinben 8—14 —. **Uj gyermekbölcső-kocsi** ft 15.

Utazóknak, touristáknak

kézi- és nagy kofferek 3.—35.—. Berendezett utitáska 18—75.—. Praktikusan szilárd tárgyakkal berendezett uti toilette-tekercs 6.—. Plaid-, ruha-, bot-, esernyőtartó tekercs 5—7.—. Berendezett pinczetok 5—7 üveggel 9—11 —. **Borotválkozó-készlet** John Heifford hadseregi borotvával 6 50. Vállra függeszthető táska fehérneműnek is 4.50. Uti ivópohár —.40—1.50 Kulacsok 1.20—5.—. Bot-szék 4.50—10 —. Kanóczos gyufatartó —.85. Távcső 7.—. Erős zsebkés 1—3.—. Vízmentes **esőköpeny**, mindkét oldalán hordható ft 10, 12, 14. Kocsis-köpeny ft 15, 17, 19. Úton és háznál kényelmes, őzbőrrel bevont lószőr ülő- vagy fejpárna 6.20. Tyúkszemkarika doboz 24, 30 kr. Biztonsági belőtt **revolverek** frt 5, 6, 7. Vésett nickel finomabbak frt 8, 10, 12. Tömör formájú, erős lövésű Bulldog-revolver frt 10, 11, 12. Revolver-fegyver 10 lövésű 55.—. Életmentő zseb boxer 1.—. Jó erős, pontosan járó remontoir **zsebóra** kettős porfedéllel, kulcs nélkül felhuzható és igazitható 10.—. Kipróbált ébresztő-óra 5.50. Zsebbeli lapos nap-óra 1.— Ruganydrót hajkefe ft 1, 1.50, 2.—. Plaid-szíjjak 58 kr.—2.50.

Dohányzóknak. Egész vas dohány vágó-gép fogas hajtókerékkel, két késsel, tökéletes 18.—. Dohánytartó, melyben a dohány nyirkosan marad 4 50—6 —. Hibátlan tajtékpipa, Rákóczy-forma, szépen szivódik, ezüst kupakkal 8.—. Pipe cosmopolite egészségi fapipa 1.—1.30. Legjobb Houblon kész cigaretta-papír szopókával három nagyságban, rajz szerint 100-a 35 kr.

1.	2.	3.

tömő hozzá 30 kr. — Automát cigarettakészitő és csinos dohányszelencze, a fedél egyszerű betevése által kész cigarettát nyerünk 2.—. **Községeknek** tartós rézoldalú kihirdetési dob frt 15. Postatáska két kulcscsal 8—10.50.

Meg nem felelő tárgyakat visszavesz, rendelményhez képes árjegyzéket mellékel

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, Dorottya-utcza 1. sz.

948

KÁVÉ

jeles fajok, friss, illatos, nem festett $4\frac{3}{4}$ **kilós csomagokban** postán utánvéttel, **vám- és bérmentesen, per 1 kiló, Netto.**

CEYLON, gyöngy, finom zöldes ... 1.98
MANILLA, gyöngy, világos zöld ... 1.65
CEYLON, fin., kék 1.70
MOCCA, arab, finom 1.84
MOCCA, africea ... 1.54
CUBA, nagysz. zöld 1 80
MENADO, aranysz., finom ... 1.60
JAVA, zöld, erős ... 1.36
DOMINGO, válogat. 1 40
SANTOS, szép, erős 1.30
RIO, szép, tiszta izü 1 20
JAMAICA, erős, jó 1.14

R. MAITI TRIEST.

Szabad. sarjúkaszáló

különlegesség **Kraus & Comp** cs. kir. szab. gépgyárából Bécsben, Währing. Könnyen kezelhető, nagy munkaképességgel és gyakorlatilag kipróbált, ennélfogva kis és nagy kertek tulajdonosainak legmelegebben ajánlható. — Vágási szélesség 400 és 500 mm. Ára 12 frttól 15 frtig. 6667

Van szerencsém, a mélyen tisztelt közönség figyelmébe, a már több jeles gazda által elismerőleg alkalmazott s hirlapilag is dicsérettel emlitett

„vörös szentkereszti disznóport"

mint a sertéseknél nyaranta előforduló betegségek biztos gyógyszerét, használati utasitással ellátva ajánlani. Egy doboz «vörös szentkereszti disznópor» ára, egy kilogramm tartalommal **50 db** disznóra, avagy **100 db** malaczra **2 frt**. — Ugyszintén ajánlom aprómarhavész ellen a **„Zsáspaal" folyadékot.** Egy üveg ára **50 kr.** és **„Villanyos tészta"** patkánymérget. Egy bádog szelencze ára **1 frt.**

Ezen szerek megrendelhetők **Nagyszalontán**

Podhraczky Ferencz,
gyógyszerésznél.

1056

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK

KIELHAUSER H.

okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wágner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve. Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együtt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette szappan --- --- darabja ára 50 kr.
Salicyl-toilette-viz --- --- --- » » 70 »
Salicyl-fogpor --- --- --- » » 50 »
Salicyl-fogpép --- --- » » 60 »
Salicyl-szájviz --- --- --- » » 60 »
Salicyl-hajkenőcs --- --- » » 50 »
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen) » » 50 »

Főraktár Magyarországra nézve:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, király-utcza 12. szám.

TERMESZETES

BILINI SAVANYUVIZ!

Legkiválóbb képviselője az alkalikus savanyuvizeknek,

(33.6339 szénsav. natron 10,000 részben) mint gyógyforrás évenkint növeli elismert jó hirnevét s azonkivül a legkit. diätetikus italt képezi.

PASTILLES DIGESTIVES DE BILIN

(Bilini emésztési czukorkák)

biztos szer mindennemü emésztési zavarok ellen,

mindig friss minőségben van készletben a főraktárban

ÉDESKUTY L.

m. k. udv. szállitónál, Budapesten, Erzsébettér 7.

Kapható azonkivül minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben, szállodában és vendéglőben. **Pastilles de Bilin** a legtöbb gyógyszertárban és gyógyszeráru kereskedésben. 986

állitás van, mely magába foglalja a léghajózás összes eszközeit. Ily kiállitást még e nyáron Berlinben is fognak rendezni.

Léghajó Budapesten. Silberer Viktor, az ismeretes bécsi léghajós, lehozza Budapestre «Vindobona» nevü óriás léggömbjét, melylyel már számosan tettek Bécsben kisebb légi utakat. Bizonyára itt is lesznek vállalkozók, mert az ut csak két-három mérföldre szokott terjedni s veszedelem még nem történt vele, legfölebb apró baleset. A léggömb Brissonet párisi gyárosnál készült. A tulajdonképeni burok a legerősebb selyem és légmentesen kaucsukkal van preparálva. A háló a legjobb kender, a kosár négy utas számára való, s a mellett, hogy szilárd, egyuttal igen könnyü is. A balon 1100 köbméter, azaz 1.100,000 liter gázt fogad be, s e szerint saját sulyán kivül még 9—10 mázsát elbir. Silberert minden fölszállásánál két «asszistens» fogja kisérni.

A «Jogtudományi Közlöny» junius 8-iki (22-ik) száma következő tartalommal jelent meg: Az ügyvéd mint meghatalmazott. *Lányi Bertalan* liptó-szent-miklósi ügyvédtől. — Jogirodalom: Annuaire de Legislation Francaise. Dr. *Nagy Dezső* budapesti ügyvédtől. — Törvénykezési Szemle: A vegyes házasságu válóperek kérdéséhez. *Berghoffer Vilmos* m.-szigeti kir. alügyésztől. — Felelet az 1881: LX. tcz. 197. §-ára vonatkozó kérdésre. *Simon Endre* lőcsei kir. törvényszéki birótól. — Válasz Dr. R. J. ügyvéd urnak a «poigári házasságról» czimü czikkére. S. A.-tól. — Különfélék. — MELLÉKLET: Curiai határozatok. — A budapesti kir. tábla elvi jelentőségü határozatai. — Kivonat a Budapesti Közlönyből.

SAKKJÁTÉK.

1226-ik számú feladvány. Gottschall H.-tól.

Sötét.

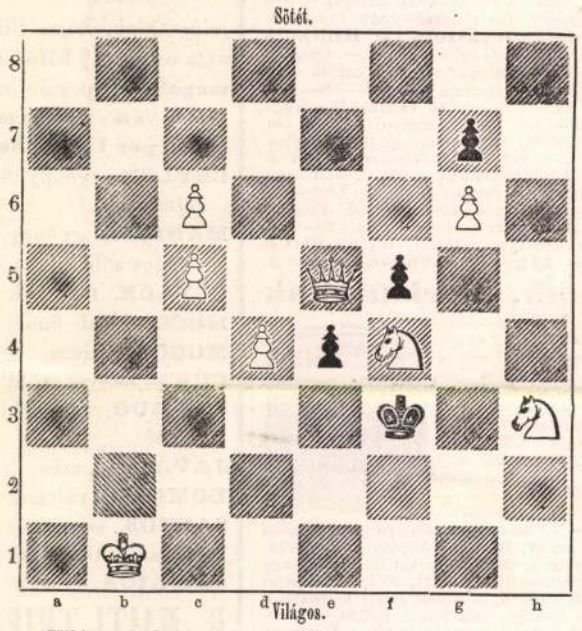

Világos indul s a negyedik lépésre mattot mond.

Az 1221. sz. feladvány megfejtése.

Bláthy O. T.-tól.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Kg5—f4 --- --- ---	g6—g5 † (a)
2. Kf4—f5 --- --- ---	t. sz.
3. Hd7—b8—b6 matt.	
a.	
1. --- --- --- --- ---	b6—b5 (b)
2. Fe8—f7 † --- ---	kd5—c6
3. Hd7—b8 matt.	
b.	
1. --- --- --- --- ---	kd5—e6
2. Kf4—e4 --- --- ---	t. sz.
3. Hd7—f8 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Veszprémben* Fülöp József. *Nagy-Dobronyban* Németh Péter. *Budapesten* K. J. *és* F. H., Andorfi Sándor. *Kulán* Léderer Gy. *A sárospataki* ifjusági sakk-kör. *A veszprémi* iparos olvasó-kör. *A pesti sakk-kör.*

Franczia megnyitás.

(A jelenleg folyó londoni nemzetközi sakk-tornából.)

Világos (Csigorin.)	Sötét (Dr. Noa József.)		
1. e2—e4,	e7—e6	22. Hg2—h4,	He6—g7
2. d2—d4,	d7—d5	23. g3—g4,	Ba8—g8
3. Hb1—c3,	Hg8—f6	24. Kg1—h1,	Vb6—d8!
4. e4—d5:	e6—d5:	25. Hh4—g2,	Vd8—d7
5. Hg1—f3,	Ff8—d6	26. g4—g5,	Hg7—h5
6. Ff1—d3,	o—o	27. c3—c4,	f7—f6
7. o—o,	Fc8—g4	28. h3—h4,	h7—h6
8. Fc1—g5,	c7—c6	29. Ve3—h3,	h6—g5:
9. Vd1—d2,	Hb8—d7	30. h4—g5:	Vd7—h7
10. Hf3—e1,	Vd8—c7	31. Kh1—g1,	f6—g5:
11. f2—f4,	g7—g6	32. Kg1—f2,	g5—g4
12. h2—h3,	Fg4—f5	33. Vh3—e3,	g4—g3†
13. Fd3—f5:	g6—f5:	34. Kf2—e2,	Bg8—g4
14. Vd2—d3,	Hf6—e4	35. c4—c5,	Hh5—f4†
15. Fg5—h6!	Kg8—h8	36. Hg2—f4:	Vh7—h2†
16. Fh6—f8:	Hd7—f8:	37. Ke2—e1,	Fd6—f4:
17. Vd3—e3,	Hf8—e6	38. Bf1—f4:	g3—g2!!
18. Hc3—e4:	d5—e4:	39. Bf4—f2,	g2—g1V†
19. g2—g3,	Vc7—b6	40. Ke1—e2,	Vg1—f2: †
20. c2—c3,	Vb6—b2:	41. Ve3—f2:	Bg4—g2.
21. He1—g2,	Vb2—b6	Világos (Csigorin) föladja.	

Előfizetési fölhivás

a «Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok» 1883 április-juniusi folyamára.

Lapunk azon t. előfizetőit, kiknek előfizetése junius hó végével lejár, fölkérjük az előfizetés mielőbbi megujitására, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Előfizetési föltételeink julius 1-től kezdve:

Félévre:

A Vasárnapi Ujság	4 frt
A Vasárnapi Ujság a „*Világkrónikā*"-val együtt	5 «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	6 «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a „*Világkrónikā*"-val együtt	7 «

Negyedévre:

A Vasárnapi Ujság	2 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság a «*Világkrónikā*»-val együtt	2 » 50 »
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	3 » — »
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a «*Világkrónikā*»-val együtt	3 » 50 »

☞ **A Politikai Ujdonságok ujabban két hetenként megjelenő gazdasági melléklappal van bővitve.**

Az előfizetések a **«Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadó-hivatalába Budapest, egyetem-utcza 4. sz.** küldendők.

T. előfizetőinket fölkérjük, hogy sziveskedjenek az előfizetés megujitásánál, vagy a «Világkrónika» megrendelésénél *czimszalagjukból* egy példányt a posta utalványra ragasztva beküldeni, s minden reklamációt és egyéb a szétküldésre vonatkozó közleményeket a kiadó-hivatalhoz küldeni.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok
kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utcza 4. sz. a.)

HALÁLOZÁSOK.

Péchujfalusi Péchy Jenő, országgyülési képviselő és a képviselőház egyik jegyzője, meghalt Nagy-Károlyban, 37 éves korában. Halmival együtt kerestek enyhülést Olaszországban, együtt tértek vissza meghalni. Szatmármegye mátészalkai kerületét képviselte 1872 óta, mikor mint balközépit választották meg. A társas körök egyik rokonszenves tagja volt a fővárosban. Nagy szenvedélylyel viseltetett a régészet iránt és érdekes gyüjtemény maradt utána. Szatmármegyében lapot is adott ki. Az országgyülésen az utóbbi időkben a közigazgatási bizottság előadója volt. Halála élénk részvétet keltett számos körben.

Nagy-ernyei Kelemen Benő, birtokos, ki báró Wesselényi Miklós urodalmainak félszázadig volt felügyelője, az unitárius egyház egyik buzgó fia, meghalt e hó 3-án Szucságban, 92 éves korában. A nemeslelkü férfiu 20,000 forintot áldozott az unitárius vallásközönség iskoláira s a mellett a kolozsvári kollégiumnak saját költségén kórházat állitott s fentartására maga s leányai: özv. Zathureczky Gedeonné és Szigethy Miklósné honvéd alezredesné, tetemes összeget adományoztak. A régibb időkben báró Wesselényi reformtörekvéseinek is buzgó támogatója volt; sok érdemet szerzett a robot-eltörlés, népnevelés és gazdasági javitások terén; a zsibói hires ménes is nagy részben az ő érdeme; ismerték valaha Angliában és Amerikában is, mert gyakran forgott külföldön; az ötvenes években ő hozta be szucsági birtokán a tagositást.

Dr. Farkas Kálmán, a főváros egyik jeles orvosa, ki Arany Jánosnak is éveken át háziorvosa volt, meghalt e hó 2-án 42 éves korában. Özvegyén (Török Pál szuperintendens leánya) kivül hét kiskoru gyermek is gyászolja. Temetése a tisztelők nagy számát egyesitette a derék orvos koporsója körül.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Gottgeb Antal, fővárosi épitész, a főváros egyik legbecsültebb polgára, a törvényhatósági bizottság régi tagja, a közéletnek egyik folytonosan munkás férfia, 67 éves korában. — Zvorin Nándor, kir. tanácsos, a belügyminiszteri elnöki iroda igazgatója, kötelességét mélyen érző pontos hivatalnok, ki 61 évéből negyvenkettőt töltött közszolgálatban. — Krecsmáry Béla, temesvári törvényszéki biró, ki a szabadságharczban Buda ostrománál is kitüntette magát, Bogsánban. — Félix Ákos, békés-csabai kir. közjegyző, becsült férfiu, 55 éves korában. — Czuczor Ferencz, Érsekujvár városának volt polgármestere, Czuczor Gergely költőnk közel rokona, 63 éves korában; Hettlényi Ferencz, ügyvéd és birtokos, az érsekujvári takarékpénztár elnöke, 72 éves korában. — Rudolf Antal, nyug. plébános s aranymisés pap, 85 éves korában, Szatmárt. — Csontos Jenő, végzett gazdász és tartalékos hadnagy, 24 éves korában Budapesten, s a fehérmegyei Baracskán nagy számu rokonság kisérte a családi sirhelyre a korán elköltözött reményteljes ifjut. — Id. Kállay János, földbirtokos a biharmegyei Földesen, 72 éves korában. — Medveczky Mihály, adótárnok, 44 éves korában, M.-Szigeten. — Moravek Pál, telekkönyvi hivatalnok, 1849-iki honvéd lovas főhadnagy, 60 éves korában, Győrött. — Verner Lukács, földbirtokos, 72 éves korában, Belényesen. — Rácz Lipót, birtokos és ügyvéd, 58 éves korában, B.-Csorváson. — Mohány István, volt honvédtüzér főhadnagy 50 éves korában a nógrádmegyei Varbón. — Evva Andor, gazdatiszt, Evva Andrásnak, a zempléni közélet egyik veteránjának 35 éves fia, a fehérmegyei hatvani pusztán, hol meglőve találták. — Hegyessy Ádám, joggyakornok, 26 éves korában, Hosszu-Hetényben. — Kornis Lajos, özv. Kornis Pálné aradvárosi tanitónő fia, 22 éves korában. — Czibor Mór, a csurgói állami tanitóképző intézet derék igazgatója, a tanügy egyik kiváló férfia, 46 éves korában, Csurgón. — Csengey József, a pozsonymegyei fogházfelügyelő, 42 éves korában, Pozsonyban. — Grulich Ernő, népiskolai tanitó, 25 éves korában, Dorozsmán.

Külley Edéné szül. Wagner Emma, a királyi tábla birájának neje, 47 éves korában, Budapesten. — Özv. Beöthy Kálmánné szül. Seemann Mari, Beöthy Andor biharmegyei alispán édes anyja, 80 éves korában, Henczidán, — Filótás Ferenczné szül. Bosznay Johanna, Debreczen egyik tisztelt hölgye, 41 éves korában. — Dr. Lux Albertné szül. Wahle Eugénia, a szakolczai kir. közjegyző 31 éves neje, ki a betegségben kath. hitre tért, mig férje és gyermekei az izraelita vallásban maradtak. — Schaller Ernőné szül. Grün Vilma, kassai tanár derék neje, 33 éves korában; Sztolák Irén, Szloták Pál honvéd százados 15 éves leánya, szintén Kassán. — Özv. Kaltwasser Józsefné szül. Berecz Rozália, 69 éves korában, Pécsett. — Jankovics Emma asszony, közös hadseregbeli ezredes neje Bécsben. — István Dánielné szül. Szilveszter Julianna, 24 éves korában, Al-Csernátonban — Dr. Matolcsi Kálmánné szül. Bakos Ilona, 28 éves korában, Földesen. — Özv. Győry Jánosné szül. Schöntag Erzsébet, 83 éves korában, Győrött. — Lacsny Vilma, előkelő polgár fiatal leánya, Aszódon. — Macher Ferenczné szül. Trautmann Karolina, 37 éves korában, Aradon. — Józsa Zsuzsánna, Józsa János ügyvéd 18 éves lánya, Kecskeméten.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

B. Az eredetiben épen azt a hangulatot nem sikerült úgy megteremteni, a mint a szerző akarta s véli, hogy megteremtette. A forditás (Lenau) elég csinos, de nem épen kiváló. Pedig forditást csak úgy adhatunk.

Az Irás. Szépen van gondolva, átérezve, ki is dolgozva. Egy pár apró ecsetvonással talán járulhatunk még külcsinjához. Még a nyár folytában mindenesetre közölni fogjuk.

Theresienstadt. Reményt nyujtó kisérletek; elég jó, bár még nem mindenütt biztos izlésre mutatnak. Közlésöket azonban egyelőre még nem igérhetjük.

Kettős a szomjuság. Távol áll a közölhetés mértékétől.

HETI NAPTÁR. Junius hó.

Nap	Katholikus és protestans		Görög-Orosz	Izraelita
10	V	G 4 Margit kir.	G 3 Onofrius	29 B 6 Theod.	5
11	H	Barnabás ap.	Barnabás	30 Ignácz, Iz.	**6 Heti p.**
12	K	Fakundi János	Bazilides	31 Hermáz	**7 P. ü. 2.**
13	S	Pad. sz. Antal	Tóbiás	**1 Junius**	8 Sámuel
14	C	Nagy Vazul pk.	Elizeus prof.	2 Niczefor p.	9
15	P	Vid. és Modeszt	Vid és Modeszt	3 Luczilián v.	10
16	S	Regis Ferencz	Jusztina	4 Metrofán p.	**1 S Nasz.**

Holdváltozásai: ☽ Holdtölte 20. 5 ó. 48 pk. d. u.

Tartalom.

Szöveg: Halmi Ferencz. — A költő halála. Költemény. *Csáktornyai Lajostól.* — Emlékezés az utolsó lengyel forradalomra. Irta *Hegyesi Márton.* — Magyar ember levele Lisszabonból. — A csángó szekeresek képe. — Egyveleg. — Laboulaye Eduard. — Az uj világcsoda. — A czár és czárné bevonulása Moszkvába. — Kossuth mint szónok. — Gyógyászat a mennyei birodalomban. *Faragó Ödöntől.* — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Képek: Halmi Ferencz. Ellinger fényképe után. — A moszkvai koronázás: 1. A czár bevonulása Moszkvába. 2. A czárné kiséretével. — Az óriási függő hid New-York és Brooklyn közt: 1. A kocsiut a hidtartó lánczokkal. 2. Vasuti rész. 3. Gyalog-ut. 4. Általános látkép a közép-ivvel. 5. A new-yorki partról tekintve. — Csángó szekeres gazdák. Cielhulszki marosvásárhelyi fényképész fölvétele után rajzolta Biczó Géza. — Laboulaye Eduard.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

A felülmulhatlannak ismert eredeti **Singer varrógépek** családok és kézművesek részére, melyek 1 frtos heti részlet (vidékre 5 frtos havi részlet) fizetés mellett Neidlinger G. urnál Budapest, váczi utcza 26. szám alatt kaphatók, a t. közönségnek legjobban ajánlhatók. 1006

Eskór (epilepsia) és **minden idegbetegség levél utján** gyógyittatik dr. Killisch speczialista által, Drezdában (Szászország). — **Ezer meg ezer gyógyitás.** A párisi tudományos társaság aranyérme.

Gottgeb Antal

épitőm.

l

LMMÉEÉvk

1914.83. l

Wir fassen die Ergebnisse der vorstehenden gedrängten

eine Vermu[illegible]
Nösner Gau und denen [illegible]
bürgens.

Siebenb.-sächsische Orts- und Familiennamen auf -hausen.

Ausser Neithausen (urkundlich Nythus, Nythusen) noch:

Reps das hannoveranische Riepenhausen, cf. hiezu Rependorf, Ræpendorf (Wolff, die deutschen Ortsnamen in Siebenbürgen); sicher nur volksetymologisch angelehnt an s.-s. rep, magy. répa, gehört es zu altd. Hrippo, Rippo.

Tekes Tekenhausen. Im übrigen s. Wolff a. a. o. unter Teken-dorf.

Rumes, urkundlich meist Rammas, zum altd. P.-N. Rammo (vgl. Pott: Die Personennamen, insbesondere die Familiennamen und ihre Entstehungsarten, pag. 325) Rammshausen, Rammsthal etc.

Wermesch vielleicht zu ahd. Warin, wie Irmesch zu Ermo.

Von Personennamen, die sich meist bis in das 15. Jahrhundert zurückverfolgen lassen: Reimesch (cf. Reinhausen ahd. Reginhusun), Hiemesch, Heimsen (vielleicht zu ahd. Heimo), Schappes (Schaphausen, mit unverschobenem p), Wallesch (Wallensen, Wallhuson), Steines (Steinhausen), Buhmes (Baumhausen), Kattesch (Katten-

SATORIN
szinben szállitja : SÁTORI-GYÁ

ától Bachóvár, Szirbova és Bázos közatárán át a m. kir. államvasutak Temesllomásáig vezetendő rendes nyomtávu

ügyi államtitkár e
d. e. 11 órakor
megállapitani.

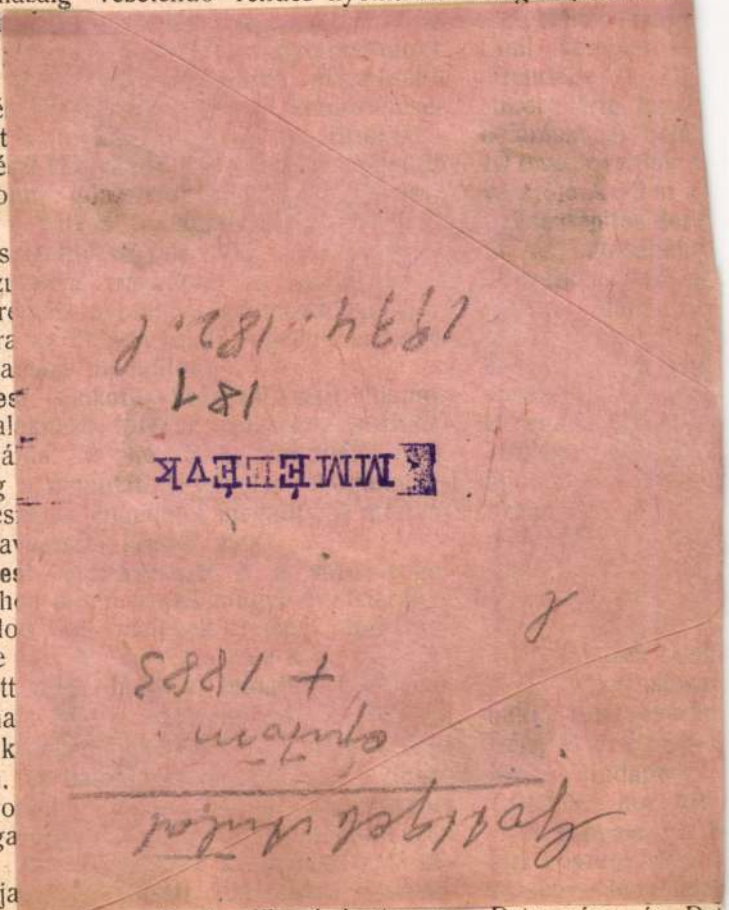

soroksár—haraszti második vágányt meg- Petrozsény és Pet

CSY GYULA LAKATO
IPAR-ÜZLE
IRODA ÉS MINTARAKTÁR:
ST, VI., KIRÁLY-UTCA 1
12 ÉVI JÓTÁLLÁS.
sóbb és legerősebb szerkezetü kémény- és szellőztető told
lnak legjobban megfelelnek s a műszaki elrende
működése által a legnagyobb keresetnek örvend
olcsóbbak és a legjobbak.
kéménycsatornák huzatára kedvezővé teszi s igy s
etlen.
Telefon: 12—

gyar tudo-
an 1909.
i állomás
lettetik. Ez
okozatának
fizetés és
egybekap-
ezen az
lő gépészi
teles okmá-
melyekben
ői és gép-
ték és hogy
ségben már
, vizvezetéki
keresen mű-
os gépekkel
kezelői bizo-
tudomány-
ctor Magnifi-
nyujtsák be.

A városépitő programm a városi tar
közösen lenne megállapitandó. A szi
munkásokat, rudat, cövekeket az ajá
adja, a város csupán a birtok állapotok
dására, illetve azonositására rendel ki b
férfiakat. Ezenkivül a város adja a mun
elkészitésére esetleg szükséges irodai hel
A munka a szerződés aláirásától számit
éven belül elkészitendő. Ajánlattevő
ajánlatának elfogadása esetén 250 koron
tositékképen a város pénztárába letenni
latok Csikszereda város polgármesteréh
rilis 17 ig adandók be. Ajánlatot csak á
összegben lehet tenni.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedele
m. kir. minister a nagykároly—son
h. é. vasut r.-t.-nak a nagykároly—s
h. é. vasutvonal Nagysomkut állomásától
magyarberkesz, Kisremete, Kovács, K
vélyes, Kápolnokmonostor, Csernefalva,
falva, Nagyhegy és Kóhpataka irán

Gottgeb Mátyás 157
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

Magyar Képző- és Iparmüvészek Szövetsé

MK Magyar könyvszemle

Magyar Mezőgazdasági Muzeum Közleménye

Magyar Munkásmozgalmi Muzeum évkönyve

MMv Magyar Müemlékvédelem

Magyar Nemzeti Bibliográfia

Könyvek bibliográfiája

Külföldi magyar nyelvü kiadványok

Magyar bibliográfiák bibliográfiája

Magyar könyvészet: Tankönyvek

Magyar Nemzeti Bibliográfia : Időszaki repertóriuma

Kurrens időszaki kiadványok

NGÉ Magyar Nemzeti Galéria évkönyve

Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve

MNy Magyar Nyelv

Magyar pszichologiai szemle

Magyar sajtó

Magyar Tudomány

MTA I. OK Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és I lyának Közleményei

MTA II. OK Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai

Gottgeb Mihály

Kőfaragó

Lajos

Liber Baptizatorum

157. l.

Gottgem M

köfaragó mester

l.

Horváth Elemér

Történetek az öreg

Budáról és Pestről

Bp. 1937. 67 l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

KIMUTATVÁNY

Gottgeb Mihály.

kőfaragó mester

1852. jun. 22. tett

~~remek~~ mestervizsgát

a pesti kömmüls és kőfaragó

cehben.

PRC. 216. l.

arczk.)

Trigyes, III-ik, római császár (II. 135.

— Pajtás! — szólita meg — én szálas fiu vagyok, ülj nyakamba, majd csak átbotorkálunk valahogy.

Ez ez ötlet megért volna egy aranyat, söt abban az időben oda sem adtuk volna érte. Dehogy nem fogadtam szót!

Elindultunk . . . .

Ki ekkor látott bennünket, aligha halálra nem nevette magát. Én mértem a vizet egy hosszu doronggal.

Félignél beljebb mentünk, s a viz társamnak csak térdig ért. Semmi veszélyt nem gyanitva, a hab tükrében nézegetém magamat, annyira gyönyörködtem e mulatságos helyzetemben.

Már nem is mértem a vizet. Társam enyelgett, hogy szálljak le hátáról; mert megfürészt. Én meg foglalót akartam neki adni, ha a *Styx* vizén is ő lesz a *Nagy Kristófom*.

Nevetkérezve haladtunk, több diákos vicz kiséretében.

Egy lépés — *puff!*

Ketté estünk!

Ott volt a folyó medre, mit mi már elhagyva képzelénk.

Föltápászkodtunk, azzal vigasztalván magunkat, hogy a folyó tulpartján ugy is megfürödtünk volna.

Megszárogattuk ruháinkat, s felszedvén sátorfánkat, tovább mentünk, vigan, mindent elfelejtve.

Estefelé beértünk F.-Bányára, s diákos szokás szerint beszálltunk a rektorhoz.

Elmondtuk neki élethüen kalandunkat. Jó izüt nevetett fölötte : de mi még jobb izüet vacsoráltunk utána.

Vacsora után czigányos szokás szerint lefeküdtünk, másnapra halasztva a bányai *vizitet* . . . .

Másnapra virradt. Nagy ügygyel bajjal mi is felébredtünk, felöltöztünk, reggeliztünk, a maradékot zsebre raktuk, s indultunk az érczbányába, mit látni oly nagyon ohajtánk.

Velünk jött a rektram is.

A városhoz délre, egy órányira eső hegyoldalban állottunk meg. Előttünk ásitott egy lyuk, derékszögre állitott ölfahasábokból kirakva, s csak térden lehete benne kuszni.

Visszatekintettünk egyet F.-Bányára, *istenhozzádot* intettünk arra az esetre, ha többé nem láthatnók, s utána kusztunk rektramnak.

Nem sokáig kusztunk; pár ölnyi ut után kitágult a nyilás, mignem egyszer föltárult előttünk a bányaüreg.

Itt megállottunk; gondolkodtunk, merjünk-e beljebb haladni a föld kincseinek e nagyszerü kriptájába ?

A borzadás ki-, a tudnivágyás befelé vonzott.

Győzött az utolsó. *Hutmán* (bányahadnagy) után kiáltottunk.

Egy magas, sugár alak jelent meg, nádorhuszáros egyenruhában. kezében bányászmécscsel.

Mi elmondtuk, mit akarunk; ő ajánlá szolgálatát — s beljebb haladtunk.

Csavarulatos boltozat vezetett beljebb, itt-ott szükebb, majd ismét tágasb, a mint a sziklaerek hasadtak. Az ut nagyon *extemporizált* volt; minduntalan körakásokat kelle kerülgetnünk.

Fölöttünk a föld párolgása következtében csepegett a bánya, s ez veres nyomot hagyott öltönyeinken. Egy-egy kövér csepp halk koppanással esett alá, — mintha lelkünkre koppant volna, megrázott bennünket. Mellettünk egyes munkások haladtak el, vastalicskákat nyikorgatva, miken a *stompokba**) viendő kődarabokat hordák ki. Itt-ott mécs pislogott; mellettük egyszerü sápadt emberek, nagy vaskalapácsokkal zuzták a köveket.

A bányacseppek koppanásai, a kalapácsok moraja, a talicskák nyikorgása, oly félemletes *harmónia*, mitől az ember megborzad.

A kiváncsiság beljebb vonzott.

Egy üreg fölött átfektetett keskeny deszkán haladtunk át. Itt vezetőnk megállott, s egész hideg vérrel, mint a ki előtt az ilyesmi csak olyan katonadolog, — emlité meg, hogy e deszka a bányaüreg középpontja, fölötte háromszáz öl magasság emelkedik a föld felszinéig; ugyanannyi mélység tátong alatta.

Már ha szégyen is, de kimondom : E szóra megborzadtam, s az énekeskönyv szavai „*Együtt mélység és magasság*“ — aligha hatottak lelkemre mélyebben, mint ekkor.

Hogy is ne! Fagylaló volt, a mit én itt láttam : Lenn a mélységben itt-ott egy-egy mécs pislogott, oly távol, hogy a mellette dolgozó nem vala látható. Ha elalszik világitója, ott veszett örökre. Fenn a magasban is, a sziklaoldalok csavarulatain egyes mécsek világitottak; olyanok voltak, mint valami eltévedt csillagok, és ezek világánál is emberek dolgoztak.

Ugy kergetett valami e borzasztó helytől, mintha attól féltem volna : elsülyed alattam a föld, vagy rám szakad a boltozat.

Nem csoda, előbb egy évvel itt lelte sirját egy barátom; ott porladoznak csontjai az iszonyu mélységben, ki megy oda, megnézni öt?

Tovább haladtunk; ott hagytuk e rettenetes helyet, hogy a *töltéseket* is megnézhessük, — azután ki — és el innen!

Egy félköralaku sziklaoldalban állottunk meg, hol tizenegy munkás épen töltéssel foglalkozott.

Még addig hittem a *Kis Tükör* szavait :

„. . . . . *Itt van Felső Bánya,*
Hol bányász az érczet ássa, töri, hányja.“

Itt győződtem meg arról, hogy biz azt nem ássa, hanem lőporral szétvetteti, mi igy történik :

Ahhoz készült vésővel, lefelé tartólag lyukat vájnak a sziklaoldalban, mintegy háromarasznyira. E lyuk fenekére, a sziklaoldal összetartási erejéhez mért mennyiségü löport tesznek, s beleeresztenek egy vasvesszöt, mely körül az egész lyukat kemény állománynyu agyaggal (bányász-agyag) szorosan beverik. Most a vasvesszöt kihuzván, helyébe salétrommal páczolt nádhasitékot helyheznek, kiálló végére bányataplót (e tapló lassan égő, s ha meggyujtották, el nem alszik) illesztvén

Igy készült el szemünk láttára tizenegy töltés.

Miután a töltések készen valának, mi és a jelenvoltak, oldalaslag a helyiségtől távolabb eső, szikla-oldalba vájt s vasajtóval ellátott czellába huzódánk. Csak egy bányász maradt hátra, ki a taplókat meggyujtotta, de az sem sokáig késett, nagyon hamar köztünk termett.

Mély hallgatás következett; mindenki feszült figyelemmel várakozott Szinte látszott a bányászok arczán, hogy tartanak valamitől

A csend nem tartott sokáig; kevés idő mulva beleszólott egy rettenetes *durranás*, mit követett a második, harmadik stb.

A föld ingott velünk, hogy lábaink szinte fölmondák a szolgálatot.

Kivülről a durranások szavára omlott a sziklaoldal. Szóródott a kő szerteszéjjel, mint a záporeső. Czellánk jó távol esett e borzasztó helyiségtől, mégis száz meg száz ködarabka kopogtatott ajtónkon.

A föld rázkódása lassankint megszünt, elhallgattak a dörgések; csendesség lett, csak egy-egy elkésett ködarab zuhant itt-ott a mélységbe.

Már ajtót akartunk nyitni. A hutmán, ki a durranásokat komolyan jegyezgeté, tiltakozólag mondá : „*tiz!*“

A személyzet elsápadt, mintha végitéletét hallotta volna.

Nem tudtuk, mi történik; kérdezősködtünk.

A hutmán válaszolt : „Tizenegyet töltöttek, és csak tiz durranás hallatszott. Megtörténik, hogy némelyik töltés kiüti a másikat; de az is megesik, hogy némelyik, — szivósabb levén taplója, — pár óra, söt néha fél nap mulva durran el. Van rá elég példa; azért ha hiányos a durranások száma, nem tanácsos a rejtekhelyet meggondolatlanul elhagyni.

Bizonytalanságban voltunk tovább mint hat óráig.

Ez ám a rettenetes *kontumáczia!* Itt lehet ám igazán alkalmazni a szent könyv szavait : *Nem tudod a te bemeneteledet és a te kijöveteledet.* Nem csoda, ha a bányászok imádkozva fognak munkához, s ugy is végzik azt.

Végre megszólalt a hutmán : „*Mehetünk!*“

Ajtót nyitottunk, ugy éreztük magunkat, mintha a pokolból szabadultunk volna ki; de egyszersmind mintha a halállal mennénk szembe; hisz egy durranás sorsa még bizonytalan!

Kiléptünk, félve tekintettünk körül, pedig már misem bánthatott. A sziklafal, mely évezredeket kiallott volna, az ész fegyvere előtt meghajolva leomlott, s ott hevert kisebb nagyobb darabjaival.

Szerettem, hogy *ott voltam*, de jobban, hogy *ott nem maradtam!*

Kálmán Ferencz.

---

*) *Stomp*, zuzda vagy ércztörő-malom, hasonló a szürkallóhoz. A bányában összezuzott köveket a stompokkal porrá töretik, a földnemekből áztatás által megtisztitják, s ugy viszik az olvasztó-kemenczébe, hol a különnemü érczrészek a melegség különböző fokain egymástól elválasztatnak.

A haltéri uj kút Pesten.

Minap, midőn e lapokban a Pesten felállitandó Szentháromság szobrát megismertettük, egyuttal a téreket diszitő szobrokról, kutakról is szólottunk, melyekben hazánk fővárosa meglehetősen szegény, de biztos reményünket fejeztük ki aziránt, hogy idővel e hiányokon is segitve leend.

Örömmel ragadjuk meg tehát jelenleg az alkalmat, hogy egy ujonnan felállitott szobormüvet, — habár nagyszerünek épen nem nevezhető is, — bemutathassunk a közönségnek, mely emlitett reményünk teljesüléséhez ismét egy lépéssel közelebb vitt.

A pesti polgári halász-czéh már 1847-ben állitott a számára rendelt áruló helyen — a haltéren — egy kutat, mely idő folytával megromolván, a nevezett czéh által a jelen évben elhatároztatott egy uj, s a jelenlegi igényeknek megfelelőleg sokkal nagyobb és szebb kútnak épitése.

Az ige csakhamar testté vált, s a mult október hó végével már tökéletesen elkészülve átadatott a közhasználatnak; egyuttal benne e tér csinos diszitményt is nyert.

Ez uj kút épitését a nevezett halász-czéhtöl *Gottgeb M.* köfaragó vállalta magára, kinek ügyes vezetése alatt létesült az egész.

Nevezetesen a két öl, négy hüvelykni magasságu csinos talapzatot a most nevezett köfaragó készité homokkőből, melynek a lépcsőkön nyugvó alsó, legszélesebb része 5 láb; közép része vagy dereka felül 3 láb, 9 hüv., alól szélesebb, 4 láb, 1 hüv. A talapzat legfelső részének szélessége 2 láb, 8 hüvelyk, az ez alatti rész pedig 1 lábbal szélesebb.

A szintén homokkőből 7 láb, 8 hüvelyknyi magasságban müvészileg készült szép szobor, a müveiről már is dicséretesen ismert *Dunaiszky László* szobrász hazánkfia vésője alól került ki, ki jelenleg ismét Rómába utazott, előre törekvő szellemének a müvészet hazájában uj tápot keresendő.

A haltéri uj kut Pesten.

Az előttünk levő müvön, egy halászleánynak csinos és költői alakját látjuk, jobb kezében ruhája segedelmével egy nagy halat emelve, mig másik kezével bő szoknyáját festői redőkbe szedve pórázra füzött kisebb halakat, s a halászat jelvényét — hálót — tart, a halak bal csipőjén lefelé függve, a dús redőzetben majdnem eltünnek.

Az egész, a szemlélőre igen kellemes hatást tesz, és ha mégis hibát akarunk rajta keresni, talán csak azt lehetne itt megróni, hogy az efféle szegényebb sorsu halászleányoknál, mint a milyet ez is ábrázol, s kik épen mint ez is, kényérkeresési nagy munkájokban vannak elfoglalva — nem igen divatozó szélességgel van öltözködve.

Azonban távol van tőlem, ezt komolyan hibául feltüntetni, mert a müvésznek nemcsak szabad, de kell is a természettől ott eltérni, s ennek helyét eszményitéssel pótolni, hol a jó izlés megkivánja; hanem nézetem szerint, a halászat jelképeül talán sokkal szebben és természetesebben lehetett volna alkalmazni egy erőteljes férfialakot, izmos meztelen karokkal és lábszárakkal, hálóval az egyik, halakkal a másik kezében, s a halászat többi jelvényeivel körülvéve.

Ez szépen felfogva s jól kidolgozva, sokkal jobban felelt volna meg a czélnak, miután a halászat mesterségét nők csak kivételesen gyakorolják.

Képünkön — mely e kutat ugy mutatja, a mint jelenleg van elkészülve, — hiányzanak még két oldalt a viz kifolyásánál az öntött vasból készülendő Delphin-alakok, melyek most vannak készülőben *Gubicz András* pesti gépgyárnok vasöntödéjében, s melyek mihamarabb elkészülve, a most meztelen kiálló vizcsöveket diszitendik. Ha a néző e figyelemreméltó csinos kutat, közelebbröli megtekintésre is méltatja, azonnal minden kérdezősködés nélkül is megtudhatja: kik által emeltetett, mert azt, — közvetlen a szobor alatti első alapzaton — következő felirat hirdeti:

„ÁLLITTATOTT A POLGÁRI HALÁSZ-CZÉH ÁLTAL. MDCCCLXII."

Vizét a Dunából kapja az e végre épitett földalatti vizvezetéken keresztül, honnan már destillálva huzatik fel; s igy jelenleg ez Pestnek egyik legjobb ivó-vizü kutját, s a haltér körüli lakosok egyik jótéteményét képzi.

Nem lehet itt azon közös ohajtást elhallgatni, hogy: bárminél előbb megkezdené már a város is a tervezett nyilvános kutak épitését; hogy valahára megszabaditaná Pest lakosságát az ártalmas, rosz vizektől!

Ez egyike a legégetőbb szükségeknek a fővárosban, s valóban kivánatos volna, hogy a régóta megpenditett s folytonos tárgyalás alatt levő vizvezetési ügy, végre ohajtott eredményekre vezessen!

Zombory Gusztáv.

Az amerikai bivaly és bivalyvadászat.

Mint a madár az évszak változtával más égaljat keres: a bozontos amerikai bivaly is ugy vándorol tavasz kezdetével az ottani sikságról észak felé, mig az őszi viharok, mint a kemény tél előhirnökei, Kanadába, s onnan tovább, még melegebb tartományokba délfelé vissza nem kergetik. Egyes csordák, melyeket a korai hóesés ott szorit, s a hegyszorosok és völgy nyilásokból a hidegebb sikságra kimenni nem mernek, sovány takarmányukat a hó alól kikaparva, az északibb tartományokban is képesek kitelelni; valamint a már elvénült bikák, melyek bátor társaikat a hosszu utra követni lomhák, a hőség által elperzselt füvön a nyár melegét is ki tudják állani; de ezek csak kivételek, s annyi bizonyos, hogy a legnagyobb rész, rendes vándorlását sohasem mulasztja el.

Gottgeb M

kőfarajó

l. Schoen 1948

46-l.

CUOB hivatal

43

...gos Bizottsága

száma:	54'770/1943 III.-11.	19
kelte:	VIII.7.	1943
beérkezése:	VIII.23.	1943

...k száma:

...elintézett szám:

...áma:

...áma:

...sta:

Gottgeb Mihály 157
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

FSzK Ék Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Évkönyve
Geodézia és Kartográfia
HK Hadtörténeti közlemények
Hajdu-Bihar megyei Levéltár Évkönyve
Hajdusági Muzeum Évkönyv3
Ház és Ember : a Szabadtéri Néprajzi M
Helikon
HOM Ék. Herman Ottó Muezum Évkönyve
Hevesi Szemle
(?) Hirharsona : a Mgayar Képző- és Iparmü
Dél-Dunántuli Tereületi Szervezeténe
História
Honismeret
INTERPRESS Magazin
INTERPRESSG'FIK
Ipari Forma
IT Irodalomtörténet
ItK Irodalomtörténeti Közlemények
JPH Ék. Janus Pannonius Muzeum Évkönyve
Jászkunság

Gottgeb Mátyás

műmárványozó

l.

Saly László dr.

Az egyetemi templom

Bp. 1926. 49 l.

529

1908.

us 25-én, † Madridban 1685 szep-

† meg hasitott újakkal

tó, ~~t gyermek~~ kissé jobbrafordult an
csipőjére támasztotta, baljával
tt elválasztott fekete haja vállaira
na. Öltözete: ing sarkos kemény
felvarrt gombokkal † és fekete kö-
ja. A háttér sötétszürke.

ember ho 7-iki 121584 sz. leirat

tter Hoschek. Prag 1907. No. 18.

Gottgeb Matzán

N. 4218

Vándorkönyvtárak VIII. 233, 234

Gott, geb. Antal,
éjutómester
1858. aug. 22. kabáler-
patett be a pesti kömü-
ves céhbe.

Pkc. 216. l.

Schneider R.:
A pesti köm. és kőf
céh tagjai.
Bpi Épm sto Spartus Ecke
Vm. 1912

Felső magyarország II. 197.

Gottgeb Arital

épitőm

l

Schoen Deákteri

7. l

Kiss Áron IX. 93.

Gottgeb Antal

épitom

1867, pestvárosi bizotts. tag.

Schmall L. Adalékok

Bp 1899. 271/l

I.

Gottgeb Antal

építőmester

L.

Kendrey - Szentiványi

590. l.

T. 2348.

oglalja el, a hegyes háttérben pe-
nnek föl. Felirata fölül: L középütt

. Neutra flu: és befejezése 3.

2 : 11.2 cm.

5.

Gottgeb Antal

epitett és épitőm

terverte és épitette

irod az alábbi épületet

2 Budapesten

Bauzeitung für Ungarn

1876. 38. sz. (Neubauten 1876. XIII. Der Neubau, genannt »Vas udvar«, für Herrn J. v. Tömöry auf dem Rathhausplatze; tervrajzokkal.)

Gottgeb Antal

épitőm.

megvan az I. sz. Estetben.

Kiegészitésénél [redacted] az alábbi adatok beveendők

Bauzeitung für Ungarn,

1883. 87. l.

Der Verblichene (elhunt) hat viele bedeutende Wohnhausbauten in Unserer Hauptstadt ausgeführt, darunter das N. Stein'sche Haus am Franz-Josef-Quai, das Stefan Heinrich'sche Haus am Petőfiplatz, den Tömöry'schen Eisenhof am Rathhausplatz etc.

tobb mies.

ŰVÉSZEK LEXIKONA

TARTALMAZZA AZ ÖSSZES MAGYAR ÉPITÉSZEK,
TB. ÉLETRAJZAIT A XII-IK SZÁZADTÓL NAPJAINKIG.

SZÁGI MŰVÉSZ ÉLETRAJZA.

KÖZOKT. M. KIR. MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL.

YOS AKADÉMIA TAGJA, (LAKIK: BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 23. SZÁM ALATT)
K: SZEGED, TISZA LAJOS-KÖRUT 28. SZÁM ALATT.)

MŰVÉSZ ~~ÚRI~~ nő

nül a könyvpiacra kerül a
EXIKONÁNAK első kötete, második

Gottgeb Antal

A 1872. alakult
pesti épitö-és műves
ipartársulat elnöke
volt.

Duray 153. l.

Grém, consecratios V. 258.

Gottgeb

l.

Lykanomzromantika

292 l

CSIZI JÓD-BRÓM FORRÁS-FÜRDŐ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CSIZFÜRDŐ.

GOMOR M.

Tekintetes

"E U R O P A" lapterjesztő Rt.

B U D A P E S T V.,
Visegrádi-u. 36.sz.IV.1.

MNK

Gottgeb Mátyás ,pesti
müvész

a márványozást végezte az egyetemi templomban.

Zombory Gusztáv: Az egyetemi egyház Pesten. Vasárn. Ujság. 1859. 126.l.

MDK

Gottgeb Mátyás, mümárványozó

1857

Saly László dr.,: az egyetemi templom. Nemzeti Ujs. 1926. ápr.11.

Gottgeb Mátyás , Pest

márványozást végezte

Zombory Gusztáv: Az egyetemi egyház Pesten.
Vasárnapi Ujság, 1859. márc. 16. 126. l.

GOTTGEB ANTAL

SÁRMÁNY Ilona: Historizáló épitészet az Osztrák-Magyar Monarchiában. Bp., Corvina, 1990 61.p.

Stein-ház- Hevesi Lajos Budapest kalauzában említi, de nem tetszik neki franciás részletei miatt

M.t.K.

GOTTGEB építész

1870-1900 között működő építész

Gerő László: Magyar építészet a XIX. sz. második felében Bp. 1955. 30. l.

Gottgéb Antal, építész 7 Oh

A Puskin u. 42. sz. egykori Almásy gr. majd Andrássy gr. palota tervezője. (Ép.: 1878.)

Hatolkay Árpád: A Nemzeti Múzeum körül kialakult palotanegyed története 153-161

Műemlékvédelem, bp. 1960. 3. sz.

Gottgeb Antal. MDK

Bp. V. Aranykéz u. 6.

Hild József 1825-ben épitette kétemeletesre Schönaigner Ferenc számára, 1864-ben ugyanő épitettrá harmadik emeletet, melyet Gottgeb Antal kivitelezett.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

94.1.

MDK

Gottgeb Antal

tervei szerint
1872-ben épült a Magyar u. 18. sz. ház.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

110.1.

Gottgeb Antal

MDK

1868-ban tervezte Incze Mária /Weisz Zárv/
rés zére a Kecskeméti u. 17. sz. házat.
A Calvin tér 1. számu ház felé eső tüzfalába
a középkori városfal amorf maradványa befalazva.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961

107.1.

M.D.K.

SOTTGEB

Küvért. 1952.
Gerő László: Az építészet korai eklektikus stílusa

M., D.K.

GOTTGEB Antal építőmester

Andrássy-palota (Múzeum u Puskin u. sarok) 1877 –

Felsinger-ház kivitelezője, terv: Ybl

Cukor u ház; terv: Ybl

Ybl Ervin: Ybl Miklós 145., 148., 150., 206.,

H. D. C.

GOTTGEB Antal érvitőmester

Pesti Hazai Első Takarékpénztár

érvitője lev: Ybl

Ybl Ervin: Ybl Miklós 135.,

M. D. K.

SOTTSEB Antal építési vállalkozó

Az Ybl terverte Bolassa ház (Bajcsy-Zsilinszky-út 17 és Lázár utca 1. sarkán) é-pítője

Ybl Ervin: Ybl Miklós 126., 129., 130., 131.,

Gottgeb Art al

1866 , illetve 1868-ban kétemeletesre épitette át a Bp. V. Magyar u. 28. sz. házat Heben Jakab számára.

ZALAMÁS G; Sándor: Budapest. Bp. 1961.
110.1.

Gottgeb Antal

Bp. V. Nádor u. 14.
Tervezte 1861-ben Mandl Joachim rés zére.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
116.1.

Gottgeb Antal

E yetem u. 12. /volt Pesti Hazai Takarékpénztár székháza/.

Ybl Miklós tervezte 1860-ban kétemeletesre.
Építőmestere Gottgeb Antal volt . Elkészült 1867-ben.
1884-ben Ybl harmadik emeletet tervezett rá.
Repr. 180. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961

100.1.

MDK

Gottgeb Antal

Eötvös Loránd utca 7. /Mittudományi Akadémia/.

1715-ben Drenker Mátyás kezdte épiteni pálos kolostornak, 1744-ben Mayerhoffer András fejezte be.

Kápolnáját Lippert József épitette 1880-83. Ugyanakkor harmadik emeletet huzott rá és a homlokzatot átalakitotta. Felelős épitésvezető Gottgeb Antal volt.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
102.l.

Gottgeb Antal IDK

1871-ben épitette A Bp. V. Bajcsi Zsilinszky u. 18. sz. sarokházat.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

95.1.

Gottgeb Antal

tervezte és épitette háromemeletesre

a Bp. VI. Liszt Ferenc tér 10. öteme le tes
házat. Egykor kegyesrendi papnevelde volt.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
139.1.

MDK

Gottgeb Antal

1867-ben harmadik emeletet épitett a kétemeletes Majakovszkiy u. 20. sz. házra Kollerich Pál számára.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
140.1.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Geist Gáspár III. em. ráép.

Belv., Országút és Kecskeméti u. sarok 13/555.

1863. ——

MDK-A-11-1/1223.

Gottgeb Antal

Nagymező u. 10.

1860-ban épitett egy emeletet és toldalékot a földszintes házra, Pfligler János részére.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
141.l.

Gottgeb Antal

Váci u. 81.

1860-ban épitette Wiesinger Teréz rés zére.

Földszint átalakitva.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

130.1.

Gottgeb Antal

Bp. V. Tolbuchin krt 16..

Erny György számára épitette. 1862.

Repr. A 229.kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
127.1.

Gottgeb Antal

Úri utca 36. sz.

1870-ben Gott geb Antal épitette fel a Tóth Árpád sétányi számyat és az Uri utcai homlokzatot átalakitotta.

Helyreállitotta 1958-ban Dragonits Tamás.

Repr. 113. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
59-60.l.

Gottgeb Antal

VII/. Majakovszkij u. 7.

1863-ban épitette a három emeletet a földszintes házra a Wahltier testvéreknek.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Gy.1961.

152.1.

Gottgeb Antal

VII. Majakovszkij u. 27.

1866-ban épitett rá második emelett Hugmayer és Mihailóvits részére.

Homlokzata 1910 körül átépitve.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 153.l.

Gottgeb Antal

saját háza

Gyulai Pál u. 13.

épitette 1870-ben.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

159.1.

Gottgeb Antal

VIII. Kőfaragó utca 5.

A II. emeletet épitette 1868-ban.

Zakariás G. Sándor : Budapest.Ep. 1961.

160.1.

M. D. K.

SOTTGÉB Antal építész

Pesti építész. Tervei szemléltetik az átmenetet a romantikát felváltó új stílusba.

Magyar építészet. Bp. 1954. 30. l.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Meschnik Mátyás, fut. udv. told.

Józefv., Zsák-u. 4/153.

1866. - Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2200.

MDK

Gottgeb Antal épületmester

Drasche Henrik, kertészfal

Lipóto, Nádor-u. 378-379.

1866. - Homlokzat, alapr. metszet.

MDK-A-II-1/2195.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Lubinger Gyula, városlieti vendéglő

Városliget, szemben a Bencúr utcával

1866. I. Homlokzat, fut. alapr..
II. Pince, fut. alapr.
III. Homlokzat, mehet
IV. Helyszínr

MDK-A-rr 1/2177.

WDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Klement János, konyha
Kőbánya, Óhegy 229/1734.
1864. - Tnt. alapr., helyszínrajz

MDK A-II-1/1531.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Krigofszky János, gyermektanoda, fut. udv. told.
Józefv., Borju-tér 6./1131.
1864. – Pince, fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1522.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Donhauser Antal, T. em. nyári lak

Kőbánya, Óhegy 230/231.

1867. - Homlokrat, fut. I. em. alapr, metrat.

MDK-A-II-1/2727.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Voigt Vilmos, fst. told.

Jónefv., Mária és Bodrafa-u. 17/1019.

1867. - Pince, fst. alapr., metrut

MDK-A-II - 1/2720.

MDK

Gottgeb Antal épülőmester

Ludvig János, fnt. udv. told.

Terény, Rumbach-u. 5.

1867. - Pince, fnt. alapr., metszet

MDK-A-II-1/2722.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Christ Jakab, fényirda

Józsefv., Kereperi és 5 pacirta-u. sarka, Belezneyhert

1867. - Homlokrat, fut. alapr.

MDK-A-II-1/2693.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schön Jakab, zsinórgyár félem. told.

Terézv. Dohány-u. és Erdősor sarka 37/92.

1867. Homlokat, fut félem. alapr, matnet, helyszínrajz

MDK-A-II-1/2692.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kollerich Pál, átalak.

Terezv, Király- és London u. sarka 14.

1867. —

MDK-A-II-1/2691.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Szabó Terem, gőzkaránhár

Józsefv., ötpacinta-u. 3. Kispal Antal telke

1867. Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2618.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Koch Dániel, fut told.

Pereco, Kék hakas-u. és két szerecseny-u. sarka 24/1374.

1867.- Tit. alapr., metszet.

MDK-A-II-1/268c.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Peck Mihály, fut. utc. told.

Ferencv; Páva u. 31.

1867. Fut. alapr, metnet

MDK-A-II-1/2673.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Gyurkovics Antal, 7. em. ráép.

Pelv, Róna-tér 3/284.

1867. ——

MDK-A-11-1/2657.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Concordia Gőzmalom 2 em. vaktár

Ferencv., Sorokvár-u. 77-79.

1867. ——

MDK-A-11-1/2948.

MDK

Gottzeb Antal építőmester

gr Ráday Gedeon, istállók, stb

Ferenc; Üllői-u. 11/812.

1867. —

MDK-A-II-1/2931.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Patits Ferenc, fut nyári lak.

Józefv., Statió-u. 9.

1867. —

MDK-A-II-1/2-916.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Heben Jakab, fest told.

Terézv, Csömöri és Hermina u. 125.

1867. —

MDK-A-II-1/2908.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Ildényi Károly, toldalék

Terév, 3 dob. u., Valero u. átellenében

1867. —

MDK-A-II-1/2902.

MDK

Gottgab Antal építőmester

Schmidt József, kásaőrlő

Terézv., volt Stoffertelek 926/c.

1867. ——

MDK-A-II-1/2878.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Neuschloss Károly, védfal.

Lipótv, Feldmarsv 54/432.

1867. —

MDK-A-II-1/2837.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Weiss Gusztav, T. cm. ép.

Terézv, Kismerő-u. 37/547.

1867. ——

MDK-A-11-1/2835.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Greissinger Ferenc, ötel.

Belv., Országút 23/568.

1867. ——

MDK-A-11-1/2834.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Berger Ignác, nyilt mi

Józefv., Conti-u. 2./1222.

1867. ——

MDK-A-II-1/2807.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Ezeder Antal, ácsol.

Józsefv., Kender-u. 28.

1867.—

MDK-A-II-1/2795.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kollerich Pál, III. em. ráép.

Terézv, Király-u. 14.

1867. —

MDK-A-II-1/2791.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kollerich Pál, III. cm. ráép.

Terézv., Király-u. 14.

1867. —

MDK-A-II-1/2772.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Szoyka Antal, fszt. utc. told.
Tereív, Dohány-u. és Kertén-u. sarka
1866. Pince, fszt. alapr., metszet

MDK-A-П-1/2423.

PDR

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Arganer Imre, II. em. ráép.

Teréz, Hermina ter 1/1363.

1866. – I–II. em. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2419.

WDK

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Engländer Erzsébet, fut hár

Külterület, Istvánföld, Herminenweg, 1678.

1866. Pince, fut. alapr., matnet, halyminr.

MDK-A-11-1/2413.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Mokry Mátyás, fut. udv. told.

Perézv, Uj-Aradi-u. 615.

1866. - Fut. alapr; mehet

MDK-A-II-1/2403.

МДК

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Obendorfer József, fut udo. told.

Józefv. Nap-u. 15. – Zsák-u. sarka.

1866. – Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2369.

MDK

Gottgeb Antal

Luczenbacher Pál, őrhéi

Lipóto, Nádor-u. 319.

1866. Fut. alapr., metnet, helyniur.

MDK-A-11-1/2364.

X

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Gimnázium függő folyosója

Lipót. Redoute-épület

1866.- Alapr. metszet

MDK-A-II-1/2353.

GOTTGEB

Koch Henrik, Diecher, Woita, Volkmann, Ducher, Unger, Ka
Kallina, Bukovics, Dützer, Benkő, Landler, Kiss István
Nagy Virgil, Kauser István és Kauser János épi-
tettek Budapesten és az ország más városaiban
eklektikus stilusban épületeket.

Gerő László: Magyar építészet a XIX. század~~xxx~~ második
felében, Bp. 1955. TIT Utmutató 37.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Heben Jakab II. em-hár

Belv., Magyar-u. 16/537.

1866. Homlokzat, ömes alapr.; metszet

MDK-A-II-1/2337.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Mailänder Márton, műhely

Terézv, 3 niv. u. 26.

1866.- Int. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2325.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Arganer Jakab T.em. ház

Terézv, Hermina tér 1/1363.

1866.- Homlokrat, tömes alapr., mátrat

MDK-A-11-1/2303.

MOM

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Harry Lajos átal.

Ferencv., Fő- u. és Liliom- u. sarka 14 u.

1867. - Tut. alapr., metrat, helyinv.

MDK-A-11-1/2637.

MDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Geist Gáspár átal.

Pereív, Kereperi-u. és Kerent u. sarka. 8/11.

1867. Fut alapr., helymiv.

MDK-A-11-1/2636.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Münczl Raimond, T. em. hér

Józsefv., Templom tér 3/645.

1867. ——

MDK-A-II-1/2619.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Heinrich István, alagut és cisterna

Lipoto, Dunapart X.

1867. —

MDK-A-11-1/2593.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Pfligler Ignác, T. em. Sold.

Terény, Nagy Kerent 8/356.

1867. —

MDK-A-II-1/2592.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Gottgeb Antal, I. em. hár (átdolg.)

Józefv., Bodrafa és Névtelen-u. sarka 1019.

1867. Homlokrat; metszet; pince, fut. I. em. alapr.

MDK-A-II-1/2591.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Somossy József, jégverem
Lipótv, Sonneng. 7/349.
1867. Alapr., metnet

MDK-A-II-1/2588.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Fuhrmann Jórkt, fut told.

Józefo Salétrom-u. 2/1033.

1867. Homlokrat; prince, fut. alapr; mehrt

MDK-A-II-1/2587.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Ludwig János, fut. told.

Terézv, Rumbach-u. 5.

1867. Pince, fut alapi, metnet

MDK-A-II-1/2567.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Susky Anna, fst. épület

Városliget, István-ut 112.

1867. ——

MDK-A-11-1/2566.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

saját T. em. ház

Józsefv., Bodrafa-u. 1019. és Kötelen u. sarka

1867 —

MDK-A-11-1/2540.

MDK

MDK

Gottgeb Acetal építőmester

Stein Náthán 4 em. ház.

Lipóto, Ferenc József rakpart T. u.

1866. —

MDK-A-II-1/2530.

MDK

Gottgeb Antal épitémester

Heinrich Antal, III. em. her.

Belv. Rahpart X. n.

1866. Ömes alapr.

MDK-A-II-1/2516.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Sigmund József, kerítésfal

Belo, Lipót u. 45.

1866. Alapr, metrat, helyszín.

MDK-A-II-1/2502.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

öcv Lenhossák Györgyné, átelek.

Belv., Hatvani-u. 16/527.

1866. – Fut. alapr.

MDK-A-II-1/2491.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Wenckheim Krintiva, folyosó

Lipóto; Nádor és Fürdő-u. sarok 3/281.

1866. —

MDK-A-11-1/2478.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Ev templom tornya, aláfalazás

Belv; Deák Ferenc tér

1867. ——

MDK-A-11-1/2870.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Retter Terér, átalak.

Terér, Kismező-u. 4/218.

1867. —

MDK-A-II-1/2860.

M.D.K.

Gottgeb Antal, építész

tervei szerint Tömöry (Scropper) Ignő Városház-tér 3 sz. régi hára helyén egy nagyszabásu négemeletes házat épittet

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,

Bp.1874. III.évf. 14. sz. 106. old.

Gottgeb Antal, építőmester M.D.K.

az 1850-es évek legvégén kezdi működését, neoreneszánsz stílusban - megrőrelitőleg sem annyi művészi invencióval, mint Ibl - de rövidesen a gazdag polgárok kedvelt építésze lesz. Ezek 1859-1860-ban 29 épit kezést indit el.

Vörös Károly: Egy világváros születése II.

BUDAPEST, 1968. VI.évf. 8. sz. 18. old.

M.D.K.

Gottgeb Antal, építész
Gottgeb építőmester

terverte és építette 1873-ban Herain Kálmán kávéházi tulajdonos üzlet- és bérházát a Dohány utca és Nyár utca sarkán.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,
Bp.1874. III.évf. 13. sz. 95. old.

Gottgeb Antal, építész

M.D.K.

Gottgeb

terverte, több számos munkája mellett a Heinrich palotát a Ferenc József [ma Belgrád] rakparton és Tömöry Jenő (Schopper) „Irtéses" lakóházát a Józsefteren 1873-ban.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,

Bp.1874. III.évf. 8.sz. 55. old.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Lövy Izidor, olajgyár átalak.
Terézv, Király-u. 92/813.
1866. Prince, fut. alapr., 2 metret

MDK-A-II-1/2471.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schwarzenberg József, fest told.

Ferencv. Viola-u. 23. Fő-u. sarka

1867. ——

MDK-A-II-1/2842.

MDK

Gottgeb Antal épitémester

Varchanys B. fut. udv. told.
Terézv, 2 niv-u. 41.
1866.- Fut. alapr., metnet

MDK-A-11-1/2443.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Trautsch Károly, fut hár

Terciv, Aréna-u. 7/319.

1866. Homlokrat, pince, fut. alapr., mehrat

MDK-A-II-1/2295.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kir. gimnázium átalak.

Lipót tv., Régi tanári épület

1866. ——

MDK-A-II-1/2285.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Karisch Gergely, istálló által. lakásra

Belv., Uri-u. 6/450.

1866. - Fut. alapr.

MDK-A-II-1/2273.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schwabel Ferenc, T. em. ház

Józsefv.; B. Sándor-u. 1496.

1866. I. Homlokrat, matrat, pince, alapr.

II. Fut. T. em. alapr.

MDK-A-II-1/2249.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Preutner Ferenc, fut. utc. told.

Perésv, Avadi u. 18.

1866. - Pince, fut. alapv., metnet

MDK-A-11-1/2267.

[illegible]

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Miksits Károly II. em. ráép.

Belv. Sebestyén-u. 5.

1866. Ömes alapr., metnet, udv. homlkrattal, tűrfal

MDK-A-11-1/2269.

ИСПРАВЛЕНО

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Donhauser Károly, fest. ház

Kőbánya, Óhegy 230, 231.

1866. - Homlokrat; szatnet; pince, fest. alapr.

MDK-A 11-1/2248.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schwabelterenc, T. em. ház

Józefv., Föhg. Sándor u. 3/1496.

1866. —

MDK-A-П-1/2155.

МОК

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Fordán Károly, nyílt sin
Ferencv. 2 nyúl-u. 26.
1866. - Int. alapt, metnet

MDK-A-II-1/2208.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Aul József fmt. udv. told.

Pesév. Erdősor és Fürfa u. sarok. 37.

1861. —

MDK-A-II-1/321.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Lánlóffy József fut udv. told.

V. X.(?) Fleischerg.

1861. – Udv homlokrat, fut alapr és metnek

MDK-A-II-1/315.

MDK.

Gottgeb Antal épülőmester

Schwab Jakab, istálló

Ferencv. Mester u.

1861. ——

MDK-A-II-1/308.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Zimmermann Endre fst udv. told.

Ferencváros, Pfang. 15.

1861. - Pinca fst, alapr. metsz.

MDK-A-II-1/229.

Gottgeb Antal építőmester

Erny György és Mihály 2 em. sarokhár

Belv. Ménáros és Lövén u. sarok

1862. —

MDK-A-II-1/555.

Gottgeb Antal építőmester

Talmár János fut utcai told.

Ferencv Ech d. Waasen u. Hauptg. 28/641.

1862. – Pince, fut alapr metnet

MDK-A-II-1/532.

Gottgeb Antal építőmester

Liedl János és Öhler fut udv. told.

Steinbruch, Parcelle 179.

1862.- Pince, fut alapr. metnet

MDK-A-II-1/525.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Spat Julianna átalakítás

Józsefváros, Stationsg. Ecke des Kirchenplat 60.

1861.- Fut. alapsz.

MDK-A-II-1/115.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Abian József fst udv. told.

Pesérváros, Lindeng. 7.

1861- fst alapv. metnet.

MDK-A-II-1/94.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Pfeffer Nep. János I ém. hár.

Ferencváros, Ecke der Üllöerstr., Heuplatz u. Sorokrásergasse 1/823.

1861. Hamlokrat, alapraj, metszet

MDK-A-II.-1/41.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Mandl Joachim III. em. barokkár

Lipótváros, Ecke der Palatin u. Béla g. 11.

1861. Homlokzat, pince, fmt I.-III. em. dapráp, metnet.

Gottlieb Antal építőmester

Bayer Ferenc fut utcai telek.

Józsefv. Renng. 27/173.

1862.- Fut alapr. és metsz.

MDK-R-II-1/496.

Gottgeb Antal építőmester

Ybl Miklós által tervezett 3 em. sarokház (Balassa János dr tulajdona, Terézv. Waitznerstr 59/1444. u. Lazarusg. 1/1296) építési engedélyét Gottgeb Antal nevére adták ki. 1862. márc. 11.

MDK-A-II-1/479.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Aul József, fest. kér

Pesév, Fürfa-u. 45/150.

1864. —

MDK-A-II · 1/1663.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kováts István, istálló átal.
Ferencv., Svetenay-u. 11.
1867.- Int. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1649.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Weidinger Vándor, istálló
Ferencv., Florian-u. 17/553.
1864. ———

MDK-A II-1/1648.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Dunst József, utc. szoba és kapu. áthelyezés

Ferencv., Temető-u. 30/530.

1864. - fut. alapr., metrut

MDK- A -II - 1/1646.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schnepp Fülöp, nyílt tér

Városliget, Hermina-u. 65.

1864. - kút. alapr., metsz.

MDK- A- 11 - 1/1641.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Szabó Mihály, fut. kár

Kőbánya, Óhegy 383 (Rókahegy)

1864. - Fut alapr.; metret

MDK-A-II-1/1639.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Köppel György, sütőkemence és nyílt kin
Ferencv., Ferenc.-u. 17/468.
1864. - Pince, fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1637.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Hirsch Sebestyén, fszt. hár

Teréz., Kertén-u. 12/163.

1864. - Homlokzat, pince, fszt. alapr., metszet

MDK-A-II - 1/1629.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Trohenbrod János, utc. és udv. told.

Józsefo, Illés-u. 16/445.

1864. Frt. alapr., metszet

MDK-A-II-1/1627.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Szajpék József, nyilt kin

Józefv., A Óriás-u. 9.

1864. Fut. alapr., metnet

MDK-A-'11-1/1624.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Moschalko János I. em. udv. told.

Tercio., 2 szerecsen-u. 10/1391.

1864. - Ömes alapr., metnet

MDK- A- II - 1/1620.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Jankó Vince fmt. udv. told.

Rákosmező 303 és 304. Salamon háston féle sét

1867. - Fut. alapr., matnet

MDK-A-II-1/1598.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Schopp Jakab, fut. utc. told.

Ferencv.-Kis Fő-u. 14/209-210.

1864. Pince, fut. alapr., 2 metret

MDK-A-II-1/1585.

UDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Aul József, fut. told., nyilt szinek

Pesév. Fürfa-u. 45/150.

1864.- Fut. alapr., 2 metret

MDK-A-II-1/1575.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Detner József, fut. hár

Ferencv., hárton-u. 648/724.. Hauptg. Ecke.

1864.-Pince, fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1573.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Katzer János, istálló

Józsefv., Nagystatio u. 76/551.

1864. - Fut. alapr., mednet

MDK-A-II-1/1551.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Krupinszky János, nyilt szinek
Terézv, 2 Szerecseny u. 39.
1864. - Fut. alapr., 2 metszet

MDK-A-II-1/1549.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Stocker Mihály, noba-konyha

Ferencv., Remete-u. 23/757. Batin-telek

1864. Pince, fut. alapr., metszet

MDK-A-II-1/1545.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Szvaczina János, sütőkemence

Józsefv, József-u. 71.

1864. - Tut. alapr., metszet

MDK-A-II-1/1538.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Spiess Mihály, szoba, konyha

Ferencv., Márton és Vendel-u. sarka 686/786/IV.

1864. - Int. alapr., metnet.

MDK-A-II-1/1535.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schön József, boritékfavágógyár áthelyezés

Lipótv; Kültelek 403-404.

1864. - Tut. alapr., metszet, helyszínrajz.

Előző terv. 1861. Hild Károly, Pesérv. Nagydiófa-u. 3.

MDK-A-II-1/1533.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Tausser Ferenc, istálló

Ferencv., Liliom-u. 33/253.

1865. - Fut. alapt., mehet

MDK-A-17-1/1779.

IDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Eisenzopf Mihály, fut. udv. told.
Ferencv., Angyal-u. 4/263.
1865.- Pince, fut. alapv., mutuat

MDK-A-II-1/1776.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Fischer Mihály, fut. bejárat átalak.

Terézv. 3 dob - u. 49/531.

1865. - fut. alagy.

MDK-A-II-1/1773.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Fröhlich József, kis ábrák.

Ferencv., Soroksári-u.1.

1865. - Pince, fűt. alagsor.

MDK-A-17-1/1765.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Seidl Mihály, fut. udv. told.
Józsefv., Óriás u. 7/297.
1865, - Alapozás, fut. alapv., metnet

MDK-A-M-1/1759.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Heben Jakab, fut őrház

Városliget, Hermina és Csörnöri u. sarka, Plan No 125.

1865. - Homlokzat, fut. alapr., metszet

MDK-A-П-1/1756.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Trisstinovits Mihály, frt. udv. told.

Józsefv., Sándor-u. 7.

1865.- Pince, frt. alapz. medret

MDK-A-II-1/1735.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Sikora Simon, fut. kár
Józsefv., Tavaszmező-u. 31/828.

MDK-A-17-1/1714.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Schindler és Hertzka, nyilt kin

Lipótv., Kühő Nádor-u. 46.

1865. - ~~tart~~. alapr., metnet, helyszinr.

MDK-A-II-1/1704.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Novák Miksa, fut. udv. told.

Józsefv., Vig-u. 16.

1865: — Fut. alapr., mednet

MDK-A-M-1/1702.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Varga József, nyilt kin

Józsefv., Német-u. 35/1118.

1865. Int. alapr., mehret

MDK-A-II-1/1701.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Purczel Erzsébet, kamra

Ferencv. Páva-u. 34/397.

1864. - tut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1682.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Elek Ignác, vízfol

Józefv. Prater-u. 42/329.

1864. - Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1690.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Wiedemann József, vaktér

Ferencv., 3 pipa és Soroksári-u. 12/181-14/162.

1864. - Frt. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1681.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Drobny János, istálló

Ferenco; Üllői - u. 51.

1864. - Fut. alapr; mehet

MDK-A-II-1/1677.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Szarvas János, nyilt kin

Józefv, Rigó-u. 1/639.

1864. - Tut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1666.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Malalakovszky Mária, fut. utc. told.

Ferenc. Liliom u. 20.

1864. - Tut. alapr., metnet

MDK - A - II - 1/1664.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Fischl Lipót és Fia raktár

Lipótv., Feldmayer 20/285. 1 Géza-u. sarok

1864.- ———

MDK-A-II-1/1655.

MDK

Gottgeb Antal épülőmester

Giber Antal ... ?

Józsefv. József-u. 66.

1866.-ban alapít. modnet

MDK-A-II-1/2366.

MEK v 11

Gottgeb Antal építőmester

Fischer Kálmán, gőzkazánház

Terézv. Königsg. 60/900.

1862. - Pince, fut alapr. hémény metnet

MDK I-A-II-1/602.

Gottgeb Antal épitőmester

Schwindler Ignác fut által.

Terév. Kőmüves u. 5. Nagymező u. sarok

1862.- Fut alatt, mebnet

MDK-A-II-1/670.

Gottgeb Antal építőmester

Bernád Zsigmond sütőkemence

Terézv. 2 Mohreng. 21.

1862. Fut alapr, metnet

MDK-A-II-1/624.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Vandrák Sámuel fut udv. told.

Belváros Winterg. 2.

1861. - Prince, fut alapr. metszet.

MDK-A-II-1/167.

MDK.

Gottgeb Antal épitőmester

Wittenbauer József műhely

Terézváros Kerepesi u. 42. Parzelle 2.

1861. - Fat pince alapr, metnet

MDK-A-II-1/159.

Gottgeb Antal építőmester

Schafritzl Ferenc fut told.

Kőbánya, Kőllőhegy 1670.

1862.- Hátró homlokzat, fut alapv. metszet

MDK-A-II-1/700.

MDK.

Gottgeb Antal épülőmester

Kuhmayer György fut sarokház

Terézváros, Äussere 3 Trommelg. u. Waldzeile 64/6

1861. - I. Homlokzat metszet

II. Pince, fut alaprajz

MDK-A-II-1/212.

MDK.

Gottgeb Antal épületmester

Bäumbach Ferenc fut. udv. told.

Ferencváros, Flóriang. 20/612.

1861. - Fut alapajzs, metszet

MDK-A-II-1/206.

Gottgeb Antal építőmester

Macklup Ede és Adolf 2 em. ház

Lipótv, Árpádg 6/256.

1862. – I. Homlokrat, metszet 1–11-em. alapr.

II. Pince, fmt alapr.

MDK-A-II-1/452.

Gottgeb Antal épitőmester

Schranz Gergely fmt udv. told.

Józsefv. Stationg. 46.

1862. – Pince, fmt alapr, metnet.

MDK-A-II-1/446.

Gottgeb Antal építőmester

Heben Jahrb em. kár.

Tereív 3 Trommelg. 403.

1862. - Homlokzat, pince, fmt 1. em alapr. mebmut

MDK-A-II-1/432.

Gottgeb Antal építőmester

Beregnány Lajos II. em. ráép.

Belv. Schlangeng u. Sebastiang. 2/289.

1862. - Fut I-II. em. alapr. mutat

MDK-A-I-1/420.

Gottgeb Antal építőmester

Tadl Győrgy új houlokrata

Terézv, Uj u. 36.

1862. ——

MOK-A-II-1/394.

Gottgeb Antal építőmester

Hürsch Miklós fut udv. told.
(v. N?)
Józsefv. Deutscheg. 6/1044.

1862. fut alapr. metszet

MDK-A-II-1/471.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Schrantz Gergely, udv. raktár

Józsefv. Statióng. 46.

1861. Homlokzat, alaprajz, fmt alaprajz, metszet

MDK-A-II-1/373.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Förster János II. em. sarokhár

Belváros, Donaug. - Fischplatz Ecke 1/130.

1861. I. Hamlokrat, mehet

II-V. ömes alapr.

MDK-A-II-1/362.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Wenkardt János fst udv. told.

Józsefv. Hollunderg. 4.

1861. - Pince, fst alapr, metszet

MDK-A-II-1/346.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Talmer János fmt udv. told

Ferencv. Hauptg. 30/641.

1861. - Fmt alapr és metnet

MDK-A-II-1/333.

MDK.

Gottgeb Antal építőmester

Vukovits Ferenc fest kai

Ferencv. Lilieng. 37.

1861. – Homlokzat – pince, fest alapr., – mérnek

MDK-A-II-1/329.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kleinpeter Mária, istálló

Józsefv., Gólya-u-21.

1864. - Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1501.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Weiss József, fut. utcai told.
Terézv; Valeró-u. 9/527.
1864. - Homlokrat, prince, fut. alapv., mehrt

MDK-A-II-1/1495.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Weisz Ágnes, fut. hár

Józsefv., Zsák-u. 11.

1864. - Homlokset, pince, fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1478.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Nikolits Károly II. em. bér

Belv., Sebestyén-u. 5/292.

1864. - Homlokzat, metszet, ömes alapr.

MDK-A-II-1/1474.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Beregszászy Pál, tervmódosítás

Belv., Sebestyén-u. 2 - Kigyó-u. 7.

1864.- Ömes alapr.,

MDK-A-II-1/1471.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Gieszer Mihály, istálló

Ferencv., Virág-u. 21/487.

1864. - Int. alapr., metszet

MDK-A-II-1/1465.

Gottgeb Antal

készítette 1859-ben a mai Bp. V. Reáltanoda n. 17. s. ház terveit, klasszicista homlokzattal. - A ház alaprajzilag e tervek szerint épült fel, kvalitásos romantikus homlokzata azonban más mesterek (Pan. Vieser vagy Máltás) közreműködésének feltételezésére indít.

Pereházy Károly: Műemlék lakóépületek restaurálása a pesti Belváros rekonstrukciójában. - Művtört. Ért. 1969. 4. sz. 291. l.

Gothgeb Antal

terve alapján épült 1871-ben a Bp. V. Bajcsy Zsilinszky út 18. sz. ház.

Pereházy Károly: Műemlék lakóépületek restaurálása a pesti Belváros rekonstrukciójában /Művtört.Ért. 1969.4.sz. 288.l.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Molnár Samu, fut. hár

Terézv. Fürfa - u. 20.

1864. - Homlokrat, pince, fut. alapr.

MDK-A-II-1/1454.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Wenhardt János fut. átal. és told.
Józefv. Futó-u. 33/178.
1864. Pince, fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1453.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Glück Károly, sütőhemence

Kőbánya, Óhegy 1.

1864. - Fül. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1440.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schopper Antal Jenő "III. em. ráép.

Belv., Aranykéz-u. 5/30.

1864. - I. Homlokzat, metszet

II. - II.-III. em. alapr., III. - Udvar

MDK-A-11-1/1435.

MDK

Gottgeb Antal építőmester
ellenjegyzete
Schahritzky és Koch tervét.
Beregrány Lajos II. em. átmenő told. - Belv. Kigyó-u. 7. Sebastiani
sarok.
1864..

MDK-A-II-1/1422.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schnierer Alajos, fut udv. told.

Pécsv., Hajós-u. 4/1207.

1864. - Fut. alapr., metszet

MDK-A-II-1/1408.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Albrecht Károly, fut.-hér

Józsefv., Bécsi-u. 3/1057.

1864.- Homolokat, pince, fut. alapr., metszet

MDK-A-II-1/1385.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Wage Vilmos, fut. udv. told.

Terézv, Markahajtó-u. 31/1553.

1864.- Fut. alapr., rnetnet

MDK-A-11-1/1381.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Korchus Ferenc, fst. félhár
Ferencv., Temető-u. 38/651.
1864.- Homokhod, mednet, pince, fst. alapr.

MDK-A-II-1/1347.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Nikolits Károly II. em. ráépítés

Belv., Sebestyén-u. 5/292.

1864. ——

MDK-A-11-1/1340.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schopper Antal 3. em. néps.

Belv. Aranyhér-u. 5/30.

1864. ——

MDK-A-II-1/1334.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Bernhardt Ferenc, istálló

Tevéro, Marhahajtó-u. 68., a Tehet Bikarét mellett

1864. - Fut alapr., mehet

MDK-A-II-1/1325.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Hösch Mihály, istálló

Városliget, Hermina-u. 62.

1863.-tul. alapr., metszet, helyszínr.

MDK-A-11-1/1316.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Prokits Ferenc, fut udv. told.
Ferencv., Soroksári-u. 2/154.
1863. - Fut. alapr, metnet

MDK-A-II-1/1303.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Fetter Kata, nyilt kin

Józefv., Statio és Konom-u. sarka 80/734.

1863. - Fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1795.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Patits Ferenc, T. em. hér,

Józsefv., Stationg. 9.

1863. – I. pince, fut. alapr.

II. Homlokrat, mehret T. em. alapr.

MDK-A-II-1/1252.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Novak Miklós, fut. udv. átalak.
Józsefv., Vig u. 1157.
1863.- Pince, fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1243.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Wágner József, gőzgépész

Pesterv. Váczi-u. 59.

1863. ——

MDK-A-II-1/1219.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Eiber Farkas, kávés kaletki

Belv., Rathausplatz 3.

1863.- Fut. alapr., metszet

MDK-A-11-1/1191.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schöckl Mátyás, nyilt sin

Pereív, Nyár-u. 1.

1863. - Fut. alapr., mednet

MDK-A-II-1/1188.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Jámbory (Trum) Izabella, udv. fényképén, műterem.
Belv. Városház tér 3/9.
1863. – Fő és oldalhomlokzat, fst. alapr., metszet, helyszínrajz.

MDK-A-II-1/1187.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Ádám és Eberling, fmt. üzletátalakítás

Belv. - Uri- és Korona-u. sarok 9. u.

1863. - fmt. alaprajz.

MDK-A-II-1/1156.

MDK

Gottgeb Antal, építőmester

Wittenbauer József 2 em. ház

Belv., Halmi és Kálvin-u. sarka 2/142.

1863. - I. Homlokzat, metszet

II. Ömes alapr.

MDK-A-II-1/1153.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schwingenschlagl József fmt utc. told.

Terézv. Király u. 85. -

1862. - Homlokzat; pince, fmt. alapr.

MDK-A-11-1/760

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Krones Ferenc fut hár magasbitás

Teréz. Aradi-u. 21.

1863.- Price, fut. alapr., metnet

MDK-A-II-1/1113.

WDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Langer Bernát, fut udv. told.

Józefv., Prater u. 43/330.

1863. - Fut alapr, 2 metret

MDK-A-11-1/1092.

MDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Hösch Mihály, cs[illegible]lak

Pevérv. Szegényház mögött 45. és 52. u teroczett utcában
1863.- Zut, alapr. metnet

MDK-A-II-1/1011.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Geist Gáspár 2 em. sarokház

Belv., Kecskeméti-, Magyar-, és Ország ut sarok 13/555.

1863. - I. Homlokrat, II-VI. ömes alapr.

VII. Belső homlokra VIII. hávékár alapr.

MDK-A-11-1/966.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Specher Mihály fut udv. told. és istálló

Ferencv. Florián u. 43/612.

1863. - Fut alapr, 2 metszet

MDK-A-II-1/~~Fut~~ 942.

Gottgeb Antal

A Bp.VIII. Kőfaragó u. 5.sz. házat 1839-ben épitették egyemeletesre, Hild Károly tervei szerint; II. emeletét és jelenlegi homlokzatát 1868-ban Gottgeb Antal ~~a~~ terve szerint nyerte. 1969-ben elkészült helyreállitásának tervét Szilárd István készitette.

Bibó István: Rövid hirek budapesti épületekről.
Müemlékvédelem, 1970.2.sz. 122-123.1.

122. 1.

Gottgeb Antal

a gotizáló és romanizáló formák "átugrásával" a késői klasszicizmusból közvetlenül a neoreneszánszos koraeklektikára tért át.

Török László: Magyar építészet a historizmus korában. Építés- Építészettudomány. 1969.1-2.sz.131-180.l.

154.l.

Gottgeb Antal

nevepét említi, daglalja és dísztvíra – Bp. VI. Bajcsy Zsilinszky út 17. n. házzal kapcsolatban

Porcházy Károly: Műemlék lakóépületek restaurálása a Terézvárosban. – Műemlékvédelem, 1970.2.sz.91-101. l.

93-95.1.

Gothgeb Antal

életének és munkásságának i dőrendi adattára mesterfelvételi ügyével bezárólag.

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX.században. Pesti mesterek és mesterjelöltek. Építés- Építészettudomány. III.köt.4.sz.379-418.l.

399-400. l.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Vadász Ferenc fut hár

Perécv. Király u. és Árok u. sarok 74/680.

1863. – Homlokzat, metnet, pince, fut. alapr.

Viszaadva módosításra.

MDK-A-II-1/918.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Bischof Bernardina II. em. ház

Belv. Duna u. és Halpiac sarok 1/130.

1863. I. Homlokzat, metszet
II. Ömes alapr.

MDK-A-II-1/911.

Gottgeb Antal építőmester

Weller Károly hertihár átal.

Józefv. Hollunderg. 5/1006.

1862.- Fut. alapr. metszet

MDK-A-II-1/627.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kegyessendich beomlott épületrész helyszáll.

Belv. - Városhártér

1863. —

MDK-A-11-1 /884.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Walthier testvérek fut hár 3 em-re hiegs.

Terézv. Rombach u. és Király u. sarok.

1863. – I. Udv. homlokrat

II. Fut (régi) I–III. em. alapr, metrat

MDK–A–II–1/871.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schöckl Mátyás fst félhár

Pesszív, Nyár u. 1.-

1863. – Homlokzat, pince, fst alapr., metszet.

MDK-A-II-1/859.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Wechselmann Fülöp eladóbódé

Pereiv, Kerepesi u 27.

1862.- Fut, alapr, metnet

MDK-A-11-1/853.

Gottgeb Antal építőmester

MDK

Knutzen. Babette 2 fénér átalakítás

Pereív. Király u. 92.

1862. - Tut, alapr, metnet

MDK- A-11-1/813.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Hirsch Mihály fst udv. sold. és nyilt sin
Ferencv. 2 nyúl u. Plan 65-67
1862. - Fst alapr. és mekretek.

MDK-A-III/808

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kuhmayer György nyílt kin
Pécsv. Erdősor és 3 dob-u. sarka 6/64.
1862.- Tt alapr. metsel

MDK-A-11-1/741.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Kegyesrend III. em. told.

Belv. Városház tér 2.

1862. ——

MDK-A-II-1/731.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

terveri a Feszl Frigyes a hivitelerője:

Teul Ágost, fut ház, műhely és istálló

Kőbanya, 402/a-1.

1866. Fut. alapr., metrek

MDK-A-17-1/2146.

MDK

M.D.K.

Gottgeb Antal épitész

Bp. VIII. Kőfaragó u. 5. sz. egyemeletes házra
/ tervezte: Hild Károly, 1839./ emletráépités,1868.

Müemlékvédelem 1966/4. 252.1.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Hugmayer és Mikolovits II. em. ráép. és udv. nárny
Terézv, Király-u. 29/656.

1866. - I. pince, fst alapr, udv. rén metnet,
II. homlokrat, I-II. em. alapr., metnet
III. tűzfal metnet

MDK-A-П-1/2433.

PMDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Mannó István, III. em. ráép.

Belv., Váczi-u. 13/465. Kroneg. Ecke

1866.- I-V. Ömes alapr. VI Homlokat, metnet

VII. Tűzfelmetnet, VIII. fit. alapr. módosítás és metnet

MDK-A-II-7/2130.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Mannó István III. em. ráép.

Belv. Váci-u. 13.

1866. - Ablak.-re vonatkozó

MDK-A-17-1/2095.

WDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schuszbeck Pál, fut. hár

Józsefv., Bodrafa u. 6.

1865. —

MDK-A-П-1/2060.

ГПОК

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Volkmann Samu, fényképirda

Terézv, Kerepesi-u. 3. Treischinger ház

1865. - Homlokrat, fut. alapr., metnet, helyszínr.

MDK-A-11-1/2056.

MDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schuszbeck Pál, fnt. ház

Józsefv., Bodrafa-u. 6.

1865. —— Vinnaadva.

MDK-A-17-1/2047.

WDK

MDK

Gottgeb Antal épülőmester

Schönbein Antal, fut. udv. told.
Terézv., Külső 3 dob. u. 64/x
1865. - Fut. pince alapr., mestnek

MDK-A-11-1/2042.

WDK

MDK

Gottgeb Antal épitőmester
Harsányi Pál átal. és told.
Ferenv. Üllői-u. és Tehány u. sarkán 15.
1865. - Tut. alapr., metnet

MDK-A-11 1/2021.

MDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Skriván Vince, fnt.-udv. told.

Józefv. Statio u. 34.

1865. - Pince, fnt. alapr., metnet

MDK-A-II-1/2013.

PMDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Hirsch Ignác, nyidt tin

Pereív, Erdőrer 63.

1865. - Fut. alapr., metnet, helyszín.

MDK-A-11-1/2011.

WDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schuck Náthán, mérleggyár

Terézv, Erdősor 63. Hackhár

—

MDK-A-11-1/2003.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Jungbauer Mihály, rit. told.

Belv. Molnár-u. 27/95.

1865. - Int. alapr., metszet

MDK-A-M-1/1968.

WDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Göttlicher Vince, malom

Kőbánya, Óhegy 134. Gyömrői út

1865. —

MDK-A-II-1/1964.

РЛОК

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Stanya Sándor, istálló és abrakkamra

Ferencz, Szovhrán u. 10.

1865. – Fut. alapr.

MDK-A-17-1/1966.

IVDK Y 11

IVDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Hayek János, fest. félkár

Józefv., Illés-u. 3/448.

1865. - Kamlokat, fest. alapr, mednet

MDK-A-II-1/1945.

MUK

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Wagrand Antal, fut. udv. told.
Ferencv, Templomtér 9/220.
1865. - Pince, fut. alapr, metrut

MDK-A-17-1/1939.

PROF

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Jungbaum Mihály, fnt. told.

Belv. hólnár u 27/95.

1865. ——

MDK-A-П-1/1930.

MDK

Gottgeb Antal épülőmester

Stöger Tamás, fmt. utc. föld.

Ferencv., Ferenc-u. 33/478.

1865.-fmt. alagsr., metnet

MDK-A-M-1/1902.

МДК

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Göttlicher Vince, gőzmalom és istálló

Kőbánya, Óhegy 134.

1865. ——

MDK-A-17-1/1899.

MDK

MDK

Gottgeb Antal építőmester.

Friesen János, fut. udv. told.

Pereiv. Kőműves-u. 15/1068.

1865. – Fut. alapr., 2 mednet

MDK-A-II-1/1867.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Hochrein ~~Lénárd~~ Lenhárd fut. udv. átal.

Józefi. Árok u. 17.

1865. fut. alapr., mennek

MDK-A-П-1/1883.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Auspitz Róbert, henéwyitőgyár gépház

Ferenc., Aldunasor 49.

1865. —

MDK-A-Π-1/1815.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schopper J. G. üveg és meleghár

Városliget, Hermina-u. 31-32/1533.

1865. - Tul. alapr., 2 metnet

MDK-A-II-1/1839.

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Gévay Béla fényképészmüterme nagyobbitás
Belv. Váczi u. 14. Alte Postgasse
1865. Fszt. alapr.,metszet

MDK-A-17-1/1808.

MDK

MDK

Gottgeb Antal épitőmester

Kozmovszky Antal, fut. uk. told.
Józefv, József és Statió-u. sarka 5.
1865, Pince, fut. alapr, metnet

MDK-A-17-1/1794.

[illegible]

MDK

Gottgeb. Antal épitőmester

Treittner Terme, fut. udv. told. és kerítés

Perczv. Aradi-u. 18/864.

1865. – Pince, fut. alapr., metszet

MDK-A-17-1/1793.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Leyrer Lőrinc, fmt. ndv. told.

Józsefv., Üllői-u. 66/156., Sachg. Eche.

1865. fmt. alapv., mehet

MDK-A-M-1/1790.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Schimek József, istálló

Pesév, Kerepesi-u. 23.

1865. - Fal. alapr., metszet

MDK-A-II-1/1788.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Baboschitz Mátyás, fut. udv. told.
Józsefv.-, Kistemplom-u. 4/281.
1865.- Pince, fut. alapr, metnet

MDK-A-11-1/1781.

MDK

Gottgeb Antal építőmester

Steger Tamás, istálló

Ferenc v. Temető-u. 33/478. - Ferenc-u. sarok.

1865. ——

MDK-A-17-1/1780.

Gottgeb Antal

1872-ben épitette az V. Magyar u. 18. sz. a. épületet.

Bezza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 133 5.

Hol

Gottgeb Antal

épitett egy 3-ik emeletet a Vl. Majakovskij u. 20. sz. a. épületre /1867/.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

7131

Gottgeb Antal

tervei szerint épitették ny V. Reállanoda
u. 17. sz. lakóházat.

Berza László, Bernát György, Erdei
Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Buda-
pest 1973. 13350

9861

Gottlieb Antal

Neve emlitve.

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor. 53 p.

GOTTGEB ANTAL

AZ ÉPÜLET TERVEZŐJE
(V. PESTI BARNABÁS U. 4.)

Császár László: Százéves ház a Százéves
mellett
Müemlékvédelem, 1975. 3. sz. 174-180. l.

Gottgeb Antal

1868-ban építette ót a VIII. Kőfaragó u. 5. sz. lakóházat.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335

5901

Gottgeb Antal

mellett dolgozott 1870. III. 15-ig Ámon József

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX. században. Pesti mesterek és mesterjelöltek. Éptud. 1971 /III/.4.sz.379-418.l.

391 l.

Gottgeb Antal

tervezte 1868-ban az V. Lecskeméti u. 17.
sz. romantikus stílusú lakóházat.

Bierza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973. 13351

5331